Θεοδώρου Μανιάτη

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ

εκδοσεις ελευθερη σκεψις

ΣΑΝ ΠΡΟΛΟΓΟΣ

«Ὑπῆρξε (ὁ Χίτλερ) ὁ Ρουσσώ, ὁ Μιραμπώ, ὁ Ροβεσπιέρος, ὁ Ναπολέων τῆς ἐπαναστάσεώς του. Ὑπῆρξε ὁ Μάρξ, ὁ Λένιν, ὁ Τρότσκι, ὁ Στάλιν. Σάν χαρακτῆρας καί νοοτροπία μπορεῖ νά ὑπῆρξε πολύ κατώτερος, ἀπό τό μεγαλύτερο μέρος αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά ὅμως κατόρθωσε νά ἐπιτύχη σέ κάτι πού κανείς ἀπό αὐτούς δέν ἐπέτυχε: κυριάρχισε στήν ἐπανάστασή του σέ κάθε της φάση, ἀκόμη καί στήν ἧττα.

TREVOR - ROPER
Introduzione al Testamento
di Hitler
Βερόνα 1961
σελ. 15

Ὁ Χίτλερ ἐγνώρισε τήν γλύκα τοῦ θριάμβου καί ἀντεστάθη στίς πλέον σκοτεινές στιγμές τῆς ἧττας. Ὁ Χίτλερ ἐθριάμβευσε στό Βατερλώ, ὅπου εἶχε ὑποκύψει ὁ Ναπολέων καί δέν ὑπέστειλε ποτέ τήν σημαία του.

SALVATOR BORREGO
Derrota Mundial Μεξικό 1957
σελ. 532

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Σοβιετικέ στρατιώτη,
'Ιδού εὑρίσκεσαι στά σύνορα τῆς καταραμένης Γερμανίας, τῆς γῆς πού προεκάλεσε τόσο αἷμα καί δάκρυα σ' ἐσένα, στήν οἰκογένειά σου, στήν Πατρίδα. Συμπεριφέρσου κατά τρόπον ὥστε ἡ εἴσοδος τῶν στρατευμάτων μας νά παραμείνη χαραγμένη στήν μνήμη ὄχι μόνον τῶν Γερμανῶν τοῦ σήμερα, ἀλλά καί τῶν πλέον μακρυνῶν ἀπογόνων τους.

Στρατάρχης Ζούκωφ

Στρατιῶτες τοῦ 'Ερυθροῦ στρατοῦ
...Σκοτῶστε. Σκοτῶστε. Στήν Γερμανική φυλή δέν ὑπάρχει τίποτα τό καλό. 'Ακολουθήσετε τίς παραινέσεις τοῦ συντρόφου Στάλιν.
Σκοτῶστε γιά πάντα τό φασιστικό θηρίο μέσα στήν φωλιά του! Βιάστε τίς Γερμανίδες καί ταπεινῶστε τήν φυλετική τους ὑπερηφάνεια... Σκοτῶστε.
Σκοτῶστε ἔνδοξοι στρατιῶτες τοῦ 'Ερυθροῦ Στρατοῦ.

'Ηλίας "Ερενμπουργκ

Τό καλοκαίρι τοῦ 1944 ἀμέσως μετά ἀπό τήν μεγάλη Ρωσική ἀντεπίθεσι ἀτελείωτα καραβάνια προσφύγων ἀρχίζουν νά πλημμυρίζουν τούς δρόμους πού ὁδηγοῦν πρός τήν Δύσι. "Ανθρωποι ἀπελπισμένοι προσπαθοῦν νά ξεφύγουν ἀπό τήν φρίκη τοῦ πολέμου, ἀναζητοῦν καταφύγιο πίσω ἀπό τά σύνορα τοῦ Γερμανικοῦ Ράιχ, ὅπως παλαιά, ὅταν οἱ ἀνατολικοί λαοί τῆς Εὐρώπης περνοῦσαν τά σύνορα τοῦ 'Αγίου Ρωμαϊκοῦ κράτους γιά νά προστατευθοῦν ἀπό τήν ἀγριότητα καί τούς βαρβαρισμούς τῶν Οὔννων τοῦ 'Αττίλα.

'Ανάμεσά τους είναι Λεττονοί, Λιθουανοί, 'Εσθονοί, 'Αρμένιοι, Γερμανικές μειονότητες τῆς Ρουμανίας, τῆς Οὐγγαρίας, τῆς Βεσσαραβίας, τῆς Οὐκρανίας, τῆς Κριμαίας καί τῆς Πολωνίας. Στά πλάγια κάθε φάλαγγας κοπάδια ὁλόκληρα ἀπό κατοικίδια ζῶα σύρονται καί αὐτά στήν ὑποχώρησι. 'Από τήν ἐποχή τοῦ 'Αττίλα, διαπιστώνει ἐπιγραμματικά ὁ 'Ελβετός 'Ιστορικός Eddy Bauer ἡ Εὐρώπη δέν εἶχε ξαναδεῖ μιά τέτοια μαζική μετακίνησι τῶν λαῶν [1]

Τήν ὥρα κατά τήν ὁποίαν οἱ Γερμανοί ἔχουν στρέψει τήν προσοχή τους στήν Συμμαχική ἀπόβασι τῆς Νορμανδίας ὁ πόλεμος στό ἀνατολικό μέτωπο ἔχει μεταφερθῆ ὁριστικά ἔξω ἀπό τήν 'Ασιατική γῆ. Οἱ πρῶτες μαρτυρίες τῶν προσφύγων, πού πλημμυρίζουν στήν κυριολεξία τήν ἀνατολική Πρωσσία, εἶναι συγκλονιστικές. Μιλοῦν γιά ἕναν ἐχθρό ἀπάνθρωπο καί ἐκδικητικό ὁ ὁποῖος λῃστεύει, βιάζει καί σκοτώνει δίχως διάκρισι [2]

'Ο Γιόζεφ Γκαίμπελς ὑπουργός Προπαγάνδας τοῦ Ράιχ εἶναι ὁ πρῶτος πού ἀντιλαμβάνεται τίς ὀλέθριες συνέπειες πάνω στό ἠθικό τοῦ λαοῦ πού θά ἔχουν αὐτές οἱ ἄσκοπες μετακινήσεις τῶν προσφύγων καί οἱ ἀνεξέλεγκτες φῆμες πού ἀρχίζουν ἤδη νά ταξιδεύουν μέσα ἀπό τά τηλεφωνικά καλώδια. Μέ ἔντονα διαβήματα πρός τούς Γκαουλάιτερ τῶν ἀνατολικῶν διαμερισμάτων τοῦ Ράιχ ζητά νά ληφθῆ μέριμνα ὥστε νά ἐξασφαλισθῆ ἡ μόνιμος διαμονή τῶν προσφύγων πλησίον τῶν συνόρων. Κάθε μαζική μετακίνησι πληθυσμῶν πρός τό ἐσωτερικό τῆς χώρας ἀπαγορεύεται. Τονίζει ὅτι ὁ πανικός τῶν προσφύγων ἔχει μεγαλοποιήσει ὑπέρμετρα τόσο

1 EDDY BAUER: Storia controversa della seconda guerra mondiale Agostini *1976 – Τόμος 6ος σελ. 376*

2 *Γιά τά ρωσικά ἔκτροπα ὄχι μόνον στήν κατεχομένη Γερμανία ἀλλά καί εἰς τήν ὑπόλοιπη Εὐρώπη ὑπάρχει μιά ἐντυπωσιακή βιβλιογραφία. Περιορίζομαι στούς παρακάτω τίτλους:*
Τζίλας: Συνομιλίες μέ τόν Στάλιν, Hans Lehndorff: Arrivano i Russi, Erich Kern: Der Grosse Rausch, Alexand. Orme: Guida per l occupazione Russa, G. A. Skousès: Les Huns et les Autres *Χόρτυ: 'Απομνημονεύματα.*
Θά πρέπει νά σημειωθῆ ὅτι μπροστά στόν κίνδυνο τῆς γενικῆς κατακραυγῆς ἡ Μόσχα ὑποχρεώθη νά ἀναθεωρήσῃ τήν στάσι της. 'Από τίς στῆλες τῆς ΠΡΑΒΔΑ (14 'Απριλίου 1945) ὁ σύντροφος 'Αλεξαντρώφ καταφέρεται βίαια ἐναντίον τοῦ συγγραφέως 'Ηλία 'Ερεμπουργκ καί τοῦ «τρομοκρατικοῦ» λάθους του. Παρ' ὅλα αὐτά τά Ρωσικά στρατεύματα συνέχισαν νά συμπεριφέρωνται μέ τήν ἴδια ἀγριότητα πρός τόν Γερμανικό πληθυσμό

τήν σημασία ὅσο καί τήν ἰσχύ τῆς Ρωσικῆς ἐπιθέσεως. Διαβεβαιώνει ὅτι τά στρατεύματα τοῦ ἀνατολικοῦ μετώπου εἶναι πανέτοιμα νά ἀντιμετωπίσουν τόν ἐχθρό. 'Ως ἐκ τούτου ὁ πανικός δέν δικαιολογεῖται καί ὁποιαδήποτε προσπάθεια κατασκευῆς ὀχυρωματικῶν ἔργων ὄχι μόνον εἶναι περιττή ἀλλά καί ἐπιζήμια διότι ὑπονομεύει τήν 'Εθνικήν ἑνότητα καί τήν πίστι τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ γιά τήν τελική Νίκη.

Ὅμως τά σύννεφα συγκεντρώνονται ἀπειλητικά πάνω ἀπό τόν οὐρανό τῆς Γερμανίας. 'Ο στρατάρχης Φόν Ροῦντστεντ παρ' ὅλα τά 70 του χρόνια καί παρ' ὅλη τήν ἀντιπάθειά του γιά τό Χιτλερικό καθεστώς δέχεται νά ἀναλάβη τήν ἀρχηγία τοῦ δυτικοῦ μετώπου. Τήν 1 Σεπτεμβρίου ἀναλαμβάνοντας τήν διοίκησι θά δικαιολογήσῃ μ' αὐτά τά λόγια τήν ἀπόφασί του:

— Ὅταν τόσοι Γερμανοί στρατιῶτες πολεμοῦν, ὁ γηραιότερος Γερμανός στρατιώτης δέν μπορεῖ νά κάθεται στό σπίτι του» [3]

Στίς 18 'Οκτωβρίου, ἐπέτειο τῆς ἱστορικῆς μάχης τῶν 'Εθνῶν [4] ὁ Φύρερ τῆς Γερμανίας 'Αδόλφος Χίτλερ ὑπογράφει ἕνα διάταγμα περί δημιουργίας τῶν «Λαϊκῶν τμημάτων ἐφόδου» (Volkssturm). 'Ο ἀρχηγός τῶν SS [5] Χάιντριχ Χίμμλερ ἀναλαμβάνει νά δημιουργήσῃ ἕνα σύνολο 25 τουλάχιστον μεραρχιῶν τῶν ὁποίων ἡ ἰδεολογική προπαρασκευή ἀνατίθεται στόν Μάρτιν Μπόρμαν. 'Ο ἐνθουσιασμός τῶν Γερμανῶν πού σπεύδουν νά καταταγοῦν ὑπερβαίνει κάθε προσδοκία. 'Ο A. Tully παραδέχεται ὅτι «περισσότεροι ἀπό 500 000 ἄνδρες θά φορέσουν τό περιβραχιόνιο μέ τό ὄνομα αὐτό μέσα στόν ἴδιο μῆνα τοῦ 'Οκτωβρίου»[6]. Εἶναι οἱ τελευταῖες ἐφεδρείες τοῦ Ράιχ οἱ ὁποῖες ἔπειτα ἀπό σύντομη ἐκπαίδευσι θά σταλοῦν νά καλύψουν τά τεράστια κενά τοῦ Μετώπου.

3 *'Η στάσις τοῦ γηραιοῦ στρατιώτη μπροστά στόν κίνδυνο πού ἀπειλεῖ τήν Γερμανία θά συγκινήσῃ ἀφάνταστα τόν Χίτλερ. Στόν στρατηγό Γιόντλ θά πῆ: Εἶναι καταπληκτικός. Ἄν ἦταν δέκα χρόνια νεώτερος θά τοῦ ἀνέθετα τήν ἀρχιστρατηγία τῶν γερμανικῶν στρατῶν. Γνωρίζω πολύ καλά ὅτι δέν εἶναι 'Εθνικοσοσιαλιστής καί ὅτι δέν μέ ἀγαπᾶ ἀλλά ἡ ἱστορία θά μοῦ ἀναγνωρίσῃ ὅτι πάντα ὁδηγήθηκα ἀπό τό καλό καί τό ὄφελος μου*

4 *'Η μάχη τῶν 'Εθνῶν διεξήχθη ἀπό τήν 16-19 'Οκτωβρίου 1813 ἀνάμεσα στά στρατεύματα τοῦ Ναπολέοντος καί τοῦ 'Αντιγαλλικοῦ συνασπισμοῦ Πρώσσων καί Αὐστριακῶν. 400 000 ἄνδρες πολλῶν Εὐρωπαϊκῶν 'Εθνικοτήτων ἔλαβαν μέρος σ' ἐκείνη τήν κοσμοϊστορική σύγκρουσι ἡ ὁποία εἶδε τά Πρωσσο-αὐστριακά ὅπλα νά θριαμβεύουν*

3 S S : Schutzstaffel. *Τμήματα προστασίας*

6 ANDREW TULLY: le ultime ore di berlino – longanesi *σελ. 38*

'Ο ύπουργός προπαγάνδας Γιόζεφ Γκαίμπελς έπισκέπτεται τήν Σιλεσία καί έπιθεωρεῖ τά έκεῖ στρατεύματα

«Τό άνθρώπινο ύλικό τους άποτελεῖται άπό τραυματίες πού βγαίνουν άπό τά νοσοκομεία, άπό άνδρες προερχομένους άπό τό πολεμικό ναυτικό καί τήν Λουφτβάφφε, άπό παλιές κλάσεις καί άπό πολύ νεαρά άτομα. Μ' αύτή τήν σύνθεσι θά έχουν τήν άξία τους καί θά πολεμίσουν μάλλον καλύτερα άπό τίς παραγεμισμένες στατικές μεραρχίες τῶν Ostruppen τοῦ Τείχους τοῦ "Ατλαντικοῦ»[7].

'Εάν στήν Δύσι ή διαφημιζομένη μέ κάθε τρόπο «άπρονοησία» τῶν Δυτικῶν παρέχει στούς Γερμανούς έναν άκόμη λόγο γιά νά πεθάνουν μέ τό όπλο στό χέρι[8], στήν 'Ανατολή κανείς δέν ύποτιμᾶ τόν θανάσιμο κίνδυνο πού πλησιάζει. 'Από τό Φθινόπωρο άκόμα ό στρατηγός Γκουντέριαν άγωνίζεται νά σταθεροποιήση τό τεράστιο μέτωπο, τό όποῖο άρχίζει στό Μέμελ καί τελειώνει στά Καρπάθια.

---

7. *ΡΕΥΜΟΝ ΚΑΡΤΙΕ: 'Ιστορία τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου Τόμος Β' σελ. 283*

8 *Πρόκειται γιά τό σχέδιο* MORGENTHAU, *άπό τό όνομα τοῦ άμερικανοῦ ύπουργοῦ τῶν Οίκονομικῶν, τό όποῖο καθώριζε τήν μελλοντική συμπεριφορά τῶν νικητῶν έναντι τῆς Γερμανίας. Σύμφωνα*

'Η κατάστασις τοῦ άνατολικοῦ μετώπου τήν 12.1.45

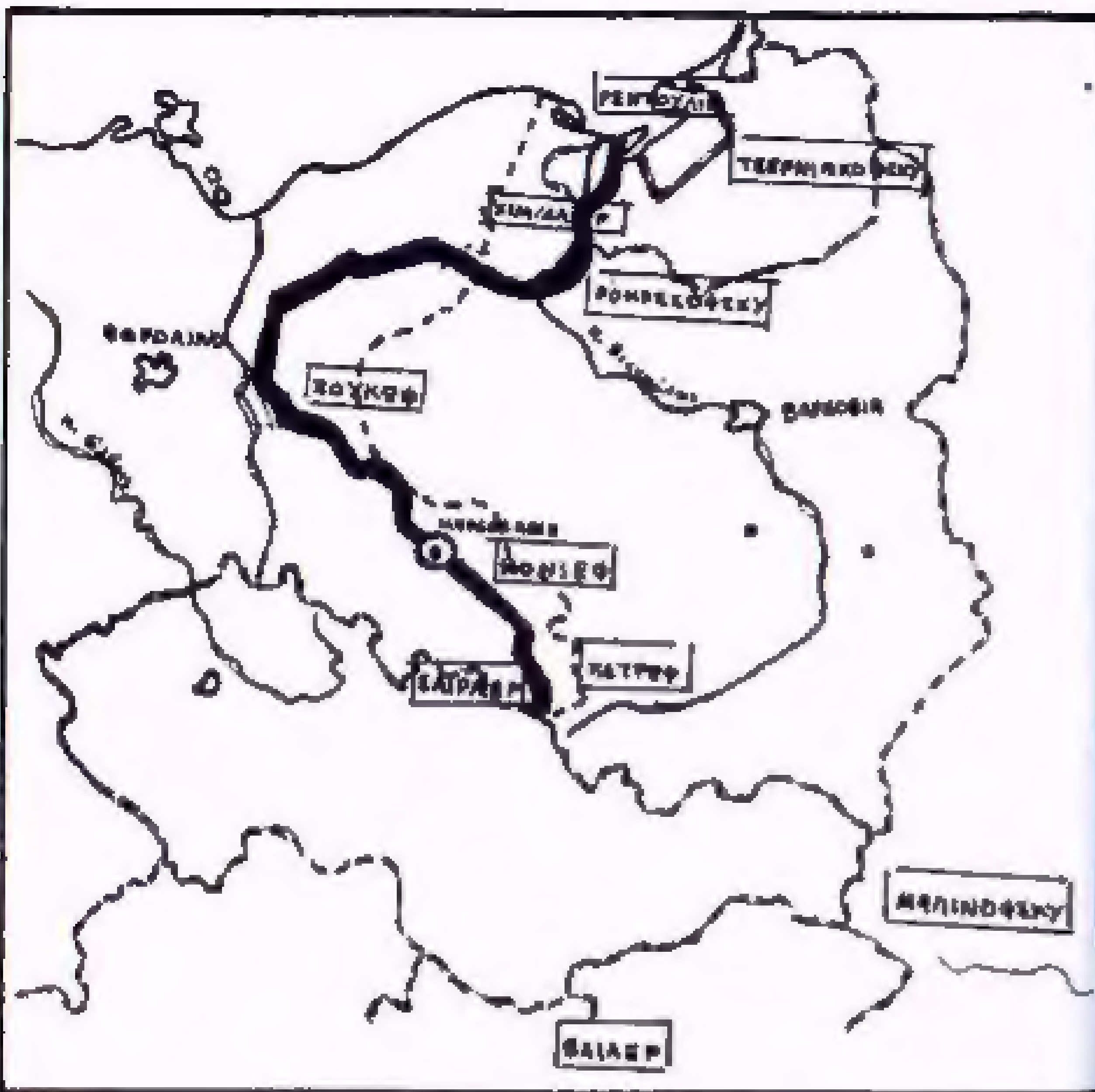

'Η κατάστασις τοῦ ἀνατολικοῦ μετώπου τὴν 6 2 45

'Η ἀνωτάτη διοίκησις τῆς Βέρμαχτ[9] παρατάσει τὶς 164 μεραρχίες της μὲ τὸν ἀκόλουθο τρόπο Κατὰ μῆκος τοῦ τεραστίου μετώπου τὸ ὁποῖον ξεπερνᾶ τὰ 700 χιλιόμετρα σταθμεύουν πρὸς Βορρᾶν ἡ ὁμάδα στρατιῶν «ΚΕΝΤΡΟ» ὑπὸ τὴν διοίκησι τοῦ στρατηγοῦ Ραϊνχαρτ καὶ πρὸς νότον ἡ ὁμάδα στρατιῶν «Α» ὑπὸ τὴν διοίκησι τοῦ στρατηγοῦ Χάρπε Καὶ οἱ δύο ὁμάδες διαθέτουν μαζὶ ἕνα σύνολο 99 μεραρχιῶν[10] Οἱ ὑπόλοιπες μεραρχίες σχηματίζουν δύο ἀκόμη ὁμάδες στρατιῶν 'Η ὁμάδα στρατιῶν τοῦ Βορρᾶ ὑπὸ τὴν διοίκησι τοῦ στρατηγοῦ Σαϊρνερ ψηλὰ στὶς βαλτικὲς χῶρες μὲ ἕνα σύνολο 27 μεραρχιῶν καὶ ἡ ὁμάδα στρατιῶν «ΣΟΥΝΤ» ὑπὸ τὴν διοίκησι τοῦ στρατηγοῦ Βαϊλερ μὲ 38 μεραρχίες χαμηλὰ στὴν Οὐγγαρία

'Επανειλημμένα ὁ στρατηγὸς Γκουντέριαν ἐπισκέπτεται τὸν 'Αδόλφο Χίτλερ ζητώντας του ἐνισχύσεις "Ομως ὁ 'Αδόλφος Χίτλερ δίδει προτεραιότητα στὴν μεγάλη Γερμανικὴ ἀντεπίθεσι τῶν 'Αρδεννῶν ἡ ὁποία ἔπειτα ἀπὸ ἀναβολὲς πραγματοποιεῖται τὸ χάραμα τῆς 16ης Δεκεμβρίου 'Η προσοχή του εἶναι στραμμένη πάνω στὴν 'Αμβέρσα τὸ μεγαλύτερο λιμάνι ἀνεφοδιασμοῦ τῶν συμμάχων. "Αν τὴν ἀποσπάση ἀπὸ τὰ χέρια τῶν 'Αγγλοαμερικανῶν, ἀναπόφευκτα μιὰ δεύτερη Δουγκέρκη θὰ ἐπισφραγίση τὸ τέλος τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων στὴν Δύσι "Επειτα θὰ ἔχη ὅλο τὸν καιρὸ νὰ ἀσχοληθῆ ἀπερίσπαστος μὲ τὶς ἐπιχειρήσεις τῆς 'Ανατολῆς.

μ' αὐτὸ ἡ Γερμανία ἔπρεπε ν' ἀπογυμνωθῆ ἀπὸ τὶς βιομηχανίες της, οἱ πηγὲς τῶν πρώτων ὑλῶν της θὰ κατεστρέφοντο συστηματικά, ὥστε ὁ λαός νὰ στραφῆ ὑποχρεωτικὰ πρὸς τὴν γεωργία καὶ τὴν κτηνοτροφία Τὸ ἐπίπεδο ζωῆς του – αὐτὰ εἶναι τὰ ἴδια λόγια τοῦ 'Αμερικανοῦ προέδρου – δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνη τὸ κατώτερο ἐπίπεδο τῆς ζωῆς τῶν λαῶν ἐκείνων ποὺ κάποτε οἱ ἴδιοι (οἱ Γερμανοί) εἶχαν κατακτήσει 'Αργότερα ὁ πρόεδρος τῶν Η Π Α θὰ προσπαθήση νὰ δικαιολογηθῆ ἰσχυριζόμενος ὅτι ποτὲ δὲν εἶχε πάρει στὰ σοβαρὰ αὐτὴν τὴν ἱστορία "Ομως ὁ Τσώρτσιλ στὰ ἀπομνημονεύματά του τὸν διαψεύδει Βλέπε καί J V FORRESTALL journal – *Παρίσι* Amiot dumond *1952 σελ 38-39*

9 (O K W) OBERKOMMANDO WEHRMACHT *'Ανωτάτη διοίκησις τῆς Βέρμαχτ*

10 *'Αναλυτικώτερα*

'Η ὁμάδα Στρατιῶν Κέντρο (Ραϊνχαρτ) συμπεριελάμβανε Τὴν 2α Στρατιὰ (Βάις) τὴν 4η Στρατιὰ (Χόσμπαχ) καὶ τὴν 3η Τεθωρακισμένη Στρατιὰ (Ράους)

'Η ὁμάδα Στρατιῶν Α (Χάρπε) συμπεριελάμβανε τὴν 1η Τεθωρ Στρατιὰ (Χαϊνρίτσι) τὴν 17η Στρατιὰ (Σούλτς) τὴν 4η Τεθωρακισμένη Στρατιὰ (Γκράιζερ) τὴν 9η Στρατιὰ (Φὸν Λούτβιτς)

Στρατηγός Γκότχαρντ Χαϊνρίτσι. Στίς 22 Μαρτίου ἀναλαμβάνει τήν διοίκησι τῶν Γερμανικῶν στρατιῶν τοῦ Βιστούλα.

Αὐτό γιά τόν Γκουντέριαν σημαίνει ὅτι πρέπει νά περιορισθῆ στίς δυνάμεις πού ἤδη διαθέτει.

Ἀπέναντι ἀπό τίς Γερμανικές γραμμές οἱ Ρῶσοι μεταφέρουν συνεχῶς καί νέα στρατεύματα. Εἶναι τόσο σίγουροι γιά τήν ἀριθμητική τους ὑπεροχή ὥστε οἱ προετοιμασίες γιά τήν καινούργια ἐπίθεσι γίνονται δίχως τήν παραμικρή μυστικότητα. Ὁ Wiking Jerk περιγράφοντας τήν κατάστασι γράφει:

«Ἡ αἱματοβαμένη θάλασσα πού ἀνέβαινε ἀπό τήν ἀνατολή μεγάλωνε τό μουγκρητό της ὥρα μέ τήν ὥρα. Ἔτρεχε πάνω σέ τροχούς ἑκατοντάδων χιλιάδων ἀμερικανικῶν αὐτοκινήτων, ἐφοδιασμένη μέ δισεκατομμύρια τόννους ἀμερικανικῶν τροφῶν, ἰσχυρή μέ χιλιάδες ἀμερικανικά τεθωρακισμένα καί ἀεροπλάνα. Ἤδη αὐτή ἡ φουσκοθάλασσα εἶχε σπάσει τούς ἀνατολικούς προμαχῶνες τῆς Δύσεως παρασύροντας τόν χιλιόχρονο μόχθο τῶν Γερμανῶν ἀποίκων καί τά ὁρόσημα τῆς προαιωνίου πάλης ἐναντίον τῶν βαρβαρισμῶν τῆς Ἀσιατικῆς ὀρδῆς.

Παρ᾽ ὅλα αὐτά ἐμεῖς ἐξακολουθούσαμε νά πιστεύουμε.

Ἡ καρδιά τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ, ὁλοκλήρου τῆς Δύσεως δέν μποροῦσε νά πεθάνη ἐπειδή μερικοί τυφλοί πολιτικοί ἄνδρες, μέ τό τυφλό τους μῖσος εἶχαν ἀνοίξει τά φράγματα στά κύματα τοῦ βαρβαρισμοῦ ἐπιτρέποντάς τα νά χτυπήσουν μέ ὁρμή πάνω στό δεξιώτερο ἀντιστήριγμα τῆς δύσεως. Βλέπαμε κάθε μέρα μέσα στίς γραμμές μας πολλά παραδείγματα νεανικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καί αὐταπαρνήσεως γιά νά πιστεύσουμε πραγματικά στήν σκοτεινή προφητεία τοῦ ἡλιοβασιλέματος τῆς Δύσεως.»[11]

Ἀρχικά ἡ Ρωσική ἐπίθεσις εἶχε προγραμματισθεῖ γιά τήν 20ή Ἰανουαρίου ἀλλά ὁ Τσώρτσιλ ἀνήσυχος γιά τήν τροπή τῶν πραγμάτων στό δυτικό μέτωπο ζητᾶ ἀπό τόν Στάλιν τήν ἐπίσπευσί της. Ὅπως βεβαιώνει ὁ Ἱστορικός Boris S. Telpukovski:

« Τόν Δεκέμβριο τοῦ 1944 τά Χιτλερικά στρατεύματα τοῦ Δυτικοῦ μετώπου ἐξαπέλυσαν μιά ἐπίθεσι στίς Ἀρδέννες. Μέ τά σχετικά ἀδύναμα στρατεύματα τά ὁποῖα διέθεταν κατόρθωσαν νά δημιουργήσουν ἕνα ρῆγμα πού ἔφερε σέ δύσκολη θέσι τήν Ἀγγλοαμερικανική διοίκησι, τόσο δύσκολη ὥστε νά βλέπη μπροστά της τήν ἀπειλή μιᾶς καινούργιας Δουγκέρκης. Ἔπειτα ἀπό αὐτά ὁ Τσώρτσιλ ἀπηυθύνθη στόν Στάλιν γιά νά τοῦ ζητήση βοήθεια ὑπέρ τῶν στρατευμάτων τά ὁποῖα πολεμοῦσαν στήν Δύσι.»[12]

Στίς 12 Ἰανουαρίου ἡ Ρωσική ἐπίθεσις ξεκινᾶ ἀπό τό προγεφύρωμα τοῦ Μπαράνωφ βορειοδυτικά τῆς Κρακοβίας. Ἡ πρώτη ὁμάδα στρατιῶν τῆς Οὐκρανίας ὑπό τήν διοίκησι τοῦ Κόνιεφ κονιορτοποιεῖ στήν κυριολεξία τήν 4η τεθωρακισμένη στρατιά ὑπό τήν διοίκησι τοῦ στρατηγοῦ Gräser καί προωθεῖται σέ βάθος. Στίς 13 κινεῖται ὁ Ζούκωφ μέ τήν 1η ὁμάδα στρατιῶν τῆς Λευκορρωσίας. Ἀπό δύο προγεφυρώματα νοτίως τῆς Βαρσοβίας

11. WIKING JERK: Endkampf um berlin – *Μπουένος Ἄυρες 1946, σελ. 37*

12. Boris S. Telpukovski: Die Sowjetische Geschechte Des Grossen Vaterlandischen Krieges *1941-45, 1961, σελ. 439-440*

Στρατηγός Βάλτερ Βένκ Διοικητής τής 12ης στρατιᾶς Τελευταία ἐλπίδα τῶν κυκλωμένων ὑπερασπιστῶν τοῦ Βερολίνου

Στρατηγός Θεόδωρος Μποῦσε: Διοικητής τής 9ης στρατιᾶς. Μέ τήν στρατιά του κυκλωμένη θά συνεχίση μαχόμενος κατ' ἐντολήν τοῦ Φύρερ

ἐπιτίθεται ἐναντίον τῆς 9ης στρατιᾶς ἡ ὁποία δέν ἀντέχει στό κτύπημα καί διασπᾶται

Πρός Βορρᾶ τό δεύτερο καί τό τρίτο μέτωπο τῆς Λευκορρωσίας κινοῦνται μέ κατεύθυνσι τήν ὁμάδα στρατιῶν «ΚΕΝΤΡΟ». Παρ' ὅλη τήν ἀριθμητική τους ὑπεροχή καί τήν πλήρη ἀεροπορική ὑποστήριξι οἱ Ρῶσοι δέν μποροῦν νά προχωρήσουν Τό Γερμανικό πυροβολικό τούς καθηλώνει ἐνῶ τό τεθωρακισμένο σῶμα στρατοῦ «Γκρός Ντόυτσλαντ» μεταφέρεται βιαστικά ἀπό τήν ἀνατολική Πρωσσία καί πραγματοποιεῖ μιά σειρά ἐπιτυχῶν ἀντεπιθέσεων 'Ολόκληρο τό μέτωπο φλέγεται Στό Πόζεν, πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Βάρτα ὁ ὑφυπουργός Προπαγάνδας Νάουμαν ἔξαλλος κραυγάζει στούς συγκεντρωμένους πολιτικούς καί κομματικούς ἐκπροσώπους τῆς ἐπαρχίας ὅτι αἱ μάχες πού διεξάγονται ἀποτελοῦν τό προοίμιο τῆς δευτέρας Εὐρωπαϊκῆς ἐκστρατείας ἐναντίον τῆς Ρωσίας[13]

'Η ρευστή κατάστασι ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ στήν ὁμάδα στρατιῶν «Α» ὑποχρεώνει τόν Χίτλερ νά στείλη ἐκεῖ κάτω τό Σῶμα στρατοῦ «Γκρός Ντόυτσλαντ» Στίς 16 'Ιανουαρίου τό δεύτερο μέτωπο τῆς Λευκορρωσίας συντρίβει τήν ἀπελπισμένη ἀντίστασι τῆς δευτέρας Γερμανικῆς στρατιᾶς

Στρατηγός Χάσσο Φόν Μαντώυφελ Διοικητής τής 3ης στρατιάς

τοῦ στρατηγοῦ Weiss καί κατευθύνεται πρός τά ἀνατολικά σύνορα τῆς ἀνατολικῆς Πρωσίας Στίς 17 ἡ Βαρσοβία πέφτει στά χέρια τῶν Ρώσων Στίς 19 ἔρχεται ἡ σειρά τῆς Κρακοβίας Προληπτικά οἱ Γερμανοί ἀνατινάσσουν τό μαυσωλεῖο τοῦ στρατάρχου φόν Χίντεμπουργκ[14] στό

13. *'Η εἰσιτοδοξία τοῦ Βέρνερ Νάουμαν προξενοῦσε προβλήματα καί σ' αὐτόν τόν ἴδιο τόν Γκαῖμπελς 'Αναφέρεται χαρακτηριστικά τό ἀκόλουθο ἐπισόδειο. Τό καλοκαίρι τοῦ 1941, τρεῖς μόλις ἑβδομάδες μετά τήν Γερμανική εἰσβολή στήν 'Ασία, σίγουρος γιά τήν τελική νίκη ἐκάλεσε τούς δημοσιογράφους γιά νά τούς ἀναγγείλη τόν τερματισμό τοῦ πολέμου στήν 'Ανατολή Μόλις τήν τελευταία στιγμή ὁ Γκαῖμπελς θά ἐπέμβη ματαιώνοντας ἐκείνη τήν συνέντευξι τύπου καί ἐπιπλήττοντάς τον βαρύτατα.*

Μετά ἀπό τόν τερματισμό τοῦ πολέμου θά εἶναι ἕνα ἀπό τά βασικά στελέχη τά ὁποία συγκροτοῦν τόν BUND DER HEIMATVERTRIEBENER UND ENTRECHTEN. *Σύνδεσμο τῶν διωγμένων ἀπό τήν Πατρίδα καί τά δικαιώματά τους*

14. *Χίντεμπουργκ (1847-1934)*

Γεννήθηκε στό Posnan *στά 1847 'Ο Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος τόν βρῆκε στρατηγό τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ ἐπιτελείου Τό ὄνομα του συνδέεται μέ τίς Γερμανικές νίκες τοῦ 'Ανατολικοῦ μετώπου Μετά τήν ἥττα τοῦ 1918 ἐξακολουθεῖ νά παραμένη ἀρχιστράτηγος τῶν Γερμανικῶν 'Ενόπλων Δυνάμεων Στά 1925 διαδέχεται τόν* Ebert *στήν Προεδρία τῆς Δημοκρατίας καί ὑποβοηθεῖ ἀποφασιστικά τήν ἀναγέννησι τοῦ Γερμανικοῦ μιλιταρισμοῦ*

Τόν 'Ιανουάριο τοῦ 1933 ἀναθέτει στόν 'Αδόλφο Χίτλερ τήν ἐντολή σχηματισμοῦ κυβερνήσεως

Τάνενμπεργκ καί μεταφέρουν σέ ἀσφαλές μέρος τά φέρετρα τοῦ στρατάρχου καί τῆς συζύγου του.

Στίς 20 ὁ «πληβεῖος καί Βαυαρός» Σαίρνερ ἀναχωρεῖ ἀπό τήν Ρίγα γιά νά ἀναλάβη τήν διοίκησι τῆς ὁμάδος στρατιῶν «Α». Ὅμως ἡ ἀριθμητική ὑπεροχή τῶν Ρώσων λυγίζει παντοῦ κάθε ἀντίστασι.

Τό Μπρεσλάου ἀδειάζει βιαστικά ἀπό τούς ἀμάχους. Οἱ ἄνδρες τοῦ πρώτου μετώπου τῆς Οὐκρανίας εἰσβάλουν ἀσυγκράτητοι μέσα στήν βιομηχανική περιοχή τῆς Σιλεσίας. Πίσω ἀπό τίς Γερμανικές γραμμές συγκροτεῖται μέ ταχύτητα μιά καινούργια ὁμάδα στρατιῶν ἡ ὁποία προορίζεται νά σταματήση τήν προέλασι τῶν Ρώσων μέσα στήν Πομερανία. Τήν διοίκησί της ἀναλαμβάνει ὁ Χάιντριχ Χίμμλερ. Τά καλύτερα Γερμανικά στρατεύματα καθώς καί μεγάλοι σχηματισμοί Εὐρωπαίων ἐθελοντῶν θυσιάζονται στήν κυριολεξία προσπαθῶντας νά ἀναχαιτήσουν τήν ἐπίθεσι τοῦ ἐχθροῦ.

«Ὁ Riess εἶχε καθησυχάσει. Ἡ ἐγγύησις τῆς ἀσφαλείας τοῦ πληθυσμοῦ εἶχε ἔλθει ἀπ' εὐθείας ἀπό τόν Φύρερ καί θά ἀνακοίνωνε στούς Γερμανούς κατοίκους τοῦ χωριοῦ πού ὅπως καί αὐτός εἶχαν μεταφερθεῖ στήν ἐπαρχία τῆς Βάρτα τό 1940 ὅταν ἡ Ρωσία εἶχε καταλάβει τόν τόπο διαμονῆς τους στήν Βεσσαραβία. Στόν δρόμο συνάντησε φορτηγά γεμάτα στρατιῶτες πού ἔτρεχαν ἀντίθετα. Ὁ Riess στήν ἀρχή παραξενεύτηκε ἀλλά σχεδόν ἀμέσως ἡσύχασε μέ τήν σκέψι ὅτι πιθανόν ἐπρόκειτο γιά στρατεύματα τά ὁποῖα μετεφέροντο στά μετόπισθεν μέ ἄδεια. Ἐπιστρέφοντας στό χωριό του συνηντήθη μέ τούς γέρους τῆς ἐπιτροπῆς ἀμύνης.

— Μήν ἀνησυχεῖτε, τούς εἶπε. Ὅλα πάνε καλά.

Ἐπανέλαβε ἔπειτα ὅσα τούς εἶχε πεῖ ὁ ἐπαρχιακός διοικητής στήν συγκέντρωσι:

— Ὁ διοικητής σᾶς στέλνει τούς πλέον ἐγκάρδιους χαιρετισμούς του κατέληξε καί ἐπιθυμεῖ νά σᾶς γνωστοποιήση ὅτι τό ἐπόμενο καλοκαίρι οἱ στρατιῶτες μας θά εἶναι καί πάλι μπροστά ἀπό τήν Μόσχα καί τότε θά μποροῦμε νά γελᾶμε μέ τούς ἑαυτούς μας πού ἀνησυχήσαμε γιά τό τίποτα.

Περιεργάστηκε τά πρόσωπά τους καί αἰσθάνθηκε ἱκανοποιημένος ἀπό τήν καινούργια ἐλπιδοφόρα ἔκφρασι πού διάβασε στά μάτια τους.

— Γυρίστε στά σπίτια σας καί ξεκουρασθῆτε. Ὅλα θά πάνε καλά.[15]»

Λίγες ὧρες ἀργότερα ἡ εἴδησι τῆς καταρρεύσεως τοῦ μετώπου γεμίζει

15. A. Tully: *Προαναφερόμενο ἔργο* σελ. 40

μέ ἀπόγνωσι τόν ἄμαχο πληθυσμό. Στίς περισσότερο ἐκτεθειμένες περιοχές ἀρχίζουν νά οὐρλιάζουν οἱ σειρῆνες τοῦ συναγερμοῦ. Ἄνδρες τῆς ἀστυνομίας καί τῆς πολιτοφυλακῆς καλοῦν τούς πολῖτες μέ τά μεγάφωνα νά ἐγκαταλείψουν τά σπίτια τους διότι οἱ Ρῶσοι πλησιάζουν. Τά πρῶτα μπουλούκια τῶν ἀμάχων ἐμφανίζονται καί πάλι πάνω στούς χιονισμένους δρόμους. Τό θερμόμετρο δείχνει —20°. Ἡ ὑπηρεσία κοινωνικῆς μερίμνης τοῦ Ναζιστικοῦ κόμματος αἰφνιδιάζεται καί αὐτή μέ τήν σειρά της. Πληροφορεῖται τήν εἴδησι ἀπό τά μεγάφωνα. Κανείς δέν ἔχει τήν παραμικρή ἰδέα γιά τό ποῦ ἀκριβῶς εὑρίσκονται τά κινητά νοσοκομεῖα, οἱ ἀποθῆκες ἀνεφοδιασμοῦ ἤ τά πρόχειρα προσφυγικά καταλύματα. Δέν ὑπάρχει κάν ἕνα σχέδιο φυγαδεύσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ ἔξοδος ἐπιχειρεῖται στά τυφλά. Ὅσοι δέν τά καταφέρνουν νά συμβαδίσουν μέ τήν φάλαγγα ξεκόβονται καί πεθαίνουν ἀβοήθητοι. Οἱ παγωμένοι δρόμοι γεμίζουν μέ ξυλιασμένα πτώματα. Τό δρᾶμα ἐκείνων τῶν ἡμερῶν παρατίθεται μέ συγκινητική ἁπλότητα στό γράμμα μιᾶς νέας μητέρας:

«Ἀγαπητή μητέρα,

Σοῦ γράφω ἀπό αὐτό τό πρόχειρο νοσοκομεῖο ὅπου νοσηλεύομαι. Ἐλπίζω νά λάβης αὐτό τό γράμμα παρ' ὅλα ὅσα συμβαίνουν τίς ἡμέρες αὐτές. Εἶμαι ξαπλωμένη στό πάτωμα. Αὔριο ὅμως πρέπει νά ξαναρχίσω τήν πορεία διότι οἱ Ρῶσοι εἶναι πολύ κοντά. Θά προσπαθήσω νά φθάσω μέχρις ἐσένα. Σέ παρακαλῶ μαμά μήν τρομάξης ἀλλά δέν πρόκειται νά φέρω μαζί μου τήν Γκάμπυ, διότι ἔχω τό ἕνα μου χέρι μέ κρυοπαγήματα. Ἄν δέν εἶχα πάθει κρυοπαγήματα ἴσως νά συνέχιζα νά κουβαλῶ τήν Γκάμπυ. Ὅμως δέν μποροῦσα νά τῆς βρῶ ἕνα φέρετρο. Δέν ὑπάρχουν πλέον γιά κανένα φέρετρα. Δέν μοῦ ἦταν δυνατόν νά τήν πάρω μαζί μου ἀπό τήν στιγμή πού πέθανε. Τήν τύλιξα καλά στίς κουβέρτες της, ἔσκαψα μιά βαθειά τρύπα στό χιόνι στό πλάι τοῦ δρόμου τοῦ Κάνθ καί τήν ἔθαψα. Ἡ Γκάμπυ μου δέν θά εἶναι μόνη διότι χιλιάδες γυναῖκες ἦσαν ἐκεῖ μαζί μου καί ὅλες ἔθαψαν τά ἀγαπημένα τους στό πλάι τοῦ δρόμου, ὅπου τά τροχοφόρα δέν μποροῦν νά τούς κάνουν κανένα κακό. Ἡ Γκάμπυ πέθανε ξαφνικά. Εἶμαι σίγουρη ὅτι τήν εἶχα τυλίξει καλά μέ δύο κουβέρτες. Ἀλλά τό ξέρεις. Ἦταν μόλις τεσσάρων μηνῶν[16]»

Ὁλόκληρη ἡ Δυτική Πολωνία εἶναι στό ἔλεος τῶν Ρώσων. Κυκλωμένος στό Πόζεν ὁ συνταγματάρχης Γκόνελ θά ἀντισταθῆ μέ ἀφάνταστο ἡρωισμό γιά ἕναν ὁλόκληρο μῆνα. Ὅταν κάθε ἀντίστασι θά εἶναι μάταια θά αὐτοκτονήση. Στό Μπρεσλάου δημιουργεῖται μιά ἀκόμη ἑστία ἀντιστάσεως. Οἱ Γκαουλάϊτερ ἀπαγχονίζουν τόν δήμαρχο ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ

16. A. Tully: *Προαναφερόμενο ἔργο* σελ. 70

BERLINER MORGENPOST

Reichsminister Dr. Goebbels an die Berliner Bevölkerung

Berlin ist zum Entscheidungskampf angetreten
Die Reichshauptstadt unter dem Gesetz der Front

῾Ο ἐχθρός ἔχει ἀνατρέψει τήν Γερμανική ἄμυνα στόν ποταμό Ὄντερ. ῾Η κόκκινη λαβίδα ἀρχίζει νά ἀνοίγη γύρω ἀπό τήν πρωτεύουσα τοῦ Ράιχ. Οἱ ἐφημερίδες καλοῦν τόν λαό τοῦ Βερολίνου γιά τόν ὑπέρ πάντων ἀγῶνα. «῾Η καινούργια εἰσβολή τῶν Μογγόλων πρέπει νά συντριβῆ πάνω στά τείχη μας».

νά ἐγκαταλείψη τήν πόλι κρυφά, καί διοργανώνουν τήν ἄμυνα τῆς πόλεως.

Στήν ἀνατολική Πρωσία ἡ φυγή τοῦ στρατηγοῦ Χόσμπαχ καί τῆς 4ης στρατιᾶς ἕνα σύνολο 350.000 ἀνδρῶν δημιουργεῖ ἕναν ἀπερίγραπτο πανικό ἀνάμεσα στόν ἄμαχο πληθυσμό, ὁ ὁποῖος ἐντελῶς ἀπροειδοποίητος βλέπει τά ρωσικά στρατεύματα νά εἰσβάλουν ἀπό παντοῦ. Ψηλά στήν Καινιξβέργη δημιουργεῖται μιά ἀκόμη ἑστία ἀντιστάσεως.

Τά Γερμανικά στρατεύματα ὑποχωροῦν βιαστικά πρός τόν ποταμό Ὄντερ ὅπου καί ἀνασυντάσσονται.

Τό πρῶτο δεκαπενθήμερο τοῦ Μαρτίου οἱ στρατιές τοῦ Βιστούλα τροφοδοτοῦνται μέ καινούργιο αἷμα. ῾Ο ἀριθμός τῶν μεραρχιῶν του ἀνέρχονται σέ 33.

> «Στίς στρατιές τοῦ Βιστούλα εἶχαν τοποθετηθεῖ, ἀεροπόροι, ναυτικοί, σπουδαστές τῆς Χιτλεργιούγκεν[17], κατάδικοι, ἐργάτες τῆς ἀνατολῆς καί γέροι πολιτοφύλακες τῶν λαϊκῶν τμημάτων ἐφόδου. ῾Ο τομεύς τῆς 3ης τεθωρακισμένης στρατιᾶς ὑπερασπίζετο ἀπό μερικές δοκιμασμένες μεραρχίες τῆς Βέρμαχτ καί τῶν SS. Μερικές ἄλλες μεραρχίες ἦσαν τοποθετημένες στό μέτωπο τῆς 2ας στρατιᾶς στήν Πομερανία. Ἀλλά τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ μετώπου τοῦ Ὄντερ πού ἀπό τό Γκιούμπεν πήγαινε σχεδόν μέχρι τό Στεττῖνο ὑπερασπίζετο ἀπό τήν τελευταία δημιουργία τοῦ Χίμλερ· τήν ἀναδιοργανωμένη 9η στρατιά ἡ ὁποία συμπεριλάμβανε τά δύο αὐτοσχέδια σώματα στρατοῦ τοῦ Ρέινεφαρθ καί τοῦ Μπάχ - Ζελέφσκυ καθώς καί τούς Ἀλβανούς καί τούς Σλοβένους τοῦ Κρούγκερ[18].»

Στίς 22 Μαρτίου ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Χίμμλερ στρατηγός Χαΐνριτσι ἐνημερώνεται γιά τήν κατάστασι:

> «Ἔπειτα ἀπό τήν κατάρρευσι τῆς Πομερανίας ἡ ἀριστερή πτέρυγα τῆς ὁμάδος στρατιῶν τοῦ Βιστούλα εἶχε ἀκινητοποιηθεῖ στόν τομέα τοῦ Στεττῖνο. Τό μέτωπο ἀκολουθοῦσε στήν ἀριστερή ὄχθη τοῦ Ὄντερ πέρα ἀπό τό Κύρστιν καί τήν Φραγκφούρτη στήν συμβολή τοῦ Ὄντερ μέ τόν Νάισε.. Στόν Βορρᾶ ὑπῆρχε ἡ 3η στρατιά ἁρμάτων ὑπό τήν διοίκησι τοῦ νεαροῦ στρατηγοῦ Κούρτ φόν Μαντώυφελ... ῾Ο Μαντώυφελ ἦταν ὑπεύθυνος τοῦ τομέως τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης σέ ἕνα σημεῖο 50 χιλιομέτρων βορειοανατολικά τοῦ Βερολίνου. Ἀντίθετα εἰς τόν Νότο εὑρίσκετο ἡ 9η στρατιά ὑπό τάς διαταγάς τοῦ ἀποτόμου ἀλλά ἄξιου στρατηγοῦ Μπούσσε[19].»

Ἀπέναντι ἀπό τό τεράστιο αὐτό μέτωπο τῶν 500 περίπου χιλιομέτρων παρατάσσονται μέ ἕνα σύνολο 140 μεραρχιῶν οἱ ἀκόλουθες Ρωσικές ὁμάδες στρατιῶν: Πρός Βορρᾶ τό δεύτερο μέτωπο Μπιελορρωσίας ὑπό τήν διοίκησι τοῦ Ροκοσσόφσκυ. Στό κέντρο τό πρῶτο μέτωπο Μπιελορρωσίας ὑπό τήν διοίκησι τοῦ Ζούκωφ. Πρός Νότον τό πρῶτο μέτωπο Οὐκρανίας ὑπό τήν διοίκησι τοῦ Κόνιεφ. Τήν ὥρα πού συμβαίνουν ὅλα αὐτά στήν Γιάλτα οἱ σύμμαχοι σίγουροι γιά τήν Νίκη τους μοιράζονται πρόωρα τά τρόπαια τοῦ πολέμου. ῾Ο Στάλιν ζητᾶ ὅλο καί περισσότερα ἀπό τόν σχεδόν ἑτοιμοθάνατο Ἀμερικανό Πρόεδρο, ὁ ὁποῖος παρά τίς προειδοποιήσεις τοῦ Χόπκινς ἐνδίδει. 120.000.000 Εὐρωπαίων περνοῦν ὁριστικά κάτω ἀπό τόν ἔλεγχο τῆς Ρωσίας. ῾Ο Στάλιν θριαμβεύει. Στήν πρᾶξι εἶναι ὁ περισσότερο κερδισμένος, ὅμως ὁ Ροῦσβελτ ζεῖ ἀκόμη μέ τίς ψευδαισθήσεις του·

> «Ἔχω τό προαίσθημα ὅτι ὁ Στάλιν δέν εἶναι τέτοιος ἄνθρωπος. ῾Ο Χάρρυ - Χόπκινς - εἶπε ὅτι δέν εἶναι καί ὅτι ἐπιθυμεῖ μόνον τήν ἀσφάλεια τῆς χώρας του. ῾Η σκέψις μου εἶναι αὐτή: ἄν ἐγώ τοῦ δώσω ὅλα ὅσα εἶναι δυνατόν νά τοῦ δώσω, δίχως νά τοῦ ζητήσω τίποτε σάν ἀντάλλαγμα, Noblesse Oblige, θά δεχθῆ νά ἐργασθῆ μαζί μου γιά ἕναν εἰρηνικό καί Δημοκρατικό κόσμο[20].»

---

17 H.J.: Hitlerjugend. *Νεολαία τοῦ Χίτλερ*

18 G. Reitlinger: Storia delle S.S. Longanesi *(Τόμος Β. Σελ. 163-64)*

19 A. Tully: *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 75-76*

20 A. Conte: Yalta ou le partage du monde *Παρίσι 1964 σελ. 270*

'Ο εἰρηνικός καί Δημοκρατικός κόσμος δέν ἀργεῖ νά φανῆ. Στήν Πολωνία ἡ κυβέρνησις τοῦ Λούμπλιν συμπληρώνει τίς τραγωδίες τοῦ Κατύν και τῆς Βαρσοβίας συνεχίζοντας τήν ἐξόντωσι τῆς ἀστικῆς τάξεως. Οἱ δυνάμεις τῆς δύσεως που μέ τόσους φανφαρονισμούς εἶχαν ἐγγυηθεῖ τήν ἐδαφική της ἀκεραιότητα τό 1939 τώρα σιωποῦν. Προτιμοῦν νά βλέπουν τόν κόσμο μέ τά μάτια τοῦ ἑτοιμοθάνατου Ροῦσβελτ[21]. Στήν Γερμανία ἡ

21) Ὡς γνωστόν ὁ δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος ἀρχίζει μέ τήν εἰσβολή τῶν Γερμανικῶν στρατευμάτων στήν Πολωνία – μιά χώρα τῆς ὁποίας τήν ἐδαφική ἀκεραιότητα εἶχε ἐγγυηθεῖ τόσο ἡ Μ. Βρεττανία ὅσο καί ἡ Γαλλία.

Ὁ Χίτλερ εἶχε ζητήσει ἀπό τούς Πολωνούς τόν διακανονισμό τοῦ «Διαδρόμου» ὁ ὁποῖος ἀπό τήν ἐποχή τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν ἀπεμόνωνε τήν Ἀνατολική Πρωσσία ἀπό τό ὑπόλοιπο Ράϊχ. Οἱ Πολωνοί εἶχαν ἀρνηθεῖ φουσκωμένοι ἀπό τίς ὑποσχέσεις τῶν δυτικῶν.

Ὅμως οἱ «δυτικοί» παρέμειναν μέ τά χέρια σταυρωμένα. Τά Γερμανικά καί τά Ρωσικά στρατεύματα διαμελίσαν τήν δύστυχη χώρα, ἐκτελῶντας πιστά τίς παραγράφους τοῦ μυστικοῦ Γερμανορωσικοῦ συμφώνου. Ἡ Ἀγγλία καί ἡ Γαλλία περιορίζονται σέ μιά τυπική κήρυξι τοῦ πολέμου ἐναντίον τῆς Γερμανίας. Τήν Ρωσία τήν ξεχνοῦν.

Ἡ ἐξόριστη πολωνική κυβέρνησι καταφεύγει στό Λονδῖνο. Πολωνοί πιλότοι χύνουν τό αἷμα τους πάνω ἀπό τούς οὐρανούς τῆς Βρεττανικῆς πρωτεύουσης προσπαθῶντας νά ἀναχαιτίσουν τίς ἐπιδρομές τῆς Γερμανικῆς ἀεροπορίας.

Οἱ Ἄγγλοι ὑμνοῦν τήν ἀνδρεία τους, τούς ὑπόσχονται δικαίωσι τοῦ ἀγῶνος τους καί παραχωροῦν τό 48% τοῦ Πολωνικοῦ ἐδάφους στήν Σοβιετική Ρωσία (Διάσκεψι τῆς Τεχεράνης) καί ὅταν ἡ ἐξόριστος Πολωνική κυβέρνησι θά τολμήση νά διαμαρτυρηθῆ δια τήν αἰσχρή αὐτή πρᾶξι, ὁ φύλαξ καί προστάτης τῶν ἀδυνάτων Τσώρτσιλ, ὁ πρωθυπουργός τῆς χώρας πού μέ τόσους φανφαρονισμούς εἶχε ἐγγυηθεῖ τήν ἐθνική ἀκεραιότητα τῆς Πολωνίας θά τήν ἀπειλήση μ' αὐτά τά λόγια:

> *«Ἐσεῖς δέν εἴσαστε κυβέρνησις. Εἴσαστε ἕνα λαός παράλογος ὁ ὁποῖος ἐπιδιώκει τό ναυάγιο τῆς Εὐρώπης. Οἱ σχέσεις μας μέ τήν Ρωσία ἔχουν γίνει πολύ καλύτερες καί τέτοιες θέλω νά παραμείνουν. Οἱ συζητήσεις σας δέν εἶναι ἄλλο ἀπό ἐγκληματικές ἐνέργειες οἱ ὁποῖες ἀποσκοποῦν στό νά ἐπανορθώσουν τίς συμφωνίες τῶν συμμάχων. Ἀλλά σκεφθῆτε τί θά ἔχετε σά ἀντάλλαγμα. Θά ἔχετε ἕνα κράτος. Θά κάνω ὅτι εἶναι δυνατόν ὥστε νά σᾶς ἀποσταλῆ ἕνας Βρεττανός πρέσβυς. Ἄν δεχθῆτε τή γραμμή ΚΟΥΡΖΟΝ οἱ Ἀμερικανοί εἶναι πρόθυμοι νά σᾶς βοηθήσουν στήν ἀνοικοδόμησι. Εἴσαστε ὑποχρεωμένοι νά*

κατάστασι δέν εἶναι καλύτερη. Μόνον οἱ κομμουνιστικοί βαρβαρισμοί τῆς Ἀνατολικῆς Πρωσσίας γεμίζουν 10 τόμους μέ ἀνατριχιαστικές μαρτυρίες καί Ντοκουμέντα τά ὁποῖα συνελέγησαν μέ πρωτοβουλία τοῦ Ὑπουργείου προσφύγων τῆς Δυτικῆς Γερμανίας. Ὁ ἴδιος ὁ Στάλιν θά ἀφηγηθῆ στόν Τ...ιας τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖον συγκέντρωναν οἱ στρατιῶτες του τούς Γερμανικούς πληθυσμούς ὁλόκληρων χωριῶν στίς κεντρικές πλατεῖες καί τούς ἐκτελοῦσαν μέ τά πολυβόλα. Τήν ἀγανάκτησί του γι' αὐτά πού συμβαίνουν γύρω του ὁ λοχαγός Scholtz θά τήν κλείση μέσα σέ ἕνα γράμμα τό ὁποῖο θά στείλη σέ ἕναν γέρο καθηγητή του ἀντιναζιστή καί Φιλελεύθερο.

> «Ἐμεῖς εἴχαμε ἄδικο. Δίκαιο εἶχε ὁ Χίτλερ, δίκαιο εἶχε ὁ Κώχ, δίκαιο εἶχαν ὅσοι ἤθελαν νά ἐκμηδενίσουν, νά καταστρέψουν νά ἐξαφανίσουν... Ἄν δέν εἴχαμε ἀφήσει ἴχνη ζωῆς, αὐτοί δέν θά μποροῦσαν νά εἶναι ἐδῶ, δέν θά μποροῦσαν νά βιάζουν, νά σκοτώνουν νά ἐξανδραποδίζουν... εἴδατε τά μωρά πού σκότωσαν στό Neulreich. Και τίς γυναῖκες που μέσα σέ μιά νύχτα εἶχαν βιασθεῖ 20 και 40 φορές. Καί τά κοριτσάκια τῶν 2 χρόνων πού τά κακοποιημένα τους κορμιά αἱμορραγοῦσαν; Ὄχι ἀσφαλῶς δέν εἴδατε τίποτα. Τίποτα. Δέν μπορεῖτε νά δῆτε διότι ἡ τρομερή σας ἀνοησία μετεβλήθη σέ συνείδησι. Και ἡ ἀνοησία σας εἶναι ἡ ἀνοησία τῆς Δύσεως, ἡ ὁποία ἐν εὐθυμία συνεχίζει νά μᾶς πολεμᾶ, ἐντελῶς ἥσυχη μέ τήν συνείδησί της, μιά πού πολεμᾶ ἐναντίον τοῦ Χιτλερικοῦ καθεστῶτος ἀναξίου τῆς ἀνθρωπότητος.
>
> Μοῦ ἔρχεται νά φωνάξω σάν ἀκούω Ράδιο Λονδῖνο ἤ Ράδιο - Νέα Ὑόρκη πού θέλουν νά μᾶς διδάξουν τό δίκαιο καί τόν ἀνθρωπισμό. Ἐδῶ πρέπει να ἔλθη ὁ Τσώρτσιλ, ἐδῶ πρέπει νά ἔλθη ὁ Ροῦσβελτ.
>
> Δέν γίνεται τίποτα ἄλλον... στήν ἀνατολή εἴμαστε ἕνας λαός νικημένος. Οἱ Μπολσεβίκοι προωθοῦνται δίχως νά μποροῦμε νά τούς ἐμποδίσουμε. Γιατί λοιπόν θά πρέπει νά συνεχίσουμε τόν ἀγῶνα. Γιά τήν Εὐρώπη, γιά τούς ἄλλους πού — μάρτυς μου ὁ θεός — γράφουν τά σφάλματά μας μέ γράμματα κεφαλαῖα καί τά σφάλματα τῶν Ρώσων μέ γράμματα τόσο μικρά, πού δέν μποροῦν οὔτε νά διαβασθοῦν;
>
> Ὄχι καλύτερα ἡ ὁλική καταστροφή. Συμφέρει λοιπόν νά

δεχθῆτε τίς ἀποφάσεις τῶν μεγάλων δυνάμεων».
Stanislaw Mikolajczyk: Le viol de Pologne. Un modele d' Agression Sovietique *Παρίσι* Plon *1949 σελίς 120-121*

Εἶναι περιττό νά σημειωθῆ ὅτι ὁ Τσώρτσιλ οὐδέποτε προσπάθησε νά διαψεύση τίς κατηγορίας πού τοῦ ἀποδίδει ὁ πρωθυπουργός τῆς ἐξορίστου Πολωνικῆς κυβερνήσεως.

> πέσουμε στήν άγκαλιά τῆς κολάσεως ἡ ὁποία προελαύνει ἀπό τήν ἀνατολή καί νά ποῦμε: Κάνετέ μας ὅ,τι θέλετε. Ἀλλά ἀφῆστε μας τουλάχιστον νά βαδίσουμε μαζύ σας ἐναντίον τῆς Δύσεως. Θέλουμε νά ἐκδικηθοῦμε αὐτούς πού ἀρνοῦνται νά καταλάβουν ὅτι δέν πολεμοῦμε μόνο γιά τούς ἑαυτούς μας ἀλλά καί γιά ἐκείνους[22] ».

Ἐν τῷ μεταξύ στό Δυτικό μέτωπο ἡ πρωτοβουλία περνᾶ καί πάλι, ὁριστικά αὐτή τήν φορά στά χέρια τῶν συμμάχων. Τήν 23 Μαρτίου ἡ 9η Ἀμερικανική στρατιά καί ἡ 2α Βρεττανική στρατιά περνοῦν τόν Ρῆνο. Στίς 12 Ἀπριλίου οἱ μεραρχίες τῆς 9ης Ἀμερικανικῆς στρατιᾶς φτάνουν στόν Ἔλβα. Οἱ ἄνδρες τοῦ μηχανικοῦ τῆς 83ης μεραρχίας Πεζικοῦ ρίχνουν πάνω στό ποτάμι μιά γέφυρα ἡ ὁποία βαφτίζεται μέ τό ὄνομα τοῦ νέου προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν: Τροῦμαν. Οἱ Ἀμερικανοί στρατιωτικοί βιάζονται νά φτάσουν πρῶτο στό Βερολῖνο. Ὅμως ὁ Ἀϊζενχάουερ ἔχει διαφορετική γνώμη.

> «Ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ Δυτικοῦ μετώπου ρωτᾶ τόν ἀρχιστράτηγο τοῦ ἀνατολικοῦ μετώπου - Στάλιν - ποιά εἶναι τά σχέδιά του καί τοῦ ἀνακοινώνει τα δικά του, που δέν συνεπάγονται τίποτα λιγότερο ἀπό τήν ἐγκατάλειψι τῆς πορείας του πρός τό Βερολῖνο. «Σκέπτομαι» λέει ὁ Ἀϊζενχάουερ» νά ἐπιδιώξω τήν συνένωσι τῶν δυνάμεών μου μέ τίς δικές σας καταβάλλοντας τήν κύρια προσπάθεια μου πάνω στόν ἄξονα Ἔρφουρτ - Λειψία - Δρέσδη. Μιά δευτερεύουσα προσπάθεια θά καταβληθῆ για να ἐπιδιωχθῆ και μιά ἄλλη συνένωσι στήν περιοχή Ρατισμπόνν - Λίντς[23] »

Αὐτή ἡ σχεδόν αὐθαίρετος ἀπόφασις[24] θά ξεσηκώση θύελλα διαμαρτυριῶν μέσα στό στρατόπεδο τῶν Δυτικῶν. Ὅμως τό κακό ἔχει γίνει.

> «Ἥσυχος ὁ Στάλιν ξαναβρίσκει τήν εὐδιαθεσία του. Ἀπαντᾶ χαριτωμένα στήν ἐπιστολή τοῦ Ἀϊζενχάουερ. «Νομίζω ὅπως καί σεῖς, ὅτι τό Βερολῖνο ἔχασε κάθε εἴδους σημασία καί ἔχω τήν πρόθεσι νά μήν διαθέσω γι' αὐτό παρά δευτερεύουσες δυνάμεις.» Ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ δυτικοῦ μετώπου παίρνει τοίς μετρητοῖς αὐτή τήν καταπληκτική εἰρωνία[25] »

Αὐτές οἱ δευτερεύουσες δυνάμεις δέν ἦσαν λιγότερες ἀπό τρεῖς ὁμάδες στρατιῶν: δηλαδή 140 μεραρχίες μοιρασμένες σέ 20 στρατιές οἱ ὁποῖες διέθεταν 41.000 κανόνια καί ὅλμους, 6.300 τεθωρακισμένα, 8.400 ἀεροπλάνα. Ἔχουν νά ἀντιμετωπίσουν μόλις 37 Γερμανικές μεραρχίες κατά μῆκος τοῦ τελευταίου Φυσικοῦ ὀχυροῦ τῆς πρωτευούσης τοῦ Ράϊχ: Τοῦ ποταμοῦ Ὄντερ.

---

22 J. Thorwald: La grande fuga, Φλωρεντία 1964 σελίς 247

23 Ρεϊμόν Καρτιέ: Προαναφερόμενο ἔργο Τόμος Β' σελίς 342-3

24 Δυό μόλις μῆνες μετά ἀπό τήν ἀπάτη τῆς Γιάλτας ἤ γιά νά χρησιμοποιήσω μιά ἀγαπημένη λέξι τοῦ στρατηγοῦ Ντέ Γκώλ, τό «παζάρι» τῆς Γιάλτας οἱ «δυτικοί» ἀντιλαμβάνονται ἐπί τέλους τούς πραγματικούς σκοπούς τοῦ Στάλιν. Ὁ Τσώρτσιλ μέ ἐπανειλημμένες ἐκκλήσεις ὑπογραμμίζει τήν ψυχολογική σημασία που θά εἶχε γιά τους δυτικούς ἡ κατάληψις τοῦ Βερολίνου καί τῆς Πράγας. Ὅμως ἡ τριανδρία Ἀϊζενχάουερ-Μπράντλεϋ-Μάρσαλ βρίσκει παρακινδυνευμένη παρόμοια ἐπιχείρησι. Μόνον ἡ κατάληψις τοῦ Βερολίνου - σύμφωνα μέ τίς ἐκτιμήσεις τους - θά στοιχίση τήν θυσία 100.000(!) στρατιωτῶν.

Ὅσο γιά τήν Πράγα ὁ Ἀϊζενχάουερ ἐνδίδει στήν παράκλησι τοῦ Ρώσου στρατηγοῦ Ἀντωνώφ καί τήν ἐγκαταλείπει στό ἔλεος τοῦ Ἐρυθροῦ στρατοῦ.

25 Ρεϊμόν Καρτιέ: Προαναφερόμενο ἔργο Τόμος Β' σελίς 342-43

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

« Ἀναμένω ἀπό κάθε Γερμανό νά ἐκτελέση τό καθῆκον του μέχρι τοῦ τέλους, νά δεχθῆ κάθε θυσία, ἡ ὁποία τοῦ ζητεῖται ἤ πού πρόκειται νά τοῦ ζητηθῆ. Ἀναμένω ἀπό κάθε ὑγιῆ ἄνθρωπο νά διαθέση στόν ἀγῶνα τό σῶμα καί τήν ψυχή του.

Ἀναμένω ἀπό κάθε ἄρρωστο, κάθε ἀδύναμο, ἀπό κάθε ἄνθρωπο ἀπαραίτητο, νά ἐργασθῆ ἕως ὅτου σβύσουν καί αἱ τελευταῖες δυνάμεις του.

Ἀναμένω ἀπό τούς κατοίκους τῶν πόλεων νά λάβουν τά ὅπλα, ἀναμένω ἀπό τούς ἀγρότες νά δώσουν ψωμί στους στρατιῶτες καί τούς ἐργάτες αὐτοῦ τοῦ ἀγῶνος.

Ἀναμένω ἀπό τίς γυναῖκες καί τίς κοπέλλες ὅλες νά βοηθήσουν αὐτόν τόν ἀγῶνα, ὅπως ἔκαναν μέχρι τώρα μέ ὑπέρτατο φανατισμό. Λέγοντας αὐτά ἀπευθύνομαι μέ πλήρη ἐμπιστοσύνη στήν Γερμανική νεολαία. Ἀκόμα καί σ' αὐτόν τόν ἀγῶνα, δέν θά εἶναι ἡ Ἀσία αὐτή πού θά νικήση, ἀλλά ἡ Εὐρώπη. »

Ἀδόλφος Χίτλερ 30 1 45

Μέ τούς Ρώσους στόν ποταμό Ὄντερ τό Βερολῖνο θεωρεῖται πόλις τοῦ μετώπου. Στίς 6 Μαρτίου ὁ στρατηγός Ρέυμαν ἀναλαμβάνει νά διοργανώση τήν ἄμυνα τῆς Πρωτευούσης. Στήν πράξη ἡ πόλις εἶναι τεράστια θάλασσα ἀπό ἐρείπια.

«Οἱ ἀμερικανοί βομβάρδιζαν τήν ἡμέρα καί ἡ R. A. F. τήν νύκτα.

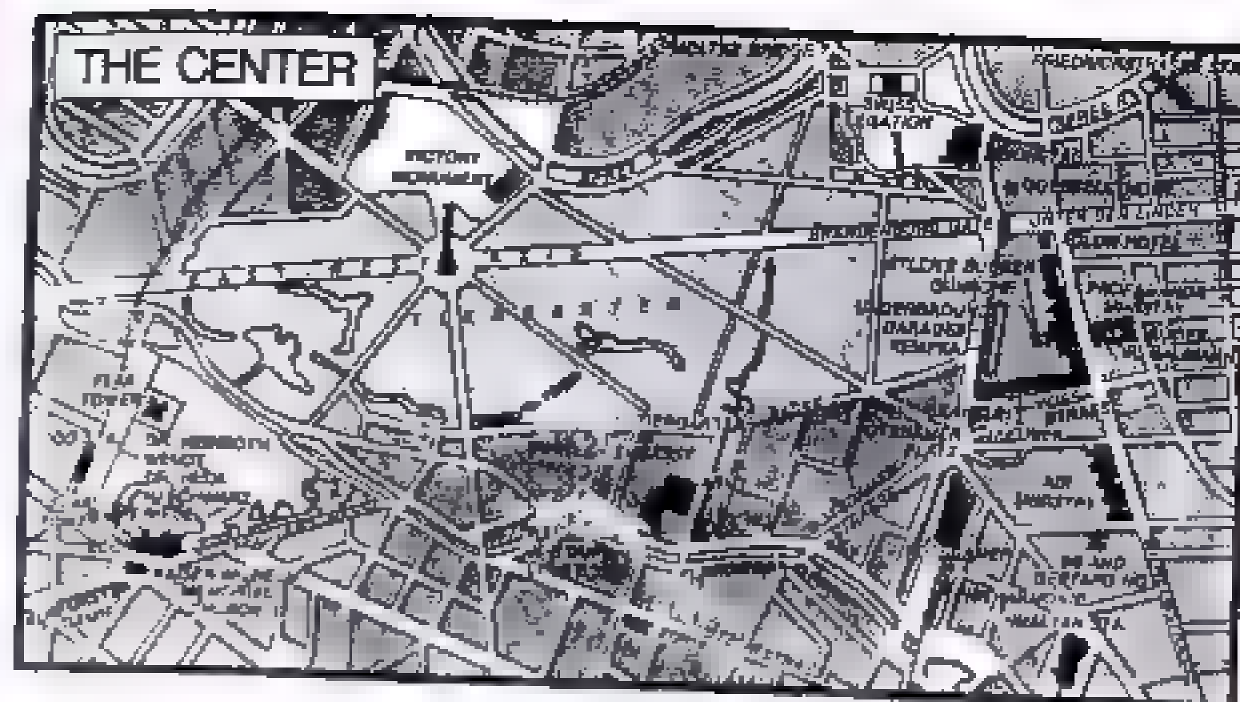

Τό κέντρο τοῦ Βερολίνου

Οἱ ἀριθμοί ἀναφερόμενοι στίς καταστροφές μεγάλωναν ὥρα μέ τήν ὥρα καί ἔγιναν ἐντυπωσιακοί. Οἱ βόμβες εἶχαν ἰσοπεδώσει περισσότερο ἀπό 2 600 ἑκτάρια οἰκοδομημένης γῆς. Μία ἔκτασις δέκα φορές μεγαλύτερα ἀπό τήν κατεστραμμένη ἐπιφάνεια τοῦ Λονδίνου ἐξ αἰτίας τῶν βομβαρδισμῶν τῆς Λουφτβάφφε. Ὀγδοντατέσσερα ἑκατομμύρια κυβικά μέτρα ἐρειπίων ἔφραζαν τούς δρόμους. Ἦσαν ἀρκετά γιά νά ὑψωθῆ ἕνας λόφος πάνω ἀπό 300 μέτρα. Ἐπί 1 562 000 κατοικιῶν περίπου οἱ μισές εἶχαν χτυπηθῆ καί ἕνα στά τρία εἶχε τελείως καταστραφῆ ἤ εἶχε κριθῆ ἀκατοίκητο.»[26]

Παρ' ὅλα αὐτά ἡ ζωή ἐξακολουθοῦσε νά κυλᾶ ἔτσι καί φαινομενικά μέ τόν πρῶτο ρυθμό. Τά καταστήματα λειτουργοῦσαν κανονικά, τά ταχυδρομεῖα λειτουργοῦσε κανονικά. Οἱ ἐφημερίδες ἔβγαιναν καθημερινά ἀρκετοί κινηματογράφοι καί θέατρα καθώς καί ἕνα μέρος τοῦ ζωολογικοῦ κήπου ἦσαν ἀκόμα ἀνοικτά.

12 000 ἀστυνομικοί ἐκτελοῦν ἀκόμα ὑπηρεσία καί κάθε μέρα 600 000 κόσμος ἐξακολουθεῖ νά πηγαίνει στίς δουλειές του. Οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀκόμα αἰσιόδοξοι καί πιστεύουν ὅτι ὁ Gröfaz[27] θά στείλη τούς Ρώσους γιά

26 C. Ryan *Προαναφερόμενο ἔργο* Pocket Book *1967 σελίς 3*

27 *Συντμησις τῶν λέξεων* Grösster Feldherr Aller Zeiten, *ὁ μεγαλύτερος στρατηγός ὅλων τῶν χρόνων. Μ' αὐτόν τόν τίτλο ὁ λαός τοῦ Βερολίνου ἀποκαλοῦσε τόν Χίτλερ*

μιά ἀκόμη φορά πίσω στήν Ἀσία. Πόσοι ἀκριβῶς εὑρίσκοντο στό Βερολῖνο ἐκεῖνες τίς τραγικές ἡμέρες δέν εἶναι δυνατόν νά ὑπολογισθῆ μέ ἀκρίβεια. Ὑπολογίζεται ὅτι στίς ἀρχές τοῦ 1945 ὑπῆρχαν περίπου 2.700.000 ἄτομα ἀπό τά ὁποῖα οἱ γυναῖκες ὑπερέβαιναν τά 2.000.000. Οἱ ἄνδρες ἡλικίας 18 - 30 χρόνων δέν ξεπερνοῦσαν τίς 100.000 καί οἱ περισσότεροι ἀπό αὐτούς ἦσαν ἤ τραυματισμένοι ἤ στό στάδιο τῆς ἀναρρώσεως. Μέ τήν ἄφιξη τῶν Ρώσων στόν Ὄντερ μεγάλα κύματα προσφύγων θά πλημμυρίσουν τήν πόλη. Ὅλοι πλέον διαισθάνονται τόν κίνδυνο. Ὅσοι μποροῦν νά φύγουν ἀπό τό Βερολῖνο τό κάνουν δίχως χρονοτριβή. Οἱ ὑπόλοιποι προετοιμάζονται καρτερικά γιά τό χειρότερο.

« Η Μ. Σάουερμπρουχ εἶχε ἐντυπωσιασθῆ ἀπό τό πλῆθος τῶν πολιτῶν πού εἶχαν ἀποπειραθῆ νά αὐτοκτονήσουν συμπεριλαμβανομένων δεκάδων γυναικῶν πού δέν εἶχαν κακοποιηθῆ ἤ βιασθῆ. Τρομοκρατημένοι ἀπό αὐτά πού εἶχαν ἤ δῆ ἤ ἀκούσει, πολλοί εἶχαν κόψει τίς φλέβες τῶν χεριῶν τους. Μερικοί εἶχαν προσπαθήσει νά σκοτώσουν ἀκόμα καί τά παιδιά τους. Πόσοι κατόρθωσαν νά αὐτοκτονήσουν κανείς δέν μπορεῖ νά τό πῆ — ἡ ἰατρός εἶχε δῆ μόνον ὅσους δέν τά εἶχαν καταφέρει — ἀλλά φαινόταν βέβαια ὅτι ἄν οἱ Ρῶσοι κατελάμβαναν τήν πόλι ἕνα κῦμα αὐτοκτονιῶν θά συνεκλόνιζε τό Βερολῖνο.[28] »

Ὅπως παραδέχεται ὁ ἰατρός Λάμπρεχτ τό πλέον διαδεδομένο θέμα — ἀκόμα καί ἀνάμεσα στούς γιατρούς — εἶναι ἡ τεχνική τῆς αὐτοκτονίας.

« Ἀλλά ἦσαν περισσότερο ἀπό ἁπλές συζητήσεις. Πολλοί κατέστρωναν σχέδια γιά τόν τρόπο πού θά πέθαιναν. Σέ κάθε συνοικία οἱ γιατροί ἦσαν πολιορκημένοι ἀπό ἀσθενεῖς καί φίλους πού ζητοῦσαν πληροφορίες γιά μιά ἀνώδυνη αὐτοκτονία καθώς καί συνταγές γιά τό δηλητήριο. Ἄν οἱ γιατροί ἠρνοῦντο τότε ὁ κόσμος ἔτρεχε στούς φαρμακοποιούς. Παρασυρμένοι ἀπό ἕνα κῦμα τρόμου οἱ Βερολινέζοι ἔξαλλοι εἶχαν ἀποφασίσει κατά χιλιάδες νά πεθάνουν μέ κάθε τρόπο παρά νά ὑπομένουν τόν ἐρυθρό στρατό.[29] »

Ὅμως δίπλα σ' αὐτούς τούς ἀπελπισμένους ἀνθρώπους ὑπάρχουν καί οἱ ἄλλοι, οἱ φανατικοί. Ἀρνοῦνται νά πιστεύσουν ὅτι εἶναι ποτέ δυνατόν οἱ Ρῶσοι νά φθάσουν ἔξω ἀπό τό Βερολῖνο. Ἀλλά καί ἄν συνέβαινε κάτι τέτοιο ἦσαν ἕτοιμοι νά τούς υποδεχθοῦν μέ τό ὅπλο στά χέρια. Νέα παιδιά τῆς Χιτλερικῆς νεολαίας φοβούμενα μήπως ὁ πόλεμος τελειώση δίχως νά ρίξουν τουφεκιά ζητοῦν τήν ἄδεια νά φύγουν γιά τό μέτωπο. Σ' αὐτόν τόν γενικό ἐνθουσιασμό συμμετέχουν οἱ κοπέλλες τῆς Ἑνώσεως Γερμανίδων καθώς καί παιδιά τῆς J.V.

---

28 C. Ryan. *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 19*
29 C. Ryan: *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 19-20*

Ἡ ὀργάνωσις αὐτή εἶχε στίς τάξεις της παιδιά ἡλικίας 10 - 14 χρόνων. Στόν καιρό τῆς εἰρήνης ἀποτελοῦσαν ἕνα διακοσμητικό στοιχεῖο στίς γιγάντιες παρελάσεις καί εἶχαν τήν φήμη τοῦ καλύτερου πληροφοριοδότη τῆς κυβερνήσεως τοῦ Ράιχ. Τώρα στήν γενική κινητοποίηση ἀσχολοῦνται μέ τίς κατασβέσεις τῶν πυρκαγιῶν, τήν μεταφορά τῶν τραυματιῶν, γεμίζουν μέ συνθήματα τούς τοίχους πού ἔχουν ἀπομείνει ἀκόμα ὄρθιοι καί τραγουδοῦν:

Ἕνας νέος λαός ἀνατέλλει, ἕτοιμος γιά ἐπίθεση
Ψηλότερα τίς σημαῖες συναγωνιστές
Αἰσθανόμαστε τόν καιρό νά μᾶς πιέζη
τόν καιρό τῶν νέων πολεμιστῶν
μπροστά ἀπό μᾶς βαδίζουν μέ σχισμένες σημαῖες
οἱ νεκροί ἥρωες τοῦ νέου ἔθνους
καί πάνω ἀπό μᾶς οἱ ἥρωες πρόγονοι
Γερμανία πατρίδα μας, τώρα ἐρχόμαστε καί ἐμεῖς.[30]

Στά πάρκα ἀγόρια καί καί κορίτσια ἐκπαιδεύονται στήν ρίψι τοῦ Πάντσερ - φάουστ (ἀντιαρματική χροβιά) καί στήν σκοποβολή. Οἱ ἐκπαιδευτές συναντοῦν τρομερές δυσκολίες μ' αὐτά τά παιδιά πού ἀπό τήν πρώτη στιγμή «τα καταλαβαίνουν ὅλα» καί ζητοῦν νά φύγουν γιά τό μέτωπο. Τα πυρομαχικά εἶναι περιορισμένα καί μόνον μιά φορά τήν ἑβδομάδα γίνονται ἀσκήσεις μέ πραγματικά πυρά. Η προσέλευσις τῶν «ἐκπαιδευομένων» εἶναι τεραστία.

«Χιλιάδες ἀπ' αὐτούς τούς φανατικούς ἦσαν παιδιά καί ὅπως τό μεγαλύτερο μέρος ἐκείνης τῆς γενιᾶς δέν ἐγνώριζαν παρά ἕναν ἡγέτη: Χίτλερ. Ἀπό τήν προσχολική ἀκόμη ἡλικία εἶχαν ναλουχηθῆ μέ τήν ἰδεολογία τοῦ Ἐθνικοσοσιαλισμοῦ. Ἀλλά οἱ πλέον πιστοί ἀπό αὐτά τά στρατιωτικά ρομπότ ἦσαν μέλη τῶν SS. Ἦσαν τόσο σίγουροι γιά τήν τελική νίκη καί τόσο πιστοί στόν Χίτλερ, πού γιά τούς ἄλλους Γερμανούς ἡ διανοητική τους κατάστασις προκαλοῦσε τόν οἶκτο. Ὁ φανατισμός τους ἦταν τόσο μεγάλος πού μερικές φορές φαινόταν ὅτι εἶχε εἰσβάλει μέσα στό ὑποσυνείδητο. Ο ἰατρός Φ. Σάουερμπρουχ τοῦ νοσοκομείου Σαριτέ τήν

---

30 Ein junges volk steht auf zum Sturm Bereit
Reisst die Fahnen Höhen Kameraden
Wir Fühlen Nahen Unsere Zeit
Die Zeit der jungen Soldaten
Vor uns marschieren mit sturmzerfetzten Fahnen
Die Toten Helden der Jungen Nation,
Und Uber uns die Heldenahnen
Deutschland, Vaterland, wir Kommen schon

Απρίλιος 1945. Τό Βερολίνο ἔχει μετατραπεῖ σέ μιά θάλασσα ἀπό ἐρείπια

στιγμή κατά τήν ὁποία χειρουργοῦσε πάνω στό ναρκωμένο σῶμα ἑνός SS που εἶχε μεταφερθεῖ μέ βαρειά τραύματα ἀπό τό μέτωπο τοῦ Ὄντερ [illegible] ἔμεινε σάν ἀπολιθωμένος. Στήν ἡσυχία τῆς χειρουργικῆς αἰθούσης, παρ' ὅλο πού ἦταν ναρκωμένος ὁ SS ἄρχισε νά μιλᾶ. Ἤρεμα καί καθαρά συνέχιζε νά ἐπαναλαμβάνη: Χάιλ Χίτλερ, Χάιλ Χίτλερ, Χάιλ Χίτλερ.[31]

Παρ' ὅλη αὐτή τήν γενική κινητοποίησι τοῦ πληθυσμοῦ, τό Βερολίνο δέν μπορεῖ νά θεωρηθῆ ἕνα Φέστουγκ ὅπως τό παρουσιάζει ἡ προπαγάνδα τοῦ δόκτορος Γκαῖμπελς. Ὀχυρωματικά ἔργα δέν ὑπάρχουν. Ὁ στρατός ὅλος εἶναι στά διάφορα μέτωπα. Ὁ Χίτλερ ἀκόμα καί ἐκείνη τήν στιγμή δέν σκέφτεται νά μετατρέψη τήν πρωτεύουσα τοῦ Ράιχ σέ πεδίον μάχης. Πιστεύει ὅτι τά στρατεύματα τοῦ Ὄντερ εἶναι σέ θέσι νά ἀναχαιτήσουν τήν Ρωσική ἐπέλασι, ἐλπίζει ἀκόμη τήν ὁριστική ρῆξι τῶν «συμμάχων». Οἱ ἐνδείξεις εἶναι ἐνθαρρυντικές. Στήν ἀπελευθερωμένη Γαλλία μιά βιαστική συμφωνία τοῦ [illegible] μέ τον Ντέ Γκώλ σώζει τήν χώρα ἀπό ἕνα αἱματοκύλισμα, ἐνῶ στήν Ἑλλάδα ἡ σύγκρουσις Ἀγγλικῶν καί Ρωσικῶν συμφερόντων ἀποκρυσταλλώνει τό δράμα τοῦ ἐμφυλίου πολέμου.

Ὡστόσο ἀποφασίζεται προληπτικά ἡ ὀχύρωσις τῆς πρωτευούσης. Σκάβονται ἀντιαρματικές τάφροι, φράζονται οἱ δρόμοι μέ ἀντιαρματικά [illegible] σχηματίζονται [illegible] τοποθετοῦνται [illegible] ὡς στρατηγικές θέσεις. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι αὐτή ἡ προετοιμασία προβληματίζει κάπως τους Βερολινέζους.

Ὅταν δέν εἶχε ἀποφασισθῆ ἀκόμα ἡ ὀχύρωσις [illegible] O [illegible] βρίσκει ἄσκοπο νά ὀχυρώση τήν πρωτεύουσα. Ἄρα τά πράγματα [illegible]

Τώρα ὅμως βλέποντας τά ἀναποδογυρισμένα καί παραγεμισμένα μέ πέτρες τραμ νά φράζουν τούς δρόμους, τίς ὀχυρωμένες πίσω ἀπό τα ὁδοφράγματα μονάδες VS καί HJ ἀρχίζουν νά ἀναρωτιοῦνται κατά πόσο τό Βερολίνο μπορεῖ νά θεωρηθῆ ἕνα ἰσχυρότατο ὀχυρό, ἕνα «Festung».

Ὁ δόκτωρ Γκαῖμπελς ὅμως ἀγρυπνᾶ. Γι' αὐτόν τό ἠθικό τοῦ πληθυσμοῦ καί ἡ πίστις του ἀναφορικά μέ τήν τελική Νίκη τοῦ Ράιχ εἶναι πρωταρχικῆς σημασίας. Πιστεύει ὅτι οἱ πολίτες πρέπει νά αἰσθάνονται ἀσφαλεῖς μέσα στήν πρωτεύουσα. Καί ἄν τά ὀχυρωματικά ἔργα, πού κατασκευάζονται δέν ἐμπνέουν ἐμπιστοσύνη, αὐτός θά τούς βρῆ καλύτερα.

Μέ ἐντολή του τό εἰκονογραφημένο Das Reich στά μέσα Μαρτίου θά δημοσιεύση μιά λεπτομερή περιγραφή ἑνός τεραστίου συγκροτήματος ἀπό ὀχυρωματικά ἔργα που περιτριγυρίζουν τήν πρωτεύουσα. Τα ἀνύπαρκτα αὐτά ἔργα ὄχι μόνον πείθουν τούς Βερολινέζους ἀλλά καί τους σκανδαλίζουν σέ τέτοιο βαθμό ὥστε νά ἀναρωτιοῦνται, ἄν στό ἑξῆς πρέπει νά δημοσιεύονται τέτοια ὑψίστης σημασίας μυστικά που μποροῦν νά χρησι-

31. A. Tully: Προαναφερόμενο ἔργο

μεύσουν στόν ἐχθρό

Ὁ στρατηγός Ρέυμαν γνωρίζει ὅτι ἡ κατάστασις εἶναι τελείως διαφορετική. Ὄχι μόνον δέν ὑπάρχουν ὀχυρωματικά ἔργα, ὄχι μόνον δέν ὑπάρχουν στρατεύματα ἀλλά τοῦ λείπουν ἀκόμα καί αὐτοί οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοί γιά νά ἐπανδρώσουν τό ἐπιτελεῖο του.

Τά πυρομαχικά εἶναι ἐλάχιστα. Οἱ ἐντεταλμένοι γιά τήν ἀεροπορική ἄμυνα στους 6 τεράστιους ἀντιαεροπορικούς πύργους, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκοντο στό Humboldthain στό Friedrichshain καί στόν Ζωολογικό κῆπο, ἦσαν υποχρεωμένοι νά ρίχνουν ἕναν περιορισμένο ἀριθμό βλημάτων.

«Στήν ἕδρα τοῦ ἐπιτελείου του στό Χοεντζόλλερνταμ ὁ διοικητής τῆς πόλεως στρατηγός Ρέυμαν στεκόταν ὄρθιος μπροστά ἀπό τόν ἁπλωμένο στόν τοῖχο τοπογραφικό χάρτη τοῦ Βερολίνου κοιτάζοντας τίς σημειωμένες γραμμές ἀμύνης, διερωτώμενος, ὅπως θά πῆ ἀργότερα «τί πράγμα, στό ὄνομα τοῦ Θεοῦ πίστευαν ὅτι μποροῦσα νά κάνω»

Δέν ὑπάρχει ἕνα γενικό σχέδιο φυγαδεύσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Τά στοιχεῖα τοῦ Δημάρχου ἀναφέρουν ὅτι ζοῦν μέσα στήν πόλι 110 000 παιδιά τά ὁποῖα θά δημιουργήσουν τεράστια προβλήματα τήν στιγμή τῆς πολιορκίας. Ὁ ὁπλισμός εἶναι ἀνεπαρκής. Τά στοιχειώδη ἐφόδια γιά μιά ἄμυνα ὅπως τά συρματοπλέγματα καί οἱ νάρκες λείπουν. Ὁ στρατηγός γνωρίζει ὅτι δέν πρέπει νά περιμένη καμμιά βοήθεια ἀπό τά στρατεύματα τοῦ Ὄντερ. «Ἐμεῖς θά πολεμήσουμε καί θά πεθάνουμε ἐδῶ» τόν διαβεβαιώνει κατηγορηματικά ὁ ἀρχηγός τοῦ ἐπιτελείου τοῦ Μπούσσε, Hölz.

Ὅπως θά παραδεχθῆ ὁ Ρέυμαν:

«βρισκόμαστε μπροστά σέ μιά ἀποστολή πού δέν μπορούσαμε νά ἐκπληρώσουμε οὔτε εἴχαμε τήν παραμικρή δυνατότητα ἐπιτυχίας. Μποροῦσα μονάχα νά ἐλπίζω ὅτι θά γίνη κάποιο θαῦμα πού θά ἀλλάξη τήν κατάσταση ἤ θά τελειώση ὁ πόλεμος πρίν πολιορκηθῆ τό Βερολῖνο. Ἀλλιῶς ὁ Θεός ἄς βοηθήση τούς Βερολινέζους»

Παρ' ὅλα αὐτά ἡ προσπάθεια κατασκευῆς ὀχυρωματικῶν ἔργων ἐντείνεται. Μιά πρώτη γραμμή ἀμύνης — ἕνας κλοιός 100 περίπου χλμ πού ἀπέχει ἀπό τά προάστεια τοῦ Βερολίνου 30 - 50 χλμ — ἐνισχύεται μέ ἕνα δεύτερο ἐσωτερικό δακτυλίδι μήκους 40 χλμ. Ἡ πόλις διαιρεῖται σέ 8 τομεῖς στήν θεωρία αὐτοδυνάμους ἐνῶ τό κέντρο ὀχυρώνεται μέ ἕνα τρίτο δακτυλίδι ἀμύνης. Κάθε τομεας βαπτίζεται μέ ἕνα γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου (Α - Η) καί διοικεῖται ἀπό ἕναν στρατηγό μεραρχίας. Τό κέντρο συμβολίζεται μέ τό γράμμα Ζ.

«Ὅλα αὐτά προξενοῦσαν ἐντύπωση πάνω στόν χάρτη τοῦ Γκαίμπελς ἀλλά στήν πραγματικότητα ἐσήμαιναν ἐλάχιστα πράγματα. Γιά μιά σοβαρή ἄμυνα τοῦ Βερολίνου θά χρειάζονταν 18 πλήρεις μεραρχίες. 8 γιά τήν ἐξωτερική γραμμή καί 10 γιά τίς δύο ἐσωτερικές (32)»

Ὅμως ὁ στρατηγός δέν διαθέτει παρόμοιες δυνάμεις. Οἱ ἄνδρες του πέρα ἀπό τίς λιγοστές δυνάμεις τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ προήρχοντο ἀπό τίς τάξεις τῆς VS (Φόλκστουρμ. Λαϊκά τμήματα ἐφόδου) καί τῆς HJ (Χιτλερ-γιοῦγκεν Χιτλερική νεολαία). Σ' αὐτούς θά προστεθοῦν καί οἱ τραυματίες τῶν νοσοκομείων πού εἶναι σέ θέση νά σταθοῦν στά πόδια τους. Ἕνα σύνολο 75 000 ἀνδρῶν. Ὁ ὁπλισμός τους εἶναι ἑτερόκλητος. Δεκαπέντε διαφορετικά εἴδη ὅπλων. Σημειώνονται τά πρῶτα κρούσματα λιποταξίας. Ἡ ἐπαγρύπνησι ἐντείνεται. Αἰφνιδιαστικές ἔρευνες στό μετρό, τά ἑστιατόρια καί τούς κινηματογράφους. Οἱ λιποτάκτες συλλαμβάνονται, δικάζονται συνοπτικά ἀπό τά ἔκτακτα στρατοδικεῖα καί ἐκτελοῦνται ἐπί τόπου δι' ἀπαγχονισμοῦ. Στά στήθη τῶν κρεμασμένων κρέμωνται ἐπιγραφές ὅπως: «ΣΤΑΘΗΚΑ ΔΕΙΛΟΣ ΝΑ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΩ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ» ἤ «ΟΠΟΙΟΣ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΟΝ ΗΡΩΙΚΟ ΘΑΝΑΤΟ ΠΕΘΑΙΝΕΙ ΑΤΙΜΑΣΜΕΝΟΣ». Οἱ κρεμασμένοι ἔρχονται σέ μεγάλη ἀντίθεση μέ τά γραμμένα στούς τοίχους συνθήματα:

ΟΠΟΙΟΣ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΣΤΟΝ ΧΙΤΛΕΡ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΣΤΗΝ ΝΙΚΗ

ΔΕΝ ΘΑ ΣΥΝΘΗΚΟΛΟΓΗΣΟΥΜΕ ΠΟΤΕ

ΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ

Η ΒΙΕΝΝΗ ΘΑ ΞΑΝΑΓΙΝΗ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ

Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΩΡΑ ΕΙΝΑΙ ΕΚΕΙΝΗ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ ΠΟΥ ΑΝΑΤΕΛΛΕΙ

---

32 A. Tully: *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 151*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

> «Ἡ πίστις καὶ ἡ ἀκλόνητη πεποίθησις γιά τήν Νίκη θά ἀναπληρώσουν ὅλα τά κενά. Κάθε διοικητής πρέπει νά εἶναι γεμᾶτος ἐμπιστοσύνη. Ἐσεῖς πρέπει νά σκορπίσετε αὐτήν τήν πίστι στούς στρατιῶτες σας. Καί ἄν ἐσεῖς εἴσαστε πεπεισμένος ὅτι αὐτή ἡ μάχη πρέπει νά κερδηθῆ, θά κερδηθῆ δίχως ἄλλο»
>
> Χίτλερ πρός Χάινριτσι

Στίς 16 Ἀπριλίου 22.000 κανόνια τῶν Ρώσων συγκλονίζουν ὁλόκληρο τό μέτωπο τοῦ Ὄντερ. Ἡ ὥρα τῆς ἐπιθέσεως ἔχει φθάσει. Ἤδη ἀπό τήν περασμένη ἡμέρα ὁ στρατηγός Χάινριτσι μαντεύοντας τήν ἐπίθεση ἔχει διατάξει τά στρατεύματά του νά ὑποχωρήσουν σε μιά δεύτερη γραμμή ἀμύνης με ἄμεσο ἀποτέλεσμα οἱ Ρωσικές ὀβίδες νά πέφτουν στό κενό. Σίγουροι γιά τήν εὐστοχία τοῦ πυροβολικοῦ τους οἱ Ρῶσοι διαβαίνουν τόν Ὄντερ αἰσιόδοξοι. Ὁ κύριος ὄγκος τῶν στρατευμάτων πέφτει πάνω στήν 9η στρατιά ἡ ὁποία ἀπορροφᾶ τό χτύπημα και ἐξακολουθεῖ ἀντεπιθέσεις. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά ὁ διοικητής τοῦ 56ου σώματος στρατοῦ Βάιλντιγκ σταματᾶ τελείως τήν προέλαση τοῦ Ζούκωφ στά ὑψώματα τοῦ Σήλοου. Οἱ ἀπώλειες τῶν Ρώσων εἶναι τρομακτικές. Ὁ Ζούκωφ ἔχει κάθε λόγο νά φοβᾶται την ὀργή τοῦ Στάλιν. Ἄν τά ἄνεπαφα κανόνια τοῦ 56ου στρέψουν τά στόμιά τους στό ποτάμι θα σκορπίσουν ἕνα ἀπερίγραπτο πανικό στους στρατιῶτες πού συνεχίζουν νά διαβαίνουν τό ποτάμι πάνω σέ κάθε εἴδους πλωτό μέσο. Ὅμως ὁ Βάιλντιγκ μπορεῖ νά ἔχη ἄνεπαφα τά κανόνια του ἀλλά τά πυρομαχικά του εἶναι μετρημένα. Οἱ ἐνισχύσεις πού περίμενε δέν εἶχαν ἀκόμα ἐμφανισθῆ. Ἡ μεραρχία τῶν SS Nordland στήν ὁποία υπελόγιζε εἶναι ἀρκετά χιλιόμετρα πίσω δίχως βενζίνη. Ὅσο γιά τήν 18 μεραρχία τῶν Παντσεργρεναδιέρων, αὐτή θά φθάση μέ μιά ἡμέρα καθυστέρησι ὅταν ἡ τύχη τῶν ὑψωμάτων θά ἔχη κριθῆ.

Ὁ Χάινριτσι δέν ἔτρεφε ψευδαισθήσεις. Μέχρι ἐκείνη τήν στιγμή ἡ 9η εἶχε ἀναχαιτήσει μέ ἐπιτυχία τόν Ζούκωφ, ἀλλά ἀπέμεναν οἱ ἐπιθέσεις τοῦ Κόνιεφ καί τοῦ Ροκοσσόφσκι.

Τό χτύπημα τοῦ Κόνιεφ θά ἔλθη τό πρωί τῆς 17ης. Κατευθύνεται ἀνάμεσα ἀπό τίς δυνάμεις τοῦ Σαῖρνερ καί τοῦ Μπούσσε. Διαβαίνει τόν Νάισσε προσπαθώντας νά προωθηθῆ ὅσο τό δυνατόν περισσότερο. Ἐλπίζει ὅτι ὁ Στάλιν ἔπειτα ἀπό τίς δυσκολίες πού συναντᾶ ὁ Ζούκωφ θά ἀναθεωρήση τήν ἀπόφασί του καί θά δώση σ' αὐτόν τήν ἐντολή νά βαδίση πρός τό Βερολίνο.

Τό ἴδιο βράδυ τά πυρομαχικά τοῦ 56ου τελειώνουν καί ὁ Βάιλντιγκ ἀποσύρεται μέ ἄμεση συνέπεια νά ξανακινηθοῦν τά στρατεύματα τοῦ Ζούκωφ.

Μέ ἡμερομηνία 15 Ἀπριλίου φθάνει στό μέτωπο ἡ ἀκόλουθη ἡμερησία διαταγή τοῦ Χίτλερ:

«Στρατιῶτες τοῦ ἀνατολικοῦ μετώπου.

Οἱ ὀρδές τοῦ Μπολσεβίκο - ἰουδαϊκοῦ ἐχθροῦ μας συνκεντρώθησαν γιά τήν τελευταία ἐπίθεσι. Θέλουν νά καταστρέψουν τήν Γερμανία νά ἐκμηδενίσουν τόν λαό της. Ἐσεῖς στρατιῶτες τοῦ ἀνατολικοῦ μετώπου ἔχετε δῆ μέ τά μάτια σας τήν τύχη πού ἐπιφυλάσσεται στις Γερμανίδες γυναῖκες και τά παιδιά. Οἱ ἡλικιωμένοι, οἱ ἄνδρες και τά νεογέννητα ἐκτελοῦνται, οἱ γυναῖκες καί οἱ κοπέλλες κακοποιοῦνται καί στέλνονται στά πορνεῖα γιά τους στρατιῶτες. Ὅποιος ἐπιζήση στέλνεται στήν Σιβηρία.

Εἴχαμε προβλέψει αὐτήν τήν ἐπίθεσι καί ἀπό τόν Ἰανουάριο ἀκόμη εἴχαμε φροντίσει νά κατασκευάσουμε ἕνα ἰσχυρό ἀνατολικό μέτωπο. Οἱ ἰσχυρές καί πολυάριθμες δυνάμεις τοῦ πυροβολικοῦ θά καλωσορίσουν τόν ἐχθρό. Κάθε εἴδους μονάδες, καινούργιοι σχηματισμοί καί τμήματα Βόλκσστουρμ ἐνισχύουν τό μέτωπο.

Αυτή τήν φορά ὁ ἐχθρός θα ὑποστῆ τό ἀρχαῖο Ἀσιατικό πεπρωμένο και θά ἀποδεκατισθῆ μπροστά ἀπό τήν πρωτεύουσα τοῦ Ράιχ.

Ὅποιος αὐτήν τήν στιγμή δέν ἐκπληρώση τό καθῆκον του εἶναι προδότης τοῦ Ἔθνους. Τά συντάγματα ἤ οἱ μεραρχίες πού θά ἐγκαταλείψουν τις θέσεις τους θά πρέπη νά ντρέπωνται μπροστά στίς γυναῖκες καί τά παιδιά πού ὑπομένουν καρτερικά τήν φρίκη τῶν βομβαρδισμῶν.

Ἐπιτηρεῖτε ἐκείνους τούς λίγους προδότες ἀξιωματικούς καί στρατιῶτες οἱ ὁποῖοι προσπαθῶντας νά ἐξασφαλίσουν μιά ἄθλια ἐπιβίωσι, μάχονται ἐναντίον μας σάν μισθοφόροι τῶν Ρώσων, φορῶντας ἀκόμη τήν Γερμανική στολή.

Ὅποιος σᾶς δώσει διαταγή ὑποχωρήσεως, ἄν δέν εἶναι ὑπεράνω ὑποψίας, πρέπει νά συλλαμβάνεται πάραυτα καί νά ἐκτελεῖται ἐπί τόπου

Εθελοντὲς τῆς Χιτλερικῆς νεολαίας σπεύδουν πρὸς τὸ μέτωπο. Σκοπός τους σταματήσουν τὴν προέλασι τῶν Ρωσικῶν τεθωρακισμένων

ὁποιος καὶ ἂν εἶναι ὁ βαθμός του.

Αν τὶς ἑπόμενες ἡμέρες κάθε στρατιώτης τοῦ Όντερ θὰ ἐκτελέση τὸ καθῆκον του, ἡ τελευταία ἐπίθεσι τῆς Ασίας θὰ διαλυθῆ. Μαζί μ' αὐτὴν θὰ λάβη τέλος καὶ ἡ ἐχθρικὴ προέλασι στὴν δύσι.

Τὸ Βερολῖνο παραμένει Γερμανικὸ ἡ Βιέννη θὰ παραμείνη Γερμανικὴ καὶ ἡ Εὐρώπη δὲν θὰ γίνη ποτὲ Ρωσική.

Σχηματίσατε μιὰ ὁρκισμένη κοινότητα για να ὑπερασπίσετε ὄχι τὴν ἀφηρημένη ἰδέα τῆς πατρίδος, ἀλλὰ τὴν γῆ σας, τὶς γυναῖκες σας, τὰ παιδιά σας καὶ μὲ ὅλα αὐτὰ τὸ μέλλον σας.

Αὐτὴν τὴν στιγμὴ ὁ Γερμανικὸς λαός ἔχει στραμμένα τὰ μάτια του ἐπάνω σας στρατιῶτες μου τοῦ ἀνατολικοῦ μετώπου καὶ ἐλπίζει ὅτι ἡ συνοχή σας, ὁ φανατισμός σας, τὰ ὅπλα σας θὰ μπορέσουν νὰ πνίξουν τὴν ἐπίθεσι τοῦ Μπολσεβικισμοῦ μέσα στὸ αἷμα.

Τὴν στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ πεπρωμένο ἐξαφάνισε ἀπὸ προσώπου γῆς τὸν μεγαλύτερο ἐγκληματία ὅλων τῶν ἐποχῶν οἱ τύχες τοῦ πολέμου προδιαγράφονται»

Ἀδόλφος Χίτλερ

Στὸ Βερολῖνο τὸ Γερμανικὸ Ραδιόφωνο δὲν κρύβει τὴν δραματικότητα τῆς καταστάσεως. Ἀπὸ τὶς στῆλες τοῦ «Λαϊκοῦ Παρατηρητοῦ» ὁ δόκτωρ Γκαῖμπελς ἀναγκάζεται νὰ παραδεχθῆ:

«Μᾶς περιμένει μιὰ καινούργια σκληρὴ δοκιμασία. Ἴσως ἡ σκληρότερη ἀπὸ ὅλες.»

Στὴν συνέχεια καλεῖ τοὺς ὑπερασπιστὲς τοῦ Βερολίνου γιὰ τὸν ὕστατο ἀγῶνα:

«Κάθε τετραγωνικὸ μέτρο γῆς γιὰ τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ πολεμήση ὁ ἐχθρός, κάθε σοβιετικὸ τεθωρακισμένο τὸ ὁποῖο θὰ καταστραφῆ ἀπὸ ἕνα Γρεναδιέρο, ἕναν ἄνδρα τῆς Φόλκστουρμ ἢ ἀπὸ ἕνα παιδὶ τῆς H.J. ἀξίζει σήμερα πολὺ περισσότερο ἀπὸ ὅσο ἄξιζε σὲ ὁλόκληρο τὸν πόλεμο.

Τὸ σύνθημα σήμερα εἶναι: Σφίξτε τὰ δόντια. Πολεμῆστε σὰν διάβολοι. Μὴν παραχωρήσετε οὔτε μιὰ σπιθαμὴ γῆς. Ἡ ἀποφασιστικὴ ὥρα ἀπαιτεῖ τὴν τελευταία καὶ τὴν μεγαλύτερη προσπάθεια.»

Στὸ μέτωπο ἡ κατάστασις διαγράφεται ἀπελπιστική. Στὴν περιοχὴ τοῦ Στεττίνο ὁ Ροκοσσόφσκι προωθεῖ τὶς πέντε στρατιές του ἐναντίον τῆς μοναδικῆς στρατιᾶς τοῦ Μαντόυφελ. Στὴν Ράιχστράσσε 1 (Βαρσοβία - Βερολῖνο) καὶ Ράιχστράσσε 96 κινοῦν τὰ πρῶτα σοβιετικὰ τεθωρακισμένα τοῦ Ζούκωφ. Στὸν νότο ὁ Κόνιεφ πέφτει μὲ δύναμι πάνω στὴν τέταρτη στρατιὰ τοῦ στρατηγοῦ Graser καὶ πλησιάζει τὰ νότια προάστεια τοῦ Βερολίνου. Μέσα σ' αὐτὴν τὴν σύγχυσι ἡ 9η στρατιὰ ζητεῖ ἐνισχύσεις. Τὸ βράδυ τῆς 18ης Ἀπριλίου δέκα τάγματα τῆς Φόλκστουρμ φορτώνονται βιαστικὰ στὰ αὐτοκίνητα καὶ στέλνονται στὸ μέτωπο. Μ' αὐτὴ τὴν ἀπελπισμένη χειρονομία τοῦ ἀνυπεράσπιστου Βερολίνου ὁ ἐξωτερικὸς κλοιὸς ἀμύνης παύει νὰ ὑφίσταται.

Στὶς 19 φαίνεται ξεκάθαρα ἡ κυκλωτικὴ κίνησις τῶν Ρώσων γύρω ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα τοῦ Ράιχ. Τὸ ἴδιο βράδυ ὁ ὑπουργὸς προπαγάνδας Γιόζεφ Γκαῖμπελς μιλᾶ γιὰ τελευταία φορὰ ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο. Μέσα ἀπὸ τὰ λόγια του ξεσπᾶ ἡ ἀδάμαστη πίστις του γιὰ τὴν Νίκη, γιὰ τὰ σημάδια τοῦ πεπρωμένου, γιὰ τὸν Ἱστορικὸ ρόλο τοῦ Φύρερ του νὰ σώση τὴν Γερμανία καὶ τὴν Εὐρώπη ἀπὸ τὸν Μπολσεβικικὸ κίνδυνο.

«Σ' αὐτὴν τὴν φάσι τοῦ πολέμου κατὰ τὴν ὁποία γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ἴσως γιὰ τελευταία φορά, οἱ δυνάμεις τοῦ μίσους καὶ τῆς καταστροφῆς ἐπιτίθενται ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ καὶ ἀπὸ τὴν δύσι, σᾶς μιλῶ γιὰ τὸν Φύρερ μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ποὺ ἀπὸ τὸ 1933 καὶ μετὰ μιλοῦσα πάντοτε γι' αὐτὸν στὸν Γερμανικὸ λαὸ τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς τῆς 20ης Ἀπριλίου.

Μπορῶ μόνον νὰ σᾶς πῶ ὅτι αὐτὴ ἡ περίοδος, σὲ ὅλο τὸ σκοτεινὸ μεγαλεῖο βρῆκε στὸ πρόσωπο τοῦ Φύρερ τὸν μοναδικὸ ἄξιο ἐκπρόσωπό της. Ἂν σήμερα ἡ Γερμανία ζῆ ἀκόμη τὸ ὀφείλουμε σ' αὐτόν· ἂν ἡ

Εὐρώπη καὶ ὁ δυτικὸς πολιτισμὸς δὲν ἔχουν ἀκόμη παρασυρθῆ καὶ γκρεμισθῆ στὸ βάραθρο ποὺ ἀνοίγεται μπροστά μας, σ' αὐτὸν καὶ μόνον σ' αὐτὸν τὸ ὀφείλουμε. Ὁ πόλεμος πλησιάζει πρὸς τὸ τέλος του. Ἡ παραφροσύνη μὲ τὴν ὁποίαν οἱ ἐχθρικὲς δυνάμεις παρέσυραν τὴν ἀνθρωπότητα ἔχει φθάσει στὸ ἀπόγειό της. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐχθρικῆς συνωμοσίας χτυπήθηκε ἀνελέητα ἀπὸ τὴν μοῖρα. Ὑπῆρξε ἡ ἴδια ἡ μοῖρα ποὺ στὶς 20 Ἰουλίου 1944 μᾶς διαφύλαξε ἄθικτο τὸν Φύρερ ἀνάμεσα ἀπὸ νεκροὺς καὶ ἐρείπια γιὰ νὰ συμπληρώση τὸ ἔργο του.

Ποιοὶ ἄλλοι θὰ μποροῦσαν νὰ σταθοῦν στὸ ὕψος τοῦ δικαστοῦ τῆς παγκοσμίας κρίσεως καλλίτερα ἀπὸ τὸν Φύρερ;

Σήμερα μποροῦν νὰ συκοφαντοῦν νὰ βρίζουν νὰ καταδιώκουν μὲ τρόπο αἰσχρὸ τὸ ὄνομά του, ἀλλὰ κάποια ἡμέρα θὰ ἀναθεωρηθῆ αὐτὴ ἡ στάσις καὶ πολλοὶ θὰ μετανοήσουν πικρά. Αὐτὸς εἶναι τὸ λέκνον τῆς ἀντιστάσεως ἐναντίον τῆς καταρρεύσεως τοῦ κόσμου.

Κοιτάζουμε πρὸς αὐτὸν μὲ ἐλπίδα καὶ πίστι ἀμετακίνητη. Ὑπερήφανοι καὶ ἕτοιμοι γιὰ τὸν ἀγῶνα τὸν ἀκολουθοῦμε, στρατιῶτες καὶ πολῖτες, ἄνδρες γυναῖκες καὶ παιδιά, ἕνας λαὸς ἀποφασισμένος μέχρι ἐσχάτων γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὴν τιμή του.

Θέλουμε νὰ τοῦ διαφυλάξουμε τὴν Γερμανικὴ πίστι ποὺ τοῦ ὁρκισθήκαμε καὶ ποὺ αὐτὸς ὁρκίσθηκε σὲ μᾶς. Ἂς τοῦ παραμείνουμε πιστοί, ὅπως αὐτὸς παραμένει πιστὸς σὲ μᾶς.

Ἐμεῖς τοῦ κρατιοῦμε. Φύρερ διέταξε ἐμεῖς ὑπακοῦμε, διότι αὐτὸς ξέρει καὶ μπορεῖ. Ὁ Θεὸς ἂς τοῦ δίδη δύναμι καὶ ὑγεία καὶ νὰ τὸν προστατεύη ἀπὸ κάθε κίνδυνο. Τὰ ... τα εἶναι δική μας φροντίδα.

Ἡ Γερμανία εἶναι ἡ γῆ τῆς πίστεως. Θὰ ἑορτάση στὸν κίνδυνο τὸν μεγαλύτερο θρίαμβο. Μιλῶντας ἡ ἱστορία γιὰ αὐτὲς τὶς ἡμέρες δὲν θὰ μπορέση νὰ πῆ ποτὲ ὅτι ὁ λαὸς ἐγκατέλειψε τὸν ἀρχηγό του ἢ ὅτι ὁ ἀρχηγὸς ἐγκατέλειψε τὸν λαό του, καὶ αὐτὸ εἶναι ἡ Νίκη».

20 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ἐγκαταλείπεται τὸ Τζόσσεν — Hitlersgeburtstag - Στὴν Καγκελλαρία ὁ Φύρερ ἐπιθεωρεῖ ἕνα ἀπόσπασμα ἀπὸ νέα παιδιὰ τῆς Χιτλερικῆς νεολαίας — Οἱ μεγαλύτεροι ἀξιωματοῦχοι τοῦ Τρίτου Ράιχ συγκεντρώνονται γιὰ τελευταία φορὰ γύρω ἀπὸ τὸν ἀρχηγό τους — Ἡ κατάστασις στὸ Βερολῖνο — Στρατιωτικὲς συσκέψεις — Ἡ λύσις Στάινερ — Ἡ κατάστασις τοῦ μετώπου.

Η εἴδησις ὅτι τὰ τεθωρακισμένα τοῦ Κόνιεφ πλησιάζουν στὸ Τζόσσεν ἕδρα τῆς Ἀνωτάτης διοικήσεως τῆς Βέρμαχτ, θὰ φθάση τελείως ξαφνικὰ

Βερολίνο 20 Απριλίου 1945
Ο Αδόλφος Χίτλερ επιθεωρεί στην αυλή της Καγκελλαρίας ένα παρατεταγμένο τμήμα της νεολαίας που φέρει τὸ όνομά του.
Κατά την γνώμη πολλών ιστορικών ὁ Φύρερ άντλεί την απόφασι του νά μείνη και νά πεθάνη στό Βερολίνο ἀκριβῶς ἀπ' αὐτήν την ἐπιθεώρησι ἡ οποία τον συνταράζει.

τὶς πρῶτες ὧρες τῆς 20ης Ἀπριλίου. Ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως θὰ ἐνημερώση τηλεφωνικὰ τὸν στρατηγὸ Κρέμπς — ἀντικαταστάτη τοῦ Γκουντέριαν — καὶ θὰ τοῦ ζητήση τὴν ἄδεια νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ Τζόσσεν. Δὲν διαθέτει περισσότερους ἀπὸ 250 στρατιῶτες καὶ ὁποιαδήποτε συγκρουσι μὲ τοὺς Ρώσους εἶναι καταδικασμένη. Ὁ Κρέμπς ὅμως διστάζει νὰ δώση παρόμοια διαταγή. Ζητεῖ καιρὸ γιὰ νὰ συμβουλευθῆ κάποιον ἀπὸ τὸ στενὸ περιβάλλον τοῦ Φύρερ. Προληπτικὰ τὰ ἀρχεῖα τῆς διοικήσεως μεταφέρονται πάνω σὲ φορτηγά. Οἱ στρατιῶτες περιμένουν τὸ σύνθημα γιὰ τὴν ὑποχώρησι συγκεντρωμένοι γύρω ἀπὸ τὰ αὐτοκίνητα. Τὸ μεγάλο τηλεφωνικὸ κέντρο 500, ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα τῆς Γερμανίας ἐξακολουθεῖ νὰ λειτουργῆ. Τὰ περισσότερα μηνύματα ποὺ φθάνουν ἔχουν τὸν χαρακτῆρα «ἐπεῖγον». Προέρχονται ἀπὸ κάθε γωνιὰ τῆς Εὐρώπης. Φωνὲς νευρικὲς ποὺ ζητοῦν γραμμὴ μὲ τὸ Ὄσλο τὴν Πράγα ἢ τὸ Βερολῖνο.

Στίς 6 τό πρωί ό έπικεφαλής θά ξανατηλεφωνήση στόν Κρέμπς
— 40 περίπου τεθωρακισμένα τοῦ έχθροῦ περνοῦν σχεδόν μπροστά άπό τά μάτια μας. Θά έπιτεθοῦμε στίς 7
Στις 9 τρίτο τηλεφώνημα άναφέρει στόν Κρέμπς τήν άποτυχία τής έπιθέσεως. Ό στρατηγός σπεύδει άμέσως έκεῖ γιά νά σταθμίση προσωπικά τήν κατάστασι

«. . στό έπιτελεῖο, βρῆκε νά τόν περιμένη ό λοχαγός πού εἶχε διευθύνει τήν έπίθεσι. Μαζί μ' αὐτόν ἦσαν 20 στρατιῶτες τόσοι εἶχαν σωθεῖ άπό τούς 250 πού εἶχαν ξεκινήσει άπό τό έπιτελεῖο έκεῖνο τό πρωί. Τό χειρότερο ὅμως ἦταν ὅτι οί Ρῶσοι εἶχαν καταλάβει τό Μπάρουτ μόλις 25 χλμ άπό τό Τζόσσεν καί εἶχαν προωθηθῆ σέ ἕνα σημεῖο τό όποῖο άπεῖχε μόλις 11 χλμ νοτίως τοῦ Γενικοῦ έπιτελείου.(33)»

Ἡ έντολή γιά τήν άποχώρησι θά φθάση στίς 1 τό μεσημέρι. Τό έπιτελεῖο πρέπει νά μεταφερθῆ στό Κράμπνιτς, νοτιοδυτικά τοῦ Βερολίνου Λίγο άργότερα θά εἰσβάλουν οἱ Ρῶσοι. Μέσα στό τηλεφωνικό κέντρο θά βροῦν πάνω στά μηχανήματα μερικές πινακίδες που γράφουν στά Ρωσικά «Στρατιῶτες Μήν καταστρέψετε αὐτά τά μηχανήματα. Μποροῦν να χρησιμεύσουν στόν Ερυθρό στρατό»
Πάνω άπό τά χαλάσματα τοῦ Βερολίνου οἱ σημαῖες κυματίζουν. Τα αὐτοκίνητα που διασχίζουν τούς δρόμους εἶναι έλάχιστα και οἱ όδηγοι εἶναι ὑποχρεωμένοι νά δείχνουν τό «έλευθέρας» σέ κάθε σταθμό έλέγχου. Οἱ εἰδήσεις φθάνουν συγκεχυμένες. Ανεπιβεβαίωτες πληροφορίες άναφέρουν ὅτι οἱ Ρῶσοι πλησιάζουν τόσο άπό τόν Βορρά ὅσο και άπο τόν Νότο Στήν περιοχή τῶν ὑπουργείων γέροι τῆς όργανώσεως στρατολογοῦν άδιακρίτως γυναῖκες καί ἄνδρες γιά νά ένισχύσουν τήν ἄμυνα τῶν κυβερνητικῶν κτιρίων. Γύρω στις 11 σταματᾶ ή παροχή τοῦ ήλεκτρικοῦ ρεύματος. Τά μηχανήματα γιά τήν ἄντλησι τοῦ ὕδατος νεκρώνουν. Ό Δήμαρχος τοῦ Βερολίνου Ιούλιος Λίππερτ δίδει όδηγίες στους ὑφισταμένους του άναφορικά μέ τό μέτρο τίς τηλεπικοινωνίες καί τίς ἄλλες δημόσιες ὑπηρεσίες «στήν περίπτωση που οι Ρῶσοι θά φθάσουν πριν άπό τους Αμερικανους» Ότι μπορεῖ νά καταστραφῆ πρέπει νά καταστραφῆ[34]» Μέσα στό Μπούνκερ τῆς Καγκελλαρίας ή κίνησι εἶναι άσυνήθιστη

33 A Tully: Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 139
34 Στίς 19 Μαρτίου 1945 ό Χίτλερ άποφασίζει τήν στρατηγική τῆς καμένης γῆς. Κάθε τί πού εἶναι χρήσιμο εἰς τόν έχθρό ἤ πού μπορεῖ νά χρησιμεύση στήν προέλασί του πρέπει νά καταστραφῆ. Ό ὑπουργός Εξοπλισμοῦ καί Πολεμικῆς παραγωγῆς θά άντιταχθῆ σ' αὐτό τό σχέδιο (Βλέπε ALBERT SPEER: INSIDE THE THIRD REICH - CARDINAL Σελίς 592-61?

Οι τελευταίες έφεδρείες τοῦ Βερολίνου, παιδιά και γέροι, σπεύδουν νά σταματήσουν τόν εισβολέα

Στρατηγοί καί ὑπουργοί, παλιοί συναγωνιστές άπό τά χρόνια τοῦ σκληροῦ άγῶνα συγκεντρώνονται για τελευταία φορά γύρω άπό τον άρχηγό τους. Τό σύνθημα Νίκη - πίστις - άποφασιστικότης, άκούγεται γιά τελευταία φορά μέσα στά ὑπόγεια τῆς Καγκελλαρίας. Ό Χίτλερ τούς εὐχαριστεῖ τόν καθένα χωριστά. Προσπαθεῖ νά φανῆ αἰσιόδοξος: «Θά μετατρέψουμε τό Βερολίνο σέ ἕνα άπέραντο νεκροταφεῖο Ρωσικῶν τεθωρακισμένων» ὑπόσχεται

«Στήν έπιφάνεια τῆς καινούργιας Καγκελλαρίας μιά άντιπροσωπεία τῆς Χιτλερικῆς νεολαίας περίμενε άκρόασι άπό τόν Φύρερ. Ἡ καγκελλαρία εἶχε βομβαρδισθῆ πολλές φορές και τό μεγαλύτερο μέρος της εἶχε κριθῆ άκατοίκητο· παρ' ὅλα αὐτά ἕνα πλῆθος άπό τό προσωπικό άγωνιζόταν γιά νά βάλη σέ μία τάξι τήν αἴθουσα τῶν συσκέψεων. Έκεῖνα τά παιδιά πού ή ήλικία τους κυμαινόταν άπό 12 - 16 χρόνια έκάθοντο άμήχανα στίς ἄκρες τῶν καθισμάτων, μέ τά μάτια όρθάνοιχτα ένῶ γαντοφορεμένοι σερβιτόροι μέ λιβρέες τούς προσέφεραν ζεστή σοκολάτα. Γύρω τους νεαροί άξιωματικοί τῶν SS μέσα στίς κομψές στολές τους. Μερικοί άπό αὐτούς κρατοῦσαν στά χέρια ποτήρια μέ σαμπάνια. Έδῶ καί έκεῖ μιά γυναίκα μέ τά μπράτσα γυμνά σήκωνε τό ποτήρι ψηλά κάνοντας προπόσεις. Μιά άπό αὐτές ἦταν ή κομψή Βαρώνη φον Βανγκ. Λίγο άργότερα ἦλθε ό άρχηγός τους Ἀρθοῦρος Ἄξμαν ό όποῖος τούς όδήγησε ἔξω στόν

20 'Απριλίου 1945. Τό Βερολίνο γιορτάζει την 56η επέτειο των γενεθλίων τοῦ Φύρερ, μέ γενικό σημαιοστολισμό. Επιγραφές σάν κι αὐτή στην φωτογραφία διατρανώνουν την απόφασι γιά την προάσπισι της πρωτευούσης «Κατέρρευσαν οι τοίχοι, οι καρδιές μας όμως όχι»

κήπο τής Καγκελλαρίας. Οἱ πόρτες τοῦ Μπούνκερ ἄνοιξαν καὶ ὁ Φύρερ βγῆκε κουτσαίνοντας ἐλαφρά σάν νά εἶχε τό ἕνα πόδι κοντύτερο ἀπό τό ἄλλο, μέ βλέμμα γυάλινο. Στά μάτια ἐκείνων τῶν παιδιῶν ὁ Φύρερ ἦταν μιά μυθική μορφή. Ὁ Χίτλερ ἐπιθεώρησε τά παρατεταγμένα παιδιά χαϊδεύοντας πότε ἕνα κεφάλι, πότε ἕνα μάγουλο καί τούς εὐχαρίστησε μέ δυνατή φωνή γιά τήν πίστι πού ἔδειξαν πρός τήν πατρίδα...[35]

— Heil Hitler τόν ἀποχαιρέτησαν τά παιδιά.

— Ζήτω σας ἀπάντησε ὁ Χίτλερ.

35 A. Tully: *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 140*

Γιά ἀρκετή ὥρα δέν θέλησε νά μιλήση μέ κανένα. Ἐκεῖνα τά παιδιά, ἐκεῖνα τά βλέμματα. Ἐκεῖνα τά ἄσχημάτιστα ἀκόμα κορμιά πού σήκωναν ἕνα μεγάλο βάρος τῆς ἀμύνης πρέπει νά ἔκαναν βαθύτατη ἐντύπωσι στόν ἄνδρα, πού στο παρελθόν εἶχε ἐπιθεωρήσει τά καλύτερα στρατεύματα τῆς Εὐρώπης. Ἴσως αὐτή ἡ ἐπιθεώρησι νά ἐνδυνάμωσε περισσότερο τήν διάθεσί του νά παραμείνη καί νά πεθάνη στό Βερολίνο.

Στήν στρατιωτική σύσκεψι τοῦ ἀπογεύματος ὁ Κρέμπς ἀνακεφαλαιώνει τη κατάστασι. Ἀναφέρει γιά τήν προσπάθεια τῶν Ρώσων νά κυκλώσουν τό Βερολίνο τόσο ἀπό Βορρᾶ ὅσο καί ἀπό Νότο. Ἡ κύκλωσις εἶναι ἀναπόφευκτη. Ὁ Κρέμπς τό δηλώνει δίχως περιστροφές. Ὁ Κάιτελ και ὁ Γιόντλ παρακαλοῦν τόν Φύρερ νά ἐγκαταλείψη τήν πρωτεύουσα ὅσο εἶναι ἀκόμη καιρός. Μπορεῖ νά συνεχίση τόν ἀγῶνα στον νότο ὅπου βρίσκονται ἀνέπαφα τά 3/4 τῆς Βέρμαχτ. Ὁ Χίτλερ ἀρνεῖται. Ἡ μάχη τοῦ Βερολίνου εἶναι ἡ μοναδική εὐκαιρία γιά νά ἀποφευχθῆ ἡ ὁλική ἧττα.

Ὁ Ρίμπεντροπ δέν παραιτεῖ θέσι. Θά προσπαθήση νά πείση τον Χίτλερ διά μέσου τῆς Εὔας Μπράουν. Ὁ βιογράφος της, Nerin E. Gun βεβαιώνει:[36]

«Ὁ Ρίμπεντροπ παρακαλεῖ τήν Εὔα: Μόνον ἐσεῖς ἔχετε ἐπιρροή ἐπάνω του. ἄν τοῦ πεῖτε ὅτι θέλετε νά πάη σέ ἕνα μέρος σίγουρο, γιά σᾶς καί μόνον θά τό κάνη. Ἡ Εὔα ἀρνεῖται: Δέν εἶμαι ἐγώ αὐτή πού πρέπει νά ἀποφασίση ἀλλά ἐκεῖνος»

Ὅλοι καταλαβαίνουν ὅτι ὁ ἀρχηγός ἔχει πάρει τήν ἀπόφασι του καί δεν ἐπιμένουν. Ἡ συζήτησις περιστρέφεται γύρω ἀπό τις ἐπιπτώσεις πού θα εἶχε μιά ἀναμενομένη συνάντησις Ἀμερικανῶν και Ρώσων πάνω στόν Ἔλβα. Μοιραία θά ἦτο ἀναγκαία ξεχωριστή διοίκησι στόν Βορρᾶ καί τόν Νότο. Ὁ Χίτλερ συμφωνεῖ νά ὁρισθοῦν δυο στρατιωτικοί διοικητές. Ὁ Μεγάλος Ναύαρχος Ντένιτς στόν Βορρᾶ καί ὁ Κέσσερλινγκ στό λεγόμενο ὀχυρό τῶν Ἄλπεων. Οἱ ἐξουσίες τοῦ μεγάλου Ναυάρχου θά εἶναι ἀπεριόριστες, ὁ Κέσσερλινγκ γιά ὅτι κάνει πρέπει νά ἐνημερώνη τόν Χίτλερ.[37] Ζητεῖ ἀπό τους Χίμμλερ καί Ρίμπεντροπ νά φύγουν γιά τόν Βορρᾶ, συμβουλεύει τόν Γκαίριγκ νά φύγη γιά τήν Βαυαρία. Τά ὑπουργεῖα πρέπει νά μεταφερθοῦν καί αὐτά ἔξω ἀπό τό Βερολίνο.

Ἀμέσως μετά τήν στρατιωτική σύσκεψι τοῦ ἀπογεύματος οἱ ἀνώτεροι ἱεραρχικά κυβερνητικοί ὑπάλληλοι θά ἐγκαταλείψουν τό Βερολίνο βιαστικά. Αὐτό πού ἡ Βερολινέζικη μαύρη εἰρωνία ὀνόμασε «ἡ ἔξοδος τῶν Χρυσῶν Φασιανῶν» εἶχε ἀρχίσει. Τό ἴδιο ἀπόγευμα οἱ Ρῶσοι εἶχαν φθάσει στό Λίχενμπεργκ καί στό Μάλσντορφ. Τό δρᾶμα τῶν κατοίκων τῆς

36 NERIN E. GUN: Eva Braun — LONGANESI *σελίς 215*

37 *Ὁ τομεύς τοῦ Κέσσερλινγκ περιελάμβανε τίς Ἰταλικές, Αὐστριακές καί Βαυαρικές Ἄλπεις. Ἦταν μία ἐξαιρετικά εὐαίσθητη περιοχή μιά πού τά Ἀγγλοαμερικανικά στρατεύματα εἶχαν παραβιάσει τά σύνορα τῆς δημοκρατίας τοῦ Σαλό στήν Βόρεια Ἰταλία.*

ἀνατολικῆς Πρωσσίας ἐπαναλαμβάνεται.

Ὁ ἀρχηγός τοῦ Γερμανικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Ἔρνστ Γκράβιτς δὲν ἔτρεφε ψευδαισθήσεις γιά τήν δραματικότητα τῆς καταστάσεως. Τό ἴδιο βράδυ ὅταν αὐτός καί ἡ οἰκογένειά του κάθησαν νά φᾶνε γύρω ἀπό τό τραπέζι θά σκύψη διακριτικά κάτω ἀπό τό τραπέζι καί θά τραβήξη τήν περόνη ἀπό τίς δύο χειροβομβίδες πού εἶχε κρυμένες στίς τσέπες του.

Ἀργά τό ἀπόγευμα ὅπως πάντα τά καταφύγια γεμίζουν ἀπό κόσμο. Σ' αὐτούς ἐνώνεται καί ὁ Willy Luedicke ἕνας ἀπό τούς τόσους ἄστεγους Βερολινέζους.

«Ἐκεῖνο πού εἶδα μπαίνοντας στό καταφύγιο... Ἀνάμεσα στόν κόσμο ὑπῆρχαν μερικοί Ναζιστές πού γιόρταζαν τήν ἐπέτειο τῶν Γενεθλίων τοῦ Χίτλερ. Μιά φωτογραφία τοῦ Φύρερ εἶχε στολιστῆ μέ λουλούδια καί ἐκεῖνοι ἔκαναν προπόσεις ὑπέρ τοῦ Σωτῆρα τους. Ἔμεινα ἔκπληκτος βλέποντας νά ὑπάρχουν ἀκόμη τέτοιοι φανατικοί. Δέν γίνεται τίποτα πλέον μέ αὐτούς τούς ἀνθρώπους. Πιστεύουν σέ ὅλα ὅσα ὁ τυχοδιώκτης τούς ὑπόσχεται.»[38]

Στήν καγκελαρία ἀρχίζει ἡ βραδυνή στρατιωτική σύσκεψις. Στό μέτωπο ἡ 9η κινδυνεύει νά κυκλωθῆ. Ὁ Κρέμπς ἀναφέρει τούς φόβους τοῦ Χάινρίτσι καί ζητᾶ τήν ἀναδίπλωσι τῆς 9ης. Ὁ Χίτλερ ἀρνεῖται. Ὁ ρόλος τῆς 9ης βρίσκεται μέσα στό γενικότερο πλαίσιο σταθεροποιήσεως τοῦ μετώπου στόν ποταμό Ὄντερ. Ἐξ ἀντιθέτου οἱ δυνάμεις τοῦ Στάινερ οἱ ὁποῖες εἶχαν ἀνασυνταχθῆ στήν περιοχή τοῦ Ὀράνιεμπουργκ θά ἔπρεπε νά ἐπιτεθοῦν ἀπό Βορρᾶ χτυπώντας τόν Ζούκωφ στίς πλάτες. Ὁ Χίτλερ τηλεφωνεῖ στόν ἀντικαταστάτη τοῦ Γκαίριγκ Κόλλερ. Τοῦ ζητᾶ νά θέση στήν διάθεση τοῦ Στάινερ κάθε διαθέσιμο πιλότο. Ἡ ἐπίθεσις τοῦ Στάινερ εἶναι ἀποφασιστικῆς σημασίας.

Ἐκείνη τήν ἡμέρα ὁ Στάινερ εἶχε ἐπισημανθῆ στό Ἔμπερσβάλντ. Τίς δυνάμεις του τίς ἀποτελοῦσαν ἡ Τρίτη Μεραρχία τοῦ Ναυτικοῦ καί ἡ τετάρτη Μεραρχία SS. Ὁ Χίτλερ τόν θεωροῦσε ἕναν ἀπό τούς πλέον πιστούς στρατηγούς πού τοῦ εἶχαν ἀπομείνει στά SS. Ὅπως μαρτυρεῖ ὅμως ὁ Trevor - Roper ὁ στρατηγός Στάινερ εὑρίσκετο περιτριγυρισμένος ἀπό μιά ὁμάδα ἀξιωματικῶν τῶν SS οἱ ὁποῖοι ἀνοικτά πλέον μιλοῦσαν γιά ἕνα σχέδιο δολοφονίας τοῦ Χίτλερ ἀνοίγοντας τόν δρόμο τῆς ἐξουσίας στόν ἀρχηγό τους Χάινριχ Χίμλερ.[39]

---

38 A. TULLY: *Προαναφερόμενο ἔργο σελ. 147*

39 TREVOR ROPER: THE LAST DAYS OF HITLER *Λονδίνο 1947 σελ. 186*

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ἡ ἔξοδος ἀξιωματούχων καί κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων συνεχίζεται — Ὁ Χίμμλερ συναντᾶται στό σπίτι τοῦ Κέρστεν μέ τόν Ἑβραῖο Μάζουρ — Στρατιωτικά τμήματα Εὐρωπαίων ἐθελοντῶν μάχονται μέ γενναιότητα λίγα μόλις χ.λ.μ. ἀπό τό Βερολῖνο. Ὁ Γκαίμπελς ἀποχαιρετᾶ τούς ὑφισταμένους του στό Ὑπουργεῖο προπαγάνδας. Ἡ κατάστασι στό Βερολῖνο. — Ὁ Χίμμλερ συναντᾶται καί πάλι μέ τόν κόμη Μπερναντότε — Οἱ ἐξελίξεις τοῦ ἀνατολικοῦ μετώπου.

Τό Βερολῖνο φλέγεται. Ὁλόκληρα οἰκοδομικά τετράγωνα καταρρέουν. Οἱ ἀμερικανικές βόμβες ἔχουν παραχωρήσει τήν θέση τους στίς Ρωσικές ὀβίδες. Μέσα σ' αὐτόν τόν χαλασμό ἡ ἔξοδος συνεχίζεται.

«Τό γραφεῖο τοῦ διοικητοῦ τοῦ Βερολίνου ἐκδίδει περισσότερες ἀπό 2.000 ἄδειες ἐγκαταλείψεως τῆς πόλεως. Παρ' ὅλο πού ὁ Γκαίμπελς εἶχε διατάξει ὅτι κανείς ἀπό αὐτούς πού ἦταν σέ θέσι νά κρατήση ὅπλο δέν ἔπρεπε νά ἐγκαταλείψη τό Βερολῖνο ἐμεῖς δέν φέρναμε κανένα ἐμπόδιο σ' αὐτούς τούς μαχητές τοῦ «ἐσωτερικοῦ μετώπου» πού ἤθελαν τήν ἄδεια γιά νά φύγουν, ἀφηγεῖται ὁ Ρέφιορ. Γιατί θά ἔπρεπε νά κρατήσουμε ἐδῶ αὐτά τά ἄχρηστα ἄτομα. Ὅλοι τους πίστευαν ὅτι μέ τήν φυγή θά ἔσωζαν τίς πολύτιμες ζωές τους.»[40]

Μέσα στήν νύκτα ὁ Χίμμλερ ἐπισκέπτεται τό σπίτι τοῦ Κέρστεν (65 χ.λ.μ. βορείως τοῦ Βερολίνου). Ὁ πρῶτος ἑβραῖος πού πατᾶ τό πόδι του στήν Γερμανία προσκεκλημένος ἀπό Ναζιστή ἀξιωματοῦχο περιμένει ἐκεῖ.

«Ἡ συνομιλία μέ τόν Κέστερν καί τόν Μάζουρ διήρκησε μέχρι τήν αὐγή. Ὁ Χίμμλερ δέν ἦταν καταπονημένος καθόλου καί ὁ Μάζουρ τόν βρῆκε ἤρεμο εὐδιάθετο καί κύριο τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἕναν Χίμμλερ πολύ διαφορετικό ἀπό ἐκεῖνον πού περιέγραφε ὁ συνταγματάρχης Ἔισμαν. Τό τέλος τῆς στρατιωτικῆς του καριέρας τόν εἶχε ἀναζωογονήσει. Ἀλλά εἶναι πολύ δύσκολο ὁ Χίμμλερ νά ἐπίστευε ὅτι θά μποροῦσε νά ἐξαπατήση τόν ἄνδρα πού εἶχε μπροστά του. Πιθανότατα ἐξαπατοῦσε τόν ἴδιο του τόν ἑαυτό. Τί πρᾶγμα ἤθελε νά πετύχη;

Ὁ καθηγητής Μάζουρ εἶχε διατρέξει ἕνα μεγάλο προσωπικό κίνδυνο μέ τήν ἐλπίδα ὅτι ὁ Φαραώ θά κατσινιάζετο καί ὅτι θά ἄφηνε νά φύγουν αὐτοί πού εἶχαν ἀπομείνει ἀπό τόν λαό του. Παρ' ὅλα αὐτά ὁ Χίμμλερ ὁ ὁποῖος διέτρεχε ἕναν κίνδυνο ἐξ ἴσου μεγάλο μέ ἐκεῖνον τοῦ Μάζουρ δέν ἔκλεισε καμμιά συμφωνία, δέν ἐζήτησε καμμιά χάρη. Ὁ Μάζουρ ἐζήτησε ἐπίσημα νά σταλοῦν ὅλοι οἱ

---

40 C. RYAN: *Προαναφερόμενο ἔργο σελ. 185*

Στην περιφέρεια τοῦ Βερολίνου ἐμφανίζονται τά πρῶτα ρωσικά τεθωρακισμένα. Στό βάθος μέ μεγάλα γράμματα στόν τοῖχο: «τό Βερολίνο παραμένει Γερμανικό»

> ἐπιζήσαντες ἑβραῖοι πού εἶχαν ἀπομείνει στά στρατόπεδα στην Ἑλβετία ἤ στήν Σουηδία ἤ ἄν αὐτοί ἦσαν μακρυά ἀπό τα σύνορα νά παραδοθοῦν στους συμμάχους σέ καλή φυσική κατάσταση και δίχως ἐπιπλέον μεταφορές ἀπό το ἕνα στρατόπεδο στό ἄλλο. Σύμφωνα με τις στατιστικές τοῦ Χίμμλερ ὑπῆρχαν ἀκόμη 75.000 ἑβραῖοι μοιρασμένοι στό Ράβενσμπρουκ Θερεσιενστάντ και Μαντχάουζεν. Ἀφοῦ ἀπεσύρθη γιά νά συνομιλήση ἰδιαιτέρως μέ τον Σέλεμπεργκ καί τόν Ρούντυ Μπράντ ἐπί 20 λεπτά, ὁ Χίμμλερ προθυμοποιήθηκε νά παραδώση στήν Σουηδία μια χιλιάδα ἀπό ἑβραῖες τοῦ Ράβενσμπρουκ και στήν Ἑλβετία ἕνα μεγαλύτερο ἀριθμό ἀπό ἑβραίους τῆς Ὁλλανδίας μέ τήν προϋπόθεση ὅτι ὁ Ἐρυθρός σταυρός θά ἐλάμβανε μέριμνα γιά τήν μεταφορα.»[41]

Ἀπό τό σπίτι τοῦ Κέρστεν ὁ Χίμμλερ ἐπισκέπτεται τό νοσοκομεῖο τοῦ Χοχενλύχεν ὅπου τόν περιμένει ὁ Μπερναντόττε. Ὁ Σουηδός διπλωματικός προσπαθεῖ νά θέση μάταια τό θέμα τῶν διαπραγματεύσεων μέ τους Συμμάχους διά μέσου τῆς κυβερνήσεώς του. Ὁ Χίμμλερ ἐξακολουθεῖ νά διστάζη. Η συζήτηση περιστρέφεται γύρω ἀπό καθαρῶς τυπικά θέματα πού πρέπει νά τακτοποιηθοῦν πριν καθίσουν στό τραπέζι τῶν διαπραγματεύσεων. Εἶναι πλέον ξεκάθαρο. Ὁ Χίμμλερ δέν τολμᾶ νά κάνη τό

---

41 G. Reitlinger: *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 182*

Μέσα σ' ἕνα πρόχειρο χαράκωμα ἕνα παιδί τῆς Χιτλερικῆς νεολαίας καί ἕνας περασμένης ἡλικίας στρατιώτης, ὁπλισμένοι μέ «πάντσερ φάουστ» περιμένουν τά Σοβιετικά τεθωρακισμένα

ἀποφασιστικό βῆμα. Ἐκεῖνο τό βῆμα πού θά τόν ἔφερνε ἀντιμέτωπο μέ τήν θέλησι τοῦ ἀρχηγοῦ του. Οἱ συνομιλίες στίς ὁποῖες τόσο εἶχε ἐλπίσει ὁ Σέλεμπεργκ πέφτουν σέ σημεῖο νεκρό. Στό ἀνατολικό μέτωπο ὁ Ζούκωφ παρακάμπτει τήν 9η καί φθάνει στά τέρματα τοῦ Μετρό τοῦ U - Bach. Οἱ Ρῶσοι προωθοῦνται συνεχῶς. Ὁ Ροκοσόφσκυ πέφτει μέ δύναμι πάνω στήν Γαλλική μεραρχία Wallonie SS ἡ ὁποία προτιμᾶ τήν καταστροφή ἀπό τήν ὑποχώρησι. Τό ρῆγμα δημιουργεῖ δυσκολίες στήν στρατιά τοῦ Μαντώυφελ. Ἡ 9η ἔχει σχεδόν κυκλωθῆ, ἀλλά παρόλα αὐτά ὁ Μπούσσε ἀρνεῖται νά ὑποχωρήση δίχως διαταγή ἀπό τόν ἴδιο τόν Χίτλερ. Στό Στεττῖνο καί τό Σβὲντ οἱ Γερμανοί ὑποχωροῦν βῆμα πρός βῆμα μέ τεράστιες ἀπώλειες. Στόν Βορρᾶ οἱ ἐσωτερικές πτέρυγες τοῦ Ζούκωφ καί τοῦ Ροκοσόφσκυ ἔχουν πλησιάσει τό Χάβελ καί ἀπειλοῦν τό Ὀράνιεμπουργκ. Ὁ Χάινριτσι καλεῖ βιαστικά τόν Στάινερ νά καλύψη τό νότια πλευρά τῆς 3ης Στρατιᾶς.

Μέσα στό μποῦνκερ ὁ Χίτλερ ἀκούει τίς ὀβίδες πού πέφτουν ἀλλά ἀρνεῖται νά πιστεύση ὅτι οἱ Ρῶσοι εἶναι τόσο κοντά. Τηλεφωνεῖ στόν Κόλλερ καί τόν ρωτᾶ μέ σαρκαστική διάθεσι ἄν τόν πληροφόρησαν ἀναφορικά μέ τό Βερολῖνο πού βομβαρδίζεται. Ὁ Κόλλερ (ἀντικαταστάτης τοῦ Γκαίριγκ) ἀπό τήν ἕδρα του στό Βιλντπαρκ-Βέρντερ δέν εἶχε ἰδέα. Ὁ Χίτλερ ζητᾶ νά μάθη γιά ποιό λόγο δέν ἔχουν φθάσει ἀκόμα στό Βερολῖνο οἱ ἰσχυρότατοι προβολεῖς τῆς Πράγας. Ὁ Κόλλερ θέτει θέμα ἀσφαλείας. Τό Βερολῖνο εἶναι πόλις τοῦ μετώπου. Τά μηχανήματα κινδυνεύουν κατά τήν μεταφορά νά βομβαρδισθοῦν.

— Θαυμάσια, ἀποκρίνεται ὁ Χίτλερ. Αὐτό σημαίνει ὅτι θά κάνουμε δίχως τούς προβολεῖς καί δίχως τήν Λουφτβάφφε. Ὅμως θά διατάξω νά ἐκτελέσουν ὅλους τούς ἐπιτελεῖς σας.

Στήν στρατιωτική σύσκεψι πού ἀκολουθεῖ κανονίζονται οἱ τελευταῖες λεπτομέρειες τῆς ἐπιθέσεως Στάινερ. Ὁ στρατηγός Γιόντλ ἀπαριθμεῖ τίς δυνάμεις τοῦ Στάινερ. Ἐκφράζει τήν βεβαιότητα ὅτι μπορεῖ νά ἀναχαιτήση τήν Ρωσική προέλασι στόν βορρᾶ.

Ὁ Χίτλερ δέν μποροῦσε νά καταλάβη πώς ἦταν δυνατό ἐπίλεκτα τμήματα νά εἶναι καταδικασμένα σέ μιά στεῖρα ἄμυνα. Ζητᾶ νά παρασχεθῆ στόν Στάινερ κάθε δυνατή βοήθεια σέ ἄνδρες καί ὑλικό. Ὅσοι διοικητές θά ἀρνηθοῦν νά ὑπακούσουν σέ αὐτή τήν διαταγή θά τουφεκισθοῦν. Ὁ Χάινριτσι γιά μιά ἀκόμη φορά ζητᾶ τήν ἄδεια ἀναδιπλώσεως τῆς 9ης. Ὁ Χίτλερ ἀρνεῖται.

Στό Ὑπουργεῖο προπαγάνδας ὁ Γκαίμπελς περιτριγυρισμένος ἀπό τούς στενούς συνεργάτες του δέν κρύβει τήν δραματικότητα τῆς καταστάσεως. Κατηγορεῖ τούς στρατηγούς καί τόν Γερμανικό λαό ὅτι ἔδειξαν ἀδυναμία καί ὕψωσαν λευκές σημαῖες. Ὁ Γερμανικός λαός ἦταν ἀνάξιος τοῦ ἀρχηγοῦ του καί τοῦ Ἐθνικοσοσιαλισμοῦ. Ἕνας λαός πού τό βάζει στά

πόδια μπροστά ἀπό ἕναν ἐχθρό πού τοῦ βιάζει τίς γυναῖκες του δέν ἄξιζε νά ἐπιζήση. Ὁ Γερμανικός λαός εἶχε ἀποδειχθῆ δειλός καί αὐτός εἶχε ἀσχοληθῆ ἀρκετά μαζί του.

«— Δέν σᾶς ἐξαναγκάσαμε ὅπως δέν ἐξαναγκάσαμε τόν Γερμανικό λαό. Γιατί λοιπόν συνεργασθήκατε μαζί μας. Τώρα τά λαιμουδάκια σας θά κοποῦν. Ἀλλά ὅταν ἐμεῖς θά ἐκλείψουμε ἡ γῆ θά τρέμη.»[42]

Στό μποῦνκερ ὁ Χίτλερ περιμένει τίς ἐξελίξεις τῆς ἐπιθέσεως Στάινερ. Στό μεταξύ ὁ Χάινριτσι μπορεῖ νά δῆ μέ τά ἴδια του τά μάτια τόν βαθμό ἀποδιοργανώσεως τοῦ στρατοῦ.

«Παντοῦ ὑπῆρχαν σημάδια ἀποδιοργανώσεως. Ὁ Χάινριτσι εἶδε «τούς δρόμους γεμάτους ἀπό τρυχοφόρα φορτωμένα πρόσφυγες, πού συχνά ἦσαν μπερδεμένα μέ καμιόνια τοῦ στρατοῦ». Γιά πρώτη φορά συνάντησε στρατιωτικά σώματα σέ πλήρη ὑποχώρησι. Στό δρόμο τοῦ Ἔμπερσβαλντ παρετήρησε ὁ Χάινριτσι «δέν συνάντησα οὔτε ἕνα στρατιώτη ὁ ὁποῖος νά μήν ἰσχυριζετο ὅτι εἶχε ἐντολή νά πάη στά μετόπισθεν γιά νά παραλάβη πολεμοφόδια, βενζίνη, ἤ καί ἐγώ δέν ξέρω τί ἄλλο.»[43]

Ἐν τῷ μεταξύ οἱ Ρῶσοι εἶχαν φθάσει στό Μπερνάου, στό Στράουσμπεργκ, στό Φύρστενγουαλντ, στό Μπέλιτς, στό Κενιγκσβουστερχάουζεν. Τήν νύκτα μιά ἐπίθεσι τῶν Ρώσων προσπαθεῖ νά κλείση τούς ἐλάχιστους διαδρόμους πού ἀπομένουν ἀκόμη καί πού συνδέουν τό Βερολῖνο μέ τόν ὑπόλοιπο κόσμο. Βορειοανατολικά τῆς πόλεως οἱ δοκιμασμένες δυνάμεις τῶν Εὐρωπαίων ἐθελοντῶν SS ὑποχωρῶντας εἰσέρχονται στά προάστεια τοῦ Βερολίνου.

«Ὁ Χίτλερ ὑπελόγιζε πολύ πάνω στίς μονάδες τῶν ἐθελοντῶν ἀπό διάφορα Εὐρωπαϊκά Ἔθνη οἱ ὁποῖες κρατοῦσαν θέσεις ἀνατολικά καί βορειοανατολικά τοῦ Βερολίνου. Ὅμως ἡ Ρωσική προέλασις τίς εἶχε ἀπωθήσει στά προάστεια τῆς πρωτευούσης, ὅπου ἔγιναν μέ ἐνθουσιασμό δεκτές ἀπό τά τοπικά στρατεύματα πού ἦσαν κυκλωμένα καί πού εἶχαν ἐξαιρετική ἀνάγκη βοηθείας ἀπό ἔμπειρα τμήματα. Ἐπρόκειτο γιά κοσμογυρισμένες μονάδες. Ἡ Ὀλλανδική μεραρχία τῶν Παντσεργρεναδιέρων SS καί ἡ 11η μεραρχία τοῦ Βορρᾶ τῶν Παντσεργρεναδιέρων SS ἀπαρτίζοντο ἀπό Βέλγους, Ὀλλανδούς, Δανούς καί Σουηδούς. Ἡ 15 Λεττονική μεραρχία Γρεναδιέρων SS συμπεριελάμβανε Ἐσθονούς καί Λεττονούς. Ἡ

---

[42] SPRINGER HILDEGARD: ES SPRACH HANS FRITZCHE *Στουτγκάρδη 1949, σελ. 31*

[43] C. RYAN: *Προαναφερόμενο ἔργο σελ. 392*

μεραρχία Γρεναδιέρων Charlemagne ἀπετελεῖτο ἀπὸ Γάλλους Ἱσπανοὺς καὶ Ἑλβετούς.»[44]

Τὴν ὥρα ποὺ ὁ ἐχθρὸς βρισκόταν πανίσχυρος μπροστὰ ἀπὸ τὶς πόρτες τοῦ Βερολίνου ἡ φρουρὰ τῆς Φραγκφούρτης καὶ ἡ 5η μεραρχία τῆς ἀστυνομίας συνέχιζαν νὰ κρατοῦν τὶς θέσεις τους πάνω στὸν Ὄντερ.

22 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Μερικὴ ἀναδίπλωσι τῆς 9ης Στρατιᾶς — Ἡ φρουρὰ τῆς Φραγκφούρτης διατάσσεται νὰ ἐγκαταλείψη τὴν πόλι — Στὸ Βερολῖνο ἀρχίζουν οἱ πρῶτες συγκρούσεις — Ἀδιαφορία τοῦ Στάινερ — Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς στρατιωτικῆς συσκέψεως ὁ Χίτλερ παραδέχεται ὅτι ὅλα ἔχουν χαθεῖ — Στοὺς τοίχους τοῦ Βερολίνου ἡ τελευταία προκήρυξις τοῦ Γκαίμπελς.

Μὲ ἀπεγνωσμένα μηνύματα ὁ στρατηγὸς Χαίνριτσι συνεχίζει νὰ ζητᾶ τὴν ἀναδίπλωσι τῆς 9ης στρατιᾶς. Οἱ δυνάμεις τοῦ στρατηγοῦ Θεοδώρου Μποῦσσε ἀποκομένες ἀπὸ τὶς ἄλλες στρατιές, εὑρίσκοντο στὸ χεῖλος τῆς καταστροφῆς. Ἡ ὑποχώρησι τοῦ 56ου Σώματος στρατοῦ τὸ ὁποῖο εἶχε τοποθετηθεῖ ἀπὸ τὸν Μποῦσσε ἀνάμεσα στὸ 9ΙΙο καὶ τὸ 11 Σῶμα στρατοῦ δημιουργεῖ κενὸ μέσα ἀπὸ τὸ ὁποῖο περνᾶ ὁ Ζούκωφ ἀνενόχλητος. Τὴν ἴδια μέρα φθάνει στὸ Στράουσμπεργκ τριανταπέντε μόλις χιλιόμετρα ἀπὸ τὴν καινούργια καγκελλαρία. Ὁ στρατηγὸς Κρέμπς διατάζει νὰ διατάξη τὴν ἀναδίπλωσι τῆς 9ης. Προτείνει στὸν Μποῦσσε νὰ ἐπιτεθῆ πρὸς Νότον νὰ διασπάση τὸν Ρωσικὸ κλοιὸ τοῦ 1ου Οὐκρανικοῦ μετώπου καὶ νὰ ἑνωθῆ μὲ τὶς δυνάμεις τοῦ Στρατηγοῦ Σαῖρνερ. Ὁ στρατηγὸς Χόσμπαχ ἔχει ἤδη λάβει διαταγὲς νὰ ἐπιτεθῆ πρὸς Βορρᾶ μὲ κατεύθυνσι τὴν κυκλωμένη στρατιὰ ὥστε οἱ Ρῶσοι νὰ βρεθοῦν ἀνάμεσα σὲ δυὸ πυρά. Ὅμως ὁ Μποῦσσε δὲν αἰσθάνεται δυνατὸς γιὰ νὰ κάνη κάτι τέτοιο. Στὶς 11 τὸ πρωὶ γιὰ δεύτερη φορά, ὁ Χαίνριτσι θὰ ἐνοχλήση τηλεφωνικῶς τὸν Κρέμπς. «— Ἂν δὲν δοθῆ τώρα ἀμέσως ἡ διαταγὴ ἀναδιπλώσεως ἡ 9η στρατιὰ ὥς τὸ βράδυ δὲν θὰ ὑπάρχη.» Ὁ Κρέμπς τὸν διαβεβαιώνει ὅτι ὁ Σαῖρνερ κατευθύνεται ἤδη πρὸς Βορρᾶ. Ὅμως ὁ Χαίνριτσι δὲν πιστεύει ὅτι μπορεῖ νὰ ἐπιτύχη μιὰ παρόμοια προσπάθεια.

Στὶς 14.50 μιὰ ἀνέλπιστος εἴδησις φθάνει στὴν διοίκησι τοῦ Χαίνριτσι. Ὁ Φύρερ διέταξε τὴν μερικὴ ἀναδίπλωσι τῆς 9ης. Ὁ συνταγματάρχης Μπίλερ διατάσσεται νὰ συγκεντρώση τοὺς ἄνδρες του καὶ νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν Φραγκφούρτη. Στὴν καθιερωμένη στρατιωτικὴ σύσκεψι τοῦ ἀπογεύματος ὁ Φύρερ ἀντιλαμβάνεται τὴν κατάστασι ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή.

44 A. TULLY. *Προαναφερόμενο ἔργο σελὶς 171*

Κυκλωμένη ἡ 9η στρατιά, κυκλωμένο τὸ Βερολῖνο. Ὁ Στάινερ δὲν ἔκανε τὴν παραμικρὴ προσπάθεια νὰ σταματήση τὴν προέλασι τοῦ Ζούκωφ. Σὰν νὰ μὴν φτάνουν αὐτὰ τὸ 56ο Σῶμα στρατοῦ τοῦ Βάιλινγκ ἔχει χαθεῖ ἀπὸ τὸν χάρτη του.

«Ἡ ὁμιλία τοῦ Χίτλερ ἀποκορυφώθηκε μὲ μία βίαιη, ἀσυγκράτητη ἔκρηξι ὕβρεων μὲ τὶς ὁποῖες κατηγόρησε γιὰ προδοσία τοὺς στρατηγούς, τοὺς συμβούλους του, τὶς στρατιές του καὶ τὸν λαὸ τῆς Γερμανίας, τοὺς ὁποίους εἶχε ὁδηγήσει στὴν καταστροφή. Τὸ τέλος εἶχε ἔλθει... τὰ πάντα κατέρρεαν. αὐτὸς δὲν μποροῦσε νὰ συνεχίση ἄλλο. Εἶχε ἀποφασίσει νὰ παραμείνη στὸ Βερολῖνο εἶχε πρόθεσι νὰ ἀναλάβη προσωπικὰ τὴν ἄμυνα τῆς πόλεως... καὶ τὴν τελευταία στιγμὴ θὰ αὐτοκτονοῦσε.»[45]

Μάταια οἱ στενοὶ συνεργάτες του προσπαθοῦν νὰ ἐκτονώσουν τὴν βαρειὰ ἐκείνη ἀτμόσφαιρα. Ὁ Κάιτελ ἐπιμένει ὅτι ὑπάρχουν ἀκόμη πολλὲς ἐλπίδες, ὅτι δὲν ἔχουν ἀκόμη χαθεῖ ὅλα. Ὅμως ὁ Χίτλερ, αὐτὸς ὁ κουρασμένα ψυχικὰ καὶ σωματικὰ ἡγέτης εἶναι ἀμετάπειστος.

— Ἡ ἀπόφασις ἔχει ἤδη ληφθῆ. Δὲν πρόκειται νὰ ἐγκαταλείψω τὸ Βερολῖνο. Ἢ θὰ νικήσω αὐτὴ τὴν μάχη γιὰ τὴν πρωτεύουσα τοῦ Ράιχ ἢ θὰ πέσω σὰν σύμβολο τοῦ Ράιχ.

Καλεῖ τοὺς δυὸ στρατηγούς του νὰ φύγουν στὸ Μπέρχτεσγκάντεν καὶ νὰ συνεχίσουν ἀπὸ ἐκεῖ τὸν ἀγῶνα μαζὶ μὲ τὸν Γκαίριγκ.

«Ἑπτὰ χρόνια, διεμαρτυρήθη ὁ Κάιτελ δὲν ἔχω ἀρνηθῆ οὔτε μιὰ φορὰ νὰ ὑπακούσω μία σας διαταγή· ὅμως αὐτὴν δὲν θὰ τὴν ἐκτελέσω. Δὲν μπορεῖτε νὰ ἐγκαταλείψετε τὴν Βέρμαχτ αὐτὴν τὴν στιγμή.

Ὁ Χίτλερ ἀπήντησε: Ἐγὼ πάντως μένω ἐδῶ. Αὐτὸ εἶναι βέβαιο.

Τότε ὁ Γιόντλ ἐπρότεινε νὰ ἐγκαταλείψη ἡ στρατιὰ τοῦ Βένκ τὶς θέσεις στὸν Ἔλβα γιὰ νὰ πλησιάση στὸ Βερολῖνο. Ὁ Κάιτελ ἐδήλωσε ὅτι θὰ ἔφευγε ἀμέσως γιὰ τὸ Δυτικὸ μέτωπο γιὰ νὰ συναντήση τὸν στρατηγὸ Βένκ «νὰ τὸν ἀπαλλάξη ἀπὸ τὶς προηγούμενες δεσμεύσεις καὶ νὰ τοῦ δώση τὴν ἐντολὴ νὰ βαδίση πρὸς τὸ Βερολῖνο καὶ νὰ ἑνωθῆ μὲ τὴν 9η στρατιά.»[46]

Ὁ Χίτλερ δέχεται. Γνωρίζει ὅτι τὰ στρατοπεδευμένα στὸν Ἔλβα συμμαχικὰ στρατεύματα δὲν πρόκειται νὰ προχωρήσουν περισσότερο.[47]

45 C. RYAN. *Προαναφερόμενο ἔργο σελὶς 411*

46 C. RYAN. *Προαναφερόμενο ἔργο σελὶς 412*

47 *Πρόκειται γιὰ τὸ περίφημο συμμαχικὸ σχέδιο ECPLIPSE τὸ ὁποῖο εἶχε πέσει στὰ χέρια τῶν Γερμανῶν κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἀντεπιθέσεως των στὶς Ἀρδέννες.*

Τὸ σχέδιο αὐτὸ καθόριζε τὶς ζῶνες κατοχῆς τῶν νικητῶν μέσα στὴν Γερμανία. Ἡ περιοχὴ ἀνατολικὰ τοῦ Ἔλβα εὑρίσκετο ἔξω ἀπὸ τὴν δικαιοδοσία τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τῶν Ἄγγλων καὶ κατὰ συνέπεια τὰ στρατεύματά τους, δὲν ἐπρόκειτο νὰ προχωρήσουν περισσότερο.

Μιά καινούργια ἐλπίδα ἀρχίζει νά γεννιέται. Ἐκείνη τήν στιγμή εἰσέρχεται καί ὁ Πρέσβυς Βάλτερ Χέβελ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν Ιωακείμ Φόν Ρίμπεντροπ. Οἱ πιθανότητες τερματισμοῦ τοῦ πολέμου μέ τούς δυτικούς αὐξάνουν.

Τό Βερολῖνο πρέπει νά ἀντισταθῆ ἀκόμη λίγες ἡμέρες. Φαίνεται ὅτι κατά τήν διάρκεια ἐκείνης τῆς συζητήσεως ὁ Χίτλερ εἶπε·

«— Ὅταν θά φθάσουμε σέ διαπραγματεύσεις ὁ Γκαίριγκ εἶναι σέ θέσι νά τά καταφέρη καλύτερα ἀπό μένα.»

Η φράσις του αὐτή ἀποτελεῖ τόν ἀκρογωνιαῖο λίθο τῆς «προδοσίας» τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Λουφτβάφφε.

«Ὁ Χίτλερ ἐδήλωσε ὅτι θά παρέμενε στό Βερολῖνο, ὅτι θά ἀνελάμβανε τήν ἄμυνα, καί ὅτι τήν τελευταία στιγμή θά αὐτοκτονοῦσε. Ἐξ αἰτίας τῆς φυσικῆς του ἀκαταλληλότητος δέν ἦταν σέ θέσι νά λάβη μέρος στίς μάχες οὔτε εἶχε πρόθεσι νά κάνη κάτι τέτοιο, μιά πού δέν μποροῦσε νά διατρέξη τόν κίνδυνο νά πέση στά χέρια τοῦ ἐχθροῦ. Ὅλοι ἐμεῖς προσπαθήσαμε νά τόν μεταπείσουμε προτείνοντας ἀκόμη νά ἀποσυρθοῦν στρατεύματα ἀπό τό δυτικό μέτωπο ὥστε νά αὐξηθοῦν οἱ πιθανότητες ἀμύνης στήν Ἀνατολή. Ὅμως ἡ ἀπάντησις του ἦταν ἡ ἴδια πάντα, ὅτι τά πάντα κατέρρεαν, ὅτι και ἄν γινόταν, καί ὅτι δέν μποροῦσε πλέον νά κάνη τίποτα. Σέ ἀπάντησι τῆς παρατηρήσεως ἑνός ἀπό ἐμᾶς ὅτι κανείς στρατιώτης δέν ἤθελε νά πολεμήση γιά τόν Στρατάρχη, ὁ Φυρερ ἐπανέλαβε·

— Τί σημαίνει δέν θά πολεμήση; Οἱ πιθανότητες πλέον γιά μάχες εἶναι ἐλάχιστες καί ἄν πρόκειται για διαπραγματεύσεις ὁ στρατάρχης μπορεῖ νά καταφέρη καλύτερα ἀπό μένα.»[48]

Πρίν ἀπό τήν θυελλώδη ἐκείνη στρατιωτική σύσκεψι ὁ Χίτλερ εἶχε καλέσει τίς δύο γραμματεῖς πού εἶχαν ἀπομείνει στό μπούνκερ καθώς καί τήν εἰδικευμένη μαγείρισσα του Μάνσιαλυ. Παρουσία τῆς Εὔας Μπράουν τίς διέταξε.

— Κυρίες ἑτοιμασθῆτε γρήγορα. Σέ μία ὥρα ἕνα ἀεροπλάνο θά σᾶς παραλάβη γιά νά σᾶς μεταφέρη στόν Νότο. Τό πᾶν ἔχει χαθεῖ, ὁριστικά ἔχει χαθεῖ!

Μεγάλη σιωπή. Ἔπειτα ἡ Εὔα Μπράουν τόν πλησίασε καί τοῦ εἶπε·

— Τό ξέρεις πολύ καλά ὅτι ἐγώ παραμένω μαζύ σου. Γιατί ζητᾶς λοιπόν νά μέ διώξης.

Οἱ Γραμματεῖς καί ἡ μαγείρισσα ἔνευσαν καταφατικά δίχως πρῶτα νά συνεννοηθοῦν. «Θά παραμείνουμε ἐδῶ»

Ὁ Χίτλερ τίς κοίταξε καί ἐπέμενε: «Σᾶς διατάζω νά φύγετε».

48 Karl Koller: DER LETZTE MONAT MANNHEIM *1949 σελίς 31*

Αὐτές κούνησαν ἀρνητικά τό κεφάλι. Ὁ Χίτλερ πῆρε μέσα στά χέρια του τά δικά τους χέρια καί παρατήρησε.

- Ἄν οἱ στρατηγοί μου ἦσαν γενναῖοι ὅπως καί σεῖς...[49]

Ἀπό ἐκείνη τήν στιγμή καί μετά κανείς δέν ἄκουσε τόν Χίτλερ νά κάνη σαρκαστικά σχόλια γιά τίς «ἀμαζόνες» του οἱ ὁποῖες ἀνέβαιναν κάθε μέρα στόν κῆπο τῆς καγκελλαρίας γιά τίς καθιερωμένες ἀσκήσεις σκοποβολῆς πού εἶχαν σάν στόχο τά λαμπιόνια τοῦ Σπέερ. Οὔτε ἀγανακτοῦσε μέ τήν σκέψι, ὅτι τήν στιγμή πού οἱ στρατηγοί του τό ἔβαζαν στά πόδια μερικές γυναῖκες θά ἔμεναν νά πεθάνουν στό πλευρό του.

Ἀργά τό ἀπόγευμα ἀσχολεῖται προσωπικῶς μέ τά ἔγγραφα τοῦ ἀρχείου του. Διαλέγει ἐκεῖνα πού πρέπει νά καταστραφοῦν, δίδει ἐντολή σέ ἕνα ἀξιωματικό τῶν S.S. νά τά κάψη καί μετά ἀναζητᾶ τήν συντροφιά τῆς κ. Γκαίμπελς καί τῶν παιδιῶν της πού μόλις εἶχαν ἔλθει νά ἐγκατασταθοῦν μόνιμα στό καταφύγιο τῆς Καγκελαρίας. Ἔξω τά Ρωσικά στρατεύματα ἔχουν εἰσβάλει στά πρῶτα προάστεια. Τά κανόνια τους ἔχοντας ξεκαθαρίσει τούς δρόμους ἀπό τά ὁδοφράγματα, συγκεντρώνουν τήν φωτιά τους πάνω στά ἑτοιμόρροπα κτίρια μέσα στά ὁποῖα οἱ Γερμανοί ἐξακολουθοῦν νά ἀντιστέκονται. Μέσα στά καταφύγια τά γυναικόπαιδα αἰσθάνονται μέ φρίκη τήν βοή τοῦ κανονιοῦ πού δυναμώνει. Οἱ Ρῶσοι, προχωροῦν. Βῆμα πρός βῆμα ἀλλά προχωροῦν

«Οἱ Ρῶσοι ἔφθασαν στό καταφύγιο τῆς Χοεντζόλερνστράσσε στίς 22 Ἀπριλίου, 10 ἡ ὥρα τό πρωί

Πίσω ἀπό τά χοντρά τοιχώματα περίμεναν περισσότεροι ἀπό 400 πολίτες, στό μεγαλύτερο μέρος γυναῖκες καί παιδιά. Ἕνας ἄνδρας ὀνόματι Ernst Brandt πού εἶχε τεθῆ ἐπικεφαλῆς, τούς εἶχε συμβουλεύσει γιά τόν τρόπο πού ἔπρεπε νά ὑποδεχθοῦν τούς ἐχθρούς. Ἔπρεπε νά παραμείνουν σιωπηλοί, νά πάρουν μία ἔκφρασι φιλική καί ἔπρεπε νά βάλουν τά δυνατά τους ὥστε νά μή δείχνουν ὅτι εἶχαν φόβο

Σάν προσφορά εἰρήνης εἶχε ἑτοιμασθῆ καφές καί μερικές ἑκατοντάδες τσιγάρα ἀπό τά ἀποθέματα τοῦ μπούνκερ

Πάνω ἀπό μία ὥρα, οἱ ἐνισχυμένες ἀπό σίδηρο πόρτες ἦσαν ἀνοιχτές. Γι' αὐτούς πού ἦσαν ἀρκετά θαρραλέοι ἤ ἀσυνείδητοι γιά νά ξεμυτίσουν μποροῦσαν νά διακρίνουν ἐλάχιστα πράγματα.

Δέν μποροῦσαν νά ἀντικρύσουν οὔτε καί αὐτόν τόν ἥλιο διότι ἕνα παραπέτασμα πυκνῆς σκόνης ἐσκέπαζε τήν πόλη. Δέν μποροῦσαν νά διακρίνουν κανένα· οὔτε Γερμανό οὔτε Ρῶσο.

Ξαφνικά ἡ πόρτα ἄνοιξε διάπλατα, ἀκούστηκε τό ποδοβολητό ἑνός ἀλόγου καί ἐμφανίστηκε ἕνας καβαλλάρης πού φοροῦσε ἕνα

49 NERIN E GUN: *Προσαναφερόμενα ἔργα. Σελίς 215-16*

σακκάκι ἀπό λευκή γούνα. Μέ τό ἕνα χέρι τραβοῦσε τά γκέμια... μέ τό ἄλλο στριφογύριζε ἕνα δίκοπο σπαθί πάνω ἀπό τό κεφάλι του.

'Ενῶ ἄλογο καί καβαλλάρης προχωροῦσαν μέσα στό ἄνοιγμα τῆς εἰσόδου, ριπές αὐτομάτου εἰσέβαλλαν στό μπούνκερ...

Η κόλασις ξέσπασε ξαφνικά. Φοβισμένος και τρομοκρατημένος ὁ κόσμος οὔρλιαζε τήν στιγμή πού μιά ὀρδή ἀπό ἄνδρες, ὅμοιοι μέ καφετιές σκιές, ὅρμησε μέσα στό μπούνκερ σπρώχνοντας βίαια τόν κόσμο πρός τόν τοῖχο, χτυπῶντας μέ κλωτσιές ὅσους ἔπεφταν. Ο Μπράντ ἄνοιξε τό στόμα του γιά νά ἐκφωνήση τόν λόγο πού εἶχε ἑτοιμάσει. Zdravstvuitye οὔρλιαξε στά ρωσικά πού ἐσήμαινε «καλῶς ἤλθατε».

Δέν ἐπρόλαβε νά συνεχίση και ἕνα χτύπημα στό κεφάλι μέ τήν πλάτη τοῦ σπαθιοῦ τόν ἔρριξε κατά γῆς. Μιά φωνή οὔρλιαξε «'Εγώ εἶμαι κομμουνιστής» ἀλλά ὁ ἄνδρας πού εἶχε φωνάξει χτυπημένος ἀπό τον ὑποκόπανο ἑνός αυτομάτου ἔπεσε καταγῆς. 'Ο Μογγόλος κατέβηκε ἀπό τό ἄλογο, ἔδωσε τά γκέμια σέ ἕναν ἀπό τούς ἄνδρες του καί κατευθύνθηκε πρός τή μεριά μιᾶς ξανθιᾶς καί εὔρωστης γυναίκας.

— Γερμανίδες καλές εἶπε σέ σπασμένα γερμανικά. Γερμανίδες καλές καί παχειές.

Πέρασε τό ἕνα του πόδι πίσω ἀπό τις γάμπες τῆς γυναίκας, τήν ἔσπρωξε καταγῆς και ἔπεσε πάνω της κρατῶντας πάντα τήν λαβή τοῦ σπαθιοῦ. 'Αλλά τό σπαθί ἦταν ἄβολο. Τό ἄφησε καί τράβηξε τό μαχαίρι του μέ τό ὁποῖο ἔσχισε τό φόρεμα και τά ἐσώρουχα τῆς γυναίκας μέ κινήσεις σίγουρες καί συντονισμένες. 'Ηταν τό σύνθημα. Δωδεκάδες καφετιές σκιές ἔπεσαν πάνω στις γυναίκες ρίχνοντάς τες στήν γῆ, ἐνῶ τά παιδιά παρέμειναν νά κοιτοῦν μέ τό στόμα ἀνοικτό καί τά μάτια διάπλατα, ὑπερβολικά φοβισμένα γιά νά οὐρλιάξουν.»[50]

Αξίζει νά σημειωθῆ ὅτι ἀπό τόν βιασμό, δέν γλύτωσε οὔτε ἡ πρώην βουλευτής τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Ράντσους ἡ ὁποία ἐκρύβετο ἀπό τούς Γερμανούς, περιμένοντας μέ λαχτάρα τήν ἀπελευθέρωσί της ἀπ' τούς ὁμοϊδεάτες της.

'Εν τῷ μεταξύ πάνω στους τοίχους τοῦ ἐλευθέρου ἀκόμη τμήματος τοῦ Βερολίνου τοιχοκολεῖται ἡ ἀκόλουθος προκήρυξις τοῦ Γκαίμπελς:

« Η πόλις τοῦ Βερολίνου θά ὑπερασπισθῆ μέχρι καί τοῦ τελευταίου. Πολεμῆστε γιά τίς γυναῖκες σας, γιά τά παιδιά σας, τίς μητέρες σας μέ φανατική ἐπιμονή. Θά ἀντισταθοῦμε. 'Η μεγάλη ἐπίθεσι τῶν Μπολσεβίκων ἐναντίον τῆς πρωτευούσης τοῦ Ράιχ εἶναι σέ πλήρη ἐξέλιξι. Παρ' ὅλες τίς βαρειές ἀπώλειες πού ὑπέστησαν στόν Oder ἐξ αἰτίας τῶν ἡρωικῶν μας μεραρχιῶν καί τῶν ταγμάτων Volkssturm, παρ' ὅλη τήν θυσία τῶν πολεμιστῶν μας δέν κατέστη δυνατό, νά ἐμποδισθῆ ὁ ἐχθρός νά προχωρήση περισσότερο, φθάνοντας ἔτσι σέ μερικά σημεῖα τῆς ἀμυντικῆς ζώνης τῆς πρωτευούσης τοῦ Ράιχ. Τό Βερολῖνο, ἡ πόλις μας, τώρα εἶναι πόλις τοῦ μετώπου. 'Ολοι οἱ στρατιῶτες καί οἱ ἄνδρες τῆς Volkssturm πού ἔχουν ταχθῆ στήν ἄμυνα τῆς πρωτευούσης πρέπει νά παραμείνουν στίς θέσεις πού τούς ἔχουν ὁρισθῆ καί μόλις ἀντιληφθοῦν στρατεύματα ἤ σοβιετικά τεθωρακισμένα νά ἀνοίξουν πῦρ ( ).

Οἱ ὁμάδες προστασίας τῶν ἐργοστασίων θά ἐγγυηθοῦν τήν ἐξωτερική καί ἐσωτερική ἀσφάλεια τῶν ἐγκαταστάσεων. Προβοκάτορες καί ἀπειθάρχητοι ἀλλοδαποί ἐργάτες συλλαμβάνονται καί ἀποδυναμώνονται. Προβοκάτορες καί ἡττοπαθεῖς, οἱ ὁποῖοι θά ὕψωναν λευκές σημαῖες ἤ πού θά τηροῦσαν ὁποιαδήποτε ἄλλη δειλή συμπεριφορά, πού θά πραγματοποιοῦσαν τρομοκρατική πράξι ἀνάμεσα στους πληθυσμούς ἀποδυναμώνοντας τό πνεῦμα τῆς ἄμυνης καί τῆς ἀντιστάσεως τῶν πολιτῶν, ἐξουδετερώνονται καί αὐτοί μέ κάθε μέσον.

Κάθε πολίτης τοῦ Βερολίνου εὐθύνεται προσωπικῶς γιά τό σπίτι του. 'Εκεῖνα τά σπίτια πού θά ὑψώσουν λευκή σημαία θά παύσουν νά προστατεύονται ἀπό τόν νόμο καί θά ἀντιμετωπισθοῦν ἀναλόγως( ).

Εἶναι ἀναγκαία ἡ τήρησις μιᾶς σιδερένιας πειθαρχίας: νά ἔχετε πλήρη ἐμπιστοσύνη στούς ἑαυτούς σας, νά ὑπακούετε δίχως ἀντίρρησι στούς ἐντεταλμένους γιά τήν ἄμυνα τῆς πόλεως. Οἱ προδότες θά τουφεκισθοῦν καί θά κρεμασθοῦν χωρίς ἀναβολή. Τό σύνθημά μας ἄς εἶναι: σκληρή καί φανατική ἀντίστασι σέ κάθε σημεῖο. Γρηγορῆτε. Μήν δίδετε σημασία στίς διαδόσεις καί στίς ἀπειλές τοῦ ἐχθροῦ. 'Υπερασπισθῆτε μέχρι ἐσχάτων τήν ζωή τῶν γυναικῶν σας, τῶν μητέρων σας καί τῶν παιδιῶν σας, καί μ' αὐτά τή ζωή τοῦ Ράιχ (...).

Κάθε ἀδυναμία καταστέλλεται.

Οἱ Μπολσεβίκοι διεξάγουν ἕναν πόλεμο δίχως ἔλεος. Ποιός ἀπό σᾶς θέλει νά βιασθῆ ἡ γυναίκα του ἤ ἡ κόρη του; Ποιός ἀπό σᾶς θέλει νά ἐκτελεσθῆ μέ μια σφαίρα στόν αὐχένα; Ποιός ἀπό σᾶς θέλει νά ὁδηγηθῆ στήν Σιβηρία;

Αὐτήν τήν ὥρα καθένας γνωρίζει τό χρέος του.

'Υπερασπιστές τοῦ Βερολίνου. Οἱ μητέρες σας σᾶς κοιτοῦν, σᾶς κοιτοῦν τά παιδιά σας καί οἱ γυναῖκες σας. Ἔχουν ἐμπιστευθῆ τή ζωή τους στά χέρια σας.

Ἐσήμανε ἡ ὥρα τῆς ἀμύνης. Οἱ ὑπερασπιστές τοῦ Μπρεσλάου σᾶς εἶναι παράδειγμα. Αὐτοί δέν ἔπαψαν νά διατυμπανίζουν τό κουράγιο τους, τήν πίστι τους τήν ἀξία τους γιά τό Ράιχ καί τόν Φύρερ.

Σχηματίσατε μία ὡρισμένη κοινότητα. Μεῖνετε ἄξιοι τῆς φήμης σας.

50 A. Tully: *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 168-69*

'Υπερασπιστές τοῦ Βερολίνου ὁλόκληρο τό Ἔθνος σᾶς κοιτᾶ καί σᾶς ἐμπιστεύεται. Πράξετε δίχως δισταγμούς τό χρέος σας. Μαζικά καί μέ μέσα ἄφθονα οἱ μπολσεβίκοι ἐπιτίθενται στά προάστεια τῆς πόλεως. Αντέξατε τίς ἀμερικανικές βόμβες, δέν θά υποχωρήσετε μπροστά στίς ρώσικες χειροβομβίδες.

Πολεμῆστε γιά τήν πόλι σας.

Πολεμῆστε μέ ἔντονο φανατισμό γιά τίς γυναῖκες σας, τά παιδιά σας, τούς πατέρες σας καί τίς μητέρες σας. Χρησιμοποιήσατε τή ζωή στήν ὡραία μάχη. Τά ὅπλα σας ὑπερασπίζονται τό μέλλον καί τήν ζωή τῶν παρόντων καί τῶν μελλοντικῶν γενεῶν(...)

Ὁ Γκαουλάιτέρ σας εὑρίσκεται ἀνάμεσά σας. Μέ τούς συνεργάτες του θά παραμείνη μαζί σας. Μέ 200 ἄνδρες κατέλαβε αὐτή τήν πόλη καί τώρα θά ὑπερασπισθῆ μέ κάθε μέσον την πρωτεύουσα τοῦ Ράιχ. Ὁ ἀγώνας γιά τό Βερολίνο θά εἶναι γιά τήν Γερμανία ὁ φάρος τῆς ἐθνικῆς ἀπελευθερώσεως. Η πρωτεύουσα δέν μπορεῖ νά πέση στά χέρια τῶν μπολσεβίκων. Ἐθνική ἀνεξαρτησία καί κοινωνική δικαιοσύνη θα ἀνταμείψουν τον ἀγῶνα σας»

23 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Τά πρῶτα στρατεύματα που πολεμοῦσαν στό μέτωπο εἰσέρχονται στό Βερολῖνο — 'Αντικατάστασι τοῦ Ρέυμαν μέ τόν Κεθερ — Τηλεγράφημα τοῦ Γκαίριγκ — 'Απάντησις τοῦ Χίτλερ — Κρίσις συνειδήσεως τοῦ Χίμμλερ — Ο Κάιτελ ἐπισκέπτεται τό ἀρχηγεῖο τῆς 12ης — Στρατιωτικές συσκέψεις.

'Η εἴδησις ὅτι τακτικά Γερμανικά στρατεύματα εἰσέβαλλαν μέσα στήν πόλι σκόρπισε σάν τήν ἀστραπή μέσα στά χαλάσματα. Οἱ Βερολινέζοι ἔβγαιναν μέσα ἀπό τά καταφύγια νά δοῦν μέ τά μάτια τους τό σύννεφο τῆς σκόνης που σήκωναν τά τεθωρακισμένα καί τά φορτωμένα μέ στρατιῶτες καμιόνια. Η θέα τακτικῶν στρατευμάτων ἀνύψωσε καί πάλι τό ἠθικό τοῦ πληθυσμοῦ.

Οἱ δυνάμεις που εἰσῆλθαν στό Βερολῖνο ἐκείνη την μέρα τῆς 23ης ἦσαν ἡ 18η καί ἡ 20 μεραρχία Πάντσερ γρεναδιέρων ἡ μεραρχία πάντσερ Μύνχενμπεργκ καί ἡ μεραρχία τῶν SS Νόρτλαντ. Τήν ἴδια μέρα θά μπῆ στήν πόλι καί ὁ διοικητής τοῦ Χαμένου 56ου σώματος Βάιλντιγκ. Εἶχε χάσει κάθε ἐπικοινωνία μέ τήν 9η εἶχε ἀναγκασθῆ νά δώση σκληρές μάχες μέ τούς ρώσους, ἀλλά παρ' ὅλα αὐτά εἶχε κατορθώσει νά ὑποχωρήση μέ τάξι μέχρι τά προάστεια τοῦ Βερολίνου. 'Από ἕναν δημόσιο τηλεφωνικό θάλαμο ζητᾶ ἀπό τό ἐκτελεστό νά τόν συνδέσουν με τήν διοίκηση τῆς 9ης.

Τότε μαθαίνει ἀπό ἕναν ἔκπληκτο γιά τήν παρουσία του ἀξιωματικό ὅτι

Στρατηγός Βάιλντιγκ: Διοικητής τοῦ 56ου σώματος στρατοῦ· θά ἀναλάβη τήν εὐθύνη τῆς ἀμύνης τοῦ Βερολίνου.

Στρατηγός Μόνκε. Ο Χίτλερ τοῦ ἐμπιστεύεται τήν ἄμυνα τῆς ζώνης Ζ

καταζητεῖται τόσο ἀπό τόν Φύρερ ὅσο καί ἀπό τόν Μπούσσε. 'Ο Βάιλντιγκ πέφτει ἀπό τά σύννεφα. Δίδει ἐντολή στά στρατεύματα του νά κινηθοῦν πρός νότο μέ κατεύθυνσι τήν 9η ἐνῶ αὐτός κατευθύνεται πρός τήν καγκελλαρία να ζητήση ἐξηγήσεις γι' αὐτήν τήν τόσο παράλογη διαταγή.

«'Ο Κρέμπς καί ὁ Μπούργκντορφ τόν ὑποδέχτηκαν ψυχρά.

Τί συμβαίνει, ρώτησε ὁ Βάιλντιγκ. Πεῖτε μου τόν λόγο γιά τόν ὁποῖο πρέπει νά μέ τουφεκίσουν. 'Η διοίκησι του, εἶπε ἀπότομα, παρέμεινε στήν γραμμή τοῦ μετώπου μέχρι τήν στιγμή που ἄρχισε ἡ ἐπίθεσις. Λοιπόν πῶς ἦταν δυνατόν νά κατηγορηθῆ ὅτι τό εἶχε σκάσει. Κάποιος ἀνέφερε τό 'Ολυμπιακό χωριό τοῦ Ντοιμπεριτς.» «Τό 56ο δέν εἶχε βρεθῆ ποτέ κατά τήν μεριά τοῦ Ντοιμπεριτς», γρύλισε ὁ Βάιλντιγκ. "Αν πηγαίναμε ἐκεῖ κάτω θά ἦταν μια ἀπό τίς μεγαλύτερες βλακεῖες.

Σιγά σιγά ὁ Κρέμπς καί ὁ Μπούργκντορφ ἔγιναν περισσότερο ἐγκάρδιοι, ἔπειτα ἀπό λίγο τοῦ ὑπεσχέθησαν ὅτι θά ξεκαθάριζαν τήν ὑπόθεσι μιλῶντας μέ τόν Φύρερ.»[31]

Τήν ὥρα πού ὁ Κόλλερ ἐνημερώνει τόν Γκαίριγκ γιά τίς ἀποφάσεις τοῦ

---

31 C. Ryan: Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 423

Φύρερ υπογραμμίζοντας τόν ρόλο τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Λουφτβάφφε στήν περίπτωσι τῶν διαπραγματεύσεων μέ τούς δυτικούς, ὁ Κάιτελ ἐπισκέπτεται τό ἀρχηγεῖο τῆς 12ης ἡ ὁποία ἔχει τήν ἕδρα της 50 χλμ. δυτικά τοῦ Βραδεμβούργου. Ὅλη ἡ περιοχή ἀπό τόν Ἔλβα μέχρι τό Βερολῖνο εἶναι γεμάτη ἀπό πρόσφυγες. Ἡ στρατιά τοῦ Βένκ προσφέρει κάθε μέρα φαγητό σέ 500.000 ἄτομα. Ὁ στρατηγός Βένκ θά θυμηθῆ ὅτι ἐκείνη τήν στιγμή αἰσθανόταν περισσότερο σάν κληρικός παρά σάν στρατιώτης.

Ὁ Κάιτελ ἐνημερώνει τόν Βένκ γιά τήν κατάστασι καί τοῦ ζητᾶ νά στραφῆ πρός τό Βερολῖνο ἐγκαταλείποντας τόν Ἔλβα. Ὁ Βένκ συμφωνεῖ:

— Θά ἐπιτεθοῦμε σέ δυό μέρες.

— Δέν μποροῦμε νά περιμένουμε δυό μέρες, τόν διακόπτει ὁ Κάιτελ. Ἡ ἐπίθεσις πρέπει νά ἀρχίση ἀμέσως.

— Βεβαίως στρατάρχα. Θά κάνουμε ὅπως μᾶς διατάζετε.

Μετά τήν διαβεβαίωσι τοῦ Βένκ ὅτι θά σπεύση στό Βερολῖνο, ὁ Κάιτελ ἐγκαταλείπει τό Ἄλτε Χαῖλε (Παλαιά Κόλασι) ἕδρα τῆς 12ης στρατιᾶς αἰσιόδοξος. Παρ' ὅλη τήν κούρασί του περνᾶ ἀπό τό Μπέλιτσιχ ὅπου ἐδρεύει ἡ μεραρχία Σπαντάου, ἐπιθεωρεῖ τούς ἄνδρες, ἐκφωνεῖ ἕνα σύντομο λόγο στούς ἀξιωματικούς καί ἐπιστρέφει στό Κράμπνιτς ἕδρα τῆς Ἀνωτάτης Διοικήσεως ὅπου ὁ Γιόντλ τόν ἐνημερώνει γιά τήν κατάστασι πού ἐπικρατεῖ. Ἀμέσως μετά καί οἱ δυό κατευθύνονται στό Βερολῖνο γιά νά ἐνημερώσουν τόν Φύρερ κατά τήν διάρκεια τῶν στρατιωτικῶν συσκέψεων.

Ὁ Κάιτελ δέν γνωρίζει ὅτι μετά ἀπό τήν ἀναχώρησί του ὁ Βένκ συγκεντρώνοντας τούς ἄνδρες του θά τούς μιλήση μέ αὐτά τά λόγια:

«— Καί τώρα, νά τί θά κάνουμε. Θά πλησιάσουμε στό Βερολῖνο ὅσο γίνεται περισσότερο ἀλλά δίχως νά ἐγκαταλείψουμε τίς θέσεις μας στόν Ἔλβα. Κρατῶντας τίς πτέρυγες στό ποτάμι θά κρατήσουμε ἀνοικτό ἕνα δρόμο διαφυγῆς μέ κατεύθυνσι τήν δύσι. Δέν θά εἶχε νόημα νά κατευθυνθοῦμε στό Βερολῖνο γιά νά κυκλωθοῦμε ἀπό τούς Ρώσους. Θά προσπαθήσουμε νά φθάσουμε τήν 9η καί ἔπειτα θά ἀφήσουμε κάθε στρατιώτη καί κάθε πολίτη νά φύγη πρός τήν δύσι.»

Ὅσο γιά τόν Χίτλερ: Τό πεπρωμένο ἑνός καί μόνον ἀτόμου πλέον δέν μετρᾶ καθόλου. Τήν ἴδια μέρα φθάνει καί ἡ ἀκόλουθος ἡμερησία διαταγή τοῦ Χίτλερ:

Στρατιῶτες τῆς Στρατιᾶς τοῦ Βένκ

Μιά διαταγή πρωταρχικῆς σημασίας σᾶς ἀπέσυρε ἀπό τήν ζώνη τῶν ἐπιχειρήσεων ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν μας στήν δύσι καί σᾶς καλεῖ νά βαδίσετε πρός ἀνατολάς.

Ἡ ἀποστολή σας εἶναι ἁπλή. Τό Βερολῖνο πρέπει νά παραμείνη Γερμανικό. Ὀφείλετε νά φθάσετε μέ κάθε θυσία τούς καθορισμένους στόχους πού ἔχουν σάν σκοπό, — μέσα στό πλαίσιο τοῦ

ἀγῶνος γιά τήν πρωτεύουσα τοῦ Ράιχ — νά καταφέρουν ἕνα ἀποφασιστικό πλῆγμα στούς μπολσεβίκους, ἀνατρέποντας ἔτσι τήν κατάστασι στήν Γερμανία.

Τό Βερολῖνο δέν θά συνθηκολογήση ποτέ μπροστά στό Μπολσεβικισμό..

Ἀδόλφος Χίτλερ

Λίγες ὧρες πρίν ὁ Κόλλερ μαζί μέ τό ἐπιτελεῖο του εἶχαν ἐγκαταλείψει βιαστικά τήν κυκλωμένη πρωτεύουσα.

Τά τελευταῖα 15 «Junkers 52» πού ἐστάθμευαν στό ἀεροδρόμιο τοῦ Γκάτοφ τόν ἀκολουθοῦν μέ κατεύθυνσι τό Ὀμπερσαλτσμπεργκ ὅπου ἕνας ἀνήσυχος Γκαίριγκ περιμένει νά πληροφορηθῆ τίς τελευταῖες ἐξελίξεις.

— Ὁ Φύρερ εὑρίσκεται ἀκόμα στήν ζωή; Ὀνόμασε διάδοχόν του τόν Μπόρμαν;

Ὁ Κόλλερ τοῦ ἐκθέτει παραστατικά τήν δραματική κατάστασι. Τό Βερολῖνο δέν μπορεῖ νά ἀνθέξη περισσότερο ἀπό μιά ἑβδομάδα. Ὅσο γιά τόν Φύρερ, αὐτός ἔχει ἀποφασίσει νά πολεμήση καί νά πεθάνη ἐκεῖ. Δίχως περιστροφές θέτει τόν Στρατάρχη ἐνώπιον τῶν εὐθυνῶν του. Βάσει τοῦ θεσπίσματος τοῦ 1941 εἶναι ὁ ἐπίσημος διάδοχος τοῦ Φύρερ. Χρειάζεται νά ἀναλάβη πρωτοβουλία τό ταχύτερο. Ὁ Γκαίριγκ στήν ἀρχή διστάζει. Ζητᾶ νά τοῦ φέρουν τόν Λάμαρ ἐπιφανῆ νομικό τοῦ Κόμματος ὁ ὁποῖος εἶχε συντάξει τό θέσπισμα περί τῆς διαδοχῆς τοῦ Φύρερ. Ἡ συζήτησις περιστρέφεται γύρω ἀπό τήν νομική ἐγκυρότητα τοῦ θεσπίσματος. Ὁ Λάμαρ εἶναι ἀπόλυτος:

«Τό θέσπισμα ἔχει βαρύτητα Νόμου...», τόν διαβεβαιώνει.

Στό τέλος ὁ Γκαίριγκ πείθεται νά συντάξη τό ἀκόλουθο τηλεγράφημα πρός τόν ἀρχηγό του:

«Φύρερ μου,

Λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν τήν ἀπόφασί σας νά παραμείνετε στό Βερολῖνο, σᾶς ἐρωτῶ, δέχεσθε νά ἀναλάβω τήν ὑψίστη διακυβέρνησι τοῦ Ράιχ μέ ἐλευθερία δράσεως τόσο εἰς τό ἐσωτερικό ὅσο καί εἰς τό ἐξωτερικό μέ τήν ἰδιότητα τοῦ ἀντιπροσώπου σας καθώς ὁρίζει τό θέσπισμα τοῦ 1941.

Ἄν δέν λάβω ἀπάντησι μέχρι ἀπόψε τό βράδυ στίς 10 αὐτό γιά μένα θά σημαίνει ὅτι ἔχετε χάσει τήν ἐλευθερία δράσεως, θά θεωρήσω ὅτι οἱ προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς τοῦ θεσπίσματός σας ἔχουν δημιουργηθῆ, καί συνεπῶς θά προχωρήσω μέ κατεύθυνσι τό καλύτερο συμφέρον τῆς χώρας μας καί τοῦ λαοῦ μας. Γνωρίζετε ποιά εἶναι τά αἰσθήματά μου αὐτή τήν τραγική στιγμή τῆς ζωῆς μου. Οἱ λέξεις δέν εἶναι ἀρκετές γιά νά ἐκφράσουν τά αἰσθήματά μου. Εἴθε ὁ Θεός νά σᾶς προστατεύη καί νά σᾶς φωτίση νά ἔλθετε ἀμέσως ἐδῶ.

Ὁ πιστός σας
Χέρμαν Γκαίριγκ.

Τό τηλεγράφημα αὐτό εἶχε τήν τύχη νά πέση στά χέρια τοῦ Μπόρμαν ὁ ὁποῖος τό πῆγε ἀμέσως στόν Φύρερ. Δέν δίστασε νά τό χαρακτηρίση σάν ἕνα αἰσχρό τελεσίγραφο, σάν μιά προσπάθεια τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Λοῦφτβάφφε νά ξεπουλήση τόν ἴδιο του τόν ἀρχηγό.

Ὁ Χίτλερ συμφωνεῖ. Ζητᾶ νά συνταχθῆ ἕνα μήνυμα τό ὁποῖο θά μεταδοθῆ ἀμέσως στόν ἀρχηγό τῆς Λουφτβάφφε.

«Ἡ συμπεριφορά σας ἀποτελεῖ ἐσχάτη προδοσία στό πρόσωπο τοῦ Φυρερ καί τοῦ Ἐθνικοσοσιαλισμοῦ. Ἡ προβλεπομένη ποινή εἶναι θάνατος. Παρ' ὅλα αὐτά λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν ὅτι στό παρελθόν εἴχατε προσφέρει στό κόμμα, ὁ Φυρερ εἶναι διατεθειμένος νά μήν διατάξη τόν τουφεκισμό σας, μέ τόν ὅρο νά παραδώσετε ἀμέσως καί οἰκειοθελῶς τήν παραίτησί σας ἀπό κάθε ἀξίωμα καί ἀπό κάθε ἁρμοδιότητα»

Ἕνα δεύτερο ραδιομήνυμα συμπληρώνει:

«Μέ εἰδική διαταγή μου τό θέσπισμα τῆς 29 Ἰουνίου 1941 παύει νά ὑφίσταται. Ἡ ἐλευθερία δράσεως μου παραμένει ἀμείωτη, γι' αὐτό σᾶς ἀπαγορεύω ὁποιαδήποτε κίνησι, ἤ ἀπόφασι μέ τήν ἔννοια που ὑποδεικνύετε»

Ἀδόλφος Χίτλερ

Πρίν καλά καλά τά δύο ραδιομηνύματα φθάσουν στόν προορισμό τους κατά διαταγή τοῦ Μπόρμαν ἄνδρες τῶν S.S. κυκλώνουν τό σπίτι τοῦ Γκαίριγκ καί τόν συλλαμβάνουν.

Στό Χοχενλίχεν ὁ Χίμμλερ ἀκούει μέ προσοχή ὅσα τοῦ ἀναφέρει ὁ Μπέργκερ ἀναφορικά μέ τις προθέσεις τοῦ Φυρερ. Δείχνει περισσότερο ἔκπληκτος γιά τίς κατηγορίες πού ἔχει ἀποδώσει στά S.S. παρά γιά τήν ἀπόφασι τοῦ ἀρχηγοῦ νά παραμείνη στό Βερολῖνο.

— Ἔχουν τρελλαθεῖ ὅλοι στό Βερολῖνο, ξεσπᾶ ὁ Χίμμλερ. Ὁ Φύρερ ἰσχυρίζεται ὅτι τόν ἐγκατέλειψαν καί αὐτά ἀκόμη τά S.S. Ἐγώ ἔχω τήν προσωπική μου φρουρά. ἀπαρτίζεται ἀπό 600 ἄνδρες, τό μεγαλύτερο μέρος τῶν ὁποίων εἶναι τραυματισμένοι ἤ στό στάδιο τῆς ἀναρρώσεως. Τί πρέπει νά κάνω;

Ὁ Μπέργκερ, τό ὑπόδειγμα τοῦ πιστοῦ στρατιώτη, ἔχει ἤδη ἕτοιμη τήν ἀπάντησι.

— Ἡ θέσι σας εἶναι στό Βερολῖνο. Δέν ἔχετε κανένα δικαίωμα νά κρατᾶτε γιά τόν ἑαυτό σας τούς ἄνδρες σας τήν στιγμή πού ὁ Φύρερ προτίθεται νά παραμείνη στό Βερολῖνο. Ἐγώ θά πάω στό Βερολῖνο· εἶναι ὑποχρέωσί σας νά ἔλθετε καί ἐσείς.

Ὅμως ὁ Χίμμλερ ἔχει ἄλλα σχέδια. Ὅπως καί ὁ Γκαίριγκ διαισθάνεται, ὅτι τό τέλος πλησιάζει.

Τό Βερολῖνο εἶναι καταδικασμένο. Ὁ Φύρερ ἔχει ἀποφασίσει νά πολεμήση καί νά πεθάνη ἐκεῖ. Ἡ μοναδική ἐλπίδα ἡ ὁποία ἀπέμενε ἀκόμη ἦταν μία ξεχωριστή συνθηκολόγησι μέ τήν Δύσι. Μόνο μ' αὐτόν τόν

τρόπο τά Γερμανικά στρατεύματα θά μποροῦσαν νά στραφοῦν ἀπερίσπαστα στήν Ἀνατολή γιά νά διώξουν τούς Ρώσους ἀπό τήν Εὐρώπη. Πρός αὐτήν τήν κατεύθυνσι ὁ Χίμμλερ κινεῖται ἤδη ἀπό τοῦ Φεβρουαρίου. Ὁ Κόμης Μπερναντόττε δέχεται μεσολάβησι στόν Ἀιζενχάουερ ὑπό τόν ὅρο ὅτι θά δημιουργηθῆ μιά καινούργια κυβέρνησι ὑπό τήν ἀρχηγία τοῦ Ράιχσφύρερ S.S.[52]

Σάν δεῖγμα καλῆς θελήσεως ὁ Χίμμλερ ματαιώνει τόν βομβαρδισμό ὅλων τῶν στρατοπέδων συγκεντρώσεως ὁ ὁποῖος εἶχε διαταχθεῖ ἀπό τόν ἴδιο τόν Χίτλερ καί δίδει τήν ἄδεια στόν Ἐρυθρό Σταυρό νά μεταφέρη ἔξω ἀπό τήν Γερμανία χιλιάδες Ἑβραίων.[53]

Παράλληλα στέλνει γράμματα στους πολιτικούς τῆς Δύσεως. Κάνει ἔκκλησι «στήν ἀδελφότητα τῶν Γερμανικῶν ἐθνῶν ἐναντίον τοῦ Μπολσεβικισμοῦ».[54]

«Δέν μποροῦσε νά καταλάβη ὅταν ἔκανε «ἔκκλησι στήν ἀδελφότητα τῶν Γερμανικῶν Ἐθνῶν ἐναντίον τοῦ Μπολσεβικισμοῦ» ὅτι ἡ συνείδησις τῆς Ἀμερικῆς ἦταν πλέον μέσα στά χέρια τῶν Ἑβραίων τοῦ Χόλλυγουντ καί τῆς Νέας Ὑόρκης, γιά τους ὁποίους δέν ὑπῆρχαν ἐγκλήματα ἐναντίον τῆς γερμανικῆς φυλῆς παρά μόνον ἐναντίον τοῦ Ἑβραϊσμοῦ καί ὅτι γιά τά συμφέρον αὐτοῦ τοῦ Ἑβραϊσμοῦ εἶχε ἐξαπολυθεῖ μιά παγκόσμια δυσφήμισις ἐναντίον κάθε τι που ἦταν Γερμανικό καί ὅτι ἡ προσέγγισις τῶν Γερμανῶν καί τῶν Ἀγγλοσαξώνων ἐναντίον τῶν Ρωσικῶν Βαρβαρισμῶν ἦταν περισσότερο ἀπλή καί κατανοητή γιά τόν Ἀμερικανό Στρατιώτη πού βάδιζε πρός τόν Ἔλβα παρά γιά τούς πολιτικούς καί τους στρατιωτικούς τῆς Οὐάσιγκτων.[55]

Τήν ἴδια ἡμέρα ὁ Χίμμλερ συναντᾶται μέ τόν κόμη Μπερναντόττε στό Σουηδικό προξενεῖο τῆς Λουμπέκα.

«Τώρα πού ἡ ζωή τοῦ Χίτλερ ἐπλησίαζε πρός τό τέλος, αἰσθανόταν ἐλεύθερος νά ἀρχίση τίς διαπραγματεύσεις μέ καλή πίστι.

Ζήτησε ἀπό τόν Μπερναντόττε νά μεταφέρη στούς δυτικούς τήν προσφορά του γιά τήν παράδοσι. Οἱ Γερμανοί δέν ἐπρόκειτο νά παραδοθοῦν στήν ἀνατολή, ἀλλά θά συνέχιζαν νά ἀντιτάσσουν ἀντίστασι στούς Ρώσους μέχρις ὅτου ἀντικατασταθοῦν ἀπό τούς δυτικούς. Οἱ Νορβηγοί καί οἱ Δανοί κρατούμενοι θά μετεφέροντο στήν Σουηδία. Μετά ἀπό παράκλησι τοῦ Μπερναντόττε ὁ Χίμμλερ παρέδωσε γραπτῶς τίς θέσεις του σάν bona fide ὥστε νά μπορῆ ὁ

52 F. BERNADOTTE: *Προαναφερόμενο ἔργο σελ. 97-103*
53 Kersten: TOTENKOPF UND TREUE σελίς 351
54 ΝΤΕ ΓΚΩΛ: *ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ Τόμος Γ' σελίς 228*
55 Adolf Hitler: La Battaglia di Berlino *σελίς 84*

Μπερναντόττε νά τίς παρουσιάση στήν Κυβέρνησι του. Τήν ίδια στιγμή που ή συνομιλία τους ἐλάμβανε τέλος, ὁ Γκαίριγκ συνελαμβάνετο ἐπειδή εἶχε προτείνει ἐκεῖνο πού ὁ Χίμμλερ εἶχε ἤδη πράξει».

ΠΡΩΤΗ ΣΥΣΚΕΨΙΣ 23 — 4 — 45

ΧΙΤΛΕΡ: Πόσο πρέπει νά περιμένουμε γιά τήν ἄφιξι τῶν ἐνισχύσεων;
ΚΡΕΜΠΣ: Δέν δύναται νά λεχθῆ μέ ἀκρίβεια. Πέρα ἀπό τά δυο τάγματα τά ὁποῖα ἤδη ἀντεφέρθησαν αυτή τήν στιγμή δέν μποροῦμε νά διαθέσουμε ἄλλες δυνάμεις. Ὅ,τι μπορέσαμε νά συγκεντρώσουμε τό μεταφέραμε ἤδη ἐδῶ.
ΚΑΙΤΕΛ: Και τά δυο τάγματα δέν θά εἶναι ἐδῶ πριν ἀπό αὔριο τό πρωί ἄν ὅλα πᾶνε καλά.
ΧΙΤΛΕΡ: Πολύ ἀργά. Μέχρι αὔριο οἱ Ρῶσοι μπορεῖ νά εὑρίσκωνται στό κέντρο τοῦ Βερολίνου. Δέν μποροῦμε να μιλήσουμε γιά πραγματική ἄμυνα ὅταν μᾶς λείπουν οἱ στρατιῶτες. Επιπλέον ἔχω και μια ἄλλη ἐντυπωσιακή εἴδησι. Σέ κάποιο σημεῖο τό στράτευμα ὑπεχώρησε. Κάποιος ἔδωσε τήν ἄδεια νά ὑποχωρήσουν. Ἐχρειάσθησαν Χίτλερ Γιοῦγκεν και Φόλκστουρμ γιά νά διορθώσουν τήν βλάβη.
ΚΡΕΜΠΣ: Τά καταφέραμε. Παρ' ὅλες τίς αἱματηρές ἀπώλειες ἡ ὑπόθεσις ἐτακτοποιήθη. Πέρα ἀπό τήν μεραρχία Νόρτλαντ δέν ὑπάρχει καμμία ἄλλη ἀλλοδαπή μονάδα σέ κανένα σημεῖο τοῦ μετώπου.
ΧΙΤΛΕΡ: Ἕνα ὁλόκληρο σῶμα ἐξηφανίσθη τελείως. Μόνον ἡ Μεραρχία Νόρτλαντ[57] κράτησε τίς θέσεις της. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐξηφανίσθησαν συμπεριλαμβανομένου και τοῦ διοικητοῦ. Τό μοναδικό τμῆμα πού δέν τούς ἀκολούθησε ἦταν ἡ Νόρτλαντ. Εἶναι ντροπή. Ὅταν τό σκέπτομαι ἀναρωτιέμαι γιατί ζῶ ἀκόμη.
ΚΑΙΤΕΛ: Χρειάζεται νά μεταφέρουμε ἀμέσως μέ καμιόνια μέρος τῶν ἀνδρῶν τοῦ Βένκ.
ΜΠΟΥΡΓ: Ὁ Βένκ ἔχει 4 μεραρχίες ἀποτελούμενες ἀπό ἄνδρες τῆς Ἐθνικῆς ὑπηρεσίας Ἐργασίας ἀλλά δέν ἔχει ὅπλα.
ΧΙΤΛΕΡ: Χρειάζεται νά μεταφερθοῦν ἐδῶ τμήματα τοῦ Ναυτικοῦ.

---

56 A. TULLY: *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 202*
57 *Ἡ Μεραρχία S.S. Νόρτλαντ συμπεριελάμβανε τούς Δανούς, τοῦ Συντάγματος Ντάνμαρκ, Ἐσθονούς, Φιλανδούς, Φλαμανδούς, ἕνα τάγμα Γάλλων ὑπό τήν διοίκησι τοῦ Φενέ, Γερμανούς, Ἄγγλους, Ὁλλανδούς, τό σύνταγμα Νορβηγῶν «Νόρτζ» ἕνα λόχο Σουηδῶν, Ἐλβετούς ἐνσωματωμένους στά συντάγματα «Ντάνμαρκ» καί «Νόρτλαντ», Γερμανούς τῆς Οὐγγαρίας καί τῆς Ρουμανίας.*

ΚΡΕΜΠΣ: Ὁ ἐχθρικός ἑλιγμός ἀναπτύσσεται μέ τρόπο ἐπικίνδυνο. Ὁ ἐχθρός δέν προσπαθεῖ νά εἰσχωρήση στό Βερολῖνο, ἀλλά νά μᾶς κυκλώση.
ΧΙΤΛΕΡ: Πρέπει νά δοθοῦν στόν Βένκ ὅλες οἱ διαθέσιμες δυνάμεις ἀκόμη καί ἄν αὐτές εἶναι ἄσχημα ἐξοπλισμένες, γιά νά κλείση τό κενό τό ὁποῖο ἐδημιουργήθη. Νά μή δοθῆ τίποτα στόν Στάινερ. Κάιτελ φροντίστε ἐσεῖς γιά τά τάγματα πού μποροῦμε νά βροῦμε ἀκόμη.
ΚΑΙΤΕΛ: Μάλιστα φύρερ μου. Θά γίνη.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΥΣΚΕΨΙΣ 23 — 4 — 45

ΧΙΤΛΕΡ: Χρειάζεται νά μεταφέρουμε δυνάμεις μέ κάθε μέσον γιά νά καλύψουμε τό Grunewald. Τό Βερολῖνο ἔγινε γιά τόν ἐχθρό τό σημεῖο τῆς μεγαλυτέρας ἕλξεως. Ὁ ἐχθρός γνωρίζει ὅτι εἶμαι ἐδῶ. Καί θά κάνη ὅτι εἶναι δυνατόν γιά νά συγκεντρώση ἐδῶ τίς δυνάμεις του, ἐπομένως θά εἶναι μιά θαυμάσια εὐκαιρία γιά νά τόν παρασύρουμε σέ παγίδα. Αὐτό ὅμως προϋποθέτει ὅτι πρέπει νά ἀρχίσουμε νά ἀντιλαμβανώμεθα, τήν σημασία αὐτῆς τῆς στιγμῆς καί νά ἀρχίσουμε νά ἐργαζώμεθα πάνω σέ ἕνα προκαθορισμένο σχέδιο. Χρειάζεται νά ἐργασθοῦμε μέ μεθοδικότητα. Ὁ Στάινερ συμπεριεφέρθη πολύ ἄσχημα: ὑπερτιμᾶ τήν Ρωσική γραμμή προκαλύψεως πού ἔχει μπροστά.
ΚΡΕΜΠΣ: Νομίζω ὅτι ἔχουμε ἀκόμη μπροστά μας χρόνο 4 ἡμερῶν.
ΧΙΤΛΕΡ: Σέ τέσσερεις μέρες πρέπει νά ἔχη ξεκαθαρισθεῖ ἡ κατάστασις.

ΤΡΙΤΗ ΣΥΣΚΕΨΙΣ 23 — 4 — 45

ΧΙΤΛΕΡ: Χρειάζεται τό ἀπόγευμα νά φέρουμε ἐδῶ δυο τάγματα τῆς μεραρχίας Grossdeutschland τό δυνατόν συντομώτερο. Ἴσως μπορέσουμε νά βροῦμε κανένα ἄλλο τάγμα. Στό τετράγωνο τῶν ὑπουργείων διαθέτουμε τίς ἀκόλουθες ἐφεδρείες. Τόν λόχο τῆς προσωπικῆς φρουρᾶς τοῦ Φύρερ ἐκτός ἀπό δύο οὐλαμούς οἱ ὁποῖοι ἤδη εὑρίσκονται στό μέτωπο. Ἕνα τάγμα Φόλκστουρμ τοῦ Ὑπουργείου προπαγάνδας μέ τρεῖς λόχους. Ὁ λόχος Φόλκστουρμ τῆς Καγκελλαρίας. Ὅλοι μαζί μία δύναμις 3.500 ἀνδρῶν. Ὁ Ράιχσφύρερ S.S. προσεφέρθη νά μᾶς ἀποστείλη τό τάγμα του σάν ὑστάτη ἐφεδρεία.
ΚΡΕΜΠΣ: Ἡ φρουρά στό κέντρο τῆς ζώνης τῶν ὑπουργείων ἔχει ἐνισχυθῆ μέ ἐθελοντές τῶν S.S.
ΧΙΤΛΕΡ: Χρειάζεται νά δείξουμε προσοχή, νά μήν ἀφήσουμε νά διεισδύσουν στρατιῶτες ἤ ἀξιωματικοί τοῦ Σέυντλιτς. Ἐκεῖ κάτω στό Χάβελ ἔχει δημιουργηθῆ μία ἐπικίνδυνη κατάστασι. Ἄν τό μέτωπο κατέρρεε θά ἦταν ὀδυνηρό καί ἡ εὐθύνη θά ἔπεφτε στήν διοίκησι. Χρειάζεται μ' αὐτό νά προβλέψουμε κάθε τι πού εἶναι δυνατόν νά συμβῆ. Ἄς στείλουμε τήν 7η

μεραρχία πάντσερ γιά νά άποφύγουμε χειρότερες έπιπλοκές. Ἡ παροῦσα πίεσι τοῦ ἐχθροῦ ἀφήνει νά κατανοηθῆ ὅτι ἡ πρόθεσις του εἶναι νά κυκλώση τό Βερολῖνο καί νά ἀποκλείση κάθε δρόμο ἐξόδου. Ἡ Λουφτβάφφε χρειάζεται νά συγκεντρώση ἐκεῖ πάνω ὅλα τά διαθέσιμα ἀεροπλάνα ὅσο μπορεῖ πιό γρήγορα. Εἶναι ὑπόθεσις λεπτῶν. Ἀκόμη ἀνάμεσα στό Trauenbrietzen καί τό Schwielowsee χρειάζεται νά ρίξουμε ὅλες τίς διαθέσιμες δυνάμεις γιά νά ἐμποδίσουμε περαιτέρω προώθησι τοῦ ἐχθροῦ. Ἀκόμα καί ἐκεῖ στό Χάβελ χρειάζεται νά ἀντιμετωπίσουμε ἀμέσως τήν κατάστασι.

ΦΕΓΓΕΛ. Εἶναι πρωταρχικῆς σημασίας ἡ ἐλευθέρα διατήρησι τοῦ ὁδικοῦ συστήματος.

ΧΙΤΛΕΡ· Στό Πότσδαμ πρέπει νά κρατήσουμε πάσει θυσία. Στό Χάβελ κατευθύνεται ὁ Στάινερ ἀπό βορρᾶ.

ΚΕΘΕΡ· Ὑπάρχουν καινούργιες εἰδήσεις. Στήν Λαντσμπεργκεστράσσε ἐνεφανίσθησαν δέκα ἤ δώδεκα βαρειά τεθωρακισμένα, πιθανώτατα Στάλιν, στά ἀνατολικά τῆς γραμμῆς τῶν συγκρούσεων. Ἀπό πίσω τους ἔρχεται μιά πυκνή μάζα ἀπό ἄλλα τεθωρακισμένα, δηλαδή πολύ μεγαλύτερα ἀπό ἐκείνη ἡ ὁποία εἶχε ἀναγγελθῆ στήν ἀρχή. Ὄχι μόνον σαράντα (ἅρματα) ὅπως φαινόταν τήν πρώτη στιγμή, ἀλλά πολύ περισσότερα. Τουλάχιστον ἀπό αὐτό ποῦ φαίνεται. Ἀπαιτεῖται ἡ ἄμεσος ἐπέμβασι τῆς Λουφτβάφφε. Μονάδες τοῦ πυροβολικοῦ ἔλαβαν τήν ἐντολή νά πραγματοποιήσουν πῦρ ἀνασχέσεως.

ΧΙΤΛΕΡ· Γιά νά βγάλουμε τά ἅρματα ἐκτός μάχης πρέπει νά τά βομβαρδίσουμε. Τό πυροβολικό μας εἶναι πολύ ἀδύναμο γιά τέτοιες ἀποστολές.

Τό 1962 ὁ ἐκδοτικός οἶκος τῆς Στουτγκάρδης DEUTSCHE VERLAGS – ANSTALT *ἐξέδωσε κάτω ἀπό τόν τίτλο* HITLERS LAGEBESPRECHUNG *τά πρακτικά τῶν στρατιωτικῶν συσκέψεων τῆς Ἀνωτάτης Γερμανικῆς Διοικήσεως. Καλύπτουν τήν χρονική περίοδο ἡ ὁποία ἀρχίζει τούς τελευταίους μῆνες τοῦ 1942 καί τελειώνει τό δεύτερο δεκαπενθήμερο τοῦ 1945. Μόλις τό 1966 στήν ἀρκετά ἐνδιαφέρουσα αὐτή σειρά θά προστεθοῦν οἱ τρεῖς τελευταῖες συσκέψεις τοῦ Φύρερ μέ ἡμερομηνία 23, 25, 27 Ἀπριλίου.*

Ο Στενογράφος τοῦ Χίτλερ Λόρενζ ἀνεγνώρισε ἀμέσως τήν αὐθεντικότητα τους, ὁ δέ πρώην διοικητής τοῦ Βερολίνου Μόνκε παρεδέχθη.

– Εἶναι ἀκριβῶς ἔτσι. Λέξι πρός λέξι.

24 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ὁ στρατηγός Βάιλντιγκ ἀναλαμβάνει τήν ἄμυνα τοῦ Βερολίνου — Ὁ Στρατηγός Φόν Γκράιμ καλεῖται ἐπειγόντως στό Βερολῖνο — Τό Τσέλεντορφ πέφτει — Τό Ντάλεμ πέφτει — Στόν Νότο ἡ μεραρχία Νόρτλαντ ἀγωνίζεται νά κρατήση τούς Ρώσους μακρυά ἀπό τό ἀεροδρόμιο τοῦ Τέμπελχοφ — Ἀπό τόν Βορρᾶ οἱ Ρωσικές προφυλακές πιέζουν τό κανάλι Βερολίνο-Σπαντάου — Ἀνατολικά οἱ Ρῶσοι πιέζουν μαζικά στόν Φρανκφούρτερ Τόρ — Στόν Ἄξονα «Ἀνατολή-Δύσι» σχηματίζεται ἕνας πρόχειρος διάδρομος προσγειώσεως — Σκοτώνεται ὁ Πέρ Σέρενσεν διοικητής τοῦ συντάγματος Ντάνμαρκ. — Ἡ κατάστασις τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ.

Ἀμέσως μετά ἀπό τίς ἐξηγήσεις ποῦ ἔδωσαν στόν Φύρερ οἱ στρατηγοί Μπουργκντορφ καί Κρέμπς ὁ Χίτλερ ἐζήτησε νά συναντηθῆ μέ τόν Βάιλντιγκ.

«Πίσω ἀπό ἕνα τραπέζι σκεπασμένο μέ γεωγραφικούς χάρτες... ἐκάθητο ὁ Φύρερ τοῦ Ράιχ. Ὅταν εἰσῆλθα — ἀφηγεῖται ὁ Βάιλντιγκ — γύρισε τό κεφάλι. Εἶδα ἕνα πρησμένο πρόσωπο καί δυό μάτια ποῦ γυάλιζαν... Ὅταν προσεπάθησε νά σηκωθῆ ὄρθιος, παρετήρησα ἔκπληκτος ὅτι τά χέρια καί τά πόδια του ἐταράζοντο ἀπό ἕνα συνεχές τρεμούλιασμα. Στό τέλος μέ μεγάλη προσπάθεια κατόρθωσε νά σηκωθῆ, καί χαμογελῶντας... μοῦ ἔσφιξε τά χέρια καί μέ ἐρώτησε μέ φωνή ποῦ μόλις ἀκουγόταν ἐάν εἴχαμε συναντηθεῖ παλαιότερα. «Μιά φορά», εἶπε ὁ Βάιλντιγκ, ἕναν χρόνο πρίν ὁ Χίτλερ τόν εἶχε παρασημοφορήσει.

Ὁ Χίτλερ εἶπε: «Θυμᾶμαι τό ὄνομά σας, ἀλλά δέν μπορῶ νά θυμηθῶ τό πρόσωπό σας.»[59]

Ὁ Βάιλντιγκ ἐξιστορεῖ τίς περιπέτειες τοῦ 56ου, τήν χαμένη εὐκαιρία στά ὑψώματα τοῦ Σήλοου, τήν ἀναγκαστική ὑποχώρησι πρός τό Βερολῖνο. Ὁ στρατηγός κερδίζει τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ Φύρερ καί ὀνομάζεται διοικητής τοῦ Βερολίνου. Λίγη ὥρα ἀργότερα ἐνημερώνεται ἀπό τούς ἐπιτελεῖς του γιά τήν κρίσιμη κατάστασι ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ. Οἱ Ρῶσοι ἔχουν διεισδύσει στό Τσέλεντορφ καί τό Ντάλεμ ἀπειλῶντας ἐπικίνδυνα τήν συνοχή τοῦ τομέως Ε. Τό ἀεροδρόμιο τοῦ Γκάτοφ στόν ἴδιο τομέα ἔχει κυκλωθεῖ. Στόν Νότο ρωσικά τεθωρακισμένα περνοῦν μέσα ἀπό τόν τομέα C, διασχίζουν τό Μάριεντορφ καί κατευθύνονται πρός τό ἄλλο ἀεροδρόμιο τῆς πρωτευούσης. Ἐκεῖνο τοῦ Τέμπελχοφ, τό ὁποῖο ὑπερασπίζονται οἱ ἄνδρες τῆς Μεραρχίας Νόρτλαντ. Ψηλά στόν Τομέα G οἱ μάχες

---

59 C. Ryan: *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 423*

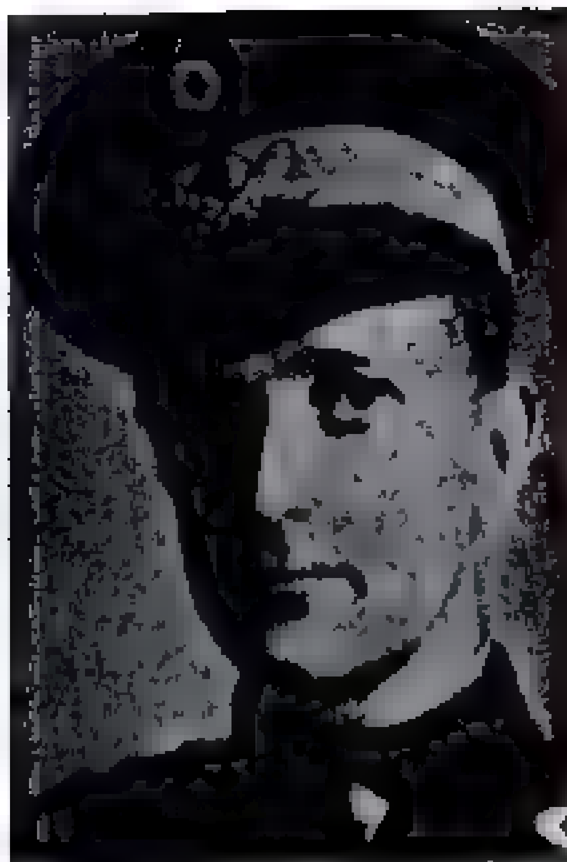

Ο Διοικητής τοῦ συντάγματος «Ντάνμαρκ» Πέρ Σέρενσεν: Ὁ Δανός ἀξιωματικός θά εὕρη τόν θάνατο στίς 24 Ἀπριλίου πολεμῶντας ἐναντίον τοῦ Μπολσεβικισμοῦ.

διεξάγονται μέσα στό Πάνκοφ. Ἀνατολικά οἱ Ρῶσοι πιέζουν στόν Φρακφοῦρτερ Τόρ.

> Ὁ Βάιλντιγκ μεταφέρει τήν μεραρχία Μύνχενμπεργκ μέ τά τελευταῖα ἅρματα στόν ἀνατολικό τομέα τῆς Πόλεως ὅπου οἱ Σοβιετικοί πιέζουν στήν Ἀλεξαντερπλατς. Στέλνει τήν 20ή μεραρχία τῶν Γρεναδιέρων στό Γκρυύνενβαλντ καί στό Πότσδαμ, τοποθετεῖ τήν μεραρχία Νόρτλαντ νοτιοανατολικά στόν Τομέα Νεουκέλν-Τέμπελχοφ. Στήν μεραρχία Νόρτλαντ ὑπῆρχαν πολλοί Σκανδιναυοί, στούς ὁποίους εἶχαν προστεθεῖ Ὀλλανδοί τῆς Νέδερλαντ, ἕνα Λεττονικό τάγμα καί 300 Γάλλοι τῆς μεραρχίας «Σαρλεμάν». Ὑπῆρχε ἕνας Ἰσπανικός λόχος μέ ἐπικεφαλῆς τόν λοχαγό Ρόκα, τελευταῖο ὑπόλειμα τῆς μεραχίας «Ἀθούλ» ἡ ὁποία εἶχε ἐπιστρέψει στήν πατρίδα μέ διαταγή τοῦ στρατηγοῦ Φράνκο καί ἀκόμη μερικοί ἐθελοντές»[60]

60 A. Hitlec *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 42*

Ὁ Βάιλντιγκ δέν σταματᾶ στιγμή. Μοιράζει τά τεθωρακισμένα του στίς περιοχές πού κινδυνεύουν ἄμεσα. Οἱ ἄνδρες του παίρνουν θέσεις δίπλα ἀπό τούς νέους τῆς Χιτλερικῆς νεολαίας, δίπλα ἀπό τούς μεσόκοπους τῶν λαϊκῶν τμημάτων ἐφόδου. Ἑτερόκλητες στολές μέσα στά ἴδια χαρακώματα. Οἱ ἀστυφύλακες, οἱ πυροσβέστες πολεμοῦν καί αὐτοί.

Μέ ἡμερομηνία 24-4 ἕνας ἀπό τούς ἀξιωματικούς τοῦ Μοῦμμερτ (διοικητοῦ τῆς Μυνχενμπέργκ) σημειώνει στό ἡμερολόγιό του:

> «Νωρίς τό πρωί. Βρισκόμαστε στό ἀεροδρόμιο τοῦ Τέμπελχοφ. Τό ρωσικό πυροβολικό μᾶς βομβαρδίζει ἀδιάκοπα. Ἡ δική μας γραμμή ἀμύνης, εἶναι ἡ D. Ὁ διοικητής εἶναι στό μέγαρο τοῦ Ὑπουργείου ἀεροπορίας. Ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό ἐνισχύσεις τοῦ πεζικοῦ καί μᾶς στέλνουν μονάδες ἐκτάκτου ἀνάγκης. Πίσω ἀπό τίς γραμμές μας οἱ πολῖτες φεύγουν κάτω ἀπό τήν φωτιά κουβαλῶντας αὐτό τό λίγο πού τους ἔχει ἀπομείνει. Οἱ τραυματίες προσπαθοῦν νά μεταφερθοῦν στά μετόπισθεν· τό μεγαλύτερο μέρος ὅμως παραμένει στίς θέσεις του... Οἱ Ρῶσοι ἀνοίγουν δρόμο μέ τά φλογοβόλα. Οἱ κραυγές τῶν γυναικῶν καί τῶν παιδιῶν εἶναι τρομερές. Εἶναι τρεῖς τό ἀπόγευμα. Μᾶς ἔχουν ἀπομείνει 6 τεθωρακισμένα καί 30 περίπου θωρακισμένα αὐτοκίνητα. Εἶναι ὅτι ἔχει ἀπομείνει στήν περιοχή τῶν κυβερνητικῶν κτιρίων.»[61]

Μέσα σ' αὐτές τίς λίγες γραμμές ἀντικατοπτρίζεται ὁλόκληρη ἡ τραγωδία τοῦ Βερολίνου. Οἱ Ρῶσοι ἐμφανίζονται ἀπό παντοῦ. Σέ ἀρκετές περιοχές δέν ὑπάρχει κάν γραμμή μετώπου. Τό ρωσικό πυροβολικό ἰσοπεδώνει τά ἑτοιμόρροπα ἀπό τούς βομβαρδισμούς κτίρια. Οἱ φωτιές παντοδύναμες ἁπλώνονται σέ ὁλόκληρα οἰκοδομικά τετράγωνα. Ἡ ζέστη σαπίζει γρηγορότερα τά σκορπισμένα πτώματα καί ἡ πόλις ἀπειλεῖται ἀπό ἐπιδημία. Μέσα σ' αὐτόν τόν χαλασμό οἱ μάχες, οἱ συγκρούσεις σῶμα πρός σῶμα συνεχίζονται μέ μεγαλύτερη ἀγριότητα. Χτυποῦν ξέφρενα οἱ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν, ἐμφανίζονται στούς δρόμους τά πρῶτα χειροκίνητα καρότσια μέ τήν ἐπιγραφή «Κέντρο περισυλλογῆς πτωμάτων». Ὁμάδες πολιτῶν ἀνοίγουν τεράστιους λάκκους μέσα στά πάρκα γιά νά θάψουν τίς χιλιάδες τῶν νεκρῶν.

Τά νοσοκομεῖα τῆς πόλεως εἶναι κατάμεστα ἀπό νεκρούς καί τραυματίες. Στούς θαλάμους, στούς διαδρόμους, στίς σκάλες, στήν εἴσοδο, στό προαύλιο. Οἱ ἐπεμβάσεις γίνονται δίχως προηγουμένη ἀναισθησία. Οἱ τραυματίες ξαπλώνονται στό χειρουργικό τραπέζι καί ἀκινητοποιοῦνται ἀπό 4 νοσοκόμους. Οἱ κραυγές τους ἀντηχοῦν σπαρακτικές, τήν ὥρα πού στήν πρώτη γραμμή ἄλλες κραυγές ἐμψυχώνουν αὐτούς πού ἀκόμη πολεμοῦν.

61 A. TULLY· *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 210*

Ο Στρατάρχης Ζούκωφ.

— Ἀπολαῦστε τόν πόλεμο. Ἡ εἰρήνη θά εἶναι τρομερή

Μάταια ἡ Λουφτβάφφε προσπαθεῖ νά ἀνακουφίση τήν πίεσι τοῦ ἐχθροῦ. Μέσα σέ τρεῖς μόνον ἡμέρες χάνει περισσότερα ἀπό 340 ἀεροπλάνα ἀλλά παρ' ὅλα αὐτά ἐξακολουθεῖ νά πετᾶ πάνω ἀπό τό Βερολῖνο ρίχνοντας βόμβες στούς ἐχθρούς καί ἐφόδια στούς ὑπερασπιστάς τῆς πόλεως. Τά ἀεροδρόμια Τέμπελχοφ καί Γκάτοφ εὑρίσκονται κάτω ἀπό τά πυρά τοῦ ἐχθροῦ. Γιά νά ἀντιμετωπισθοῦν οἱ καταστάσεις ἐκτάκτου ἀνάγκης δημιουργεῖται ἕνας πρόχειρος διάδρομος προσγειώσεως στόν ἄξονα «Ἀνατολή-Δύσι»

Τό πρωϊνό τῆς ἰδίας ἡμέρας στόν σταθμό Schöneweide σκοτώνεται ὁ διοικητής τοῦ συντάγματος Ντάνμαρκ, Σέρενσεν

Οἱ ἄνδρες του κατορθώνουν νά πάρουν τό πτῶμα του καί σέ ἕνα διάλειμμα τῆς μάχης τόν μεταφέρουν μέ ἕνα φορτηγό στό νεκροταφεῖο τοῦ Πλέτσενσεε.

«Τό φορτηγό μέ τόν νεκρό φθάνει. 8 τηλεγραφητές καί ὁ γέρο Χέρμαν. Τό φέρετρο κατεβαίνει στήν γῆ καί ἡ σύντομη τελετή ἀρχίζει. Οἱ δύο Δανοί ἀξιωματικοί προσπαθοῦν νά κρύψουν τήν συγκίνησί τους καί κάνουν νόημα στόν Χέρμαν νά πλησιάση στόν τάφο

— Βρισκόμαστε ἐδῶ μπροστά σ' αὐτόν τόν τάφο γιά νά ἀποχαιρετίσουμε ἕναν γενναῖο Δανό συναγωνιστή, ὁ ὁποῖος διακρίθηκε σάν ὑπόδειγμα ἀξιωματικοῦ καί διοικητοῦ τοῦ συντάγματος Ντάνμαρκ. Τόν Πέρ Σέρενσεν.

Αὐτήν τήν στιγμή ἔχω τήν ὑποχρέωσι νά ἐκφράσω τίς εὐχαριστίες τοῦ λαοῦ μου στό πλάι τοῦ ὁποίου πιστά ἐπολέμησες μαζύ μέ τόσους ἄλλους συναγωνιστές Δανούς. Εἴθε νά βρῆς ἀνάπαυσι ἐδῶ, στήν ματωμένη καρδιά τῆς πόλεώς μας.

Ὅση ὥρα μιλᾶ ὁ Χέρμαν ὅλοι οἱ παρόντες ἔχουν δάκρυα στά μάτια.

Ἔπειτα δίδεται τό σύνθημα νά κατεβάσουν τόν νεκρό στόν τάφο.

Τρεῖς φορές βροντοῦν τά ὅπλα πάνω ἀπό τό ἀνοικτό ἀκόμη μνῆμα. Μιά γυναίκα ρίχνει μέσα ἕνα μπουκέτο μέ λουλούδια, οἱ ἄνδρες μιά χούφτα χῶμα. Τό τραγούδι Ich hatte einen kamerad κλείνει τήν νεκρική τελετή.»[62]

Στόν Δυτικό τομέα, στήν περιοχή τοῦ Σπαντάου καί τοῦ Ὀλυμπιακοῦ σταδίου μάχεται ἡ Χιτλερική νεολαία μέ ἕδρα της τόν πύργο τῆς Ραδιοφωνίας. Πρός Βορρᾶ προωθεῖται ἡ ἀποδεκατισμένη 9η μεραρχία τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν

«Ψηλά ὁ ἀγῶνας συνεχίζεται. Ἡ Ρωσική προέλασι ξαναρχίζει μέ ἐκπληκτικά μέσα. Οἱ ἐπιτιθέμενοι φθάνουν στήν Μπισμαρκστράσσε τήν Κάντστράσσε τήν Ζάαρλαντστράσσε, τήν Βίλχελμστράσσε. Μερικές ἀπομονωμένες νησῖδες ἀντιστάσεως στό Πάνκοφ καί στό Νόϊκολν πολιορκοῦνται.

Τό ὑπόλοιπα τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ Βερολίνου, δέν εἶναι πιά παρά ἕνα εἶδος στενωποῦ μήκους 10 χ.λ.μ., πλάτους ἀπό 200 ἕως 1.000 μέτρα πού ἀρχίζει στήν Ἀλεξάντερπλάτς καί τελειώνει στήν Γέφυρα τοῦ Πικελσντόρφ στό Χάβελ. Ἀλλά ἡ ἀντίστασις αὐτοῦ τοῦ τόσο παράξενα σχεδιασμένου ὀχυροῦ φαίνεται ἀκατάσβεστη. Οἱ Ρωσικές ἀπώλειες αὐξάνουν διότι οἱ ἀμυνόμενοι γίνονται ὁλοένα καί πιό ἐπιδέξιοι στόν χειρισμό τῆς ἀντιαρματικῆς ὀβίδας. Ἡ Ἀλεξάντερπλάτς μένει ἀκόρθωτη. Τά ἅρματα τά ὁποῖα ἐμφανίζονται στό Κυρφυστέρνταμ τινάζονται στόν ἀέρα πυρπολημένα. 5 Τ 34 καταστρέφονται σέ λίγα δευτερόλεπτα στό Χάλενσεε ἀπό μαχητές μέ κοντά παντελόνια, πού ἀμέσως μετά ρίχνονται στήν ἀντεπίθεσι, ἀνακαταλαμβάνουν ἕνα σπίτι κεφαλόσκαλο μέ κεφαλόσκαλο, χωρίς νά πιαστῆ οὔτε ἕνας αἰχμάλωτος.»[63]

Γιά νά διαπιστωθῆ μέχρι ποίου σημείου ἔχει διεισδύσει ὁ ἐχθρός δέν ὑπάρχει ἁπλούστερος τρόπος ἀπό τό τηλέφωνο. Σχηματίζει κανείς ἕνα

62 W. Tieke: TRAGODIE UM DIE TREUE, CAMPF UND UNTERGRANG DES III GERMANISCHEN PANZERKORPS – Osnabruc 1968 σελ. 217

63 Ρ. *Καρτιέ: Προαναφερθέντα Ἔργο Τόμος Β σελίς 359*

τηλεφωνικό νούμερο τό όποίο άντιστοιχεί σέ κάποιο σπίτι άπό τίς γύρω περιοχές. "Αν άπαντήσουν Γερμανοί όλα πηγαίνουν καλά.

«"Οταν τό τηλέφωνο χτυπά σέ ένα διαμέρισμα τό όποίο ήδη έχει καταλάβει ό έχθρός, ό Ρώσος άπαντά μέ τήν συνηθισμένη του περιέργεια. "Αν άπαντά ένας Κιρκάσιος, δέν συμβαίνει τίποτα διότι άρκετές φορές ό γυιός τής στέπας δέν καταλαβαίνει ούτε τά Ρωσικά. "Αν άπαντά ένας Μοσχοβίτης συχνά γνωρίζει τά Γερμανικά καί προσπαθεί νά περάση γιά Γερμανός.

— Hallo... 'Εδώ κ. Μπόλντ.

'Αλλά τό άστείο γουργούρισμα τό όποίο συνοδεύει τίς γερμανικές του φράσεις δέν έξαπατά. Στό μαγαζί πού φωτίζεται άπό τό φώς ένός κεριού ό Νορβηγός ούρλιάζει:

— "Α, έσύ είσαι γουρούνι... Σταλινικό σκυλί...

Καί άνάμεσα σ' αύτούς τούς δύο άνδρες, πού μερικές φορές δέν άπέχουν περισσότερο άπό 100 μέτρα, άρχίζει ένας παράξενος διάλογος. Στίς λέξεις τους έκδηλώνεται ένα ίδεολογικό μίσος, άξεπέραστο, διότι τά σκανδιναυικά S.S. είναι φανατικοί άντιμπολσεβικιστές.

'Ο Ρώσος άπό τήν πλευρά του πετά τό προσωπείο.

— Περίμενε νά πέσης στά χέρια μου ληστή Φασίστα.

— Τό Βερολίνο δέν είναι ψωμί γιά τά δόντια σου, μπολσεβίκε τού διαβόλου.

— Θά λυώσουμε τά σαπισμένα σας κορμιά κάτω άπό τίς έρπύστριες τών τεθωρακισμένων μας. Τό Βερολίνο θά κυριευθή τήν πρωτομαγιά.

— "Ελα νά τό πάρης μ...»[64]

Στό Τσέλεντορφ κάθε άντίστασις έχει σταματήσει. Τά παιδιά τής Χιτλερικής Νεολαίας είχαν πέσει μέχρις ένός μπροστά άπό τό δημαρχείο. Στό Ντάλεμ ό πατήρ Happich προσπαθεί άδέξια νά προετοιμάση τίς καλόγριες γι' αύτό πού πρόκειται νά συμβή:

«"Αν σέ κάποια άπό σάς πού αύτήν τήν στιγμή είσαστε μπροστά μου συμβή κάτι πολύ άσχημο άς ένθυμηθή τήν ίστορία τής Μικρής 'Αγίας 'Αγνής. "Ηταν 12 χρόνων όταν διετάχθη νά λατρέψη τούς ψεύτικους θεούς. Εκείνη ύψωσε τά χέρια της πρός τόν Χριστό καί μετά έκανε τό σημείο τού σταυρού καί γι' αύτόν τόν λόγο τής έξέσχισαν άπό πάνω της τά ρούχα καί τήν έβασάνισαν μπροστά άπό ένα πλήθος είδωλολατρών. Ούτε αύτό μπόρεσε νά τήν λυγίση· τότε οί ίδιοι οί είδωλολάτρες συγκινήθηκαν μέχρις δακρύων. Αύτή ή δημοσία ταπείνωσις προκάλεσε τόν θαυμασμό καί προτάσεις

64 Saint Loup: LES HERETIQUES *Παρίσι 1965, σελ. 485*

γάμου άτόμη. 'Αλλά αύτή άπεκρίθη:

— Σύζυγός μου είναι ό Χριστός.

"Ετσι καταδικάσθηκε σέ θάνατο.»[65]

Τό μεγαλύτερο μέρος τών Ρώσων στρατιωτών πού πολεμούσαν στό Βερολίνο δέν είχαν δεί ποτέ τους μιά μεγάλη πόλι. Μένουν έκστατικοί βλέποντας τούς ήλεκτρικούς λαμπτήρες καί τίς βρύσες μέ τό τρεχούμενο νερό. Περιεργάζονται μέ άμηχανία τά δωμάτια τού μπάνιου, χρησιμοποιούν τήν λεκάνη τού άποχωρητηρίου σάν ψυγείο, πετούν τίς μπανιέρες έξω άπό τά παράθυρα μή μπορώντας νά καταλάβουν σέ τί χρησιμεύουν. 'Αλλά καί οί περισσότερο πολιτισμένοι αίσθάνονται παρόμοια άμηχανία. 'Η προπαγάνδα τους, διατυμπάνιζε ότι στήν δύσι οί άνθρωποι ζούσαν σέ πρωτόγονη κατάστασι. Τώρα διαπίστωναν ότι τά γερμανικά σπίτια ήσαν πολύ καλύτερα άπό τά δικά τους.

«Στόν ταγματάρχη άρεσε ή συζήτησι. 'Ερώτησε τόν Αϊνκε τί δουλειά έκανε καί όταν αύτός άπήντησε ότι ήταν έργάτης σέ έργοστάσιο ό ταγματάρχης ξέσπασε σέ γέλια.

— Κυττάξτε, έδειξε μέ τό χέρι τήν λάμπα τού ήλεκτρικού. "Εχετε ήλεκτρικό φώς καί τρεχούμενο νερό μέσα στό σπίτι σας. Δέν είσαστε έργάτης· είσαστε διευθυντής... Καπιταλιστής.»[66]

Δέν είναι λίγοι οί στρατιώτες οί όποίοι ξεβιδώνουν τίς ήλεκτρικές λάμπες καθώς καί τίς βρύσες τού νερού μέ σκοπό νά τίς στείλουν στήν Ρωσία. Πιστεύουν ότι αύτά τά «μαγικά» πράγματα μπορούν νά λειτουργήσουν άκόμα καί μέσα στίς καλύβες τους. "Ενα άλλο άντικείμενο πού τραβούσε τήν προσοχή τους ήταν τά ρολόγια χειρός ένώ ταυτοχρόνως έδειχναν πανικό βλέποντας τά ξυπνητήρια. Δέν τά έπλησίαζαν καί όταν κανένα άπό αύτά έτύχαινε νά χτυπήση έντρομοι τό πυροβολούσαν.

Πρός τό άπόγευμα οί Βερολινέζοι τών Δυτικών προαστείων βλέπουν μέ έκπληξι ψηλά στόν ούρανό χιλιάδες μικρά κομμάτια χαρτιού νά κατεβαίνουν άργά πρός τήν γή.

Περιέχουν τήν άκόλουθη άνακοίνωσι.

Στρατιώτες τής Στρατιάς τού Στρατηγού Βένκ.

'Εμείς οί Βερολινέζοι γνωρίζουμε ότι έχετε φθάσει στό Πότσδαμ. Σπεύσατε πρός βοήθειά μας.

Μέσα σέ έλάχιστη ώρα ή είδησις κάνει τόν γύρο τού Βερολίνου καί δίδει καινούργιο κουράγιο στούς ύπερασπιστές του. Ελάχιστοι μόνον γνωρίζουν ότι αύτό είναι ένα τέχνασμα τού Φρίτσε γιά νά άνυψώση τό ήθικό τού πληθυσμού. 'Ο στρατηγός Βένκ καί ή 12 στρατιά είναι άκόμα

65 C. Ryan: *Προαναφερόμενο έργο σελ. 430*

66 A. TULLY· *Προαναφερόμενο έργο σελ. 214*

πολύ μακρυά.

Τό άπόγευμα τής 24ης ό στρατηγός Γιόντλ έπισκέπτεται τό έπιτελεΐο τοΰ Στάινερ

«Κατά διαταγή τοΰ Φύρερ πρέπει νά έπιτεθήτε άμέσως...» τόν προτρέπει. Όμως ό Στάινερ άρνεΐται κατηγορηματικά. Προβάλει σάν έπιχείρημα ότι ή έπίθεσις θά στοιχίση πολύ αίμα στούς στρατιώτες του. Θεωρεί τήν έπίθεσι καταδικασμένη. Τό μόνο πού μπορεί νά γίνη ήταν ή ύπογραφή μιάς άνακωχής μέ τήν Δύσι. Μιά έβδομάδα πρίν είχε συνεννοηθή μυστικά μέ τόν Φόν Μαντώυφελ νά προβοΰν σέ συνεννοήσεις μέ τόν στρατηγό Άιζενχάουερ.

Τήν ώρα πού έμβρόντητος ό Γιόντλ άκούει αύτές τις άποκαλύψεις, ένας άξιωματικός φέρνει στόν Στάινερ μιά είδοποίησι: «5.000 άεροπόροι καί 1.000 παιδιά τής Χιτλερικής νεολαίας είχαν φθάσει στην έδρα τής στρατιάς».

Ό στρατάρχης Κάιτελ τοΰ είχε στείλει τίς ένισχύσεις πού τοΰ είχε ύποσχεθεί.

— Στρέψατε τους πρός τό Βερολίνο... έπιμένει ό Γιόντλ.

Όμως ό Στάινερ έχει πάρει όριστικά τήν άπόφασί του.

Δίδει έντολή νά σταλοΰν οί ένισχύσεις πίσω στίς βάσεις τους ώστε νά άποφευχθή ένα άσκοπο αίματοκύλισμα.

Τό πρώτο πράγμα πού έκανε ό Γιόντλ φεύγοντας άπό τήν διοίκησι τοΰ Στάινερ ήταν νά ένημερώση τόν στρατάρχη Κάιτελ.

Έκπληκτος ό Κάιτελ θά έπισκεφθή τόν Στάινερ τό ίδιο βράδυ προσπαθώντας νά τόν μεταπείση.

Όμως ή άπάντησις είναι ή ίδια.

Μπορείτε νά μέ κάνετε ότι θέλετε. Όμως δέν πρόκειται νά έπιτεθώ. Αύτή ή έπίθεσις δέν έχει νόημα είναι αύτοκτονία.»

25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Τά στρατεύματα τοΰ Ζούκωφ ένώνονται μέ έκεΐνα τοΰ Κόνιεφ βορειοανατολικά τοΰ Πότσδαμ — Ό Χάινριτσι μελετά μέ τόν Μαντώυφελ τήν κατάστασι — Ό Χάινριτσι έπισκέπτεται τόν Στάινερ — Αποχώρησι τοΰ Μαντώυφελ άπό τήν περιοχή τοΰ Στεττίνο — Στρατιωτικές συσκέψεις.

Ή 25η Άπριλίου άρχίζει μέ μιά ίσχυρά προπαρασκευή τοΰ πυροβολικοΰ. Οί Ρώσσοι προσπαθοΰν νά καταλάβουν τά δύο άεροδρόμια άλλά συναντοΰν σκληρή άντίστασι πού τούς υποχρεώνει νά προχωροΰν βήμα πρός βήμα. Γύρω άπό τό Τέμπελχοφ ή μάχη είναι τό ίδιο σκληρή. Στό Ύδραγωγεΐο τοΰ Φιχτεμπεργκ πού δεσπόζει στόν Βοτανικό κήπο νέοι τής

Χιτλερικής νεολαίας άπωθοΰν συνεχώς τά κύματα τών είσβολέων.

«Πέρα άπό τό Ντάλεμ οί Σοβιετικοί βγαίνουν στήν πλάτς άμ Βίλντ Έμπερ στό προάστειο τοΰ Βιλμερσντόρφ καί πιέζουν μαζικά στήν Έλστερπλάτς. Τό βράδυ ό Βάιντλιγκ μεταφέρει τήν διοίκησί του άπό τό Χοενζόλλερνταμ, ή όποία άπειλεΐται στήν Μπέντλερστράσσε έδρα τής Έθνοφρουράς καί φωλιά τών συνωμοτών τής 20ής Ίουλίου. Στήν Γέφυρα τοΰ Χάλενσε τριάντα παιδιά πού είχαν ταχθή άπό μία περίπολο κόβουν στούς σοβιετικούς τόν δρόμο πρός τό Φρίντεναου. Στό Σπαντάου έπειτα άπό σκληρές μάχες στήν περιοχή τοΰ Βέστεντ μονάδες τής Χιτλερικής Νεολαίας ύπό τήν διοίκησι τοΰ NAPOLA S.S. Γκρουππενφύρερ Χάισμαγερ, κυκλώνονται άπό τους Ρώσσους καί μάχονται μέ άπίστευτο ήρωισμό. Από Βορρά πρός Νότο οί Ρώσσοι προσπαθοΰν νά φθάσουν τήν ταινία πού κόβει όριζοντίως τό Βερολίνο, καί πού άπό τήν γέφυρα τοΰ Πικελοντόρφ, μέ τά όνόματα Χέερστράσσε, Κάιζερνταμ, Βισμαρκστράσσε Σαρλοττενμπουργκερ Χάουζε καί πέρα άπό τό Μπραντεμπούργκερ Τορ — Ούντερ ντέν Λίντεν, φθάνει στήν Άλεξάντερπλάτς.

Ό άγώνας γιά τήν Άλεξάντερπλάτς συνεχίζει νά μαίνεται σκληρότατος, πολεμοΰν γιά τήν Κάινιγκστράσσε γιά τήν Ντίρκενστράσσε, στό χρηματιστήριο, στίς Γενικές Άγορές. Σ' αύτό τό μέτωπο έχουν νά άντιμετωπίσουν ένα σκληρό άντίπαλο: τόν Κάμπφκομαντάντ Μπαρενφάνγκερ.»[67]

Ό τριαντάχρονος βετεράνος είναι ένας μΰθος γιά τούς στρατιώτες του. Οί Ρώσσοι έχουν πικρή πεΐρα άπό τήν έπιμονή του. Δοκίμασαν τό πεΐσμα του στό Μάλσντορφ όταν μέ στρατιώτες τά παιδιά καί τούς γέρους είχε άκινητοποιήσει τίς προφυλακές τοΰ Ζούκωφ.

Τό πρωινό τής 25ης ό Χάινριτσι έπισκέπτεται τήν διοίκησι τοΰ Μαντώυφελ. Καί έκεΐ έπάνω ή κατάστασις είναι κρίσιμη.

— Πόσο μπορεΐτε νά άντισταθήτε; τόν ρωτά ό Χάινριτσι.

— Ίσως άκόμη μιά μέρα, άπαντά σκεπτικός ό Μαντώυφελ.

Ό Ζούκωφ είχε περάσει άπό τό νότιο πλευρό τής 3ης στρατιάς καί άνά πάσαν στιγμή μποροΰσε νά έπιχειρήση κυκλωτικό έλιγμό κατευθυνόμενο πρός Βορρά. Ό μόνος πού μποροΰσε νά άνακόψη τήν προέλασι τών Ρώσσων τοΰ Ζούκωφ ήταν ό Στάινερ. Όμως ό Στάινερ ούδεμία διάθεσι έδειχνε νά έπέμβη.

Σύμφωνα μέ τό σχέδιο τοΰ Χίτλερ, ό Στάινερ έπρεπε νά έπιτεθή πρός νότον άπό τό ένα άκρον τής πόλεως σταματώντας τήν ρωσική προέλασι, ένώ ή 9η καί ή 12η έπρεπε άπό κοινοΰ νά κατευθυνθοΰν πρός βορρά άπό τό

67 A. Hitler: *Προαναφερόμενα έργα σελίς 46-47*

CORRIERE DELLA SERA

Duecento divisioni sovietiche urtano contro l'indomabile volontà di tutto un popolo

Sviluppi della battaglia di movimento nel bacino dell'alto Danubio

MESSAGGIO DI HITLER A MUSSOLINI

Μέ ἡμερομηνία 25 'Απριλίου 1945 ἡ Corriere Della Sera ἀναφέρει: Ὁ Φύρερ διοικεῖ τήν ἄμυνα τοῦ Βερολίνου. – Καί οἱ γυναῖκες πιάνουν τά ὅπλα. – Ἡ ζώνη τοῦ σταθμοῦ Koenick ἀνακαταλαμβάνεται. – Πολυάριθμες γερμανικές ἀντεπιθέσεις στόν Βόρειο-'Ανατολικό τομέα.

ἄλλο ἄκρον τῆς πόλεως.

Ὁ Στάινερ συνέχιζε νά βρίσκη κάθε εἴδους δικαιολογία γιά νά μήν ἐπιτεθῆ. Σιγά σιγά ἄρχισα νά ἔχω τήν ἐντύπωσι ὅτι κάτι δέν πήγαινε καλά, θά θυμηθῆ ἀργότερα ὁ Χάινρίτσι.

Παρ' ὅλα αὐτά ἐπιχειρεῖ γιά τελευταία φορά νά τόν θέση ἐνώπιον τῶν εὐθυνῶν του.

— Στάινερ γιατί δέν ἐπιτίθεσθε,

Ὁ στρατηγός ὅπως πάντα ὀχυρώνεται πίσω ἀπό τήν ἀνεπαρκότητα τῶν στρατευμάτων του[68]

— Εἶναι πολύ ἁπλό. Δέν ἔχω τά ἀναγκαῖα στρατεύματα. Δέν ἔχω τήν παραμικρή πιθανότητα ἐπιτυχίας. Δέν ἔχω καθόλου πυροβολικό, τά τεθωρακισμένα εἶναι ἐλάχιστα καί τά ἀντιαεροπορικά κανόνια εἶναι λίγα.

— Κάνετέ το γιά τόν Φύρερ σας, ἐπιμένει ὁ Χάινρίτσι.

— Εἶναι καί δικός σας Φύρερ παίρνει τήν ἀπάντησι.

Φαινόταν πλέον ξεκάθαρα ὅτι ὁ στρατηγός τῶν S.S. δέν εἶχε πλέον διάθεσι νά πολεμήση. Κάτω ἀπό τό φῶς τῆς νέας αὐτῆς καταστάσεως ὁ Χάινρίτσι ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἡ περαιτέρω θυσία τῆς 3ης στρατιᾶς εἶναι περιττή. Καλεῖ τόν Μαντόϊφελ νά ἐγκαταλείψη τό ὀχυρό τοῦ Στεττίνο καί νά ὑποχωρήση.

Ἦταν μιά πρωτοβουλία δική του δίχως νά ἐνημερώση τό Βερολῖνο. Μοιραῖα 48 ὧρες ἀργότερα θά τοῦ ἀφαιρεθῆ ἡ διοίκησις.

Στό Βερολῖνο ἡ μάχη συνεχίζεται μέ σφοδρότητα. Στό ἡμερολόγιό του ὁ ἴδιος ἀξιωματικός τῆς Μύνχενμπέργκ σημειώνει:

> 25 'Απριλίου. 5.30. Καινούργια μαζική ἐπίθεσις τῶν τεθωρακισμένων. Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νά ὑποχωρήσουμε. 'Η διαταγή ἡ ὁποία ἔφθασε ἀπό τήν Καγκελαρία εἶναι νά κινηθοῦμε πρός τήν Ἀλεξάντερπλάτς. Στίς 9 ἡ διαταγή ἀκυρώθηκε. Στίς 10 ἡ πίεσις τῶν Ρώσων εἰς τό ἀεροδρόμιο εἶναι δυσβάστακτη. Νέες γραμμές ἀμύνης στό κέντρο. Ἰσχυρό πῦρ στούς δρόμους... πολλές ἀπώλειες ἀνάμεσα στους ἀμάχους. Ζῶα πού ξεψυχοῦν, γυναῖκες πού τρέχουν ἀπό τό ἕνα καταφύγιο στό ἄλλο. 'Απωθούμεθα βορειοδυτικά: καινούργια διαταγή νά κινηθοῦμε πρός βορρᾶ ὅπως καί πρίν. 'Η διοίκησις εὑρίσκεται μέσα στό χάος, τό μπούνκερ τοῦ Φύρερ πρέπει νά διαθέτη συγκεχυμένες πληροφορίες. Οἱ θέσεις πού πρέπει νά λάβουμε κατέχονται ἤδη ἀπό τους Ρώσους. Ὑποχωροῦμε περισσότερο κάτω ἀπό μία βίαια ἀεροπορική ἐπίθεσι[69]

Τό δρᾶμα τῆς Μεραρχίας Μυνχενμπέργκ εἶναι τό δρᾶμα ὁλοκλήρου τοῦ Βερολίνου. Πολλές μονάδες εἶναι ξεκομμένες ἀπό τήν διοίκησι καί πολεμοῦν στά τυφλά μέχρι καί τοῦ τελευταίου. Σκοπός τους νά κρατήσουν μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ Βένκ. Τά ἐνθαρρυντικά ἀνακοινωθέντα τά ὁποῖα ἐκδίδονται μέ μεγαλύτερα συχνότητα ἀπό τό μισοκατεστραμένα κτίριο τοῦ ὑπουργείου προπαγάνδας ὁδηγοῦν σέ καταστάσεις ὁμαδικοῦ παροξυσμοῦ. Πολλοί ἀπό τους ἀμάχους ἐγκαταλείπουν τά καταφύγια παίρνουν τά ὅπλα τῶν σκοτωμένων καί πολεμοῦν στά χαρακώματα. Ὅλοι ἀγωνίζονται

68 *Ἀργότερα προσπαθώντας νά δικαιολογήση τήν στάσι του θά πῆ στόν ἱστορικό* BLOND GEORGE:

> *« Ἀρνήθηκα νά χρησιμοποιήσω τίς ἀπερίγραπτες συμμορίες τῶν στρατιωτῶν... δέν ἤθελα νά χάσω ἕναν ἄνδρα σέ μιά ἐπιχείρησι καταδικασμένη σέ ἀποτυχία ἀπό τήν ἀρχή. Τό σχέδιο ἐπιθέσεως εἶχε τεθεῖ πάνω σέ βάσεις πού ὑπῆρχαν μόνον στά κεφάλια τῶν κυρίων τῆς Καγκελλαρίας (Βλέπε* BLOND GEORGE L' AGONIE DE L' ALLEMAGNE *Παρίσι 1952, Σελίς 287)*

69 A. TULLY: *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 222*

γιά νά δώσουν χρόνο στόν Βένκ. Δέν γνωρίζουν ότι ήδη ἀπό τήν 13η ὥρα τά Ρωσικά στρατεύματα ἔχουν κυκλώσει τήν πρωτεύουσα ἀπό ὅλα τά σημεῖα καί ὅτι ἡ θανάσιμη λαβίδα ἔχει κλείσει ὁριστικά 12 χλμ. βορειοδυτικά τοῦ Πότσδαμ.

Εκείνη τήν ἡμέρα λαμβάνουν χώρα στό μπούνκερ τῆς Καγκελλαρίας τρεῖς ἀκόμη στρατιωτικές συσκέψεις.

'Αποσπάσματα αὐτῶν παρατίθενται κατωτέρω.

ΠΡΩΤΗ ΣΥΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ 25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΧΙΤΛΕΡ: Οἱ Ἄγγλοι καί οἱ Ἀμερικανοί κάθονται ἥσυχα στόν Ἔλβα. Εἶναι πιθανόν ὅτι ἔχουν καθορίσει ἕνα εἶδος διαχωριστικῆς γραμμῆς. Στό Βερολῖνο ἡ κατάστασις ἐμφανίζεται χειρότερα ἀπ' ὅτι εἶναι. Χρειάζεται τό ταχύτερον νά γεμίσουμε τό Βερολῖνο μέ στρατιῶτες. Ἡ 12η καί ἡ 9η στρατιά πού εὑρίσκονται στήν Δύσι καί στήν Ἀνατολή σέ στερεό μέτωπο νά μεταφερθοῦν ἐντός τοῦ Βερολίνου. Πρέπει νά πυκνώσουν οἱ γραμμές ἐκείνων τῶν μεραρχιῶν πού ἤδη εὑρίσκονται στό Βερολῖνο, ἐπιστρατεύοντας μέρος τοῦ πληθυσμοῦ. Στό Βερολῖνο, ὁ στρατηγός Βάιντλιγκ ἔχει τήν ἀνωτάτη διοίκησι, ὁ συνταγματάρχης Κέθερ θά εἶναι ὁ ἀντιπρόσωπός του.

Οἱ διάφορες διοικήσεις θά συμπράξουν μαζί τους. Τά μεμονωμένα τμήματα θά ἀναδιοργανωθοῦν καί θά συμπληρωθοῦν μέχρις ὅτου γίνουν πραγματικές μεραρχίες. Ὅλο ἐκεῖνο πού θά μπορέσουμε νά βροῦμε, θά τοποθετηθῆ μέσα στά πλαίσια αὐτῶν τῶν μεραρχιῶν κατά τρόπον ὥστε νά ἀναδιοργανωθοῦν τελείως. Ἡ νότιος Γερμανία καταρρέει. Ἀκόμη καί ἄν εἶχα πάει στό Μπερχτεσγκάντεν δέν θά μποροῦσα νά τό ἐμποδίσω. Ὑπάρχει ἤδη ἄνεμος ἡττοπαθείας ἐκεῖ κάτω. Οἱ τρεῖς ὑπεύθυνοι εἶναι νεκροί. Μοῦ εἶχαν χαλάσει ἀπό τήν ἀρχή ὅλο τό δυτικό μέτωπο, ἕνα στράτευμα ἐξασθενημένο, ἀπό τίς ὑπερβολικά εὔκολες συνθῆκες ζωῆς. Μόνον ἐδῶ θά μποροῦσα νά ἐπιτύχω μιά στρατιωτική ἐπιτυχία. Καί ἄν καταφέρω νά δρέψω μιά ἀκόμη ἐπιτυχία, ἀκόμα καί ἄν αὐτή εἶχε συμβολικό χαρακτῆρα θά μποροῦσα πάντα νά σώσω τήν τιμή καί νά κερδίσω χρόνο. Πάντως, ἕνα πρᾶγμα εἶναι σίγουρο: δέν θά εἶχε νόημα νά πάω στόν νότο, διότι ἐκεῖ δέν διαθέτω περισσότερο ἀπό μιά στρατιά, καί δέν θά μπορῶ νά ἐξασκήσω καμμιά ἐξουσία. Ἐκεῖ κάτω θά εὑρισκόμουν ἀπομονωμένος ἀπό τούς στενωτέρους συνεργάτες μου. Ἕνα μπλόκ τό ὁποῖο περιλαμβάνει τήν Νότιο Γερμανία καί τήν Αὐστρία θά ἠμποροῦσε νά ὑπερασπισθῆ μόνον ὅταν θά ἐκρατεῖτο ἡ Ἰταλία. Ἀλλά ἐκεῖ κάτω ἐπικρατεῖ μιά γενική ἡττοπάθεια, ἡ ὁποία ἔχει εἰσβάλει σέ ὅλες τίς διοικήσεις.

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ: Στό Βερολῖνο μποροῦμε νά ἐπιτύχουμε μιά ἠθική νίκη ἱστορικῆς σημασίας. Καί τέτοια ἐπιτυχία μόνον ἐδῶ εἶναι δυνατή, διότι αὐτό εἶναι τό σημεῖο ὅπου εὑρίσκονται συγκεντρωμένα ὅλα τά βλέμματα τοῦ κόσμου. Τό ὅτι οἱ Σοβιετικοί ξεχύνονται στό Βραδεμβοῦργο δέν σημαίνει ὅτι ἔχουν ἤδη καταλάβει τό Βερολῖνο. Ἀλλά ἐάν ἀπωθηθοῦν ἀπό τό Βερολῖνο αὐτό θά μποροῦσε νά εἶναι μεγάλο σημάδι γιά τόν κόσμο ὁλόκληρο.

ΧΙΤΛΕΡ: Δέν γνωρίζω ἄν εἶναι ἀληθές ἀλλά μέ ἐπληροφόρησαν ὅτι οἱ συνομιλίες ἀνάμεσα στόν Ἤντεν καί τόν Μολότωφ ἔχουν φθάσει σέ ἀδιέξοδο. Οἱ Ρῶσοι ἀπαιτοῦν διά τούς ἑαυτούς τους ὅλα τά κατεχόμενα ἐδάφη. Αὐτό γιά τήν Ἀγγλία θά ἐσήμαινε ὅτι ἔχασε τόν πόλεμο. Ἡ Ἀγγλία ἄρχισε αὐτόν τόν πόλεμο διότι ἤθελε τόν Πολωνικό διάδρομο καί τό Δάντσιχ μέ κανονικό δημοψήφισμα καί διεθνῆ ἔλεγχο. Καί τώρα θά μποροῦσε νά ἀνεχθῆ μιά δύναμη ἡ ὁποία ἤδη στήν πρᾶξι ἐλέγχει τήν Εὐρώπη, νά ἁπλωθῆ περισσότερο;

Πιστεύω ὅτι ἔφθασε ἡ στιγμή κατά τήν ὁποία ἀκόμα καί οἱ ἄλλοι, ἀπό ἕνα πνεῦμα διατηρήσεως, εἶναι ἕτοιμοι νά σχηματίσουν μέτωπο ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ ὑπερμέτρου καί προλεταριακοῦ Μολώχ. Ἐάν τώρα ἐγώ θά ἔφευγα σάν δειλός, ἄλλοι θά προσεπάθουν νά σχηματίσουν ἕνα εἶδος οὐδετέρας ζώνης στήν Γερμανία τοῦ Νότου καί ὅλα θά ἐτελείωναν. Ὁ Ἐθνικοσοσιαλισμός καί τό Γερμανικό Ράιχ θά ἐτίθεντο ὁριστικῶς εἰς τό περιθώριο. Ἀλλά ἄν κατορθώσω νά δώσω ἕνα ἀποφασιστικό κτύπημα κρατῶντας τήν πρωτεύουσα τοῦ Ράιχ, γεννιέται ἴσως ἡ πιθανότης ὅτι οἱ Ἄγγλοι καί οἱ Ἀμερικανοί θά συνεργασθοῦν κατά κάποιον τρόπο μέ μιά Ἐθνική Γερμανία ἐναντίον τῆς ἀπειλῆς πού πιέζει ἀπό τήν ἀνατολή. Ὁ μοναδικός ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος μπορεῖ νά τά καταφέρη σέ μιά τέτοια κατάστασι εἶμαι ἐγώ.

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ: Ἐάν ὑπάρχει μιά τέτοια πιθανότητα — καί ἡ ὁποία μπορεῖ νά συζητηθῆ — βέβαιον εἶναι ὅτι αὐτή θά ἦταν πραγματοποιήσιμος μόνον ἀπό σᾶς ἀρχηγέ μου καί ξεκινῶντας ἀπό ἐδῶ. Ἄν ἐγκαταλείπατε τήν πόλη θά χάνατε τό πᾶν μαζί μέ αὐτήν. Δέν γίνεται νά ἐγκαταλειφθῆ τό Βερολῖνο μέ τήν ψευδαίσθησι ὅτι ὁποιοδήποτε ἄλλο μέρος θά μποροῦσε νά ὑπερασπισθῆ καλύτερα ἀπ' ἐδῶ.

ΧΙΤΛΕΡ: Αὐτό τό εἶπα κι ἐγώ σ' αὐτούς τούς κυρίους. Εἶπα: Δέν εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐνῶ δύναμαι νά διαθέσω ἕνα μέτωπο πραγματικά στέρεο ἤ ἕνα ὀχυρό στήν Νότιο Γερμανία ἐπιμένω νά παραμένω στό Βερολῖνο ἀπό καθαρή ἰσχυρογνωμοσύνη. Ἀπό καιρό παρακολουθῶ τίς ἐξελίξεις τῆς καταστάσεως. Ὅλες οἱ προσπάθειές μου νά ἐπηρεάσω τήν πορεία τῶν ἐπιχειρήσεων ἀπεδείχθησαν μάταιες. Στήν ὑπεράσπισι τῆς Ρηνανίας καθώς ἐπίσης καί σέ ἄλλα μέτωπα ἔγιναν ἐξωφρενικά καί καταστροφικά λάθη. Ὅλα τά σχέδια πού ἑτοιμάζω ἀποτυγχάνουν διότι οἱ στρατιωτικοί

ἀρχηγοί τά σαμποτάρουν ὀχυρωμένοι πίσω ἀπό τίς ἐξουσίες τους.

ΚΡΕΜΠΣ: Ὁ στρατάρχης Κάιτελ ἔδωσε τίς ἀκόλουθες ὁδηγίες: Οἱ μονάδες μάχης τῆς 7ης μεραρχίας Πάντσερ θά κατευθυνθοῦν στό Νάουεν καί ἐν συνεχεία εἰς τό Βερολῖνο. Μιά μονάδα πυροβολικοῦ συρρέει ἀμέσως στό Βερολῖνο. Γιά τίς διοικήσεις θά ἀποφασίση ὁ Γιόντλ. Ἀπό αὐτό τό βράδυ ἡ ὁμάδα στρατιῶν τοῦ Βιστούλα θά τεθῆ κάτω ἀπό τήν O.K.W. τοῦ Ράινσμπεργκ. Ὁ Βένκ θά ἀναλάβη τήν διοίκησι μόλις κατορθώση νά ἐξασκήση ἐπιρροή στην ὁμάδα Χόλστε. Ἡ ἐπίθεσι ἀπό τό Λεβενμπέργκ μέ κατεύθυνσι πρός νότο θά ἀρχίση πρός τό βράδυ.

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ: Ἡ στρατιωτική κατάστασι εἶναι τέτοια πού μόνον μιά συμβολική ἐπιτυχία καθαρά ἐντυπωσιακή δύναται νά προκαλέση μιά κάποια ἐπίδρασι.

ΧΙΤΛΕΡ: Φεύγοντας ἄδοξα ἀπό τό Βερολῖνο δέν θά μποροῦσα πλέον νά ἐξασκήσω καμμια ἐξουσια, οὔτε στόν βορρᾶ οὔτε στόν νότο· καί πολύ περισσότερο στό Μπεργχτεσγκάντεν.

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ: Τό 1933 τό κόμμα ἦταν τόσο ἐξαντλημένο πού δίχως τήν δική σας θέλησι καί τήν δική σας ἑτοιμότητα Φύρερ μου, θά φθάναμε στήν καταστροφή. Ὑπῆρξε μόνον, χάρις τῆς δικῆς σας θελήσεως, ἡ διατήρησι τῆς ἑνότητος. Ἄν ἐσεῖς τήν Κυριακή εἴχατε ἐγκαταλείψει τό Βερολῖνο, σήμερα τό Βερολῖνο δέν θά ἦταν στά χέρια μας.

ΧΙΤΛΕΡ: Καί ἔπειτα πῶς θά μποροῦσα νά ὑπερασπίσω τόν νότο ἀπό τήν πλευρά τῆς δύσεως; Ἔτσι συμβαίνει πάντα. Μόνον ἕνα ὄνομα μπορεῖ νά ἐγγυηθῆ μιά κάποια τάξι. Ὅσο στήν Ἰταλία ὑπῆρχε μια προσωπικότης ὑπῆρξε τάξις.[70] Μέ τήν ἄφιξι τοῦ Βιέτινχοφ ἐπέστρεψαν πάλι οἱ πλέον ἀρνητικές ἐπιδράσεις. Εἶναι οἱ συνηθισμένοι ἀπατεῶνες τούς ὁποίους ἐπισημαίνει ὁ Κλάουζεβιτς, ἄνθρωποι γιά τούς ὁποίους ὁ εὐκολώτερος δρόμος εἶναι πάντοτε ὁ καλύτερος. Στήν πραγματικότητα ὁ δρόμος πού φαίνεται περισσότερο εὔκολος εἶναι πάντοτε ὁ περισσότερο ἀνόητος. Σ' αὐτόν ὁδηγεῖ ἡ χαζοπονηριά. Ἐγώ δέν ἔχω πλέον ἀμφιβολίες γιά μένα ὁ ἀγῶνας θά εὕρη ἐδῶ τό ἀποφασιστικό του σημεῖο.

Ἄν εἶναι ἀλήθεια ὅτι στόν Ἅγιο Φραγκίσκο ἀνεφάνησαν δυσκολίες[71] — οἱ ὁποῖες ἀργά ἤ γρήγορα ἦταν μοιραῖο νά φανοῦν — θά μποροῦσε ἀκόμη νά πραγματοποιηθῆ μια μεταβολή, ἀλλά μόνον ἄν μποροῦσα νά καταφέρω ἕνα κτύπημα στόν προλεταριακό κολοσσό. Ἴσως τότε θά

70 Ἀναφέρεται στόν Κέσσελριγκ ὁ ὁποῖος κράτησε τό Μέτωπο τῆς Ἰταλίας 15 ὁλόκληρους μῆνες.

71 Οἱ ἐργασίες τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν ἄρχισαν στόν Ἅγιο Φραγκίσκο στίς 25 Ἀπριλίου τοῦ 1945. Στήν αἴθουσα τῆς ὄπερας στοιβάζονται 850 ἀντιπρόσωποι 46 Ἐθνῶν. Ἀλλά ἡ ἑορταστική ἀτμόσφαιρα δέν μπορεῖ νά κρύψη τό κῦμα τῆς καχυποψίας πού ἔχει συνεπάρει τούς συνέδρους.

πεισθοῦν καί οἱ ἄλλοι ὅτι ὑπάρχει ἕνα μοναδικό πρόσωπο εἰς τόν κόσμο τό ὁποῖο μπορεῖ νά ἀναχαιτίση τόν Μπολσεβικισμό· καί αὐτός εἶμαι ἐγώ μέ τό κόμμα καί τόν Γερμανικό λαό.

Ἄν ὅμως ἡ μοίρα ὤφειλε νά ἀποφασίση διαφορετικά δέν θά ἤθελα νά ἐξαφανισθῶ μέ τρόπο ἄδοξο ἀπό τήν παγκόσμιο σκηνή. Θά θεωροῦσα τόν ἑαυτό μου χίλιες φορές δειλό, ἄν αὐτοκτονοῦσα στό Ὀμπερσάλτσμπεργκ, ἀντί νά ἀντισταθῶ καί νά πέσω ἐδῶ. Καί νά μήν ἔλθη νά μοῦ πῆ κανείς: Ἐσεῖς πού εἴσαστε ὁ Φύρερ θά ὀφείλατε... Ἐγώ εἶμαι ὁ ἀρχηγός ἕως ὅτου θά εἶμαι εἰς θέσι νά ὁδηγῶ. Βεβαίως δέν θά μποροῦσα νά ὁδηγήσω κανένα ἄν κατέφευγα στήν κορυφή κάποιου βουνοῦ· πρέπει νά ἐξασκήσω μιά πραγματική διοίκησι σέ στρατεύματα, τά ὁποῖα μέ ὑπακούουν.

Ἄν κατόρθωνα νά νικήσω γιά μιά ἀκόμη φορά, ὅσο καί ἄν αὐτό φαίνεται δύσκολο, θά μποροῦσα μέ κάθε νομιμότητα, νά ξανακινήσω τά στοιχεῖα ἐκεῖνα τά ὁποῖα ἐξακολουθοῦν νά μοῦ φέρνουν ἐμπόδια. Μόνον μιά ἡρωική θέλησι μπορεῖ νά μᾶς βοηθήση νά ξεπεράσουμε αὐτήν τήν ἀπελπιστική ὥρα. Ἀκόμη μιά φορά, στά παλιά χρόνια, οἱ ἀσιατικές ὀρδές δέν ἀναχαιτίσθησαν μέ προτάσεις συνθηκολογήσεως ἀλλά μέ δυναμική ἀναμέτρησι. Παλιά ἐδοκιμάσαμε, πόσο ἦταν δύσκολο νά διαπραγματευθοῦμε μέ τόν Μολότωφ καί τότε ἤμασταν στό ἀπόγειο τῆς ἰσχύος μας. Ἰδού, εὑρισκόμαστε μπροστά ἀπό τόν μεγάλο Χάν ὁ ὁποῖος ζητεῖ νά κατακτήση τήν Εὐρώπη. Ἡ Ἀγγλία βλέπει ξεκάθαρα πλέον ὅτι ὁ Μπολσεβικισμός θά ἁπλωθῆ καί πέρα ἀπό τά σύνορα πού τοῦ ἔχουν παραχωρηθῆ. Εἶναι ἡ ὥρα τῆς ἀποφασιστικῆς μάχης.

Ἄν κερδίσω αὐτήν τήν μάχη δέν ἐπιδιώκω τίποτα διά προσωπική μου δόξα. Ἀλλά τουλάχιστον θά ἔχω ἀποκατασταθῆ. Καί θά μπορῶ νά ἀπαλλαγῶ ἀπό μιά ὁμάδα στρατηγῶν, ἀκόμη καί τῶν S.S., πού ἀπέτυχαν σέ στιγμές ἀποφασιστικές. Ἀλλά γιά νά μπορῶ νά τούς κατηγορήσω γιά ὑποχώρησι πρέπει ἐγώ νά μήν ὑποχωρήσω. Πιθανόν νά χαθῶ σ' αὐτήν τήν μάχη. Σ' αὐτήν τήν περίπτωσι θά πέσω μέ τιμή. Καί πάντα θά ἦταν προτιμότερο ἀπό μιά ἄδοξη φυγή μου στό Μπεργχτεσγκάντεν ὅπου θά ἦσαν ἀπολύτως ἄχρηστες ὅλες οἱ διαταγές πού θά ἠμποροῦσα νά ἐκδώσω.

Τό λεγόμενο «ὀχυρό τῶν Ἄλπεων», δέν δύναται νά ὑπερασπισθῆ ἀπό μόνο του. Εἶναι μια αὐταπάτη. Ἐκεῖ κάτω ὁ στρατός διαλύεται. Στόν νότο δέν γίνεται τίποτε πλέον.

Βλέπω μία μόνον πραγματική πιθανότητα γιά νά βγοῦμε ἀπό αὐτήν τήν κατάστασι καί νά κερδίσουμε μία ἐπιτυχία σέ ἕνα σημεῖο πολύ συγκεκριμένο. Σκεφθῆτε τήν ἐπίδρασι πού θά εἶχε αὐτό στούς Ἄγγλους. Ἄν εἶναι δυνατόν νά κρατηθῆ τό Βερολῖνο — ἤδη πολλοί ἀρχίζουν νά φοβοῦνται τούς Ρώσσους — τότε θά δῆτε ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι διαθέτουν μιά ἀνάλογη ἱστορική κατανόησι θά ξαναβροῦν τό θάρρος νά ἀντιταχθοῦν στόν Μολότ

Καί ἴσως ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι θά ποῦν· ἄν εὑρίσκαμε μιά συμφωνία μέ τήν Γερμανία θά μπορούσαμε νά κάνουμε κοινό μέτωπο ἐναντίον τοῦ Σοβιετικοῦ γίγαντος.

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ: Ἔπειτα ὑπάρχει κι ἡ ἄλλη ὄψις τοῦ νομίσματος. Ὁ Στάλιν ἐνώπιον μιᾶς παρομοίας διαθέσεως τῶν δυτικῶν, ἡ ὁποία θά ἀκολουθοῦσε τήν Γερμανική νίκη στό Βερολῖνο, θά μποροῦσε νά σκεφθῆ: Δέν ἀξίζει τόν κόπο νά κατακτήσω τήν Εὐρώπη μέ κίνδυνο νά ἑνώσω Ἄγγλους καί Γερμανούς. Συμφέρον μου εἶναι νά εὕρω κάποια λύσι μέ τούς Γερμανούς. Ἀκόμη καί ὁ Φρειδερῖκος ὁ Μεγάλος εὑρέθη κάποτε σέ μιά κατάστασι παρόμοια μέ τήν δική μας καί ξανακέρδισε ὅλο τό κῦρος του μέ τήν μάχη τοῦ Leuther[72]. Ἄν ὁ Φύρερ ἀποδείξη ὅτι ὁ ἐχθρός δύναται νά ἀναχαιτισθῆ, ὅτι μπορεῖ νά τόν ἀντιμετωπίση δίχως νά ὑποχωρῆ, ὅτι μπορεῖ νά κερδίση τήν μάχη, τότε ὅλες μαζί οἱ ὁμαδικές ἐκτελέσεις δέν θά προκαλοῦσαν καταπιεστική ἐντύπωσι ἀλλά μορφωτική.

ΧΙΤΛΕΡ: Δέν μπορῶ νά ἀνεχθῶ νά ἐκτελοῦνται ἄνδρες διά κάτι τοῦ ὁποίου καί ἐγώ θά ἤμουν ἔνοχος. Δέν ἦλθα εἰς αὐτόν τόν κόσμο γιά νά ὑπερασπίσω τήν βίλλα μου στήν ἐξοχή.

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ: Ἄν ἡ κατάστασις στόν νότο καί στήν δύσι ἦταν διαφορετική ἄν ἡ μάχη τοῦ Βερολίνου ἦταν παρόμοια μέ τήν πολιορκία τοῦ Μπρεσλάου, τότε καί ἐγώ θά εἶχα ἀντιταχθῆ στήν ἰδέα νά παραμείνουμε στό Βερολῖνο ἀπό καθαρό θέμα ἀρχῆς. Ἀλλά ὁ Φύρερ ἀπεφάσισε νά ἀντιμετωπίση τούς Ρώσους σ' αὐτό τό σημεῖο καί ἔκανε ἔκκλησι στόν Γερμανικό λαό γιά μιά ὑστάτη ἀπόδειξι τῆς πίστεως του. Ὅ,τι καί ἄν γίνη πρέπει νά πολεμήσουμε ἐδῶ.

ΧΙΤΛΕΡ: Γιά μένα δέν ὑπάρχει πλέον πρόβλημα. Εἶναι ἡ τελευταία εὐκαιρία, πού μᾶς παρουσιάζεται γιά νά ὑπερασπίσουμε τουλάχιστον τήν προσωπική μας ἀξιοπρέπεια. Πρέπει νά θραύσουμε σέ κάποιο σημεῖο τήν δύναμι τοῦ μεγάλου Χάν. Ἡ δύναμις τῶν Χάν τῆς Ἀσίας ὀφείλει νά σπάση σέ κάποιο εἰδικό σημεῖο. Ὅπως τόν καιρό τῆς πολιορκίας τῆς Βιέννης. Τώρα εὑρισκόμεθα στήν πολιορκία τοῦ Βερολίνου. Ὅταν ἡ Βιέννη κατώρθωσε νά διώξη τούς Τούρκους ἡ ἰσχύς τῶν Τούρκων δέν κατέρρευσε ἀμέσως ἕνεκα τούτου. Ὅμως ὑπῆρξε σάν ἕνας φάρος. Ἄν ἡ Βιέννη εἶχε δουλικά συνθηκολογήσει οἱ Τοῦρκοι θά εἶχαν εἰσβάλλει σ' ὅλη τήν Εὐρώπη.

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ: Μοῦ φαίνεται πρωταρχικῆς σημασίας τό γεγονός, ὅτι πρέπει νά κρατήσουμε ὅσο τό δυνατόν περισσότερο τήν ἀμυντική περιοχή τοῦ Βερολίνου, μέχρις ὅτου φθάσουν οἱ ἐνισχύσεις ἀπ' ἔξω.

72 *Μάχη τοῦ* Leuther. *Πλησίον τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ στήν Μπρεσλάβια συνεκρούσθησαν τόν Δεκέμβριο τοῦ 1757 τά στρατεύματα τοῦ Φρειδερίκου II τῆς Πρωσσίας μέ τούς Αὐστριακούς κατά τήν διάρκεια τοῦ ἑπταετοῦς πολέμου.*

ΧΙΤΛΕΡ: Ὅσο μᾶς σφίγγουν χειρότερα εἶναι. Οἱ σύμμαχοι ἔχουν σίγουρα καθορίσει μιά διαχωριστική ζώνη μέ βάσι διπλωματικές συμφωνίες. Ἀλλά βεβαίως οἱ Ρῶσοι δέν προτίθενται νά τίς σεβασθοῦν. Τό ξέρω διότι ἐνθυμοῦμαι καλῶς τόν χειμῶνα τοῦ 1940. Δέν εἰσῆλθα στόν πόλεμο ἐναντίον τῆς Ρωσίας ἀπό καθαρή ἀνοησία, ἀλλά διότι μοῦ ἐφαίνετο ἀπό ἀκριβεῖς πληροφορίες ὅτι ἑτοιμαζόταν μιά συμμαχία ἀνάμεσα στήν Ρωσία καί τήν Ἀγγλία. Τό πρόβλημα γιά μᾶς ἦταν νά ἐπιτεθοῦμε πρῶτοι ἤ νά περιμένουμε νά λυσσοδοῦμε σέ μιά ἀνύποπτη στιγμή.

Τότε ἦταν πού ἔμαθα νά γνωρίζω τόν Μολότωφ. Ἐκείνη τήν ἐποχή οἱ Ρῶσοι δέν εἶχαν ἐπιτύχει κανένα μεγάλο ἐπίτευγμα. Εἶχαν νικηθῆ ἀκόμη καί ἀπό τήν Φινλανδία. Ἔπειτα τούς ἀφήρεσαν δύο ἐπαρχίες. Κατά τήν διάρκεια τῆς ἐκστρατείας στήν Πολωνία εἶχαν διστάσει τόσο πολύ πού τά στρατεύματά μας ἦσαν ἀναγκασμένα νά περάσουν τήν διαχωριστική γραμμή πού εἶχε συμφωνηθῆ. Ἔπειτα ἀκολούθησε ἡ ἐπίθεσις μας στήν Δύσι κατά τήν διάρκεια τῆς ὁποίας εἴχαμε μιά καταπληκτική ἐπιτυχία. Οἱ Ρῶσοι δέν τήν ἀνέμεναν. Ἦταν ἡ μεγαλύτερη νίκη ὁλοκλήρου τῆς παγκοσμίου ἱστορίας. Ἀκολούθησαν οἱ ἐπιδεικτικές ἐπιχειρήσεις τῆς Λουφτβάφφε ἐναντίον τῆς Ἀγγλίας. Καί ἀκριβῶς ἐκείνη τήν ἐποχή ὁ Μολότωφ ἦλθε στό Βερολῖνο κάνοντάς μου προτάσεις ἀπίστευτες.

Ἤθελε νά δώσουμε στήν Ρωσία βάσεις σέ Δανικό ἔδαφος γιά νά μπορῆ ὁ στόλος της νά ἔχη διέξοδο στήν Θάλασσα τοῦ Βορρᾶ. Ἀπαιτοῦσε οὔτε λίγο οὔτε πολύ τήν Κωνσταντινούπολη, τήν Ρουμανία, τήν Βουλγαρία, τήν Φινλανδία· καί ἐκείνη τήν στιγμή εἴμεθα ἐμεῖς οἱ νικητές. Ἀναρωτιέμαι τί θά ζητήση τώρα ἀπό τούς Ἀγγλοαμερικανούς ἔπειτα ἀπό τόσες ἐπιτυχίες καί τόσα καταστρεπτικά σφάλματα τῶν Συμμάχων.

Σ' αὐτά προστίθεται καί ὁ πόλεμος στήν Ἀσία. Στήν Ἀμερική οἱ πλέον ψυχροί ὑπολογιστές θά ἀναρωτηθοῦν: Τί μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ Εὐρώπη; Μήπως διά νά ἐπενδύσουμε κεφάλαια; Ἀλλά αὐτή βεβαίως δέν μπορεῖ νά γίνη ποτέ δική μας ἀγορά. Καί οἱ πρῶτες ὕλες οἱ ὁποῖες μᾶς ἐνδιαφέρουν εὑρίσκονται στήν Κίνα. Ἐπί πλέον, δέν ἐπιθυμοῦν τήν Ρωσία στόν πόλεμο ἐναντίον τῆς Ἰαπωνίας. Θά ἤθελαν νά τήν νικήσουν ἀπό μόνοι τους.

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ: Ἄν οἱ Σοβιετικοί φθάσουν στόν Ἔλβα καί καταλάβουν τό Προτεκτοράτο, οἱ Ἀμερικανοί θά φύγουν σύντομα ἀπό τήν Γερμανία. Ἀπό τήν Ἀγγλία θά παραμείνουν 20-25 μεραρχίες. Εἰρηνιστική προπαγάνδα καί κομμουνισμός τοῦ σαλονιοῦ θά σκουριάσουν τό πνεῦμα τῶν Ἀγγλικῶν στρατευμάτων. Ὁ Στάλιν θά ἐπανεξοπλίση τό μέρος τῆς Γερμανίας πού θά τοῦ παραχωρήσουν καί θά τό στρέψη ἐναντίον τῶν συμμάχων πού ἔσβυσαν ἀπό προσώπου γῆς τίς πόλεις μας. Καταλαβαίνει ἀπό προπαγάνδα περισσότερο ἀπό τούς Ἄγγλους. Οἱ Σοβιετικοί κρατοῦν τήν κατάστασι στό χέρι. Πολύ σύντομα θά ἐπαναληφθοῦν οἱ ἐχθροπραξίες.

Δέ καταλαβαίνω, πῶς οἱ ἔξυπνοι Ἐγγλέζοι δέν τό ἀντιλαμβάνονται.
ΧΙΤΛΕΡ: Θά ἔχουμε μιά καινούργια ἔκδοσι ἐκείνης πού ὁ Λόϋδ Τζώρτζ μοῦ εἶχε κάποτε προσδιορίσει σάν προσωρινή εἰρήνη. Ὁ Λόϋδ Τζώρτζ ἔγραφε τότε σέ ἕνα μνημόνιο: Ἡ εἰρήνη τῶν Βερσαλλιῶν ἦταν ἐξωφρενική καί παράλογη. Ἡ Ἀγγλία εἶχε καταστρέψει τήν Εὐρωπαϊκή ἰσορροπία. Αὐτή ὑπῆρξε μιά κλασσική προφητεία τοῦ Λόϋδ Τζώρτζ. Ἄν σήμερα θά βγαίναμε τόσο αἰσχρά ἀπό τήν σκηνή τοῦ κόσμου θά εἴχαμε ζήσει μάταια. Τό νά ζήσουμε μερικές ἡμέρες περισσότερο ἤ λιγώτερο εἶναι πλέον ἀδιάφορο. Καλύτερα νά τερματίσουμε τόν ἀγῶνα μέ τιμή παρά νά ἐπιζήσουμε μερικούς μῆνες ἤ ἕνα χρόνο μέ τήν ντροπή.
ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ: Ἄν μᾶς πάη καλά, μᾶς πῆγε. Ἄν μᾶς ἐπήγαινε ἄσχημα, ἄν ὁ Φύρερ ὤφειλε νά εὕρη εἰς τό Βερολίνο ἕναν τιμημένο θάνατο καί ἡ Εὐρώπη ὤφειλε νά γίνη κομμουνιστική, σέ 5 χρόνια τό πολύ, ἡ προσωπικότης τοῦ Φύρερ θά γίνη μυθική καί ὁ Ἐθνικοσοσιαλισμός ἕνας μῦθος... διότι ἐντελῶς ξαφνικά θά ἐξαγνισθῆ ἀπό ἐκεῖνες τίς ἀνθρώπινες σκουριές, οἱ ὁποῖες σήμερα γίνονται ἀντικείμενον κριτικῆς.
ΧΙΤΛΕΡ: Αὐτή εἶναι ἡ ἀπόφασίς μας, νά προσπαθήσουμε νά σώσουμε τά πάντα σ' αὐτό τό σημεῖο χρησιμοποιῶντας καί τόν τελευταῖο ἄνδρα. Αὐτό εἶναι τό χρέος μας.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ 25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1945

ΧΙΤΛΕΡ: Ὑπάρχει μιά διάψευσις τοῦ Τάςς ἀπό τήν ὁποία προκύπτει ὅτι ἡ διαχωριστική γραμμή εἶχε υἱοθετηθῆ μόνον ἀπό τήν μία πλευρά. Ἐρεύνησα ἀκόμη τήν κατάστασι στήν ἀνατολική Ἀσία. Ἄν οἱ Ἀμερικανοί θέλουν ἀκόμη νά κερδίσουν κάτι σ' αὐτόν τόν πόλεμο πρέπει νά παγιώσουν ὡρισμένα συμφέροντα. Καί αὐτό θά ἦταν δυνατόν μόνον ὅταν:

1) Καταστρέψουν ὅσο μποροῦν περισσότερο τήν Εὐρώπη, διότι τότε ἡ Εὐρωπαϊκή βιομηχανία δέν θά μπορέση νά ὀρθοποδήση πρίν περάσουν 10 χρόνια καί ὅλον αὐτό τόν καιρό δέν θά δύναται νά δημιουργήση ἀνταγωνισμό.

2) Νά διατηρήσουν ὁριστικά σάν ἀγορά τήν νοτιοανατολική Ἀσία. Ἀλλά τώρα οἱ ἀμερικανοί πολεμοῦν μόνο διά νά ἀπελευθερώσουν Ἀγγλικές καί Ὀλλανδικές ἀποικίες, ὥστε οἱ ἄλλοι νά θησαυρίζουν καί οἱ Σοβιετικοί νά μποροῦν νά καταλάβουν τήν Κίνα καί τήν Μαντζουρία. Καί αὐτό ὅλο εἶναι μιά τρέλλα. Ἀλλά οἱ Ἀμερικανοί ξέρουν νά εἶναι ὑπολογιστές. Ἡ πολιτική μεταβολή πού τώρα συνέβη, θά εἶναι μία καθαρή ἀλλαγή καθεστώτων. Ἄν μπορέσουμε ἐδῶ νά σταματήσουμε τήν πορεία πού ἔχει λάβει αὐτή ἡ ἱστορία τί θά συμβῆ; Ἄν κατορθώσουμε νά ἀντισταθοῦμε καί νά χτυπήσουμε τήν Ρωσία, νά τῆς καταφέρουμε ἕνα χτύπημα πρίν νά καταρρεύσουμε τελείως, οἱ Ἀμερικανοί θά πεισθοῦν ὅτι

εἶναι καλύτερα γι' αὐτούς νά ἀφοσιωθοῦν ὁλοκληρωτικά στήν ἀνατολική Ἀσία γιά νά ἐξασφαλίσουν αὐτήν τήν ὑπέρμετρη ἀγορά, ἡ ὁποία μαζί μέ τήν Κορέα, τις Φιλιππίνες καί τήν Μαντζουρία καταλαμβάνει μία ἔκτασι κατοικουμένη ἀπό μισό δισεκατομμύριο ἀνθρώπους.
ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ: Εἶναι πολιτικές ἐξελίξεις οἱ ὁποῖες εὑρίσκονται καθ' ὁδόν, ἀλλά ἔχουν ἀκόμη ἀνάγκη ἀπό μια ὤθησι γιά νά φθάσουν στήν τελεία ὡριμότητα, ὅπως στήν περίπτωσι τοῦ Παγκοσμίου πολέμου. Τό ὅτι ὁ ἐχθρικός συνασπισμός εἶναι στά πρόθυρα τῆς διαλύσεως τό παραδέχονται οἱ ἴδιοι οἱ σύμμαχοι. Μιλοῦν ἀπό τώρα γιά ἕνα τρίτο Παγκόσμιο πόλεμο. Ἡ ἰδέα ἑνός Γ' Παγκοσμίου πολέμου ἀποτελεῖ ἤδη μέρος τοῦ συνηθισμένου γλωσσολογίου τοῦ Ἀγγλοαμερικανοῦ τύπου. Ὁ θάνατος τοῦ Ροῦσβελτ ἐσήμανε τό πρῶτο βῆμα πρός αὐτήν τήν κατεύθυνσι, ἀλλά δέν εἶναι ἀρκετό. Ἄν ἡ Γερμανία κάνη ἕνα ἀκόμη βῆμα, ἄν ἀποδείξη — ἐδῶ στό Βερολίνο — ὅτι εἶναι ἀκόμη ἱκανή νά ἀντιδράση, θά μπορούσαμε νά φθάσουμε εὔκολα στήν διάσπασι τοῦ ἐχθρικοῦ συνασπισμοῦ.
ΧΙΤΛΕΡ: Οἱ ἀπομονωτιστές θά μποροῦσαν νά ποῦν ἐπιτέλους: Οἱ Ἀμερικανοί Boys πρέπει νά πολεμοῦν μονάχα γιά τά Ἀμερικανικά συμφέροντα. Γιατί οἱ Ἀμερικανοί θά ἔπρεπε νά σκοτώνονται γιά συμφέροντα πού δέν εἶναι τῆς Ἀμερικῆς;[73]

Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά Δημοκρατία δέν θά ὑπάρξη σέ κανένα μέρος, οὔτε στήν Ρουμανία, οὔτε στήν Βουλγαρία, οὔτε στήν Φινλανδία. Οἱ Ἀμερικανοί θά ἠδύναντο νά ἀποσυρθοῦν διά νά ἀφοσιωθοῦν παντελῶς στήν Ἀσία ἀφήνοντας σέ ἐμᾶς ἐλευθερία δράσεως ἐναντίον τῶν Σοβιετικῶν ὥστε νά τούς ἐμποδισθῆ πᾶσα ἐπέμβασι στήν Ἀσία.

---

73. Ἀπό τήν ἔναρξι τοῦ πολέμου οἱ ἀπομονωτιστές ἐπηρέαζαν βαθύτατα τήν ἀμερικανική κοινή γνώμη. Ἀνάμεσά τους ὁ Τσάρλς Λίμπεργκ καί ὁ στρατηγός Χιούγκ Τζόνσον. Μέ τό ἐπεισόδιο τοῦ Πέρλ Χάρμπορ ὁ ἀπομονωτισμός ἀποχωρεῖ γιά νά ξαναφουντώση πάλι μέ τό τέλος τοῦ πολέμου. Ἄνθρωποι ὅπως ὁ Λά Φολλέτ, ὁ Μπέννετ, ὁ Κλάρκ, ὁ Βάντεμπεργκ δέν ἐγκρίνουν τήν ἐξωτερική πολιτική τοῦ Ροῦζβελτ, ὁ ὁποῖος χύνει Ἀμερικανικό αἷμα διά νά ἀπελευθερώση Ἀγγλικές, Γαλλικές καί Ὀλλανδικές ἀποικίες στήν Ἀσία.

Ἡ Ρωσική προώθησις συνεχίζεται — Στό Νέουκελν ἡ κατάστασις γίνεται δραματική — Παρουσιάζονται οἱ πρῶτες ἀρρυθμίες στόν συντονισμό τῆς ἀμύνης τῆς πρωτευούσης — Ὁ στρατηγός τῆς Λουφτβάφφε φόν Γκράϊμ συνοδευόμενος ἀπό τήν νεαρή πιλότο Ράϊτς φθάνει στό Βερολῖνο — Ἡ εἴδησις τῆς ἀφίξεως τοῦ στρατηγοῦ Βένκ γεμίζει μέ αἰσιοδοξία τούς πολιορκημένους — Συλλαμβάνεται ὁ στρατηγός Φέγγελαϊν μέ τήν κατηγορία τῆς λιποταξίας.

Ὁ ἀγῶνας γύρω ἀπό τά δύο ἀεροδρόμια ἐξακολουθεῖ τό ἴδιο σκληρός. Οἱ ἀποδεκατισμένες Γερμανικές δυνάμεις, πέρα ἀπό τούς Ρώσους ἔχουν νά ἀντιμετωπίσουν ἕναν ἄλλο ἐχθρό περισσότερο τρομερό. Τήν κούραση. Εἶναι ὑποχρεωμένοι νά πολεμοῦν συνεχῶς. Οἱ ἐφεδρεῖες δέν ὑπάρχουν. Τά πυρομαχικά τελειώνουν καί αὐτά εἶναι ὑποχρεωμένοι νά πυροβολοῦν μόνον ὅταν ὁ στόχος δέν ἐπιτρέπει περιθώρια λάθους. Οἱ Ρῶσοι ἀνυπόμονοι νά φθάσουν στό κέντρο τοῦ Βερολίνου παρακάμπτουν τίς ἑστίες ἀντιστάσεως. Ἀπό τήν περιοχή τοῦ ἀεροδρομίου στό Γκάτοφ στρέφονται μαζικά πρός τό Γκρουνεβάλντ. Τά ρωσικά κανόνια σφυροκοποῦν ἀδιάκοπα τίς ἐχθρικές θέσεις. Στό Ὀλυμπιακό στάδιο ἡ Χιτλερική Νεολαία ξεπερνᾶ κάθε προσδοκία. Στό Χάλεσες Τόρ ἕνα ἀποκομμένο τμῆμα Δανῶν ὑποχωρεῖ βῆμα πρός βῆμα. Στό Νέουκελν ἡ κατάστασις εἶναι περισσότερο δραματική. Πίσω ἀπό μερικά «Τίγρης», Γάλλοι καί Σκανδιναυοί προχωροῦν σκυφτοί. Ἐπιχειροῦν νά ἀπωθήσουν τούς Ρώσους ἀπό τό Κέρνερπαρκ καί τήν Ριχαρντπλάτς.

«Ὅταν ἔφθασε ἡ εἴδησις ὅτι Ρωσικά τεθωρακισμένα πλησίαζαν ἀπό τά βορειοδυτικά ὁ δεκαεξάχρονος Λόθαρ Λόους καί ἕνας νεαρός ἀξιωματικός μέ ξύλινο πόδι ἐπῆγαν νά ἐπιθεωρήσουν τήν Σοφιεν Σαρλοτενστράσσε. Εἶχαν ἀπό ἕνα πάντσερφάουστ καί ὁ Λόους διέθετε ἕνα ἐλαττωματικό αὐτόματο Ἰταλικῆς κατασκευῆς.

Εκρύφθησαν στό υπόγειο ἑνός κτιρίου ἀπό τό ὁποῖο μποροῦσαν νά δοῦν τήν προώθησι τριῶν Ρωσικῶν τεθωρακισμένων. Ὁ Λόους ἄρχισε τήν δράσι, μέ τό πάντσερφάουστ ἐνῶ ὁ λοχαγός τόν ἐκάλυπτε μέ τό Ἰταλικό αὐτόματο. Τό πάντσερφάουστ ἔπεσε ἀνάμεσα στίς ἐρπύστριες τοῦ τεθωρακισμένου ἀκινητοποιῶντας το. Ἀλλά σχεδόν ἀμέσως τά κανόνια τῶν τεθωρακισμένων ἐστράφησαν πρός τό ὑπόγειο καί οἱ δύο νέοι βιάστηκαν νά ἐπιστρέψουν στό KOMIKER. Ὁ ταγματάρχης Μπέχτλε τούς ἀντέμειψε μέ τόν σιδηροῦν σταυρό δευτέρας τάξεως.»[74]

74 A. TULLY: *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 244-45*

Ἡ ἄμυνα τῶν Γερμανῶν τοῦ Βερολίνου στηρίζεται ἀποκλειστικά στήν πρωτοβουλία καί τόν φανατισμό τῶν ἀνδρῶν τοῦ μετώπου. Ὁ καθένας ἀγωνίζεται γιά τόν τομέα του. Δέν ὑπάρχουν πιθανότητες συμπράξεως μεταξύ τῶν τομέων καί πολύ περισσότερο μεταξύ τῶν προκεχωρημένων ὁμάδων οἱ ὁποῖες ἔχουν χάσει κάθε ἐπαφή μέ τήν διοίκησι. Ἐλάχιστες μονάδες διαθέτουν ἀσύρματο. Οἱ διαταγές ἔρχονται καί φεύγουν διά μέσου συνδέσμων μοτοσυκλετιστῶν. Ὅσοι τίς ἐκτελοῦν δέν κάνουν ἄλλο ἀπό τό νά μεγαλώνουν τό χάος πού ἤδη ἐπικρατεῖ. Εἶναι φανερό ὅτι τό ἐπιτελεῖο τοῦ Βάϊλντιγκ ἀγνοεῖ τήν πραγματικότητα ἀναφορικά μέ τίς Γερμανικές θέσεις. Σέ πολλές μονάδες φτάνουν διαταγές οἱ ὁποῖες σέ ἐλάχιστο χρόνο ἀνακαλοῦνται. Μέσα σ' αὐτή τήν γενική σύγχυσι μπλέκονται καί οἱ ἁρμοδιότητες τῆς Ἀνωτάτης Διοικήσεως τῆς Βέρμαχτ μέ ἐκεῖνες τῆς Ἀνωτάτης διοικήσεως στρατοῦ.[75]

Γιά νά καθυστερήσουν τούς Ρώσους οἱ Γερμανοί ἀνατινάζουν τίς γέφυρες τῶν διωρύγων ἀλλά αὐτές οἱ ἀπελπισμένες ἐνέργειες δέν ἁπλοποιοῦν τά πράγματα. Οἱ Ρῶσοι ἐμφανίζονται ἀπό παντοῦ. Μέσα στό μετρό καί τίς γύρω γαλαρίες ὅπου ἔχουν καταφύγει χιλιάδες ἀμάχων οἱ μάχες διεξάγονται σῶμα πρός σῶμα. Οἱ ἀντίπαλοι πολεμοῦν μέ τά μαχαίρια καί τίς χειροβομβίδες. Οἱ Ρωσικές ὀβίδες ἀρχίζουν νά πέφτουν ἀπευθείας πάνω στό κτίριο τῆς Καγκελλαρίας.

Στό ἡμερολόγιό του ὁ ἀξιωματικός τῆς Μύνχενμπεργκ σημειώνει:

«Ἡ νύχτα εἶναι φωτισμένη σάν παραμύθι. Οἱ βόμβες πέφτουν συνεχῶς. Δέν ἀκούγεται τίποτα ἄλλο ἐκτός ἀπό τίς ἐκρήξεις τῶν χειροβομβίδων. Μᾶς πυροβολοῦν ἀπό κρυψῶνες καί ἀρκετά σπίτια, πιθανότατα ἄνθρωποι τοῦ ἐχθροῦ. Ἔφθασε ἡ εἴδησις ὅτι ὁ διοικητής τῆς πόλεως ἀντικατεστάθη. Τώρα ἀνέλαβε ὁ στρατηγός Βάϊλντιγκ. Ὁ στρατηγός Μοῦμερτ εἶναι ὁ ἀρχηγός τῶν τεθωρακισμένων μονάδων. Γύρω στίς 5.30 τό πρωΐ ἔγινε ἕνας κολοσσιαῖος βομβαρδισμός τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ. Οἱ Ρῶσοι ἐπιτίθενται. Χρειάζεται νά ὑποχωρήσουμε μαχόμενοι ἀπό δρόμο σέ δρόμο. Τρεῖς φορές κατά τήν διάρκεια τοῦ πρωινοῦ ζητήσαμε νά μάθουμε ποῦ βρίσκεται ὁ Βένκ. Μᾶς εἶπαν ὅτι οἱ προφυλακές τοῦ στρατηγοῦ εἶχαν φθάσει στό Βέρντερ, τριανταπέντε χιλιόμετρα ἀπό τό Βερολῖνο. Μιά καθησυχαστική ἀνακοίνωσις τοῦ ὑπουργείου Προπαγάνδας ἀναφέρει ὅτι ὅλες οἱ δυνάμεις τῆς περιοχῆς τοῦ Ἔλβα κατευθύνονται πρός ἐμᾶς.»[76]

Πρός τό βράδυ ἐμφανίζονται πάνω στόν οὐρανό τοῦ Βερολίνου

75 O.K.H. OBERKOMMANDO DES HEERES: *Ἀνωτάτη διοίκησις στρατοῦ*

76 A. TULLY: *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 223*

ἀεροπλάνα τῆς Λουφτβάφφε τα ὁποῖα ρίχνουν ἐφόδια μὲ ἀλεξίπτωτα. Λίγο ἀργότερα ἕνα Φίζελερ στόρχ προσγειώνεται πάνω στὸν ἄξονα « Ἀνατολὴ - Δύση». Στὴν θέση τοῦ πιλότου ἡ νεαρή, ὄμορφη ἀμαζόνα Χάννα Ράιτς, ἡ μοναδικὴ Γερμανίδα ἡ ὁποία ἔχει παρασημοφορηθῆ μὲ τὸν σιδηροῦν σταυρό. Δίπλα της ὁ τραυματισμένος στρατηγός φὸν Γκράιμ.

Ὁ στρατηγὸς ἀντιμετωπίζοντας χίλια ἐμπόδια τὰ εἶχε καταφέρει. Ὁ Φύρερ τοῦ εἶχε ζητήσει νὰ ἔλθη στὸ Βερολῖνο καὶ αὐτὸς εἶχε ἔλθει. Εἶχαν ξεκινήσει ἀπὸ τὸ Μόναχο τὸ βράδυ τῆς 25ης. Ἔκαναν ἕναν σταθμὸ στὸ Ρέχλιν καὶ ἀπὸ κεῖ μὲ ἕνα μονοθέσιο Focke – Wulf 190 τὸ ὁποῖο μοιράζονται μὲ ἕναν ἀκόμη Γερμανὸ πιλότο προσγειώνονται μέσα στὴν κόλαση τοῦ Γκάτοφ. Ἀπὸ ἐκεῖ κατευθύνονται πρὸς τὸν ἄξονα Ἀνατολὴ-Δύση.

Ὅμως πάνω ἀπὸ τὸ Γκρύνενβαλντ τὸ ἀεροπλάνο γίνεται στόχος τοῦ ρωσικοῦ πυροβολικοῦ καὶ ὁ στρατηγὸς τραυματίζεται. Ἡ Ράιτς ἀναλαμβάνει μὲ ἑτοιμότητα τὴν διακυβέρνηση τοῦ σκάφους. Παντοῦ σημάδια καταστροφῆς. Ἡ περίφημη Οὔντερ ντὲν Λίντεν εἶναι μιὰ θάλασσα ἀπὸ ἐρείπια ἐνῶ ἡ Μπισμαρκστράσσε γεμάτη ἀπὸ κρατῆρες θυμίζει σεληνιακὸ τοπεῖο. Ὁ διάδρομος τοῦ ἄξονος Ἀνατολὴ-Δύσις δὲν εἶναι σὲ καλύτερη κατάσταση.

Μὲ ἕνα ταλαιπωρημένο φορτηγὸ τῆς Βέρμαχτ καλύπτουν τὴν σύντομη ἀπόσταση ποὺ τοὺς χωρίζει ἀπὸ τὸ μπούνκερ. Βιαστικὰ μερικοὶ SS ποὺ ἔχουν ἤδη εἰδοποιηθεῖ, μεταφέρουν στὰ χέρια τὸν τραυματισμένο στρατηγὸ κάτω στὸ ἰατρεῖο. Ἐνῶ ὁ στρατηγὸς βρίσκεται ἀκόμα ξαπλωμένος πάνω στὸ φορεῖο ἔχοντας δίπλα του τὴν Ράιτς μιὰ πόρτα ἀνοίγει καὶ ἐμφανίζεται ὁ Φύρερ.

Ὁ στρατηγὸς ξεχνᾶ τους πόνους του καὶ δίδει μιὰ λεπτομερῆ ἀναφορὰ γιὰ τὴν κατάσταση στὸν νότο καὶ τὰ ἀπρόοπτα τοῦ ταξιδιοῦ του. Ὁ Χίτλερ τὸν ἀκούει προσεκτικά. Μόνον ὅταν θὰ τελειώση ἡ ἀναφορὰ τοῦ στρατηγοῦ ὁ Φύρερ συνειδητοποιεῖ τὴν παρουσία τῆς Ράιτς. Θὰ τῆς σφίξη θερμὰ τὸ χέρι λέγοντας:

— Γενναία γυναίκα. Ἀποδείξατε ὅτι στὸν κόσμο αὐτὸ ὑπάρχει κάποιος ποὺ ξέρει νὰ εἶναι πιστὸς καὶ εἰλικρινής.

Ἡ Ράιτς μ' αὐτὰ τὰ λόγια θὰ περιγράψη κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἀνακρίσεώς της ἀπὸ τοὺς δυτικούς, τὴν ψυχικὴ κατάσταση τοῦ Φύρερ ἔπειτα ἀπὸ τὴν «προδοσία» τοῦ Χέρμαν Γκαῖριγκ.

« Ὁ Χέρμαν Γκαῖριγκ ἐπρόδωσε ἐμένα καὶ τὴν πατρίδα, εἶπε ὁ Χίτλερ μὲ σπασμένη φωνή. Ἐν ἀγνοίᾳ μου προσπάθησε νὰ διαπραγματευθῆ μὲ τὸν ἐχθρό. Ἡ πρᾶξις του εἶναι ὁλοφάνερο σημάδι ἀνανδρείας. Ἀντίθετα μὲ τὶς διαταγές μου κατέφυγε στὸ Μπέρχτεσγκάντεν. Ἀπὸ ἐκεῖ μοῦ ἀπέστειλε ἕνα ὑβριστικὸ τηλεγράφημα»

Χάννα Ράιτς

Τὸ πρόσωπό του ἦταν χλωμό.

«Μοῦ ἔστειλε ἕνα τελεσίγραφο. Ἕνα τελεσίγραφο. Σὲ τίποτε δὲν μπορῶ νὰ ἐλπίζω πλέον... Κανεὶς δὲν μοῦ ἀπέμεινε πιστός, ἐκηλιδώθη ἡ τιμή, ὑπέστην ὅλας τὰς ταπεινώσεις καὶ τώρα αὐτή. Τίποτα πλέον δὲν μπορεῖ νὰ μὲ τραυματίση. Τὰ ὑπέστην ὅλα»

Τὰ μάτια τοῦ Χίτλερ ἦταν γεμάτα δάκρυα.[77]

Ἡ ἄφιξις τοῦ Γκράιμ γεμίζει μὲ αἰσιοδοξία τοὺς ἐγκλείστους τοῦ μπούνκερ. Ἡ συνάντησις τοῦ στρατηγοῦ μὲ τὴν Μάγδα Γκαῖμπελς εἶναι περισσότερο ἀπὸ συγκινητική. Θὰ πέση στὴν ἀγκαλιά του κλαίγοντας ἀπὸ χαρά. Γι' αὐτὴν ὁ στρατηγὸς ἀντιπροσωπεύει τὴν ἐλεύθερη Γερμανία ἡ ὁποία συμπαρίσταται μὲ ὅλες της τὶς δυνάμεις στὸ δρᾶμα τῆς πρωτευούσης τοῦ Ράιχ.

---

77. N – D 3734 PS

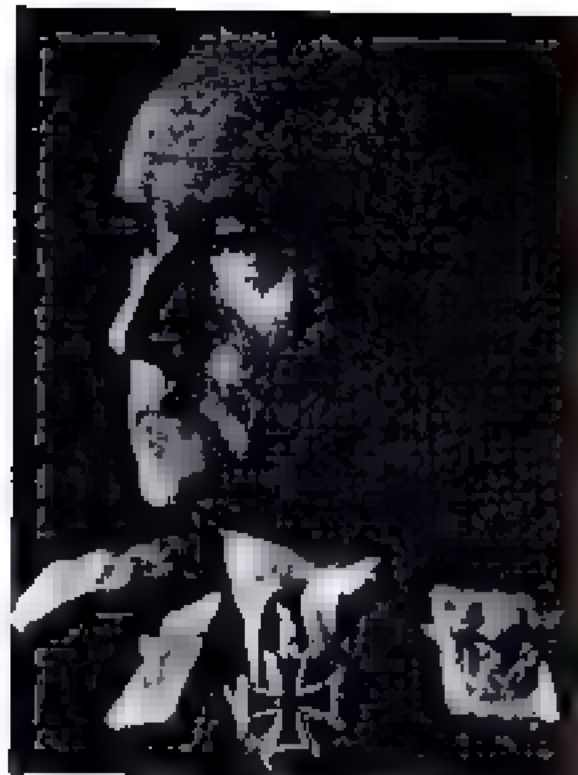

Στρατηγός Ρίττερ Φόν Γκρέϊμ

Μοναδική έξαιρεσι σ' αυτήν τήν τεταμένη άτμόσφαιρα ήταν ή ξέγνοιαστη άνεμελιά τών παιδιών τοῦ ζεύγους Γκαῖμπελς.

«Ύπῆρχε μιά μεγάλη φασαρία στόν διάδρομο ήσαν τά παιδιά τοῦ Γκαῖμπελς τά όποῖα έμιμοῦντο τόν ἦχο τῶν πολυβόλων καί τίς έκρήξεις τῶν χειροβομβίδων. Έπαιζαν πόλεμο. Μόλις εἶδαν τήν Εὔα έτρεξαν ὅλα νά τήν φιλήσουν διότι συμπαθοῦσαν πολύ τήν νέα γυναίκα. Έπειτα ένθυμούμενοι τίς συμβουλές τῆς μητέρας, τά κοριτσάκια τῆς έκαναν υπόκλισι ένῶ τό άγοράκι στάθηκε προσοχή. Ύπῆρχαν 5 κοριτσάκια και ένα άγοράκι ό Χέλμουτ ό όποῖος στά 9 του χρόνια έγνώριζε νά δίδη άναφορά όπως ένας άξιωματικός, καί μποροῦσε νά έξηγῆ τήν προέλευσι κάθε έκρήξεως ή όποία συνετάραζε τό Μπούνκερ. Ή Χέϊντε ήταν 5 χρονῶν, ή Χέντα 6 ή Χίλντε 7, καί ή Χόλντε 8. Έπειτα άπό ένα μεγάλο διάστημα έρχόταν ή μεγαλύτερη Χέλγκα, 12 χρόνων ή όποία μόλις άντιλαμβανόταν έκεῖνο πού συνέβαινε. Δέν έπίστευε στό μεγάλο ταξίδι τό όποῖο τῆς εἶχαν ύποσχεθεῖ στήν άγαπημένη της άκρογιαλιά στήν Πομερανία.»[78]

---

78 N. E. GUN. *Προαναφερόμενο έργο σελίς 234-35*

Μέ τήν Εὔα Μπράουν καί τήν νεοφερμένη Ράιτς σχηματίζουν μιά πρώτης τάξεως συντροφιά. Συζητοῦν παίζουν και τραγουδοῦν γιά τόν θεῖο Άδόλφο. Ή συμπάθεια τοῦ Φύρερ γιά αὐτά τά παιδιά ήταν πρωτοφανής. Πρίν άκόμα κλείση ό Ρωσικός κλοιός εἶχε παρακαλέσει τόν Γκαῖμπελς νά τα φυγαδεύσουν όμως ή Μάγδα Γκαῖμπελς τόν εἶχε παρακαλέσει ευγενικά νά μήν έπιμείνη περισσότερο διότι εἶχαν πάρει ήδη τήν άπόφασι τους.[79]

«Άκριβώς όπως ή Χάννα Ράιτς ή κ. Γκαῖμπελς δέν έδειξε μέχρι τοῦ τέλους τό παραμικρό σημάδι φόβου. Τήν συναντούσαμε στίς σκάλες νά άνεβαίνη δύο δύο τά σκαλιά, εὐκίνητη και κομψή, χαμογελῶντας έγκάρδια στά πρόσωπα πού συναντοῦσε. Σάν μητέρα 6 παιδιῶν άπό τά όποῖα τά 5 στό μπούνκερ έδειχνε μιά πραγματικά άξιοθαύμαστη ψυχική δύναμι ή όποία δίχως άμφιβολία ύπεβαστάζετο άπό τήν φανατική της πίστι, σχεδόν θρησκευτική γιά τόν Χίτλερ.»[80]

Αργά τό άπόγευμα ένα τηλεφώνημα άναστατώνει τήν Εὔα Μπράουν.

Μέσα στήν γενική σύγχυσι ή άπουσία τοῦ Χ. Φέγγελάϊν — άντιπροσώπου τοῦ Χ. Χίμμλερ στήν Καγκελλαρία — εἶχε περάσει άπαρατήρητη. Ό στρατηγός μαντεύοντας τό τέλος έκρύβετο σέ κάποιο σπίτι τοῦ Βερολίνου καί άπό έκεῖ καλοῦσε τήν κουνιάδα του — εἶχε παντρευτεῖ τήν άδελφή τῆς Γκρέτλ — προσπαθῶντας νά τήν πείση νά φύγη μαζί του.

Στό μέσον τῆς συζητήσεως ένας στρατιώτης έκάλεσε τήν Εὔα Μπράουν στό τηλέφωνο. — Γιατί εἶμαι άσφαλής έδῶ στό Βερολῖνο. Άκουσέ με. Πρέπει νά άφήσης τόν Φύρερ. Σέ λίγες ώρες θά εἶναι πολύ άργά γιά νά φύγουμε άπό τό Βερολῖνο. Μήν γίνεσαι άνόητη. Εἶναι θέμα ζωῆς ή θανάτου. Θά προσπαθήσω νά φτάσω τήν Γκρέτλ. Ένας πατέρας πρέπει νά εἶναι κοντά στό παιδί του.

Η Εὔα κατατρόμαξε. Χέρμαν έπέστρεψε άμέσως στό μπούνκερ. Άλλιῶς ό Φύρερ θά σκεφθῆ ότι τόν πρόδωσες. Θέλει νά σοῦ μιλήση.

Όμως ό Φέγγελάϊν εἶχε κλείσει: πιθανώτατα προσπαθοῦσε νά

---

79 *Τά ἴδια λόγια εἶχε πεῖ καί στήν Έντα Τσιάνο τό 1942. «Τήν ήμέρα μιᾶς ένδεχομένης ήττας, θά αὐτοκτονήσουμε, ό σύζυγός μου, τά παιδιά μου καί έγώ. Άπό τούς Ρώσους καλύτερος ό θάνατος. Πιστεύουμε. Πιστεύουμε σ' αὐτόν τόν άνθρωπο. Καί άν αὐτός χαθῆ, θά χαθοῦμε μαζί του. (Βλέπε.* Edda Ciano: La mia testimonianza, Rusconi *1972 σελ. 140)*

80 GERHARD BOLDT: DIE LETZEN TAGEN. *Άμβοῦργο 1947, σελ. 73*

τήν πειση νά τόν συνοδευση διότι ή Εβα διέθετε μιά ειδική άδεια

Η Εβα δέν είπε τιποτα στόν Χιτλερ ˝Ομως ό Φυρερ ένημερώθη διά τό περιστατικό άπό τόν άξιωματικό ό όποίος παρακολουθοῦσε τίς τηλεφωνικές συνδιαλέξεις Είπε στόν Ράττενχοῦμπερ: Φέρτε μου έδῶ αὐτό τό άτομο.

Δέν χρειάσθηκε πολύς χρόνος γιά τήν Γκεστάπο[81] νά άνακαλύψη τό καταφύγιο τοῦ Φέγγελάιν καί νά τόν συλλάβη[82]

Τό βράδυ τῆς 26ης ό Χίτλερ έπισκέπτεται τήν Ράιτς.

Ἡ έκτίμησις και ό θαυμασμός του γιά τήν νεαρή πιλότο ή όποια άρνεῖται νά πιστευση ότι τό τέλος πλησιάζει, τῆς όποιας ή πιστις και ή άφοσίωσις στό πρόσωπό του συναγωνίζεται έκείνη τῆς κυριας Γκαῖμπελς τόν κάνουν νά παραμερίση τελείως τό τυπικό

Η Ράιτς προσπαθεῖ νά τον πειση νά έγκαταλειψη τό Βερολῖνο μ αὐτά τά λόγια

«Φυρερ μου γιατί παραμένετε; Γιατί στερεῖτε άπό τήν Γερμανία τήν ζωή σας. Γιά νά ζήση ή Γερμανια πρεπει να ζηση και ό Φυρερ

— ˝Οχι Χάννα ˝Αν πεθάνω τό κάνω γιά τήν τιμή τῆς χωρας μας καί διότι πρέπει σάν στρατιώτης να υπακουσω τήν διαταγή, και έγω ό ἴδιος έδωσα, γιά τήν μέχρις έσχάτων υπερασπισι τοῦ Βερολινου

Αγαπητή μου κοπέλλα δέν επιστευα ότι τά πράγματα θά έξελισσοντο κατ' αὐτόν τόν τρόπο ˝Ημουν άπολυτα πεπεισμένος ότι τό Βερολῖνο ήμποροῦσε νά σωθῆ στις όχθες τοῦ ˝Οντερ ˝Οταν οί άπελπισμένες μας προσπάθειες άπέτυχαν τό αἷμα μου πάγωσε περισσότερο άπό όποιονδήποτε ˝Επειτα άρχισε ή κύκλωσι τῆς πόλεως και τότε έπιστευσα ότι άν έγώ παρέμενα, όλες οί στρατιές θά έμιμοῦντο τό παράδειγμά μου και θά έσπευδαν νά άπελευθερώσουν τήν πόλι ˝Αγαπητή Χάννα τό έλπίζω άκόμη ˝Ο Βένκ μέ τήν στρατιά του πλησιάζει Εἶναι καθῆκον του και θά σταθῆ στό ὕψος τῆς άποστολῆς του: νά διωξη τούς Ρώσους καί νά σώση τόν λαό μας Τότε θά μποροῦμε άκόμη νά άντισταθοῦμε »[83]

˝Ομως έκεινη τήν στιγμή ό Φυρερ δέν πιστεύει ότι τό Βερολῖνο μπορεῖ νά άπελευθερωθῆ Η άναλαμπή τῆς αισιοδοξιας καθώς πρόφερε τό όνομα τοῦ Βένκ έχει σβυσει Δίδει στήν Ράιτς δυο φιάλες δηλητηριου λέγοντας.

— Χάννα άνήκετε στήν ομάδα έκεινων πού θα πεθάνουν μαζυ μου. Δέν θέλω νά πέση στά χέρια τῶν Ρώσων κανείς άπό μᾶς

˝Αμέσως μόλις έφυγε ό Φυρερ ή Ράιτς άναστατωμένη πηγαίνει νά

81 GESTAPO GEHEIME STAATPOLIZEI *Μυστική άστυνομία τοῦ κράτους*

82 Nerin E. Gun: *Προαναφερόμενο έργο σελ. 227-228*

83 ND 3734 - PS

συναντήση τόν Γκράιμ Τοῦ δείχνει τίς φιάλες τοῦ δηλητηρίου Ἡ συζήτησί τους περιστρέφεται γύρω άπό τόν τρόπο τῆς αὐτοκτονίας Ἡ Ράιτς προτείνει τήν στιγμή πού θά καταπιοῦν τό δηλητήριο νά τραβήξουν τήν περόνη μιᾶς χειροβομβίδας τήν όποια θά κρατοῦν σφικτά στό στῆθος

«˝Ομως ό Γκράιμ δέν έπίστευε ότι θά ήταν άναγκαῖο νά αὐτοκτονήσουν ˝Ο Φυρερ ήταν άκόμα σέ θέσι μόνο μέ τήν κουρασμένη του παρουσία νά έμπνεύση καινούργια δύναμι καί έλπίδα σ' έκεῖνο τόν σκληροτράχηλο πιλότο, συνηθισμένο στούς κινδύνους ˝Ο Γκράιμ είπε στήν Χάννα ότι τό μόνο πού μποροῦσαν νά κάνουν ήταν νά άναμείνουν ύπομονετικά ˝Ο Φύρερ σίγουρα θά εὕρισκε τόν τρόπο γιά νά τούς βγάλη άπό αὐτή τήν κατάστασι πού σέ όλους φάνταζε άπελπιστική »[84]

27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Τά άεροδρόμια Γκάτοφ καί Τέμπελχοφ πέφτουν στά χέρια τῶν Ρώσων — Κάνει τήν έμφάνισί του τό τετραστέλιδο Πάντσερμπάρ — Οδομαχίες στό ˝Ολυμπιακό στάδιο — Σαρλότεμπουργκ, Κουρφυρστντάμ Μπέντλερστρασσε — Είρωνία τῆς μοίρας — ˝Ανδρες τῆς άποδεκατισμένης Σαρλεμάν υπερασπίζονται τήν Μπέλ ˝Αλλιάνσεπλατς — ˝Ο Βάιντλινγκ έπισκέπτεται τό μέτωπο προσπαθώντας νά δώση κουράγιο στούς πολεμιστές του — Οί επιθέσεις τῶν είσβολέων συνεχίζονται — ˝Ο Βένκ εὑρίσκεται μπροστά άπό τό Πότσδαμ — ˝Ο Μπερναντότε κοινοποιεῖ στόν Σέλλεμπεργκ τίς άποφάσεις τῶν συμμάχων.

Τά πρωινό τῆς 27ης ˝Απριλίου ό Βένκ εὑρίσκετο στό Ferch μόλις 25 χιλιόμετρα άπό τήν περιφέρεια τῆς πρωτευούσης Τό Beelitz άνακαταλαμβάνεται Στίς Ρωσικές όπισθοφυλακές ό πανικός Οί ύπερασπιστές τοῦ κυκλωμένου Πότσδαμ άποφασίζουν νά έπιχειρήσουν τήν έξοδο καί νά ένωθοῦν μέ τους άνδρες τῆς 12ης Η παράτολμη έκείνη προσπάθεια στέφεται μέ έπιτυχία

Στό Βερολῖνο τό γεγονός δέν περνᾶ άπαρατήρητο

Οί πολιορκημένοι άκοῦν μέ ένθουσιασμό τό πολεμικό άνακοινωθέν τό όποῖο μεταδίδει τό ραδιόφωνο:

«Das oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: In dem heroischen kampf der Stadt Berlin kommt noch einmal vor aller welt der Schicksalskampf des deutschen Volkes gegen den Bolschewismus zum Ausdruck

Während in einem in der Geschichte ein maligen grandiosen Ringen die

84 A. TULLY *Προαναφερόμενο έργο σελ. 221*

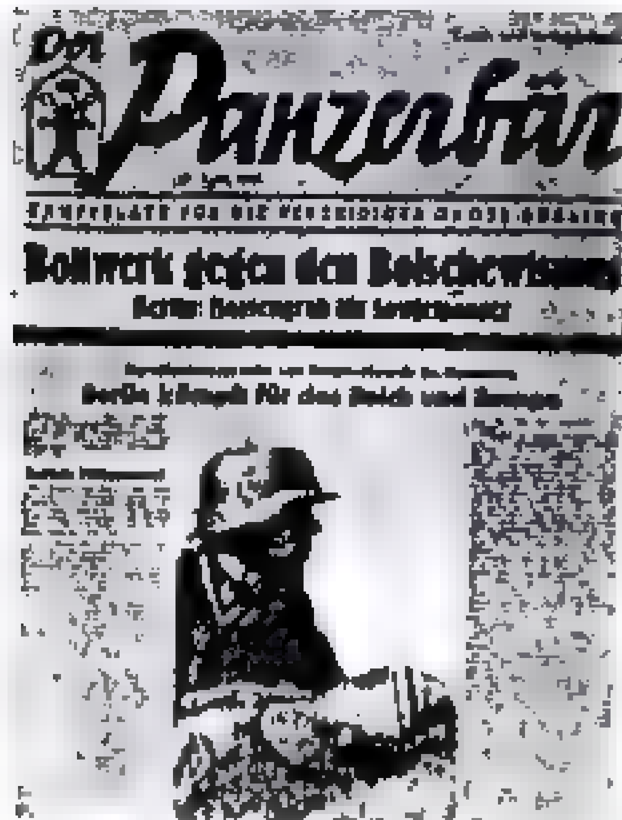

27 Ἀπριλίου 1945. Τὸ τετρασέλιδο Panzerbär ἀναπληρώνει τὸ κλείσιμο τοῦ «Λαϊκοῦ Παρατηρητοῦ».
Ὁ τίτλος ἀναφέρει: Φράγμα ἐναντίον τοῦ Μπολσεβικισμοῦ. Τὸ Βερολῖνο κοινοτάφιο τῶν Ρωσικῶν τεθωρακισμένων. Καὶ λίγο παρακάτω: Τὸ Βερολῖνο πολεμᾶ γιὰ τὸ Ράιχ καὶ τὴν Εὐρώπη.

Hauptstadt verteidigt wird, haben unsere Truppen an der Elbe den Amerikanern den Rücken gekehrt, um von aussen her im Angriff die Verteidiger von Berlin zu entlasten. »

Εἶναι πλέον φανερό. Τὰ γερμανικὰ στρατεύματα τοῦ Ἔλβα ἔχουν στραφεῖ μαζικὰ πρὸς τὸ Βερολῖνο. Ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς πόλεως εἶναι ζήτημα ὡρῶν. Ἀκόμη καὶ ὁ ὑπουργὸς προπαγάνδας Γκαῖμπελς δὲν μπορεῖ νὰ κρύψη τὴν ἱκανοποίησί του.

Στοὺς συνεργάτες του θὰ πῆ:

« Ἡ κατάστασις ἔχει μεταβληθεῖ ὁριστικὰ ὑπὲρ ἡμῶν. Οἱ Ἀμερικανοὶ βαδίζουν πρὸς τὸ Βερολῖνο. Τὸ Βερολῖνο πρέπει νὰ κρατηθῆ ἕως ὅτου

φθάση ἡ στρατιὰ τοῦ Βένκ. Τὸ τίμημα δὲν ἔχει σημασία.

Μέσα στὴν πόλι οἱ μάχες συνεχίζονται μὲ μεγαλύτερη ἀγριότητα. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν τρομάζει τοὺς ἐξασθενημένους στρατιῶτες. Ἡ ἐφημερίδα Der Angriff εἶχε προβλέψει τὴν ἔξαρσι τῆς ἀγριότητος τῶν Ρώσων καὶ ἐξήγουσε:

« Ἡ χρησιμοποιουμένη τακτικὴ τῶν μπολσεβίκων ἀποδεικνύει περιτράνως ὅτι ἔχουν συνειδητοποιήσει τὸν κίνδυνο τῶν ἐνισχύσεων οἱ ὁποῖες δὲν θὰ ἀργήσουν νὰ φθάσουν στὸ Βερολῖνο ἀπὸ τὴν δύσι. Αὐτὴ εἶναι ἡ μάχη ποὺ θὰ ἀποφασίση τὸ πεπρωμένο τὸ δικό μας καὶ ἐκεῖνο τῆς Εὐρώπης. »

Ὅμως ἡ πίεσι στὰ δυὸ ἀεροδρόμια γίνεται δυσβάστακτη. Οἱ Γερμανοὶ ἀναγκάζονται νὰ τὰ ἐγκαταλείψουν. Τὸ μεσημέρι ἡ κατάστασι στὴν Πύλη Χάλλε παρουσιάζεται ἀπελπιστική. Ἀνατινάζονται οἱ γέφυρες τῶν διωρύγων. Ἡ πίεσι τῶν Σοβιετικῶν αὐξάνει σὲ ἔντασι πάνω στὴν Μπελ-Ἀλιάνσεπλάτς ἐπάνω στὴν Σαρλόττενστράσσε καὶ παρασύρει τὴν ἀντίστασι τῶν ὑπερασπιστῶν της. Τὸ ἀπόγευμα ὑπὸ τὴν διοίκησι τοῦ Ὑπολοχαγοῦ Κρίστενσεν οἱ Δανοὶ ὑποχωροῦν πρὸς τὴν Κόχστράσσε. Στὸν δυτικὸ τομέα μάχεται ἡ Χιτλερικὴ νεολαία ὑπὸ τὴν καθοδήγησι τοῦ ἀρχηγοῦ της Ἄξμαν. Στὴν ἀνατολὴ στὶς μάχες ποὺ γίνονται γύρω ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς Ἀλεξάντερπλατς πρωτοστατεῖ ὁ διοικητὴς ἐπιχειρήσεων Μπαρενφέγγερ.

« Ὁ Βάιλντιγκ τὸν εἶδε γιὰ τελευταία φορὰ τὸ ἀπόγευμα τῆς 27ης Ἀπριλίου, στὸν σταθμὸ τῆς Schillingstrasse, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μὲ λίγους «κομμάντος» ἔφραζε τὴν Frankfurter Allee στὴν στρατιὰ τοῦ στρατηγοῦ Τσουκώφ, ὑπερασπιστοῦ τοῦ Στάλιγκραντ. Ὁ Μπαρενφέγγερ ὑμνεῖ τὴν συμπεριφορὰ τῶν παιδιῶν του:

Μόλις ἕνα τεθωρακισμένο τοῦ ἐχθροῦ τολμήση νὰ ξεπροβάλη, ἀμέσως τὸ καταστρέφουμε.

Ὁ Βάιλντιγκ προσπαθεῖ νὰ τὸν ἐμψυχώση.

— Κουράγιο, ἀπαντᾶ ὁ Μπαρενφέγγερ, ἔχουμε καὶ ἀπὸ μόνοι μας. Ἐκεῖνα ποὺ λείπουν εἶναι τὰ πυρομαχικά. Ἀλλὰ ὅ,τι καὶ νὰ γίνη, ἐμεῖς θὰ κρατήσουμε ἐπ' ἄπειρον.

Ὁ Βάιλντιγκ, ποὺ δὲν ἀνήκει — ὅπως ὁ Γκάνελ, ὁ Μπαρενφέγγερ, ὁ φὸν Γεράιμ ἢ Χάννα Ράιτς — στὴν ὁμάδα τῶν ἱπποτῶν, ποὺ εἶχε δημιουργήσει ὁ ἐθνικοσοσιαλισμός, ἀλλὰ σὲ ἐκείνη τῶν ἐπαγγελματιῶν στρατιωτικῶν παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἀντίστασι θὰ εἶναι δυνατὴ μόνον ὅσο θὰ ὑπάρχουν πυρομαχικά, πυρομαχικὰ τὰ ὁποῖα σ' ὅλο τὸ Βερολῖνο ἐξαντλοῦνται.

— Τότε, ἀπαντᾶ ὁ Μπαρενφέγγερ θὰ πολεμήσουμε μὲ τὰ μαχαίρια. Ἔχουμε κάποια πεῖρα καὶ ἀπὸ αὐτά.

Αὐτή εἶναι ἡ τελευταία φορά πού ὁ Βάιλντιγκ εἶδε τόν Μπαρενφέγγερ.[85]

Η ἀποδιοργάνωσις καί ἡ σύγχυσις θριαμβεύει στά μετόπισθεν. Τά ἔκτακτα στρατοδικεῖα κάνουν περισσότερο ἔντονη τήν παρουσία τους. Αναζητοῦν λιποτάκτες τούς ὁποίους ἐκτελοῦν ἐπί τόπου. Ὁ στρατηγός Μοϊμερτ εἶναι υποχρεωμένος νά τούς προειδοποιήση ὅτι ἄν θά συνεχίσουν νά ἐνοχλοῦν τούς ἄνδρες του θά διατάξη νά τους σκοτώσουν. Αλλά οὔτε οἱ ἀπειλές μποροῦν νά συνεφέρουν τους φανατικούς πού προσπαθοῦν πάσει θυσία νά ἐπαναφέρουν τήν πρώτη τάξι. Ὁ ἀξιωματικός τῆς Μύνχενμπεργκ γράφει στό ἡμερολόγιό του

«27 Απριλίου. Οἱ ἐπιθέσεις κατά τήν διάρκεια τῆς νυκτός ἐπαναλαμβάνονται. Η ἀποδιοργάνωσις τῶν δυνάμεων μεγαλώνει. Ὁ L. ἔφερε καινούργιες εἰδήσεις, μιά ἀμερικανική τεθωρακισμένη μεραρχία κατευθύνεται πρός τό Βερολῖνο. Λέγεται ὅτι στήν καγκελλαρία ὅλοι εἶναι σίγουροι γιά τήν τελική νίκη. Λείπει ὁποιαδήποτε ἐπαφή μέ τά ἄλλα τμήματα, μέ ἐξαίρεσι λίγες ὁμάδες, οἱ ὁποῖες διαθέτουν ἀσύρματο. Πολλοί εἶναι στά πρόθυρα τῆς νευρικῆς ἐξαντλήσεως. Οἱ τραυματίες πού μποροῦν νά μεταφερθοῦν, μεταφέρονται ὁπουδήποτε. Οἱ πολῖτες φοβοῦνται τήν παρουσία τους. Πράγματι πολλοί ἀπό ἐκείνους τούς στρατιῶτες ἀπηγχονίσθησαν μέ τήν κατηγορία τοῦ λιποτάκτη καί πολλοί πολῖτες κατηγορήθησαν ὅτι τούς εἶχαν βοηθήσει.

Η μεγάλη Ποτοντάμερ πλάτς εἶναι τελείως κατεστραμμένη. Ὑπάρχουν ἀκόμη μερικά ἀσθενοφόρα χτυπημένα, πού ἔχουν ἀκόμα μέσα τούς τραυματίες. Παντοῦ ἄνθρωποι σκοτωμένοι, λειωμένοι ἀπό τίς ερπύστρες τῶν τεθωρακισμένων. Κατά τήν διάρκεια τῆς νύκτος προσπαθοῦμε νά φθάσουμε τό ὑπουργεῖο προπαγάνδας γιά νά ρωτήσουμε ἀναφορικά μέ τήν προέλασι τοῦ Βένκ καί τῶν Αμερικανικῶν μεραρχιῶν. Σύμφωνα μέ μερικές διαδόσεις καί ἡ 9η κατευθύνετο βιαστικά πρός τό Βερολῖνο. Δέν μπορούσαμε νά διατηρήσουμε περισσότερο τίς θέσεις μας. Στίς 4 τό πρωί ἀρχίσαμε τήν ὑποχώρησι μέσα ἀπό τά τοῦνελ τοῦ μετρό.

Οἱ Ρῶσοι στό μεταξύ βαδίζουν ἀπό τήν ἄλλη ἄκρη.»[86]

Εν τῷ μεταξύ τό δρᾶμα τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ συνεχίζεται:

«Γιά δυό μέρες καί δυό νύχτες θυμᾶται ἡ Μαργαρίτα Προμέισι οἱ ὁμάδες τῶν Ρώσων εἰσήρχοντο στό καταφύγιο κλέβοντας καί βιάζοντας. Ἄν οἱ γυναῖκες ἔφερναν δυσκολίες τίς ἐσκότωναν. Σέ ἕνα καί μόνο δωμάτιο βρῆκα τά πτώματα 6 ἤ 7 γυναικῶν πεσμένα στήν γῆ, στήν θέσι πού τίς εἶχαν βιάσει, ὅλες μέ λειωμένα τά κεφάλια. Καί ἡ Μαργαρίτα ἀκόμη ἐβιάσθη ἀπό ἕναν νεαρό παρ' ὅλο πού τοῦ ἐφώναξε: «εἶμαι πολύ γριά γιά σένα». Η Μαργαρίτα εἶδε τρεῖς Ρώσους νά κρατοῦν ἀκίνητη μία νοσοκόμα ἐνῶ ἕνας τέταρτος τήν ἔβιαζε.»[87]

Η κατάστασις στά κατάμεστα ἀπό τραυματίες νοσοκομεῖα δέν εἶναι λιγότερο τραγική. Πολλές ἀπό τίς νοσοκόμες προτιμοῦν τόν θάνατο ἀπό τήν ἀτίμωσι καί πέφτουν ἀπό τά παράθυρα. Οἱ τραυματισμένοι στρατιῶτες κλείνουν μάτια καί αὐτιά προσπαθώντας νά μήν σκέπτονται αὐτό πού γίνεται γύρω τους. Δέν θέλουν νά βλέπουν τήν φρίκη, δέν θέλουν νά ἀκοῦν τίς κραυγές ἀπελπισίας τῶν γυναικῶν πού βιάζονται. Ὅσοι ἀπό τούς ἐλαφρότερα τραυματισμένους θά προσπαθήσουν νά ἐπέμβουν, πυροβολοῦνται ἀλύπητα.

Μέ ἡμερομηνία 27 Απριλίου τό τετρασέλιδο DER PANZERBAR — τό ὁποῖο ἀναπληρώνει τό κλείσιμο τοῦ Λαϊκοῦ παρατηρητοῦ — γράφει μέ μεγάλα γράμματα στήν πρώτη σελίδα: ΜΠΛΟΚΟ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΙΣΜΟΥ — ΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ ΚΟΙΝΟΤΑΦΙΟ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤΙΚΩΝ ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΩΝ καί ἐπάνω ἀκριβῶς ἀπό τήν φωτογραφία τοῦ SS μέ τό πάντσερφάουστ μπορεῖ κανείς νά διαβάση: ΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ ΑΓΩΝΙΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΡΑΙΧ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ.

ΠΡΩΤΗ ΣΥΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΚΡΕΜΠΣ: Η Brünn ἐξέκιψε. Ὁ Σαίρνερ ἄρχισε νά κινεῖται πρός βορρᾶ. Μιά ἰσχυρή ἐπίθεσι ἐκδηλώνεται πρός νότο ἐναντίον τῆς 8ης στρατιᾶς ἀπό τήν 28 ρωσική στρατιά ἡ ὁποία μετεφέρθη ἀπό τήν ἀνατολική Πρωσσία.

ΧΙΤΛΕΡ: Τό καλύτερο μέσον γιά νά ἐλαφρωθῆ ἡ ἐχθρική ἐπίθεσι θά ἦταν μιά ἐπίθεσι τοῦ Σαίρνερ.

ΚΡΕΜΠΣ: Ὁ Βένκ ἔφθασε στό νότιο ἄκρον τοῦ Schwielowsee. Η φρουρά τοῦ Πότσδαμ θέλει νά δημιουργήση ἕνα προγεφύρωμα στό Κάπουθ. Επιτιθέμενοι ἀπό τά δυτικά φθάσαμε στό Müggendorf, ἀλλά ταυτοχρόνως χτυπηθήκαμε ἀπό τόν ἐχθρό στό πλευρό. Μεγάλες δυσκολίες ἀνεφοδιασμοῦ καθόλου πλέον βενζίνη. Σήμερα ὁ 6ος ἀεροπορικός στολίσκος θά ἔπρεπε νά μᾶς φέρη ποσότητες βενζίνης. Ἰσχυρές ἐχθρικές ἐπιθέσεις σημειώνονται πρός ἀνατολάς καί πρός βορρᾶ.

ΧΙΤΛΕΡ: Δέν καταλαβαίνω τήν διεύθυνσι τῆς ἐπιθέσεως. Ὁ Μπούσσε χτυπᾶ στόν ἀέρα.

85 A. HITLER: *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 62*

86 A. TULLY: *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 224-225*

87 C. RYAN: *Προαναφερόμενο ἔργο σελίς 458-459*

ΚΡΕΜΠΣ. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά οἱ δυνατότητες κινήσεώς του εἶναι περιωρισμένες

ΧΙΤΛΕΡ. Χτυπᾶ στόν ἀέρα διότι ἄν εἶχε ἐπιτεθῆ ἀμέσως πρός τά βορειοδυτικά μέ τήν ἴδια προσπάθεια θά εἶχε μεταφερθῆ περισσότερο πρός τήν δύσι

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ. Τά γραφεῖα τῶν GAU[88] μοῦ ἀναφέρουν αὐτήν τήν στιγμή ὅτι ὁ Βένκ ἔφθασε στό προγεφύρωμα τῶν ὑπερασπιστῶν τοῦ Πότσδαμ

ΧΙΤΛΕΡ. Ἄν κατορθώση νά συνεχίση μέ τήν ἀπαιτουμένη ἐνέργεια ὅλη ἡ κατάστασις θά ἀρχίση νά ἀποσαφηνίζεται διότι ὁ ἐχθρός δέν ἐσημείωσε ἄλλες προόδους. Ὁ Κάιτελ ἀνέφερε ὅτι ἡ ὁμάδα Χόλστε μέ ὀχυρωτικές δυνάμεις ἐπιθέσεως ἐκέρδισε ἔδαφος κοντά στό Νάουεν καί στό Κέμμεν καί ὅτι αὐτά τά τμήματα θά ἐνισχυθοῦν μέ μέρος τῆς 199 μεραρχίας. Ἐπαναλαμβάνω ἀκόμη μιά φορά ὅτι ἡ 9η στρατιά θά ὤφειλε νά δράση πολύ καλύτερα καί ὅτι θά μποροῦσε νά συνενωθῆ μέ τόν Βένκ

ΚΡΕΜΠΣ. Ἡ τρίτη τεθωρακισμένη στρατιά εὑρίσκεται σέ δυσκολία. Ἡ γραμμή τοῦ μετώπου σχετικῶς λεπτή διεσπάσθη κοντά στό Πρεντσλάου. Ἐδόθη ἡ ἐντολή νά ὑποχωρήση καί νά σχηματίση μιά ἀμυντική γραμμή. Ἀπό τό Στεττίνο δέν ὑπάρχουν εἰδήσεις. Στόν Ἔλβα οὐδεμία μεταβολή

ΧΙΤΛΕΡ. Αὐτό ἐπιβεβαιώνει τό γεγονός ὅτι οἱ Ἀμερικανοί ἔχουν ὁρίσει ἕνα εἶδος διαχωριστικῆς γραμμῆς. Δέν ἐμφανίζονται πλέον οὔτε τα ἀεροπλάνα τους

ΚΡΕΜΠΣ. Ὁ Βένκ ἔχει τρεῖς μεραρχίες: τήν Körner, τήν Hutten καί τήν Scharnhorst. Ταυτοχρόνως συγκεντρώνει καί ἄλλες δυνάμεις. Ἰδού τό κείμενο τῆς ἀναφορᾶς του: «Μέ βαθειά συναίσθησι τῆς ἀποστολῆς ἡ ὁποία μοῦ ἀνετέθη κατευθύνομαι μέ ὅλες τις διαθέσιμες δυνάμεις πρός τους διατεταγμένους στόχους». Αὔριο θα πρέπει νά σημειωθῆ μιά αἰσθητή ἐνίσχυσι στά Βορειο - ἀνατολικά ἐξ αἰτίας τῆς ἀφίξεως τῶν τελευταίων τμημάτων τῆς 7ης τεθωρακισμένης μεραρχίας, τῆς μεραρχίας Schlageter καθώς και τμήματα τῆς 199ης ἡ ὁποία ἀπό χθές ἔπρεπε νά εὑρίσκεται στό KYRITZ. Θά τούς διοικήση ὁ στρατηγός Χόλστε. Η 20η τεθωρακισμένη μεραρχία πεζικοῦ ἀμύνεται στό Wannsee. Ἀπό τό Γκατοφ καμμία εἴδησι ἀλλά ἀντιστέκονται μέ ἐπιτυχία. Καί οἱ γέφυρες κρατῶνται και αὐτές. Η ἐπαφή ἔχει διακοπῆ

ΧΙΤΛΕΡ. Ἄν πραγματικά φθάνη ὁ Βένκ θά μπορέση νά ἑνωθῆ ἀμέσως μέ τις μονάδες τοῦ Wannsee

ΚΡΕΜΠΣ. Ἄν ἔφθανε αὔριο θά μποροῦσε ἀμέσως νά ἐπέμβη μέ τά 40 του ἅρματα καί τά κανόνια ἐφόδου

ΧΙΤΛΕΡ. Χρειάζεται νά ἀνοίξη τόν δρόμο ἀπό τό Schwielowsee

---

88 GAU: Ἔδαφος κατοικούμενο ἀπό μερικές ἑκατοντάδες οἰκογενειῶν. Ὁ θεσμός ἔχει τίς ρίζες του μέσα στήν δομή τῆς ἀρχαίας Γερμανικῆς Κοινωνίας

ΚΡΕΜΠΣ. Στό Βερολῖνο ὁ ἐχθρός διείσδυσε περισσότερο πρός Βορρᾶ. Φαίνεται ὅτι κατόρθωσε νά προελάση κατά μῆκος τῆς Μπρύλοουστράσσε μέχρι τήν Λάϊτσοουστράσσε. Στό HALLESCHES TOR ἐπάνω στήν γέφυρα φλέγονται δυο τεθωρακισμένα τοῦ ἐχθροῦ. Τρεῖς λόχοι ἐξαπέλυσαν ἀντεπίθεσι ἀλλά ἐκυκλώθησαν στήν Μόριτσπλάτς. Ἀπό τήν γέφυρα τοῦ Γιάννοβιτς καμμιά εἴδησι. Ὁ ἐχθρός προωθήθη περισσότερο πρός τήν Ἀλεξάντερπλάτς. Στά βορειοανατολικά λίγο - πολύ, κρατᾶμε. Δυστυχῶς κατελήφθη ὁ σταθμός τοῦ μετρό στό Humboldt. Ὁ πύργος τοῦ ἀντιαεροπορικοῦ εἶναι κυκλωμένος. Στό Westhafen συνεχεῖς μάχες. Ὁ ἐχθρός προωθεῖται πάνω σέ ὁπλισμένα πλοιάρια. Ἀκόμη στόν Βορρᾶ ἐπισημαίνονται στόν σταθμό τοῦ μετρό Witzleben τεθωρακισμένα τοῦ ἐχθροῦ. Ἐπενέβημεν μέ τά τεθωρακισμένα μας. Στό Grunewald οἱ μονάδες τῆς Ὑπηρεσίας Ἐργασίας ἀντιστέκονται μέ κανόνια ἐφόδου καί διατηροῦν ἐπαφή, τόσο πρός τά δεξιά ὅσο καί πρός τά ἀριστερά. Ἐξακολουθοῦμε νά κρατοῦμε τις γέφυρες τοῦ Πικελσντόρφ καί Στέξενσε. Ὁ ἐχθρός χτύπησε τόν ἱππόδρομο τοῦ Ruhleben ἀλλά πρός νότο ἀνεχαιτίσθη.

ΧΙΤΛΕΡ. Δέν μπορεῖ νά καταληφθῆ μιά πόλις 4 000 000 κατοίκων μέ 400 μόνον τεθωρακισμένα. Κινδυνεύουν νά διαλυθοῦν

ΚΡΕΜΠΣ. Γενικά ἐπιβεβαιώνεται ὅτι τό συνολικό σχέδιο τοῦ ἐχθροῦ συνίσταται ὡς ἀκολούθως:

1) ὁλική κύκλωσι

2) Κύκλωσι τῶν τομέων καθενός χωριστά, ὅπως ἐκείνη ποῦ ἐπέτυχαν στήν Δύσι

3) τώρα προσπαθεῖ νά φθάση τήν Πότσντάμερ πλάτς, τήν Ἀλεξάντερπλάτς καί τόν σταθμό τοῦ μετρό στο Σαρλότεμπουργκ, γιά νά μπορέση νά σπάση τό κέντρο σέ μικρά κομμάτια

ΧΙΤΛΕΡ. Χρειάζεται νά ἔχουμε ἐδῶ στό κέντρο μιά ἐφεδρεία ἀπό κανόνια ἐφόδου. Τό μοναδικό πρᾶγμα πού μέ παραλύει εἶναι, ὅτι δέν γνωρίζω ποτέ ἐπ' ἀκριβῶς, αὐτό που συμβαίνει. τό ὅτι δέν ὑπάρχουν πλέον συγκεκριμένες εἰδήσεις, τό ὅτι τά πάντα βασίζονται στό «ἄκουσα νά λένε»

ΜΠΓΚΛΩΦ. Θά πρέπει ἀπό στιγμή σέ στιγμή νά φθάσουν οἱ ἀεροπορικοί ἀνεφοδιασμοί μέ Χένκελ 111 καί Γιοῦνκερ 87. Τά ἄλλα Γιοῦνκερ πρέπει να φθάσουν τό βράδυ μαζί μέ τό υπόλοιπον τοῦ τάγματος SS καί μέ τμήματα ναυτικοῦ

ΒΟΣΣ. Η Λουφτβάφφε θά πρέπει νά ἀπελευθερώση ἕνα τουλάχιστον ἀεροδρόμιο γιά νά προσγειώσουμε αὐτούς τους ἄνδρες. Δίχως κανένα ἀεροδρόμιο τα πράγματα βαδίζουν ἄσχημα. Σήμερα θά προσγειωθοῦν στόν διάδρομο Ο W A 100 ἄνδρες προωρισμένοι γιά τήν προσωπική σας φρουρά Φύρερ μου. Εἶναι παιδιά ἱκανά σάν αὐτά πού ἔχουμε ἀνάγκη ἐδῶ. Ἄν ὁ Βένκ κατωρθώνε νά ἀπελευθερώση τουλάχιστον τό ἀεροδρόμιο τοῦ Γκάτοφ δέν θά ὑπῆρχε πρόβλημα

ΧΙΤΛΕΡ: Ἡ ἐπίθεσις ἀπὸ Βορρᾶ καὶ ἀπὸ Βορειοδυτικὰ πρέπει νὰ εἶναι ἀποφασιστική. Ἂν θέλουμε νὰ κερδίσουμε μιὰ νίκη πρέπει νὰ τοὺς χτυπήσουμε ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές.

ΚΡΕΜΠΣ. Φαίνεται ὅτι οἱ Ρῶσοι δὲν ἔστειλαν στὸν Ἔλβα τόσες μεγάλες δυνάμεις, ὅπως φαινόταν τὴν πρώτη στιγμή. Ἴσως νὰ συγκεντρωθῆκαν διότι ἀνέμεναν νὰ καταλάβουν τὸ Βερολῖνο μὲ μικρότερες δυνάμεις.

ΧΙΤΛΕΡ: Ἂν πᾶνε καλὰ τὰ πράγματα, ἂν σπάση ὁ κλοιὸς τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές, ἂν μπορέσουν νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὅλες οἱ διαθέσιμες δυνάμεις σὲ αὐτὴν τὴν ἐπιχείρησι εἶναι πρωταρχικὸ κανεὶς νὰ μὴ σκεφθῆ νὰ καλύψη τὶς πλάτες του, ὅπως δυστυχῶς κάνει ὁ Στάινερ. Ἂν κρατήσουμε δύο ἢ τρεῖς ἡμέρες πιθανότατα θὰ καταφθάσουν ὁ Βένκ καὶ ὁ Μποῦσσε. Ἀλλὰ θὰ ἦταν καλύτερο γιὰ τὸν Μποῦσσε νὰ κατευθυνθῆ λίγο βορειότερα.

ΚΡΕΜΠΣ: Δὲν ἔχει ἐπισημανθῆ ἀκόμη μιὰ ἀποχώρησι ἐχθρικῶν δυνάμεων ἀπὸ τὸ Βερολῖνο. Ὅμως ἀναμένεται νὰ σημειωθῆ σήμερα στὴν τροχιὰ προελάσεως τοῦ Βένκ, δηλαδὴ στὸν τομέα τοῦ Grunewald ποὺ ἀπειλεῖται ἐπικίνδυνα. Ὁ Βένκ ἔχει ἕναν ἔξοχο χρόνο προελάσεως καὶ ἀπὸ αὐτὸ συμπεραίνεται ὅτι ὁ ἐχθρὸς εἶναι σχετικὰ ἀδύνατος.

ΧΙΤΛΕΡ: Ἐπὶ πλέον, ὁ Βένκ γνωρίζει τὴν δουλειά του.

ΚΡΕΜΠΣ: Ἂν αὐτὸ ἴσχυε καὶ γιὰ τὸν Χόλστε, τότε θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ φθάσουμε σὲ μιὰ ὁμαλοποίησι ἀπὸ τὰ Βόρεια - Δυτικὰ καὶ ἀπὸ τὰ νότια δυτικά, καὶ θὰ μποροῦσε νὰ ἀποκατασταθῆ ἡ ἐπαφὴ ειδικὰ μὲ ἐκεῖνα τὰ σημεῖα ποὺ ὁ ἐχθρὸς διέσπασε στὰ Δυτικά.

ΧΙΤΛΕΡ: Ἂν μποροῦσα τουλάχιστον νὰ ἔχω μιὰ ἀκριβῆ εἰκόνα τῆς καταστάσεως. Μὲ γεμίζει ἄγχος ὁ φόβος, ὅτι ἡ στρατιὰ τοῦ Μποῦσσε μπορεῖ νὰ παγιδευθῆ ἀπὸ μόνη της. Ἀντίθετα ὁ Χοῦμπε πὰν παράδειγμα τῆς πρώτης στρατιᾶς Πάντσερ ὅταν εἶχε κυκλωθῆ, ζητοῦσε πάντοτε νὰ καταλαμβάνη τὴν περισσότερο δυνατὴ ἐπιφάνεια. Μὲ τρεῖς μόνον μεραρχίες ὁ Βένκ δὲν μπορεῖ νὰ τὰ καταφέρη. Μποροῦν νὰ φθάνουν γιὰ νὰ ἀπελευθερώση τὸ Πότσδαμ καὶ νὰ ἀποκαταστήση μιὰ ἐπαφὴ μὲ τοὺς ὑπερασπιστὲς τοῦ Βερολίνου ποὺ θὰ ἐπιχειρήσουν τὴν ἔξοδο. Ἀλλὰ δὲν φτάνουν γιὰ νὰ λειώσουν τὶς τεθωρακισμένες δυνάμεις τῶν Ρώσων. Ἀντιθέτως ὁ Μποῦσσε θὰ εἶχε τὶς ἀναγκαῖες τεθωρακισμένες δυνάμεις. Τὰ ἅρματα τοῦ Βένκ εἶναι ἐλάχιστα. Ὁ Βένκ δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ μηχανοκίνητος. Ἔχει τρεῖς μονάδες μὲ κανόνια ἐφόδου τῶν 38 Τ. Ἀπὸ τὶς τρεῖς μεραρχίες τοῦ χρειάζεται τρεῖς τουλάχιστον γιὰ νὰ καλύψη τὴν πτέρυγα πρὸς νότον. Τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ταχύτητα μὲ τὴν ὁποία μποροῦμε νὰ ἀπαγκιστρώσουμε δυνάμεις ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ καὶ νὰ φράξουμε στὸν ἐχθρὸ τὸ σημεῖο ἀπὸ τὸ ὁποῖο θὰ περάση.

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ. Μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ὁ Βένκ θὰ φθάση. Εἶναι τρομερὸ μόνο νὰ τὸ σκέπτεται κανείς. Ὁ Βένκ εἶναι μπροστὰ στὸ Πότσδαμ τὴν

στιγμὴ ποὺ ἐδῶ οἱ Σοβιετικοὶ πιέζουν τὴν Ποτσντάμερπλάτς.

ΧΙΤΛΕΡ: Καὶ ἐγὼ δὲν εἶμαι στὸ Πότσδαμ ἀλλὰ στὴν Ποτσντάμερπλάτς. Τὸ μόνο πρᾶγμα ποὺ μὲ ἐκνευρίζει εἶναι, νὰ θέλω νὰ κάνω κάτι καὶ νὰ μὴν μπορῶ. Δὲν μπορῶ οὔτε νὰ κοιμηθῶ. Ὅταν μὲ παίρνει ὁ ὕπνος μὲ ξυπνᾶ μιὰ ὀβίδα. Τὸ σημεῖο εἶναι αὐτό: ὅποιος ἐπιτίθεται καὶ ἐν συνεχείᾳ προχωρεῖ μὲ μικρὰ βήματα δὲν σπᾶ (τὸ μέτωπο τοῦ ἐχθροῦ). Τὸ σπάζει ὅποιος ὁρμᾶ μὲ τὸ κεφάλι μὲ ὅλη του τὴν δύναμι, στριφογυρίζοντας τὶς γροθιές του σὰν παλαβός. Εἶναι θέμα ἰδιοσυγκρασίας.

ΒΟΣΣ: Ὁ Βένκ εἶναι ἀπὸ αὐτούς, Φύρερ μου. Χρειάζεται ὅμως νὰ δοῦμε, ἂν εἶναι σὲ θέσι νὰ τὰ καταφέρη ἀπὸ μόνος του.

ΧΙΤΛΕΡ: Προσπαθῆστε νὰ τὸ φαντασθῆτε: ἡ εἴδησις θὰ διαδοθῆ σὰν τὴν φωτιὰ σὲ ὅλο τὸ Βερολῖνο. μιὰ Γερμανικὴ στρατιὰ ἔφτασε ἀπὸ τὴν Δύσι καὶ ἀποκατέστησε ἐπαφὴ μὲ τὴν πολιορκημένη πόλι. Οἱ Ρῶσοι δὲν μποροῦν νὰ κάνουν ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ πετοῦν μέσα συνεχῶς καινούργιες δυνάμεις γιὰ νὰ κρατήσουν τὶς θέσεις τους ὑπερβολικὰ ἀπομακρυσμένες ἡ μία ἀπὸ τὴν ἄλλη. Θὰ κάνουμε τὴν πόλι σημεῖο φθορᾶς πρωταρχικῆς σημασίας. Οἱ Ρῶσοι ἔχασαν μεγάλο μέρος τῶν δυνάμεών τους περνῶντας τὸν Ὄντερ, εἰδικὰ ἡ Βόρεια πτέρυγα. Ἐπιπλέον τώρα πολλὲς δυνάμεις φθείρονται στὶς ὁδομαχίες. Ἂν κάθε ἡμέρα τοὺς καταστρέφουμε 50 Στάλιν ἢ Τ - 34 αὐτὸ σημαίνει ὅτι σὲ 10 ἡμέρες θὰ τοὺς ἔχουμε καταστρέψει 500 - 600 ἅρματα. Σήμερα θὰ ἤθελα νὰ ξαπλώσω λίγο ἥσυχος. γι' αὐτὸ νὰ μὲ ξυπνήσετε μόνον ὅταν ἕνα ρωσικὸ τεθωρακισμένο θὰ φθάση ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς κρεβατοκάμαράς μου, ὥστε νὰ μπορῶ νὰ ἑτοιμαστῶ. Ὄχι δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέσον γιὰ νὰ καταφέρουμε σοβαρὸ πλῆγμα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἤδη χρησιμοποιοῦμε. Πρέπει νὰ κρατήσουμε τὸ Βερολῖνο διότι αὐτὸ εἶναι τὸ σημεῖο στὸ ὁποῖο οἱ Ρῶσοι θὰ χάσουν πολὺ αἷμα. Τίποτα ἄλλο δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τοὺς σταματήση ἂν περνοῦσαν ἀπὸ ἐδῶ. Τί ἔχω χάσει. Τί προσφιλεῖς ἀναμνήσεις! Ἀλλὰ αὐτὰ δὲν μετροῦν πλέον. Ἀργὰ ἢ γρήγορα πρέπει νὰ ἀναχωρήσουμε δίχως ἀποσκευές.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΥΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1945

ΜΟΝΚΕ: Τέσσερα τεθωρακισμένα τοῦ ἐχθροῦ καὶ δύο τεθωρακισμένα Τσεχοσλοβακικῆς κατασκευῆς διεισδύουν μέχρι τὴν Βιλχελμπλάτς. Καταστράφησαν ἀπὸ κομμάντος. Τὰ Πάντσερ ἔφεραν σημαιοῦλες μὲ τὴν σβάστικα. Συλλάβαμε ἕνα ἀπὸ τὰ πληρώματα.

ΧΙΤΛΕΡ: Χρειάζεται νὰ δοθοῦν ἐντολὲς ὥστε οἱ σημαιοῦλες νὰ κρατοῦνται ἐντός.

ΜΟΝΚΕ: Ἡ γραμμὴ τοῦ μετώπου παραμένει πάντα βορείως τῆς Μόριτσπλάτς. Τὸ κυκλωμένο τάγμα τῆς Μόριτσπλάτς ἄνοιξε μαχόμενο τὸν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς. Θὰ ἤθελα νὰ δημιουργήσω μιὰ σειρὰ ἀπὸ μικρὰ τμήματα

ἐφόδου κοντά στήν πρώτη γραμμή ὥστε εἰς περίπτωσιν ἐχθρικῆς διεισδύσεως νά μποροῦν νά ἐξαπολύσουν ἀντεπιθέσεις. Διέταξα νά τοποθετήσουν ὅλμους τῶν 105 στήν Τζενταρμερμάρκτ μέ κατεύθυνσι τήν Μπέλ 'Αλιάνσεπλάτς, στήν Παριζενπλάτς μέ κατεύθυνσι Οὔντερ ντέν Λίντεν - Πύργο καθώς καί στήν Λέιψιγκινγκεροτράσσε μέ κατεύθυνσι τό Σπίττελμαρκετ. Κάθε ὅλμος ἔχει 12 βλήματα. Ἔπειτα ἀπό τόν βομβαρδισμό οἱ πυροβοληταί θά πολεμήσουν σάν ἁπλοί στρατιῶτες. Τό ἐχθρικό πῦρ ἐσημείωσε μικράν ὕφεσι. Ἕνα κανόνι τῶν 88 mm μέ κινούμενο κιλλίβαντα ἐπέστρεψε ἀπό τήν Ἄντολφ Χιτλερπλάτς. Παρέμεινε μέχρι τήν 14 ὥρα ἀλλά δέν ὑπῆρχε ἐκεῖ κανένα τεθωρακισμένο.

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ. Οἱ σοβιετικοί εἶναι πραγματικά ρομπότ. Ἕνας θανάσιμος κίνδυνος. Ἄν καί χάθηκε τό Βέστχαφεν μᾶς ἀπομένουν ἀκόμη μεμονωμένες ποσότητες ἐφοδίων στά τοῦνελ τοῦ μετρό. Τό Βέστχαφεν ἦταν ἡ τελευταία μεγάλη ἀποθήκη. Τίς τελευταῖες ἡμέρες προσπαθήσαμε κάτω ἀπό τήν φωτιά τοῦ πυροβολικοῦ νά μεταφέρουμε ὅτι μπορούσαμε. Ἀλλά ἀκόμη ὑπάρχουν 24 τόννοι σιτάρι.

ΧΙΤΛΕΡ: Κολυμπῶντας οἱ Ρῶσοι μέσα σέ μιά πόλι 4.500.000 κατοίκων ἔχουν ἀναλάβει ἕνα ὑπέρογκο βάρος. Πόσους τραυματίες εἴχαμε σήμερα;

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ: Ἔχουμε 9.000 τραυματίες στά νοσοκομεῖα, τό ὁποῖον σημαίνει 1.500 τραυματίες τήν ἡμέρα. Ἄν στό τέλος ἀπελευθερωθῆ τό Βερολίνο δέν θά ἔχουμε μεγάλα προβλήματα μέ τήν ἐπισιτισι, διότι οἱ Ρῶσοι δέν εἶναι σέ θέσι νά πάρουν μαζί τους σέ λίγες ἡμέρες τόσες μεγάλες ποσότητες τροφίμων. Τά τρόφιμα τοῦ Βερολίνου φθάνουν γιά 10 μῆνες. Οἱ Ρῶσοι δέν μποροῦν νά φᾶνε σέ 4 ἡμέρες ἐκεῖνο πού 3.000.000 ἔπρεπε νά φᾶνε σέ 10 ἑβδομάδες.

ΧΙΤΛΕΡ: Ἄν μιά μέρα θά ἔπρεπε νά χτίσω καί πάλι τά κυβερνητικά κτίρια θά τά ἐξώπλιζα μέ ὅλα τά μέσα.

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ. Νομίζω, ὅτι ὁ καθένας ἀπό μᾶς πῆρε κάποιο μάθημα γιά τήν μελλοντική του συμπεριφορά.

ΜΟΝΚΕ. Δέν πραγματοποιήθησαν ὅλα ἀπό ἐκεῖνα πού σχεδιάζαμε τό 33 Φύρερ μου.

ΧΙΤΛΕΡ: Γνωρίζετε ὅτι πρίν ἀπό λίγο καιρό εἶχα πῆ «Θά ἦταν καλύτερα ἄν εἴχαμε πάρει τήν ἐξουσία ἕνα χρόνο ἤ ἐνάμισυ χρόνο ἀργότερα».

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ. Τό 32 θέλατε τήν ἐξουσία σάν πρόεδρος τοῦ Ράιχ.

ΧΙΤΛΕΡ: Τότε εἶχα πῆ στόν ἑαυτό μου: δέν ἔχει ἔλθει ἀκόμη ἡ στιγμή, διότι ἤμουν σίγουρος ὅτι ... γιά νά φθάσουμε στήν ὁριστική ἀλλαγή ἐχρειάζετο πρῶτα νά οὐδετεροποιηθοῦν ὅλοι οἱ ἄλλοι. Ἄν παρέμενε κάποιος, θά εἶχε παραμείνει ἀπό πίσω του ἕνας Μπρυνινγκ ἤ ἕνας Σλάιχερ. Ἄν εἶχα ἀναμείνει περισσότερο θά συνέβαινε ὁ θάνατος τοῦ Χίντενμπουργκ. Θά εἶχε πεθάνει νωρίτερα, διότι στήν ἀντιπολίτευσι θά τόν ἐνοχλοῦσα πολύ. Ἄν ὑπῆρχε κάποιος κατάλληλος νά παίξη τόν ρόλο τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας αὐτός ἤμουν ἐγώ. Καί θά μποροῦσα νά

κανονίσω πολλές ὑποθέσεις χωρίς φασαρίες. Ἄν μερικοί λογαριασμοί δέν λύνονται ἀμέσως, τότε κανείς μαλθακεύει καί δέν τούς λύνει ποτέ.

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ. Ἐξηρτήθη ἀκόμα ἀπό τό γεγονός ὅτι ἐσεῖς ὑποχρεωθήκατε νά ὑποκύψετε σέ ἀρκετούς συμβιβασμούς ἀναφορικά μέ τά πρόσωπα. Ἄν σάν παράδειγμα εἴχατε ἀναλάβει τήν ἐξουσία σάν πρόεδρος τοῦ Ράιχ δέν θά εἴχαμε ὑποχρεωθῆ νά ὀνομάσουμε Νομάρχη τοῦ Βερολίνου ἕναν τύπο σάν τόν ναύαρχο Lewetzow. Τό ὅτι τόσος κόσμος κατώρθωσε νά τό σκάση στό ἐξωτερικό, ὀφείλεται στό ὅτι εἴχαμε παρόμοιους Enrichelu σάν Νομάρχες.

ΧΙΤΛΕΡ: Θά ἔπρεπε νά περιμένω μέχρι τόν θάνατο τοῦ Χίντενμπουργκ. Στήν ἀρχή ἤμουν ἀποφασισμένος νά κάνω νά πληρώσουν τό βάρος τῶν σφαλμάτων τους ἄνθρωποι ὅπως ὁ Χάμερσταϊν,[89] ὁ Σλάιχερ[90] καί ὅλη ἡ κλίκα πού βρισκόταν γύρω τους. Ἀλλά ἔπειτα ἀπό ἐνάμισι χρόνο ἡ ἀπόφασίς μου μετριάσθηκε. Ἄρχισε τό μεγαλύτερο ἐποικοδομητικό ἔργο. Ἄν δέν συνέβαινε αὐτό θά εἶχα ἐξαφανίσει χιλιάδες. Ἐπί πλέον πολλοί εἶχαν καμουφλαρισθῆ.

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ. Θυμᾶμαι πολύ καλά, ὅταν τό '33 τόσα ἀπό αὐτά τά «ἠράνθεμα τοῦ Μαρτίου» ἔφθαναν στό κόμμα. Ἔγινε μιά ἀπίστευτη μάχη γιά νά μποῦν. Καί ὅταν ἐμεῖς δέν θά θέλαμε νά ἐγγράψουμε στοιχεῖα σάν καί αὐτά, μᾶς ρωτοῦσαν γιά ποιό λόγο ἤμασταν ἀντίθετοι μέ τήν «γενική

---

89 Hammerstein. Μέλος τῆς ὀργανώσεως Rote Capelle (Ἐρυθρά ὀρχήστρα) ἡ ὁποία ἐσχεδίασε καί ἀπεπειράθη νά δολοφονήση τόν Χίτλερ τήν 20ή Ἰουλίου 1944.

90 Σλάιχερ. Ὁ μηχανορράφος στρατηγός ὑπῆρξε ὁ παρασκηνιακός ρυθμιστής τῆς πολιτικῆς ζωῆς κατά τήν διάρκεια τῶν τελευταίων χρόνων τῆς Δημοκρατίας τῆς Βαϊμάρης.

Ἔμπιστος τοῦ στρατάρχη Φόν Χίντεμπουργκ θά διαδεχθῆ τόν Φόν Πάπεν στήν καγκελλαρία τοῦ Ράιχ. Στήν σύντομη θητεία του θά προσπαθήση νά διασπάση τό Ναζιστικό Κόμμα προσφέροντας πλούσια ἀνταλλάγματα στόν Γκρέγκορ Στράσσερ καί τούς 60–70 περίπου βουλευτές τοῦ Ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ Κόμματος οἱ ὁποῖοι, παρά τίς ἐντολές τοῦ Χίτλερ θά τοῦ ἔδιδαν ψῆφον ἐμπιστοσύνης εἰς τήν Κυβέρνησι.

Μόνον ἡ ἀστραπιαία ἐπέμβασις τοῦ Χίτλερ θά ἀποσοβήση τόν κίνδυνο. Ὁ Στράσσερ διαγράφεται. Οἱ βουλευτές πού τόν εἶχαν ἀκολουθήσει ἐπαναφέρονται εἰς τήν τάξι.

Ἀλλά καί μετά τήν ἄνοδο τοῦ Χίτλερ στήν ἐξουσία ὁ Σλάιχερ δέν σταματᾶ τίς μηχανορραφίες του. Μέ τόν Στράσσερ τόν Ρέμ καί μέ «μία ξένη δύναμι», προσπαθεῖ νά ὑπονομεύση τήν κυβέρνησι τοῦ Χίτλερ.

Οἱ «Ναζί» δέν πρόκειται νά τόν ξεχάσουν κατά τήν διάρκεια τῆς νύκτας τῶν «μεγάλων μαχαιριῶν».

συμφιλιωθῆ». Θά ἔπρεπε νά κλείσουμε τίς πόρτες τοῦ κόμματος καί νά ποῦμε: Τώρα δέν πρόκειται νά μπῆ κανένας.
ΧΙΤΛΕΡ: Θά μποροῦσα νά τό κάνω μόνον ἄν εἶχα φθάσει στήν ἐξουσία μέ πραξικόπημα ἤ μέ μιά ἀπευθείας λαϊκή ἐξέγερσι. Μετανοιώνει κανείς, ἄν σταθῆ ὑπερβολικά καλός.
ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ: Ἀκόμα καί οἱ Αὐστριακοί Γκαουλάιτερ μοῦ ἔλεγαν κάποτε, ὅτι ἡ ἐπανάστασις εἶχε ἕνα μειονέκτημα: ἐκεῖνο τῆς ὀμορφιᾶς. Θά ἦταν καλύτερο, ἄν τό 38 ἡ Βιέννη μᾶς εἶχε ἀντιτάξει ἀντίστασι. Ἔτσι θά μπορούσαμε νά τά κάνουμε ὅλα γυαλιά καρφιά.
ΜΟΝΚΕ: Νά μπροστά μας δύο παραδείγματα: 1933 καί 1938. Ἄν μπορέσουμε νά τά καταφέρουμε ἐδῶ δέν θά πρέπει ν' ἀφήσουμε νά μᾶς ξεφύγη αὐτή ἡ στιγμή.
ΧΙΤΛΕΡ: Ἐγώ πράγματι παρέμεινα ἐδῶ, γιά νά ἔχω τό ἠθικό δικαίωμα νά πατάξω κάθε ἀδυναμία. Ἄν ὄχι, δέν θά εἶχα αὐτό τό δικαίωμα. Δέν μπορῶ νά ἀπειλῶ τούς ἄλλους συνεχῶς, ἄν ἔπειτα ἐγώ στήν ἀποφασιστική στιγμή ἐγκατέλειπα τήν πρωτεύουσα τοῦ Ράιχ. Πρέπει νά εἰσάγουμε στήν Βέρμαχτ ἕναν κώδικα τιμῆς. Μιά πρωταρχική ὑποχρέωσι ἡ ὁποία ἀνέκαθεν ὑπῆρξε στό ναυτικό, πρέπει νά ἰσχύη γιά κάθε πολίτη καί γιά τό κόμμα: ἄν σέ μιά πόλι κάποιος ἔχει τό δικαίωμα νά δίδη διαταγές, ὀφείλει νά εἶναι ἕτοιμος νά ὑποστῆ τίς διαταγές τῆς μοίρας. Καί ἀκόμη ὅταν ἔχει πιθανότητες νά σωθῆ, δέν πρέπει νά τό κάνη. Ὁ πλοίαρχος πρέπει νά βυθίζεται μαζί μέ τό καράβι.
ΒΟΣΣ: Ἐδῶ στήν καγκελλαρία, εἴμαστε ἀκριβῶς ὅπως στήν γέφυρα τοῦ καραβιοῦ. Ἕνας γιά ὅλους, ὅλοι γιά ἕναν. Καί ἐμεῖς δέν πρόκειται νά φύγουμε. Θά ἔφευγε καί ἡ ἀξιοπρέπεια μαζί. Ὁ κόσμος μέ τόν ὁποῖο πρέπει νά συνεργασθῆς, πρέπει νά ἔχη τουλάχιστον τό αἴσθημα τῆς ἀξιοπρεπείας.
ΧΙΤΛΕΡ: Εἶναι δυνατή ἡ κατήχησι ἀναφορικά μέ μιά παρόμοια ἀντίληψι. Δέν εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ Ἰάπωνες εἶναι καλύτεροι στρατιῶτες ἀπό μᾶς. Εἶναι μόνον καλύτερα ἀναθρεμένοι. Ὅταν βλέπουμε ὅτι οἱ Ἀμερικανοί ἀπό τήν ἀρχή τοῦ πολέμου συνέλαβαν αἰχμαλώτους μόνον 7 Ἰάπωνες ἀξιωματικούς — ἐπιπλέον βαρύτατα τραυματισμένους — καί ὅτι οἱ 7 ἔπειτα ἔκαναν χαρακίρι, ἀντιλαμβανόμεθα πόσο ἡρωισμός μπορεῖ νά πηγάση ἀπό ἕναν ὡρισμένο τύπο ἀνατροφῆς.
ΚΡΕΜΠΣ: Εἶπα στόν Γιόντλ ὅτι ἀντέχουμε 24 - 26 ὧρες νά περιμένουμε τήν ἐπαφή μέ τόν Βένκ. Πάντα μέ τήν προϋπόθεσι ὅτι θά λάβουμε ἀπόψε τό βράδυ τίς βοήθειες πού ἀνηγγέλθησαν. Ἡ κατάστασι τῆς 3ης Στρατιᾶς εἶναι ἄσχημη. Ὁ Κάιτελ ἤθελε νά τήν στρέψη ἀπό Βορρᾶ πρός Νότο. Τοῦ εἶπα ὅτι δέν γίνεται. Πρῶτα χρειάζεται νά ἀπελευθερωθῆ τό Βερολῖνο. Τοῦ εἶπα ἐπίσης ὅτι φυσικά πρέπει νά σταματήση ἡ ἐχθρική διείσδυσι. Σήμερα ὁ μεγάλος Ναύαρχος Ντάινιτς πηγαίνει νά ἐπισκεφθῆ τόν Κάιτελ. Φαίνεται ὅτι διέταξε τμήματα τοῦ ναυτικοῦ νά κατευθυνθοῦν ἀεροπορικῶς

στό Βερολῖνο. Τώρα χρειάζεται νά σχηματισθῆ μιά ὁμάδα στρατιῶν Βορειοδυτικά, ἡ ὁποία θά ἑνωθῆ μέ τόν Βένκ.
ΧΙΤΛΕΡ: Δύο πράγματα μέ ἀνησυχοῦν: δέν ἔχομε καθόλου πετρέλαιο. Τά δύο κοιτάσματα τῆς Ἀνατολῆς μᾶς ἔδιδαν συνολικά 120.000 τόννους. Θά μποροῦσαν νά βγοῦν ἕως 180.000 τόννοι. Ἀλλά ὅλο αὐτό εἶναι καταστροφικό διότι μᾶς ἐμποδίζει ὁποιαδήποτε ἐπιχείρησι μεγάλης ἀκτῖνος. Ἄν κατορθώσω νά τακτοποιήσω αὐτήν τήν ὑπόθεσι τοῦ Βερολίνου, πρέπει ἀμέσως νά ἐρευνήσουμε πῶς μποροῦμε νά χειρισθοῦμε τά κοιτάσματα τοῦ πετρελαίου. Οἱ ἄλλοι μᾶς κάνουν πόλεμο μέ πετρέλαιο πού ἔρχεται ἀπό μακρινούς ὠκεανούς. Ἐμεῖς τό δικό μας τό ἔχουμε στήν ἐξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ.

ΤΡΙΤΗ ΣΥΣΚΕΨΙΣ 27ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1945

ΚΡΕΜΠΣ: Ἀντίθετα μέ χθές τό βράδυ σημειώνεται μιά γενική σταθεροποίησι καί ἕνα μέτωπο παντοῦ συνεχές. Ἀπό τήν συνολική εἰκόνα ἐξάγεται: ἡ πρωταρχική πίεσι ἐξασκεῖται ἀπό ἀνατολάς καί ἀπό βορρᾶ. Σχετική σταθερότητα πρός Νότιο - δυτικά. Αὐτό μπορεῖ νά ἐξαρτᾶται ἀπό τό γεγονός, ὅτι εἰδικά στά νοτιο - δυτικά ὁ ἐχθρός ἀναγκάστηκε νά περικόψη δυνάμεις. Περισσότερο ἀναλυτικά: Ἡ κατάστασι γύρω ἀπό τό Ὀλυμπιακό στάδιο δέν εἶναι καθαρή. Μικρά γερμανικά τμήματα ἀντιστέκονται δίχως νά ἔχουν ἐπαφή τό ἕνα μέ τό ἄλλο. Νοτίως τῆς γέφυρας τοῦ Πίκελσντόρφ κρατᾶμε ἕνα εὐρύτερο προγεφύρωμα. Μερικά αὐτοκίνητα κατόρθωσαν νά φθάσουν ἕως ἐδῶ. Τό μέτωπο ἐν συνεχείᾳ διατρέχει τήν ζώνη τῆς Μπισμαρκστράσσε, συμπεριλαμβανομένου τοῦ τομέως τοῦ πύργου τῆς ραδιοφωνίας καί το Grunewald, ὅπου ἡ Ἐθνική ὑπηρεσία ἐργασίας ὑπό τήν διοίκησι τοῦ Ντέκερ διεκρίθη. Ἀπό ἐδῶ κατά μῆκος τοῦ διατρήματος τοῦ μετρό, περνῶντας ἀπό τούς σταθμούς Βιλμερσντόρφ καί Σαΐνενμπεργκ μέχρι τήν Μπουλοουστράσσε, ἡ ἄμυνα εἶναι ὑπερβολικά ἀδύναμη. Ἡ ἐχθρική διείσδυσις μέχρι τήν Λούτσοουστράσσε ἀπωθήθηκε. Ἡ ζώνη μέ κατεύθυνσι τό Σπίττελμάρκετ, δέν ἔχει ξεκαθαρισθεῖ ἀκόμη ἀπό τά στοιχεῖα πού εἶχαν διεισδύσει. Ὁ ἀνατολικός τομέας ἐξακολουθεῖ νά κρατᾶ παρ' ὅλη τήν μαζική πίεσι. Ἡ ἄμυνα στήν ζώνη Friedrichshain ἔχει πολύ διευκολυνθῆ ἀπό τόν διοικητή τοῦ ἀντιαεροπορικοῦ ὁ ὁποῖος ἀπό τόν πύργο, συμπαρίσταται ἔξοχα στίς μάχες πού γίνονται γύρω. Αὐτό τό μέτωπο πλέον εἶναι ἀμετάβλητο ἀπό ἡμέρες. Μιά ἐπίθεσι στόν σταθμό τοῦ μετρό Wedding ἀπωθήθηκε. Ἡ κατάστασι στό Westhafen εἶναι ἀπόλυτα ξεκαθαρισμένη, ὅμως ἕνα μέρος ἐξακολουθεῖ νά βρίσκεται στά χέρια μας.
ΑΞΜΑΝ: Τό προγεφύρωμα νοτίως τοῦ Πίχελσντόρφ ἐνισχύθη μέ ἕναν λόχο. Μιά ἐπίθεσι ἐναντίον τῆς Χέερστρασσε ἀπωθήθηκε.

ΚΡΕΜΠΣ: Τώρα οἱ Ρῶσοι θὰ ἀναπτύξουν τὴν κύρια πίεσί τους, ἀπὸ ἀνατολάς, ἀπὸ βορρᾶ και ἀπὸ νότο. Χρειάζεται νὰ ἀναμένουμε μιὰ ὁμόκεντρη αἰφνιδιαστική ἐπίθεσι, εἰδικὰ τώρα, πού ὁ ἐχθρὸς φοβᾶται μιὰ ἀπειλὴ ἀπὸ Νοτιοδυτικά

ΑΞΜΑΝ: Οἱ Ρῶσοι ἔχουν ἤδη καταλάβει τὸν πύργο τοῦ Σαρλόττενμπουργκ

ΜΟΝΚΕ Μερικοί Ρῶσοι σκοπευτὲς ἐνεφανίσθησαν εἰς τὴν Ποτσντάμερπλάτς

ΧΙΤΛΕΡ· Ἕνας μεγάλος κίνδυνος παραμένουν οἱ γαλαρίες τοῦ μετρό.

ΚΡΕΜΠΣ. Φαντάζομαι, ὅτι αὐτὴν τὴν στιγμὴ ἡ ἐπαφὴ στὸ Schanelowsee ἔχει ἀποκατασταθῆ 'Η ἐπαφὴ μὲ τὸ Πότσδαμ ἔχει διακοπῆ. Στὸ Wannsee ἕνα τμῆμα κρατᾶ ἀκόμη τὸ προγεφύρωμα. Τὸ ἀεροδρόμιο τοῦ Κάτοφ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι στὰ χέρια μας Βορείως τοῦ διαδρόμου προσγειώσεως γίνονται μάχες ἐναντίον τῶν τεθωρακισμένων γιὰ τὴν κατοχὴ ἑνὸς στρατοπέδου

ΧΙΤΛΕΡ: Τὸ καταστροφικὸ λάθος τῆς 9ης ἦταν νὰ ἐπιτεθῆ δυτικὰ ἀντὶ βορειοδυτικὰ 'Η στρατιὰ διέφυγε τοῦ πρωταρχικοῦ σκοποῦ της.

ΚΡΕΜΠΣ: Οἱ ἐπιθέσεις μας ἀπὸ τὰ βόρεια - δυτικὰ συνεχίζονται 'Αναφορικὰ μὲ τὴν ἐπίθεσι Στάινερ δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι ἡ 7η Τεθωρακισμένη μεραρχία ἐπετέθη ἡ ἐπίθεσις εὑρίσκεται ἐν ἐξελίξει. Σ' αὐτὴν μποροῦν νὰ ἐνωθοῦν μονάδες τῆς 199ης Μεραρχίας, συντάγματα τῆς Sclageter καὶ μιᾶς ἄλλης μεραρχίας — στὸ σύνολο ἀξιοσημείωτες ἐνισχύσεις. Στὴν Δύσι ὁ ἐχθρὸς δὲν ἔχει ξεπροβάλει ἀπὸ τὸ προγεφύρωμά του στὸν Ἔλβα. 'Επισημαίνεται μιὰ ἀνανεωμένη πίεσι ἀπὸ τὰ ἀνατολικὰ μὲ κατεύθυνσι τὸ Βιττενμπέργκ Αὔριο πρέπει νὰ ἀναμένεται μιὰ πίεσι τοῦ Σαῖρνερ πρὸς Βορρᾶ μὲ κατεύθυνσι τὸ Σένφτενμπεργκ

ΧΙΤΛΕΡ· 'Η 9η στρατιὰ συμπεριεφέρθη ὅσο χειρότερα μποροῦσε Ὅταν ἀπὸ μακροῦ χρόνου δὲν εἶναι σὲ θέσι νὰ ἐπικοινωνήση μὲ τὸν ἀσύρματο, εἶναι σημάδι ὅτι κάτι δὲν πάει καλά Εἶναι πιθανὸν ἀπόψε νὰ μᾶς ἀποσταλοῦν ἐνισχύσεις ἀπὸ ἀέρος

ΒΟΣΣ. Ο ἀρχηγὸς ἑνὸς λόχου τῆς φρουρᾶς τοῦ μεγάλου Ναυάρχου ἀνήγγειλε μόλις τώρα τὴν ἄφιξί του Ἄνοιξε τὸν δρόμο ἀπὸ τὸ Μπερνάου μέχρι τὸ Τιρπιτζοῦφερ μὲ κλωτσιές μαζί μὲ ›20 ἄνδρες. Τώρα εὑρίσκεται στὸ ὀχυρὸ τῆς Μπέντλερστράσσε καὶ ἔρχεται ἀμέσως ἐδῶ.

ΜΠΕΛΟΦ: Ἀπὸ τις 21 30 θὰ πρέπει νὰ ἀρχίσουν οἱ ρίψεις τῶν ἐφοδίων

ΧΙΤΛΕΡ· Δὲν μπορῶ καθόλου νὰ καταλάβω γιατί ἡ 9η στριμώχθηκε σὲ μιὰ ἔκτασι τόσο περιωρισμένη, καὶ γιατί κινεῖται δυτικὰ ἀντὶ γιὰ βορειοδυτικά Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δίδωνται διαταγές, ἂν ὁ κάθε στρατηγὸς μεταβάλει κατὰ βούλησιν τὸ σχέδιο ποὺ τοῦ διατάσσεται

ΚΡΕΜΠΣ. Εἶναι πιθανὸν ὅτι ὁ Μπούσσε δὲν διαθέτει ἐλευθερία κινήσεως. Ἔχει ἀναφέρει ὅτι ἀντιμετωπίζει ἔλλειψι τροφῶν. Παρ' ὅλα αὐτά

ἐξακολουθεῖ νὰ βαδίζη ὥστε νὰ ἀπασχολῆ δυνάμεις που σὲ ἐναντία περίπτωσι θὰ εἶχαν στραφῆ ἐναντίον τοῦ Βένκ

ΧΙΤΛΕΡ· Ἂν ὅλη ἡ ἐπιχείρησι δὲν ἐκτελεσθῆ μὲ τὴν ἀπαιτουμένη ταχύτητα εἶναι τὸ τέλος Ὁ ἐχθρὸς ἀντιδρᾶ κάθε φορὰ μὲ μεγαλύτερη ἑτοιμότητα Ἡ 9η στρατιὰ ἦταν ἡ καλύτερη στρατιὰ ποὺ διαθέταμε. 11 μεραρχίες Ἂν εἶχε στραφῆ μὲ δύναμι πρὸς Βορειοδυτικά θὰ εἶχε ἀνοίξει ἕνα ρῆγμα Θέλω νὰ ἐπαναλάβω γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ὅτι εἶναι ἄσκοπο νὰ δίδωνται διαταγές, ὅταν κάθε ἀξιωματικὸς κάνει αὐτὸ ποὺ νομίζει περισσότερο σωστὸ δίχως νὰ νοιάζεται γιὰ τὸ συνολικὸ σχέδιο Τέτοια ἀνυπακοή ποτὲ δὲν ὑπῆρχε στὸ Κόμμα Ἕνας λειτουργὸς τοῦ Κόμματος, ὁ ὁποῖος θὰ εἶχε ἀρνηθῆ νὰ ἐκτελέση μιὰ διαταγή μου θὰ διεγράφετο ἀμέσως καὶ θα ἔσβυνε ἀπὸ τὴν πολιτικὴ σκηνή Στὴν Ρωσία συμβαίνει ἀκριβῶς τὸ ἴδιο Καὶ ἂν κανεὶς διστάζη νὰ ἐκτελέση μιὰ στρατιωτικὴ διαταγὴ εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶγμα Συνέβη ἀκριβῶς αὐτὸ ποὺ εἶπα ἐγώ: Ο Μπούσσε ἀκινητοποιήθηκε σὲ μιὰ ἔκτασι περιωρισμένη Σ' ὁλόκληρο τὸ μέτωπο ὑπάρχει μόνον ἕνας πραγματικὸς στρατηγός Σαῖρνερ. 'Ο Σαῖρνερ εἶχε ἕνα στράτευμα σχεδὸν ἄθλιο, καὶ μπόρεσε νὰ τὸ βάλη πάλι σὲ τάξι

Σὲ ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ μετώπου ὅπου εὑρέθη ἔκανε πράγματα ἄξια 'Ο Σαῖρνερ καὶ ὁ Βένκ ἀπὸ κοινοῦ θὰ ἦσαν τὸ πιὸ ὡραῖο «χτύπημα γιὰ δυο» ποὺ θὰ μποροῦσα ποτὲ νὰ φαντασθῶ, διότι ὁ Σαῖρνερ εἶναι ὁ ἄνδρας που μέσα σὲ λίγες ἑβδομάδες κατώρθωσε νὰ βγάλη μιὰ στρατιὰ μέσα ἀπὸ μιὰ συμμορία γουρουνιῶν, καὶ ὄχι μόνον σταθεροποίησε τὸ μέτωπο, ἀλλὰ μπόρεσε νὰ ἐπιβάλη καινούργιο πνεῦμα στὸ στράτευμα Ἂν τώρα ἀπεφάσιζε νὰ ἀποσυρθῆ ὅλα θὰ τελείωναν μαζί του τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν προσωπικότητα τοῦ διοικητοῦ Δὲν δύναται νὰ διοικηθῆ ἕνας στρατὸς ἀπειθάρχητος καὶ ἀναρχοκρατούμενος Στὸ ἐσωτερικὸ ἑνὸς λόχου ἀπαγορεύεται ἡ διατάραξι τῆς πειθαρχίας Ὅμως ὅταν περνᾶμε στις μεγάλες μονάδες, αὐτὸ συμβαίνει κάθε μέρα Καθένας κάνει τοῦ κεφαλιοῦ του

Οταν κανεὶς ὀφείλει νὰ ὑφίσταται παρόμοιες ἐκπλήξεις γιὰ 12 χρόνια τελικὰ χάνει τὸ θάρρος του Πολλοὶ δὲν ἀντιλαμβάνονται τὴν πίκρια μου Δὲν μπορῶ νὰ διανοηθῶ ὅτι δίδοντας μιὰ διαταγὴ σὲ ἕναν λειτουργὸ τοῦ κόμματος, αὐτὸς θὰ εὕρισκε τρόπο γιὰ νὰ μὴν τὴν ἐκτελέση. Τὸ συνολικὸ ἀποτέλεσμα θὰ κατεστρέφετο καὶ ὁ ὑπαίτιος θὰ υπέφερε Ὅσο εὐρύτερη εἶναι ἡ σφαίρα τῶν εὐθυνῶν ἑνός, τόσο ἄκαμπτη πρέπει νὰ εἶναι ἡ ὑπακοή.

ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ: Ὁ Στάλιν ἔχει εἰσάγει τὴν ἀρχὴ τῆς μηχανικῆς ὑπακοῆς. Σὲ μᾶς ἡ ὑπακοὴ ἀνέκαθεν εἶχε χαρακτῆρα ἠθικοπαραδοσιακό

ΧΙΤΛΕΡ: Ὁ Μπλόμπεργκ μοῦ ἔλεγε κάποτε, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τῆς ὑπακοῆς ἰσχύει μέχρι τὸν βαθμὸ τοῦ στρατηγοῦ. Ἦταν ὅλα αὐτὰ ἕνα σύστημα τεχνητῶν μηχανισμῶν ψευτικων δυσκολιῶν καὶ ψευτικων δικαιολογιῶν, που εἶχαν δημιουργήσει, γιὰ νὰ ξεφεύγουν ἀπὸ ἀκριβεῖς διαταγές Ὅπως καὶ νὰ ἔχη ἡ υπόθεσι, χρειάζεται νὰ ἀποκαταστήσουμε ἐπαφὴ μὲ

τήν 9η. Μόνον μισή ὥρα τήν ἡμέρα μποροῦμε νά πιάσουμε ἐπαφή μαζύ τους. Στά Βαλκάνια ὁ Τίτο εἶναι συνεχῶς σέ ἐπαφή μέ τούς παρτιζάνους του ἀπό τά βραχέα.

ΒΑΙΛΝΤΙΓΚ: Στήν Νοτιοδυτική ζώνη ἡ 18η P.G.D κατά τήν διάρκεια ζωηρῶν μαχῶν παρεχώρησε λίγο μόνον ἔδαφος. Στόν σταθμό Westkreuz μπορέσαμε νά ἀποκαταστήσουμε τήν ἐπαφή μέ τήν Χιτλερική νεολαία καί τήν Ἐθνική Υπηρεσία Ἐργασίας. Εὐτυχῶς σέ ἐκεῖνο τόν τομέα μπορέσαμε νά διαπιστώσουμε, ὅτι τά τμήματα τῶν Ρωσικῶν τμημάτων, τά ὁποῖα εὑρίσκοντο ἐκεῖ ἀπεσύρθησαν, πιθανότατα ἐξ αἰτίας τῆς ἀπελευθερωτικῆς ἐπιθέσεως ἡ ὁποία ἀναπτύσσεται. Ὁ πύργος τοῦ Σαρλότενμπουργκ ἀπωλέσθη. Τό Βεστχάφεν εἶναι ἀκόμη στά χέρια μας. Στά βορειοανατολικά ἡ γραμμή τοῦ μετώπου ἀντεξε σχεδόν παντοῦ, μέ τήν βοήθεια τοῦ ἀντιαεροπορικοῦ πού ὅμως τώρα ἔχει κυκλωθῆ. Ἀνατολικά ἰσχυρές ἐπιθέσεις, που εἶχαν σάν συνέπεια διείσδυσι τοῦ ἐχθροῦ ἕως τοῦ Σπιτελμάρκετ. Ἀπό τό Σπιτελμάρκετ ἀπωθήθη, ἀλλά ἐπέστρεψε μέ μεγαλύτερες δυνάμεις.

Δύο ὧρες πρίν ἔφθασε μιά ἀνακοίνωσι σύμφωνα μέ τήν ὁποία ἐχθρικά τεθωρακισμένα προερχόμενα ἀπό τήν Μπέλ Αλλιάνσπλατς εἶχαν εἰσέλθει στήν Βιλχελμστράσσε· ἡ διείσδυσι ἀπωθήθη. Ὁ σταθμός τοῦ μετρό στό Γκρόσγκαϊσνερστράσσε εἶναι στά χέρια μας. Στίς τελευταῖες 4 ἡμέρες κατεστράφησαν 230 ἅρματα τοῦ ἐχθροῦ, στήν σημερινή ἡμέρα — τουλάχιστον μέχρι αὐτή τήν στιγμή — ἀπό 40 - 50. Δηλαδή μέχρι ἀπόψε σύνολον 280 - 300 τεθωρακισμένα. Συνεχῶς ὅλη τήν ἡμέρα μοῦ ἔρχονται εἰδήσεις ἀπελπιστικές. Σ' αὐτόν τόν πόλεμο ἀπόκτησα νεῦρα χοντρά σάν χορδές, ὅμως οἱ εἰδήσεις οἱ ὁποῖες ἔφθαναν ἀπό ὅλα τά σημεῖα ἦσαν πραγματικά τρομερές.

ΧΙΤΛΕΡ: Οἱ κομμουνιστές προσπαθοῦν πάντοτε νά θολώνουν τά νερά. Πρέπει νά ἔχω τήν ἀπόλυτη βεβαιότητα ὅτι δέν θά βρεθῶ μέσα σέ ἕνα ρωσικό τεθωρακισμένο ἔπειτα ἀπό μιά ἔξυπνη αἰφνιδιαστική ἐπιχείρησι... Αὐτή τήν βεβαιότητα θά μπορῶ νά τήν ἔχω μόνον ὅταν, ἐδῶ στό κέντρο, ὑπάρχουν στρατιῶτες ὑπό τάς διαταγάς ἑνός ἀνθρώπου τόν ὁποῖο θά γνωρίζω προσωπικά καί ὁ ὁποῖος θά ξέρη νά κάνη καλά τήν δουλειά του. Αὐτό τό στράτευμα δέν μπορεῖ νά εἶναι ἕνα συνηθισμένο τμῆμα ἀλλά ἕνα εἶδος σώματος κομμάντος.

Ὅλη ἡ ἄμυνα εἶναι ἀρκετά παράξενη: ὑπερασπίζεται μιά ζώνη ἡ ὁποία ἔχει ἀπογυμνωθῆ ἀπό ὁλόκληρη τήν ἀμυντική της δύναμι. Ὄχι τόσο ἀπό σφάλμα τοῦ διοικητοῦ τοῦ τομέως, ὅσο ἀπό τήν ἐχθρική πίεσι ἡ ὁποία ἔχει ἀποκόψει ὁλόκληρα τμήματα. Ἄν ἄφηνα τήν κεντρική ἐφεδρεία στά χέρια ἑνός ἀνθρώπου σέ λίγες μόνον μέρες δέν θά ὑπῆρχε τίποτα. Ἔθεσα ὑπό τάς διαταγάς μου αὐτό τό τμῆμα, διότι βλέπω σ' αὐτό ἕνα εἶδος κεντρικῆς

ἐφεδρείας ἡ ὁποία θά εἶναι σέ θέσι νά ὑπερασπίση τό Ζ. Ἀλλά τώρα συνεχῶς τό διασκορπίζω ὅπως ἔκανα πρίν μέ τά 20 τάγματα τῆς Βάλκστουρμ. Ἀπεδείχθη χρήσιμο νά λαμβάνω νέα ἀπό περισσότερους τομεῖς, διότι ἔτσι τουλάχιστον μπορῶ νά ἔχω μιά εἰκόνα ἀκριβῆ. Ἤ θά ἀντέξουμε αὐτή τήν δοκιμασία ἤ ἀλλοιῶς θά ἐγκαταλείψουμε.

ΚΡΕΜΠΣ: Εἶναι πρωταρχικό ὅτι ὁ τομέας Μόνκε πρέπει νά παραμείνη κάτω ἀπό τίς διαταγές καί τήν εὐθύνη τοῦ Μόνκε μέ ἀποκλειστική ἀποστολή νά ὑπερασπίση τά ὅριά του ἀπό κάθε ἐχθρική ἐπίθεσι. Ἐάν ἡ γραμμή τοῦ μετώπου — ὅπως συμβαίνει στόν Νότο — περάση μέσα ἀπό τήν περιοχή τοῦ κεντρικοῦ τομέως, ὁ Μόνκε θά ἀναλάβη τήν ἄμυνα καί οἱ ἄνδρες που θά ἔχουν ὑποχωρήσει θά περάσουν κάτω ἀπό τίς διαταγές του. Οἱ ὑπογραφές τοῦ Μόνκε παραμένουν ὅπως ἔχουν. Ὁ Μόνκε πρέπει νά ἀνακοινώνη ὅλες τίς ἐξελίξεις τῶν τομέων στόν διοικητή τῆς πόλεως Βάιλντιγκ. Ὁ διοικητής Βάιλντιγκ πρέπει νά διαθέτη τήν πλέον ὁλοκληρωμένη ἐλευθερία δράσεως πρός τά Νότια - δυτικά μέ κατεύθυνσι τήν ἐπίθεσι τοῦ Βένκ.

ΧΙΤΛΕΡ: Ὁ Μεγάλος ναύαρχος Ντέινιτς ἀπέστειλε τμήματα τοῦ ναυτικοῦ γιά τήν προσωπική φρουρά τοῦ Φύρερ. Εἶναι οἱ περισσότερο γενναῖοι ἄνδρες τοῦ ναυτικοῦ, γι' αὐτό ἠθέλησε νά τούς θέση στήν διάθεσί μου. Ἡ προσφορά ἔρχεται ἀπευθείας ἀπό τόν Ντέινιτς. Θά τούς φέρετε ἐδῶ μέ κάθε μέσον. Ἄν φθάσουν θά εἶναι μεγάλη βοήθεια γιά σᾶς Μόνκε διότι ἀντιπροσωπεύουν τήν ἐλίτ ἑνός ὁλοκλήρου ὅπλου. Εἶναι οἱ 150 περισσότεροι ἄφοβοι ἀνάμεσα ἀπό 600.000 ναυτικούς, καί ὁ Ντέινιτς μᾶς τούς παραχωρεῖ διά τήν προσωπική μου ἀσφάλεια.. Μπορεῖ νά ἔλθη ἡ στιγμή κατά τήν ὁποία ἡ ὑπερτάτη συνοχή θά σημαίνη τά πάντα. Μέ τά διαμετρήματα πού τώρα χτυποῦν οἱ Ρῶσοι δέν μποροῦν νά κάνουν καί σπουδαῖα πράγματα. Ἀλλά ἀναγγέλεται ἡ ἄφιξις κομματιῶν τῶν 406 καί ὅλμοι τῶν 370. Αὐτά ἡ γρήγορα θά φθάσουν. Καί τότε θά ἀρχίση ὁ ἡρωικός ἀγώνας γιά τήν τελευταία νησίδα τῆς ἀντιστάσεως. Καί σ' αὐτόν τόν ἀγῶνα δέν θά μποροῦμε νά παρατάξουμε πολλούς ἄνδρες, δίχως τόν κίνδυνο νά προσφέρουμε στόν ἐχθρό πῦρ κατά βούλησι.

Οἱ δύο ἄνδρες τους ὁποίους θά κρατήσω γιά ἐσχάτη προσωπική ἀσφάλεια θά εὑρίσκονται ἐδῶ στό μπούνκερ. Ἄν ἔπειτα δέν θά μπορούσαμε νά ἀπελευθερωθοῦμε, ἄς εἶναι κατανοητό σέ ὅλους, ὅτι δέν θά ἦταν ἕνα ἄσχημο τέλος νά πέσουμε μαχόμενοι γιά τήν πρωτεύουσά μας. Ἄν δέν συμπεριφερόμεθα μέ αὐτόν τόν τρόπο, σέ λίγα χρόνια δέν θά εὑρίσκετο οὔτε ἕνας στρατιώτης διαθέσιμος νά πεθάνη γιά τό Ράιχ. Δέν μπορῶ νά ἔχω ἀπαιτήσεις νά μάχωνται ἔξω ἀπό τά σύνορα, ἄν ἐγώ ὁ ἴδιος δέν εἶμαι πρόθυμος νά πολεμήσω στήν ἴδια τήν καρδιά τῆς Γερμανίας.

Τό σημαντικό εἶναι ὅτι ἐσεῖς Βάιλντιγκ πρέπει νά καταβάλετε προσπάθειες ὥστε νά ἐξομαλυνθοῦν οἱ δυσκολίες, οἱ ὁποῖες προέρχονται

ἀπό τήν ἀσυμφωνία ἀνάμεσα στίς διάφορες μονάδες δίχως νά χάσετε ἀπό τά μάτια σας τους στόχους στά δυτικά και τά Νοτιοδυτικά. Πρέπει νά βγάλουμε ἀπό τις δυνάμεις μας τήν μεγαλυτέρα δυνατή ἀπόδοση. Εἶναι ἐπίσης σημαντικό νά διαθέτουμε πάντα μιά ἱκανή ἐφεδρεία τεθωρακισμένων στό κέντρο τῆς πόλεως. Ἡ περιοχή Ζ ἔχει μεταλωθεῖ μέ ἀποτέλεσμα τά στρατεύματα τά ὁποῖα σταθμεύουν σ' αὐτήν νά εἶναι ἀνεπαρκῆ.
ΒΑΪΝΤΙΓΚ. Χρειάζεται νά μεταβάλουμε τά σύνορα τῆς Ζ σύμφωνα μέ τήν γραμμή τοῦ μετώπου.
ΜΟΝΚΕ: Ὄχι ὁ ἐσωτερικός τομέας εἶναι δική μου ὑπόθεση.
ΧΙΤΛΕΡ: Πρέπει νά ἔλθουν δύο ὁλόκληρα συντάγματα τοῦ πεζικοῦ τῆς Μεραρχίας Γκρόσσντόυτσλαντ. Τό ναυτικό θά ἤθελε νά μᾶς ἀποστείλη μέσα σέ τρεῖς ἤ 4 συνεχεῖς ἡμέρες 2.000 ἄνδρες. Ἀκόμη καί ἡ Λουφτβάφφε ἐπιθυμεῖ νά μᾶς ἀποστείλη ἐκλεκτές μονάδες. Ἕνα μέρος νά κατακρατηθῆ γιά τήν ἄμυνα τῆς Ζ. Πρέπει ἐπιπλέον νά λάβω καί ἕνα τάγμα τῆς φρουρᾶς τοῦ Ράϊχσφύρερ SS. Ἄν θέλω νά ἀντισταθῶ στό Βερολίνο μέχρι καί τοῦ τελευταίου, πρέπει νά διαθέτω καλύτερα μέσα. Εἶναι παράλογο νά ἔχω καταντήσει νά ὑπερασπίζω τήν πρωτεύουσα τοῦ Ράϊχ μέ 300 Γάλλους.
ΜΟΝΚΕ. Θά ἤθελα νά διαθέτω ἐκεῖνες τίς ἐνισχύσεις πού θά ἔλθουν ἀπό τόν ἀέρα.
ΒΑΪΝΤΙΓΚ: Ἔχουμε τεράστιες δυσκολίες ἀπό τήν ἔλλειψη τοῦ ὕδατος. Αὐτή εἶναι μιά τρομερή δοκιμασία γιά τους ἄνδρες. Ἡ κατοχή τοῦ Τιργκάρντεν εἶναι πρωταρχικῆς σημασίας.
ΧΙΤΛΕΡ: Ποιός θά τό ἐπίστευε ὅτι ἡ ἐπαφή μας μέ τήν δύσι θά χανόταν ἐπειδή μέ καλή πίστι ἀπομακρύνθησαν 7.000 ἤ 8.000 στρατιῶτες. Μιά διαταγή πού δόθηκε ἀπερίσκεπτα. Χρειάζεται ἀντιθέτως νά διαταχθῆ, ὅλο ἐκεῖνο πού προορίζεται γιά τό Βερολίνο πρέπει νά παραμείνει στό Βερολίνο. Ὅλοι ἐκεῖνοι πού θά ἤθελαν νά φύγουν θά πρέπει νά κατακρατοῦνται. Γιά ἀπόψε τό βράδυ ἀνηγγέλθησαν 30 ἀεροπλάνα καθ' ἕνα ἀπό αὐτά θά κάνη ρίψεις 1,5 τόννου.
ΜΠΕΛΩΦ: Οἱ πρῶτες ρίψεις ἔχουν ἤδη ἀναγγελθῆ. Ἀναμένονται ἀκόμη καί προσγειώσεις.
ΧΙΤΛΕΡ: Τό ὑλικό τῶν ρίψεων νά διαμοιρασθῆ ἀνάμεσα στά τμήματα τῶν αἰχμῶν.
ΒΑΪΝΤΙΓΚ. Χρειάζεται νά δημιουργηθοῦν καί κέντρα διατροφῆς.

28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ἡ ἐπίθεσις τοῦ Βένκ ἀναχαίτιζεται — Τηλεγράφημα τοῦ Χίτλερ πρός τόν Κάϊτελ — Συνεχίζεται ἡ ὑποχώρησις τῆς 3ης Στρατιᾶς. Ὁ Χάϊνριτσι ἀντικαθίσταται ἀπό τόν Βέρνερ Φόν Τίππελσκιρχ — Ἡ κατάστασις στό Βερολίνο. Ὁ Χίτλερ πληροφορεῖται τήν «προδοσία» τοῦ Χίμμλερ — Τουφεκισμός τοῦ Φεγγελάϊν — Κατά διαταγή τοῦ Φύρερ ὁ Φόν Γκράϊμ καί ἡ Χάννα Ράϊτς ἐγκαταλείπουν τό Βερολίνο — Ὁ Φύρερ νυμφεύεται λίγο πρίν ἀπό τά μεσάνυκτα τήν Εὔα Μπράουν καί ὑπαγορεύει τήν πολιτική καί τήν ἰδιωτική διαθήκη του.

Ὅσο περνοῦσαν οἱ ὧρες ἐφαίνετο πλέον ξεκάθαρα ὅτι ἡ στρατιά τοῦ Βένκ ἀδυνατοῦσε νά προωθηθῆ περισσότερο. Στήν Καγκελλαρία ἀγνοοῦσαν ὅτι ἡ κυρία προσπάθεια τοῦ στρατηγοῦ δέν ἦταν ἡ διάσπασις τοῦ Ρωσικοῦ κλοιοῦ καί ἡ ἀπελευθέρωσις τοῦ Βερολίνου ἀλλά ἡ συνένωσις τῆς 12ης μέ τά ὑπολείμματα τῆς στρατιᾶς τοῦ Μπούσσε. Στόν τομέα τῆς 3ης στρατιᾶς ἡ κατάστασις δέν ἦταν καλύτερη. Ἔπειτα ἀπό τήν ἄρνησι τοῦ στρατηγοῦ Στάϊνερ νά φράξη τόν δρόμο στά τεθωρακισμένα τοῦ Ζούκωφ ὁ Χάϊνριτσι εἶχε κρίνει μάταιη τήν θυσία τῆς 3ης στρατιᾶς ἡ ὁποία ἐκινδύνευε νά κυκλωθῆ καί εἶχε διατάξει τήν ὑποχώρησί της.

Ὁ Στρατάρχης Κάϊτελ ἐπισκεπτόμενος τό μέτωπο θά δῆ μέ τά ἴδια του τά μάτια τήν 7η μεραρχία ἁρμάτων καθώς καί τήν 25η τεθωρακισμένη μεραρχία πεζικοῦ νά υποχωροῦν βιαστικά πρός Βορρᾶ. Η πρώτη του σκέψις εἶναι ὅτι ὁ Μαντώυφελ ἔχει ἤδη λάβει ἐντολή νά κατευθυνθῆ πρός τό ἀποκλεισμένο Βερολίνο. Ὅμως ἡ ἀλήθεια εἶναι διαφορετική. Τά στρατεύματα κατευθύνονται πρός τό Νεουμπράντεμπουργ 120km βορείως τοῦ Βερολίνου. Ο σκοπός τους ἦταν νά καθυστερήσουν τόν Ροκοσσόφσκι, γιά νά δώσουν χρόνο στούς πολίτες νά ἐκκενώσουν μέ τάξι τίς περιοχές βορείως καί ἀνατολικῶς τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης. Ὅταν τό πληροφορεῖται ὁ Κάϊτελ δέν μπορεῖ νά συγκρατήση τήν ὀργή του. Ζητᾶ ἐπειγόντως ἀπό τόν Χάϊνριτσι καί τόν Μαντώυφελ νά συναντηθοῦν στό Φυρστενμπεργκ. Πάνω σέ ἕνα σταυροδρόμι ὁ ἐκνευρισμός τῶν τριῶν ἀνδρῶν ἀποκορυφώνεται.

Γιατί δώσατε ἐντολή νά ὑποχωρήσουν; Ὁ Χίτλερ σᾶς εἶχε διατάξει νά ἀντισταθῆτε. Ἐσεῖς ὅμως διατάξατε τήν ὑποχώρησι, οὐρλιάζει ἐκτός ἑαυτοῦ ὁ Κάϊτελ.

Ὁ Χάϊνριτσι προσπαθεῖ νά τοῦ ἐξηγήση ὅτι δίχως ἐνισχύσεις κάθε προσπάθεια νά διατηρηθοῦν οἱ γραμμές τοῦ μετώπου εἶναι μάταιη.

— Ἐφεδρεῖες δέν ὑπάρχουν, τόν διακόπτει ἀπότομα ὁ Κάϊτελ.

Τά νεῦρα τῶν τριῶν ἀνδρῶν εἶναι τεταμένα καί δέν εὐνοεῖται ὁ διάλογος.

Χαΐριτσι έχετε εύθύνες άπέναντι στήν Ιστορία. Διατάξετε τούς άνδρες σας νά κάνουν μεταβολή.

Ο Χαΐνριτσι άρνεΐται και ό Μαντώυφελ παίρνει φανερά τό μέρος του. Στόν Κάϊτελ δέν άπομένει άλλο άπό τό νά τοΰ άφαιρέση τήν διοίκησι. Έπειτα άπογοητευμένος μπαίνει στό αύτοκίνητό του γιά νά έπιστρέψη στό έπιτελεΐο του. Έκεΐ τόν περιμένει ένα τηλεγράφημα τοΰ Φύρερ τό όποΐο είχε φθάσει πρίν άπό λίγο.

> Περιμένω νά βοηθηθή τό Βερολΐνο. Τί κάνει ή στρατιά τοΰ Χαΐνριτσι; Ποΰ είναι ό Βένκ; Τί συμβαίνει στήν 9η στρατιά; Πότε θά συνενωθή ό Βένκ μέ τήν 9η στρατιά;

Στό Βερολΐνο οί ύπερασπιστές του άγνοοΰν τήν πραγματικότητα. Περιμένουν άπό ώρα σέ ώρα νά φθάσουν άπό τήν Δύσι οί προφυλακές τοΰ Βένκ καί αύτό τούς δίδει κουράγιο καί έλπίδα. Οί μάχες διεξάγονται στό κέντρο τής πόλεως.

Τό έλεύθερο Βερολΐνο είναι ένας κακοσχηματισμένος κύκλος ό όποΐος συνδέεται διά μέσου ένός στενοΰ διαδρόμου μέ τό Σπαντάου μοναδικό δρόμο πρός τή σωτηρία. Στόν άντιαεροπορικό πύργο G στοιβάζεται μιά άπίστευτα μεγάλη μάζα άνθρώπων:

> « Ο δόκτωρ Βάλτερ Χάγκεντορν ίατρός τής Λουφτβάφφε έπίστευε ότι ύπερέβαιναν τίς 30.000 σύν τους στρατιώτες. Ύπήρχε κόσμος καθισμένος ή όρθιος στίς σκάλες στά κεφαλόσκαλα, σέ κάθε όροφο. Δέν ύπήρχε χώρος ούτε γιά νά κινηθή κανείς. Οί νοσοκόμες τοΰ Έρυθροΰ Σταυροΰ όπως ή 19χρονη Ούρσουλα Στάλλα έκαναν ότι ήταν δυνατόν γιά νά άπαλύνουν τά βάσανα τών άμάχων. Ή Ούρσουλα δέν θά μποροΰσε ποτέ νά ξεχάση τό άπδιαστικό μείγμα τής μυρουδιάς ή όποία ύπήρχε στόν άέρα. Ίδρώτας, ροΰχα βρώμικα, βρακάκια μωρών καί όλα αύτά άναμεμειγμένα μέ τήν μυρουδιά τών άντισηπτικών τοΰ νοσοκομείου. Άφοΰ είχαν περάσει ήμερες καί ήμέρες μέσα στό μπούνκερ πολλοί είχαν φθάσει στά πρόθυρα τής τρέλλας. Μερικοί είχαν αύτοκτονήσει. Δύο ήλικιωμένες κυρίες οί όποΐες έκάθηντο δίπλα δίπλα στό κεφαλόσκαλο τοΰ πρώτου όρόφου είχαν δηλητηριασθή άλλά κανείς δέν έγνώριζε, πότε τό είχαν κάνει έξ αίτίας τοΰ συνωστισμοΰ άκόμη καί πεθαμένες παρέμεναν καθισμένες μέ τήν ράχη στητή πιθανότατα γιά ήμέρες πριν κάποιος συνειδητοποιήσε αύτό πού είχε συμβεΐ. Άπό 5 ήμέρες ό ίατρός Χάγκεντορν έχειρουργοΰσε τούς τραυματίες του στό μικρό του νοσοκομείο σχεδόν άκατάπαυστα. Τό πρόβλημα ήταν έκεΐνο τής ταφής τών νεκρών. Οί άνδρες δέν μποροΰσαν νά βγοΰν έξ αίτίας τών βομβαρδισμών. Στά διαλείμματα, θά θυμηθή άργότερα, προσπαθούσαμε νά βγάλουμε έξω τά πτώματα καί τά άκρωτηριασμένα μέλη γιά νά τά θάψουμε, άλλά σχεδόν πάντα ήταν κάτι τό άκατόρθωτο.»[91]

Στό Σπίτελμάρκετ οί Νορβηγοί προσπαθοΰν άπεγνωσμένα νά σταματήσουν τήν Ρωσική διείσδυσι στήν λεωφόρο Ούντερ ντέρ Λιντεν. Στήν Μπίσμαρκ στράσσε άγόρια καί κορίτσια τής περιοχής τοΰ Σαρλόττενμπουργ έπιτίθενται πετώντας τίς τελευταίες τους χειροβομβίδες. Στό Τιργκάρτεν παίρνουν θέσι μάχης οί άνδρες τοΰ πολεμικοΰ Ναυτικοΰ πού είχαν πέσει μέ άλεξίπτωτα τήν περασμένη νύκτα. Θά προσπαθήσουν νά άναχαιτίσουν τούς Ρώσους οί όποΐοι έτοιμάζονται νά διαβοΰν τόν Σπρέε. Στήν περιοχή τών κυβερνητικών κτιρίων άποστέλλονται οί τελευταΐοι SS τοΰ Μόνκε. Στό μέτωπο τής Νόρτλαντ άποφασίζεται μιά έπίθεσις μέ κατεύθυνσι τήν Μπέλ - Άλλιάνσε πλάτς κόμβος άπό τόν όποΐο ξεκινοΰν ή Βιλχελμστράσσε καί ή Σάαρλαντστράσσε. Η εύθύνη τής έπιθέσεως άνατίθεται στούς κομμάντος τής Σαρλεμάν.

> «Τί περίεργο όνομα Μπέλ - Άλλιάνς» έλεγε ό δεκανέας Μπουσιέ... ό Γκαβέν δέν έδωσε συνέχεια στήν συζήτησι. Γιά μιά στιγμή είδε τήν νύκτα νά πέφτη έπάνω στήν μελαγχολική πεδιάδα τής 18ης Ίουνίου 1815 καί τό άγρόκτημα τής Μπέλ - Άλλιάνς τοΰ έφάνη τυλιγμένο άπό τόν καπνό. Καί έκεΐ κάτω ήταν τό τέλος. Ποιό τό όφελος άν έξηγοΰσε στούς συναγωνιστάς του ότι γιά τούς Γερμανούς Ιστορικούς τό Μπέλ - Άλλιάνς ήταν τό Βατερλώ.»[92]

Οί πιθανότητες έπιτυχίας είναι έλάχιστες. Οί Ρώσοι είναι καλά όχυρωμένοι στά γύρω σπίτια ένώ τά T-34 προωθοΰνται συνεχώς.

Οί άνδρες τής Σαρλεμάν πέφτουν σάν ένας άνθρωπος μέσα στήν φωτιά. Μέ κραυγές όπως Βίβ λά Φράνς, Σαρλεμάν, Χάϊλ Χίτλερ τρέχουν σκυφτοί μέσα άπό τά χαλάσματα, άνασυντάσσονται στήν πλατεία κάτω άπό τά πυρά τοΰ έχθροΰ, πετοΰν χειροβομβίδες χτυποΰν μέ τά πάντσερ φάουστ. Πολεμοΰν καί τραγουδοΰν:

Στά γόνατα πολίτες καί άδέλφια
Ή σκιά πού άπλώνεται έπάνω μας
Ό έκλεκτός υίός τής Νίκης
Ναπολέων, Ναπολέων

Ό ήρωϊσμός τών ύπερασπιστών έχει άνεβάσει τό Ritterkreuz σέ ύψη δυσθεώρατα. Η άξία του σέ κατεστραμμένα τεθωρακισμένα τοΰ έχθροΰ έχει σχεδόν τριπλασιασθεί άπό τήν άρχή τής πολιορκίας, άλλά αύτό δέν είναι έμπόδιο γιά τους άποφασισμένους ύπερασπιστάς τοΰ Βερολίνου. Όπως σωστά παρατηρεί ό Α. Ρομουάλντι περιγράφοντας έκείνες τίς

---

91 C. Ryan: *Προαναφερόμενο έργο* σελίς 454

92 Saint Paulien: I Leoni morti *Ρώμη 1967, σελίς 127*

ἡμέρες ἡ Γερμανία μπορεῖ νά μήν διέθετε φαγί καί νερό γιά τούς υπερασπιστές τους ἀλλά διέθετε ἀκόμη πολλά πυρομαχικά.

Στήν Δύσι ἡ Χιτλερική Νεολαία ἐξακολουθεῖ νά ἐλέγχη τήν περιοχή τοῦ Ὀλυμπιακοῦ σταδίου. Τά ἀπόλεμα παιδιά ἔχουν καθηλώσει τούς Βετεράνους τοῦ Στάλινγκραντ. Πολεμοῦν μέσα ἀπό τά υπόγεια, τίς στέγες τῶν σπιτιῶν. Ξεφυτρώνουν ἀπό παντοῦ οἱ ἐλεύθεροι σκοπευτές. Ἔντρομοι οἱ Σοβιετικοί διερωτῶνται μέ τρόμο μήπως ἐπαναλαμβάνεται γιά μιά ἀκόμη φορά ἡ ἱστορία τοῦ Στάλινγκραντ.

Μέσα στό μπούνκερ τῆς καγκελλαρίας ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι καταθλιπτική. Ἀφηγεῖται ἡ γραμματεύς τοῦ Χίτλερ Φράου Γιοῦνγκε:

> «Αὐτοί πού εἶχαν ἀπομείνει περίμεναν ἀπό στιγμή σέ στιγμή μιά ἀπόφασι, ἀλλά τίποτα δέν συνέβαινε. Οἱ χάρτες ἦταν ἀνοιγμένοι ἐπάνω στά τραπέζια, κανείς δέν κοιμόταν, κανείς δέν ἐγνώριζε τί ἡμέρα ἤ τί ὥρα ἦταν. Ὁ Χίτλερ δέν ὑπέφερε νά μείνη μόνος. Δέν ἔκανε ἄλλο ἀπό τό νά πηγαινοέρχεται μέσα σ' ἐκεῖνα τά δωματιάκια, μιλώντας μέ ὅλους ὅσους εἶχαν ἀπομείνει. Μιλοῦσε γιά τόν ἐπικείμενο θάνατό του, καθώς καί γιά τό τέλος τό ὁποῖο ἐπλησίαζε.

Βλέποντας ἐκείνη τήν ἀποπνικτική ἀτμόσφαιρα γεμάτη ἀπελπισία ὁ δόκτωρ Γκαῖμπελς ἀγανακτεῖ. Τό γνώριμο εἰρωνικό του χαμόγελο ἐμφανίζεται ἔπειτα ἀπό τόσο καιρό.

> — «Κύριοι, ἔπειτα ἀπό 100 χρόνια κάποιος θά γυρίση ἕνα ὡραῖο ἔγχρωμο φίλμ μέσα στό ὁποῖο θά ἐξιστορῆ τίς δραματικές ἡμέρες τίς ὁποῖες ζοῦμε. Δέν θέλετε νά παίξετε ἕναν ὡραῖο ρόλο σ' αὐτό τό φίλμ; Δέν θέλετε νά ξαναγυρίσετε στήν ζωή ἔπειτα ἀπό 100 χρόνια; Τώρα ὁ καθένας ἀπό ἐσᾶς θά ἔχη τήν εὐκαιρία νά διαλέξη τόν ρόλο του. Σᾶς ἐγγυῶμαι ὅτι θά εἶναι ἕνα ὡραῖο φίλμ, ἕνα εὐγενικό καί ἐποικοδομητικό ἔργο. Ἀξίζει τόν κόπο νά σφίξετε τά δόντια γιά νά μήν σφυρίζουν οἱ θεατές ἔπειτα ἀπό 100 χρόνια βλέποντάς σας νά ἐμφανίζεσθε στήν ὀθόνη.

Τό ἴδιο ἀπόγευμα κατά τήν διάρκεια τῆς στρατιωτικῆς συσκέψεως ὁ ὑφιστάμενος τοῦ Γκαῖμπελς Χάϊνς Λόρενζ φθάνει ἀναστατωμένος στό μπούνκερ. Κρατᾶ στά χέρια του τήν εἴδησι τῆς «προδοσίας» τοῦ Χίμμλερ. Πρόκειται γιά μια ἀνακοίνωσι τοῦ πρακτορείου Ρώϋτερ ἡ ὁποία εἶχε μεταδοθεῖ ἀπό τό ράδιο - Στοκχόλμη. Σ' αὐτήν ἀναφέρεται ὅτι οἱ Δυτικοί ἀπέρριψαν ὅλες τίς προτάσεις τοῦ Χ. Χίμμλερ ἀναφορικά μέ τήν κατάπαυσι τῶν ἐχθροπραξιῶν.

> «Εἰς τό ἄκουσμα τῆς εἰδήσεως» — ἀφηγεῖται ὁ Βάϊλντιγκ — ὁ Φύρερ ἔστρεψε τήν ματιά του πρός τό μέρος τοῦ Δόκτορος Γκαῖμπελς καί ἔπειτα μουρμούρισε κάτι μέ φωνή τόσο σιγανή πού κανείς δέν μπόρεσε νά καταλάβη.

Ὅλα εἶναι πλέον ξεκάθαρα γιά τόν Φύρερ. Ἡ συνωμοσία τῶν SS νά

τόν ἐγκαταλείψουν ἀβοήθητο εἰς τό Βερολῖνο, ἡ ἀδιαφορία τοῦ Στάϊνερ, ἡ λιποταξία τοῦ Φεγγελάϊν. Καί πίσω ἀπ' ὅλα αὐτά ἡ μορφή τοῦ «πιστοῦ» Χάϊνριχ. Μέ τήν ἀπόγνωσι τοῦ ἀπελπισμένου ὁ ὁποῖος βλέπει ὅλα γύρω του νά πέφτουν ἐρείπια διατάζει νά τουφεκίσουν τόν Φεγγελάϊν. Μάταια ἡ Εὕα Μπράουν ζητᾶ γιά μιά ἀκόμη φορά τήν ἐπιείκεια τοῦ Φύρερ γιά τόν κουνιάδο της. Ὁ Φύρερ αὐτή τή φορά εἶναι ἀμετάπειστος.

Εἶναι προδότης. Δέν τοῦ πρέπει οἶκτος. Θυμήσου τόν Μουσσολίνι καί τόν Τσιάνο. Ἡ Εὕα ὑποχωρεῖ.

> Ἐσύ εἶσαι ὁ Φύρερ. Οἱ οἰκογενειακές ὑποθέσεις δέν μετροῦν.
>
> «Ὁ Φεγγελάϊν ἀνεκρίθη ἀπό ἀρκετούς ἀξιωματικούς τῆς Γκεστάπο καί παρεδέχθη μέ εὐκολία ὅτι ἦτο γνώστης ὅλων τῶν προσπαθειῶν τοῦ Χίμμλερ μέ τόν Κόμη Μπερναντόττε. Ὁ Φεγγελάϊν ἐδήλωσε ὅτι ἦταν ἄσχετος μέ τήν κατηγορία, ὅτι εἶχε συνωμοτήσει ἐναντίον τοῦ Χίτλερ. Ἀλλά αὐτό δέν ἐνδιέφερε καθόλου τόν Φύρερ.»

Λίγο μετά τήν ἐκτέλεσι τοῦ στρατηγοῦ ὁ Χίτλερ ζητᾶ ἀπό τόν καινούργιο ἀρχηγό τῆς Λουφτβάφφε νά μεταβῆ στό ἀρχηγεῖο του καί ἀπό ἐκεῖ νά ὀργανώση ἕναν βομβαρδισμό τῶν Ρωσσικῶν θέσεων οἱ ὁποῖες ἔχουν προωθηθεῖ ἐπικίνδυνα στήν Ποτσντάμερ πλάτς. Τοῦ ζητᾶ ἐν συνεχεία νά ἀνεύρη καί νά συλλάβη τόν Χίμμλερ. «Ἕνας προδότης δέν πρέπει νά μέ διαδεχθῆ ποτέ...»

Τήν ὥρα πού ὁ τραυματισμένος στρατηγός καί ἡ Χάννα Ράϊτς πετοῦν μέ κατεύθυνσι τό Ρἱὸπ ὁ Φύρερ παίρνει μιά ἀπροσδόκητη ἀπόφασι. Σκοπεύει νά παντρευθῆ τήν γυναῖκα πού ἐπί 17 ὁλόκληρα χρόνια εἶχε σταθεῖ πιστά στό πλευρό του. Τά ὑπόγεια τῆς καγκελλαρίας λαμβάνουν μια ἑορταστική ὄψι.

Στήν αἴθουσα τῶν συσκέψεων ἕνα μεγάλο τραπεζομάντηλο μέ τά ἀρχικά Α.Η. καλύπτει τό τραπέζι. Πάνω του ἀστράφτουν ἀσημένια σερβίτσια καί ποτήρια σαμπάνιας. Ὅση ὥρα κρατοῦν οἱ προετοιμασίες ὁ Χίτλερ στό γραφεῖο του ὑπαγορεύει τήν πολιτική του Διαθήκη.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Ἔχουν περάσει περισσότερα ἀπό 30 χρόνια ἀπό τότε πού στά 1914 ἔθεσα τίς ταπεινές μου δυνάμεις εἰς τήν ὑπηρεσία τοῦ Γερμανικοῦ Ἔθνους ὑποχρεωμένου νά εἰσέλθη στόν πόλεμο.

Σ' αὐτές τίς τρεῖς δεκαετίες, συμπεριφέρθην πάντοτε, ἐσκέφθην καί ἔζησα μέ κίνητρο τήν ἀγάπη καί τήν πίστι πρός τόν λαόν μου.

Βρῆκα μ' αὐτόν τόν τρόπο τήν δύναμι νά λάβω τίς βαρύτατες ἀποφάσεις πού ἔχει λάβει ποτέ θνητός.

Σ' αὐτά τά 30 χρόνια ἀνήλωσα ὅλον τόν χρόνο μου, ἐξόδευσα ὅλη τήν

δυναμή μου πρός έργασία καί τήν ύγεία μου. Δέν είναι άλήθεια ότι έγώ ή όποιοσδήποτε άλλος Γερμανός θελήσαμε τόν πόλεμο στά 1939. Ήθέλησαν τόν πόλεμο καί τόν διηύθυναν άνθρωποι ξένοι πρός έμάς πού ήσαν έβραϊκής καταγωγής ή πού ήργάζοντο γιά τά Έβραϊκά συμφέροντα.

Έκανα ύπερβολικά πολλές προσφορές γιά έλεγχο τών έξοπλισμών γιά νά μπορούν οί μελλοντικοί νά άντιληφθούν ότι ή εύθύνη αύτού τού πολέμου δέν είναι δική μου. Έπειτα άπό τό δυσάρεστο άποτέλεσμα τού Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου δέν ήθέλησα νά ξεσπάση ένας άκόμη έναντίον τής Άγγλίας καί έναντίον τής Άμερικής.

Θά περάσουν οί αίώνες, άλλά μέσα άπό τά έρείπεια τών πόλεων καί τών μνημείων μας, θά σηκώνεται πάντοτε τό μίσος έναντίον τού πραγματικού ύπεύθυνου: τού διεθνούς Έβραϊσμού καί τών συμμάχων του.

Τρεῖς ήμέρες πρίν άπό τήν έκρηξι τού πολέμου έναντίον τής Πολωνίας, έπρότεινα είς τόν Βρεττανόν Πρεσβευτήν είς τό Βερολίνο μια λύσι τού Πολωνικού Προβλήματος. Έπρόκειτο περί ένός διεθνούς ελέγχου παρομοίου έκείνου τού Σάαρ. Άκόμη καί αύτή ή πρότασίς μου δέν είναι δυνατόν νά άγνοηθή. Όμως άπερρίφθη διότι οί άνδρες τής Άγγλικής κυβερνήσεως ήθελαν τόν πόλεμο άφ' ένός μέ τήν έλπίδα νά έπιτύχουν καλές έμπορικές συμφωνίες άφ' έτέρου γιά τήν διεθνή Έβραϊκή Προπαγάνδα.

Άν οί λαοί τής Εύρώπης χρησιμοποιούνται σάν δεσμίδες μετοχών άπό αύτούς τούς συνομότες τής οίκονομίας καί τού διεθνούς καπιταλισμού, χρειάζεται νά καταγγελθή ό πραγματικός ύπεύθυνος τού άνθρωποκτόνου άγώνος: ό Ίουδαϊσμός.

Άλλά είχα προειδοποιήσει ότι αύτή τήν φορά έκατομμύρια άρεια παιδιά τών Εύρωπαϊκών χωρών δέν θά πέθαιναν άπό τήν πείνα, ούτε έκατοντάδες χιλιάδες γυναίκες καί παιδιά θά έχάνοντο άνάμεσα στίς φλόγες καί στούς βομβαρδισμούς, δίχως ό πραγματικός ένοχος νά πληρώση τά έγκλήματά του.

Έπειτα άπό 6 χρόνια ένός άγώνος, πού παρ' όλες τίς άποτυχίες του θά περάση μιά μέρα στήν Ίστορία σάν τήν πλέον λαμπρή καί ήρωική έκδήλωσι τού δυναμισμού ένός λαού, δέν μπορώ νά έγκαταλείψω τήν πρωτεύουσα τού Ράιχ. Οί δυνάμεις δέν μού άρκούν γιά νά άναχαιτίσω τήν έχθρική έπίθεσι καί ή άντίστασις μου ύποσκάπτεται άπό άτομα τυφλά καί δίχως χαρακτήρα.

Έπιθυμώ γι' αύτό νά μοιρασθώ τήν τύχη τών έκατομμυρίων έκείνων πού έδέχθησαν νά παραμείνουν στήν πόλι αύτή. Δέν θά ήθελα νά πέσω στά χέρια τού έχθρού ό όποῖος έχει άνάγκη άπό ένα νέο θέαμα, σκηνοθετημένο άπό τούς Έβραίους γιά νά ψυχαγωγήση τόν όχλο του.

Άπεφάσισα λοιπόν νά μείνω στό Βερολίνο καί νά διαλέξω μόνος μου τόν θάνατο τήν στιγμή κατά τήν όποιαν θά έβλεπα ότι δέν θά μπορούσε νά ύπερασπισθή περαιτέρω ό τίτλος τού Άρχηγού καί τού Καγκελλαρίου.

Θά πεθάνω εύχαριστημένος σκεπτόμενος τά μεγάλα έπιτεύγματα τών στρατιωτών μου στό μέτωπο, τών γυναικών μας στά σπίτια, τόν μόχθο τών έργατών καί τών χωρικών καί τήν νεολαία πού πέρασε μέσα στήν Ίστορία φέρνοντας τό όνομά μου.

Είναι σωστό νά θέλω νά έκφράσω σέ όλους αύτούς τίς εύχαριστίες μου, καθώς καί τήν έπιθυμία μου νά μήν έγκαταλείψουν ποτέ τόν άγώνα, άλλά νά τόν συνεχίσουν πάντοτε έναντίον τών έχθρών τής Πατρίδος πιστοί στίς διακηρύξεις τού μεγάλου Κλάουζεβιτς.

Έτσι άπό τήν θυσία τών στρατιωτών μας καί άπό τήν κοινή μοίρα πού θά έχω μ' αύτούς πρός τόν θάνατο, θά βλαστήση ό σπόρος πού θά φέρη τήν δοξασμένη άναγέννησι τού Έθνικοσοσιαλιστικού Κινήματος πού θά δημιουργήση μιά καινούργια Έθνική κοινότητα.

Πολλοί γενναίοι άνδρες καί γυναίκες άπεφάσισαν νά συνδέσουν τήν ζωή τους μέ τήν δική μου ώς τό τέλος. Έγώ τούς παρεκάλεσα καί τούς διέταξα νά μή τό κάνουν καί νά συνεχίσουν νά συμμετέχουν στόν άγώνα τού Έθνους.

Παρακαλώ τούς διοικητάς τών στρατιών, τούς άρχηγούς τού Ναυτικού καί τής άεροπορίας νά ένισχύσουν μέ κάθε μέσον, πρός τήν Έθνικοσοσιαλιστική κατεύθυνσι τό πνεύμα άντιστάσεως τών στρατιωτών μας, ύπενθυμίζοντάς τους ότι καί έγώ ό ίδιος, ίδρυτής καί δημιουργός αύτού τού Κινήματος, προτίμησα τόν θάνατο άπό τήν ποταπή συνθηκολόγησι.

Είθε κάποτε ή άρχή, ότι, δέν είναι έπιτρεπτή ή έγκατάλειψις μιάς περιοχής ή μιάς πόλεως καί ότι ό διοικητής χρειάζεται πρίν άπ' όλους νά δώση τό παράδειγμα τής πίστεως του μέχρι τόν θάνατο, νά ένσωματωθή στόν Κώδικα τιμής τού Γερμανού άξιωματικού — όπως συμβαίνει ήδη στούς άξιωματικούς τού Ναυτικού.

Πρίν πεθάνω διαγράφω άπό τό Κόμμα τόν πρώην στρατάρχη τού Ράιχ Χέρμαν Γκαίρινγκ καί άκυρώνω όλα τά δικαιώματά του πού άπορρέουν άπό τό θέσπισμά μου τής 29ης Ίουνίου 1941 καί άπό τήν δήλωσί μου στό Ράιχσταγκ τήν 1η Σεπτεμβρίου 1939. Ορίζω στήν θέσι του τόν Άρχιναύαρχο Ντέανιτς σάν Πρόεδρο τού Ράιχ καί άνώτατο διοικητή τής Βέρμαχτ.

Πρίν πεθάνω διαγράφω άπό τό Κόμμα τόν πρώην άρχηγό τών SS καί ύπουργό τών Έσωτερικών Χάινριχ Χίμμλερ άπαλλάσσοντάς τον παράλληλα άπό κάθε κρατικό λειτούργημα. Στήν θέσι του όνομάζω τόν Γκαουλάιτερ Κάρλ Χάνκε Άρχηγό τών SS καί διοικητή τής Γερμανικής Άστυνομίας, καί τόν Γκαουλάιτερ Πάουλ Γκίσλερ, ύπουργό τών Έσωτερικών.

Ό Γκαίριγκ καί ό Χίμμλερ μέ τίς μυστικές διαπραγματεύσεις πού είχαν μέ τόν έχθρό, έν άγνοία μου καί παρά τήν θέλησί μου καί μέ τήν άπόπειρά τους νά καταλάβουν γιά λογαριασμό τους τήν έξουσία έναντίον τού νόμου, προκάλεσαν τεράστια ζημιά στήν χώρα καί στόν λαό ολόκληρο, χωρίς νά

λάβωμε ὑπ' ὄψι τὴν προδοσία τους πρός τό πρόσωπό μου.

Γιά νά δώσω στόν Γερμανικό λαό μιά κυβέρνησι πού νά τήν ἀποτελοῦν ἔντιμοι ἄνδρες, ὥστε νά ἐκτελέση τό καθῆκον τῆς συνεχίσεως τοῦ πολέμου μέ κάθε μέσον, διορίζω τά ἀκόλουθα μέλη τῆς καινούργιας κυβερνήσεως:

Πρόεδρο τοῦ Ράιχ Ντέϊνιτς,
Καγκελλάριο τοῦ Ράιχ τόν δόκτορα Γκαῖμπελς,
ὑπουργό τοῦ κόμματος τόν Μπόρμαν,
ὑπουργό τῶν ἐξωτερικῶν τόν Σέϊς Ἴνκβαρτ,
ὑπουργό τῶν ἐσωτερικῶν τόν Γκαουλάϊτερ Γκίσλερ,
ὑπουργό τοῦ Πολέμου τόν Ντέϊνιτς
Ἀνώτατο διοικητή τοῦ στρατοῦ τόν Σαῖρνερ,
τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ τόν Ντέϊνιτς,
τῆς ἀεροπορίας τον Γκράιμ,
Διοικητή τῶν SS καί ἀρχηγό τῆς ἀστυνομίας τόν Χάνκερ,
Ὑπουργό τῆς Ἐθνικῆς οἰκονομίας τόν Φοῦνκ,
Ὑπουργό Γεωργίας, τόν Μπάκε,
Ὑπουργό Δικαιοσύνης, τόν Τίρακ
Ὑπουργό Πολιτισμοῦ, τόν Δρ. Σέελ
Ὑπουργό Προπαγάνδας, τόν Δρ. Νάουμαν
Ὑπουργό Οἰκονομικῶν Σβέριν-Κρόζιγκ
Ὑπουργό Ἐργασίας τόν Δρ. Χούπφαουερ
Ὑπουργό Ἐξοπλισμοῦ τόν Σάουερ
Διευθυντή τοῦ Γερμανικοῦ μετώπου ἐργασίας καί μέλλος τῆς κυβερνήσεως τοῦ Ράιχ τόν Δρ. Λέυ.

Παρ' ὅλο τό γεγονός ὅτι πολλοί ἀπό τούς ἄνδρες αὐτούς ὅπως ὁ Μάρτιν Μπόρμαν, ὁ Δρ. Γκαῖμπελς, κ.ά. μαζί μέ τίς συζύγους τους παρέμειναν στό πλευρό μου αὐτοβούλως καί δέν θέλουν μέ κανένα τρόπο νά ἐγκαταλείψουν τήν πρωτεύουσα, πρόθυμοι νά πεθάνουν μαζί μου, πρέπει νά τούς παρακαλέσω νά ὑπακούσουν στήν πρόσκλησί μου καί νά θέσουν σ' αὐτήν τήν περίπτωσι τό συμφέρον τοῦ Ἔθνους ὑπεράνω τῶν προσωπικῶν αἰσθημάτων τους.

Μέ τήν ἐργασία καί τήν πίστι τους θά εὑρίσκωνται κοντά μου καί μετά θάνατον, γιατί πιστεύω ὅτι τό πνεῦμα μου θά μείνη μαζί τους καί θά τούς συνοδεύη διαρκῶς.

Ἄς εἶναι σκληροί ποτέ ἄδικοι. Νά μήν προάγουν ποτέ τόν φόβο σέ σύμβουλο τῶν πράξεων τους καί νά θέτουν τήν τιμή τοῦ ἔθνους πάνω ἀπό κάθε ἄλλο πρᾶγμα στήν γῆ.

Ἄς γνωρίζουν τέλος ὅτι τό ἔργο μας τῆς οἰκοδομήσεως ἑνός ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κράτους ἀντιπροσωπεύει τό ἔργο τῶν αἰώνων τοῦ μέλλοντος καί ὑποχρεώνει τόν καθένα νά ὑπηρετῆ πάντα τό κοινό συμφέρον καί νά θέτη σέ δεύτερη μοῖρα τό ἀτομικό του ὄφελος. Ἀπό

ὅλους τους Γερμανούς, ἀπ' ὅλους τούς Ἐθνικοσοσιαλιστάς, ἄνδρες καί γυναῖκες καί ἀπ' ὅλους τούς στρατιῶτες τῆς Βέρμαχτ ζητῶ νά εἶναι πιστοί καί ὑπάκουοι στήν νέα κυβέρνησι καί στόν Πρόεδρό της ὡς τόν θάνατο. Καί ἐπάνω ἀπ' ὅλα, ζητῶ ἀπό τούς ἀρχηγούς τοῦ Ἔθνους καί ἀπό τούς ὑφισταμένους νά ἀγωνισθοῦν γιά τήν διατήρησι τῶν φυλετικῶν νόμων καί νά ἀντιταχθοῦν χωρίς οἶκτο στόν δηλητηριαστή ὅλων τῶν λαῶν, τόν διεθνῆ Ἰουδαϊσμό.

Βερολῖνο 29 Ἀπριλίου 1945, ὥρα 4

Ἀδόλφος Χίτλερ

Μάρτυρες: Δρ. Γιόζεφ Γκαῖμπελς
Μάρτιν Μπόρμαν
Βίλχελμ Μπούργκντορφ
Χάνς Κρέμπς

Κανονικά ἡ γαμήλια τελετή εἶχε ὁρισθεῖ νά γίνη νωρίς τό βράδυ, ὅμως, δέν ἦταν δυνατόν νά εὑρεθῆ ἕνας ἐκπρόσωπος τῆς Πολιτικῆς ἀρχῆς ὁ ὁποῖος σύμφωνα μέ τά καθιερωμένα θά ἔπρεπε νά τελέση τό μυστήριο. Ὁ Γκαῖμπελς διατάσσει νά βγοῦν μερικοί SS καί νά ψάξουν ἀνάμεσα στούς μαχητές. Τελικά θά εὑρεθῆ ὁ Βάλτερ Βάγκνερ ὁ ὁποῖος ἐπολεμοῦσε στήν Φριντριχστράσσε.

Ἔτσι ἡ τελετή ἀρχίζει λίγο πρίν ἀπό τά μεσάνυχτα.

Οἱ νεόνυμφοι ὁρκίσθησαν ὅτι εἶναι Ἀριας καταγωγῆς ὑπέγραψαν τά σχετικά ἔγγραφα καί οἱ μάρτυρες Μπόρμαν καί Γκαῖμπελς τά ἐπεκύρωσαν μέ τίς δικές τους ὑπογραφές. Ἡ εἴδησις περνᾶ μέ ταχύτητα στό γύρω μπούνκερ ὅπου γνωστοί καί ἄγνωστοι φανατικοί ἑορτάζουν τό ἀπροσδόκητο γεγονός.

Τήν ὥρα πού ὁ Ἀδόλφος Χίτλερ τίς πρῶτες ὧρες τῆς 29ης Απριλίου ὑπαγορεύει στήν γραμματέα του Φράου Γιοῦγκε τήν ἰδιωτική του διαθήκη οἱ Ρῶσοι περνοῦν μαζικά τόν Σπρέε ἀπό τήν ἀνατιναγμένη ἀλλά ὄχι ἄχρηστη γέφυρα Μόλτκε.

Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Στά χρόνια τοῦ ἀγῶνος δέν ἐνόμιζα ὅτι μποροῦσα νά ἀναλάβω τήν εὐθύνη τοῦ Γάμου, ἀλλά τώρα, στό τέλος αὐτῆς τῆς ἐπιγείου ζωῆς μου, ἀποφάσισα νά νυμφευθῶ τήν κοπέλα, πού ἔπειτα ἀπό χρόνια πιστῆς φιλίας, ἦλθε μέ τήν θέλησί της νά μοιρασθῆ τό πεπρωμένο μου στήν κυκλωμένη πλέον πόλι. Ἔπειτα ἀπό ἐπιθυμία της πεθαίνει σάν σύζυγός μου. Ὁ θάνατος θά μᾶς ἀποδώση ὅλα ὅσα ἐν ζωῇ μας ἐστέρησαν οἱ ὑποχρεώσεις μου ἔναντι τοῦ Ἔθνους.

Αὐτό που διαθέτω — ὅσο λίγο καί ἄν ἀξίζει — θά ἀνήκει στό Κόμμα. Και ἄν τό Κόμμα δέν ἐπρόκειτο νά ὑπάρξη τότε στό Κράτος. Καί ἄν τό Κράτος δέν ἐπρόκειτο νά ὑπάρξη, κάθε ἄλλη ἐντολή μου εἶναι περιττή.

Κατά τήν διάρκεια τῶν χρόνων συνέλεξα πίνακες (ζωγραφικῆς) ὄχι γιά τό δικό μου προσωπικό ἐνδιαφέρον, ἀλλά γιά νά μπορῶ κάποια μέρα νά δημιουργήσω μιά ἔκθεσι ζωγραφικῆς στήν πόλι μου στό Λιντς. Ἡ ἐκπλήρωσι αὐτῆς μου τῆς ἐντολῆς εἶναι ἡ μεγαλυτέρα μου ἐπιθυμία.

Ὀνομάζω ἐκτελεστή τῆς διαθήκης τόν πιστό μου συναγωνιστή Μάρτιν Μπόρμαν. Ἔχει τήν ἔγκρισι γιά τήν νομική ἐκτέλεσι τῆς θελήσεώς μου. Τοῦ ἔχει ἐπιτραπεῖ νά θέση στήν ἄκρη ὅσα μποροῦν νά ἔχουν ἀξία προσωπικοῦ ἐνθυμίου, ἤ πού μποροῦν νά χρησιμεύσουν ὥστε νά ἐγγυηθοῦν μιά ἁπλή ἀστική ζωή, στούς ἀδελφούς μου και περισσότερο στήν μητέρα τῆς συζύγου μου καί στούς παλιούς μου συνεργάτες και συνεργάτριες, γραμματεῖς, ειδικά στή κυρία Βίντερ πού ἐπί τόσα χρονια μέ εἶχε βοηθήσει στήν ἐργασία μου.

Ἡ γυναίκα μου και ἐγώ ἀποφασίσαμε νά πεθάνουμε γιά νά ἀποφύγουμε τήν ντροπή καί τήν συνθηκολόγησι.

Εἶναι ἐπιθυμία μας νά ἀποτεφρωθοῦμε στόν τόπο ὅπου ἐπί 12 χρόνια ἠργάσθην καθημερινῶς στήν ὑπηρεσία τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ.

Βερολίνο 29 Ἀπριλίου 1945
ὥραι 4

Ἀδόλφος Χίτλερ

Μάρτυρες:
Μ. Μπόρμαν, Δρ. Γ. Γκαίμπελς, Ν. Φόν Μπέλωφ

29 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Τά χαράματα τῆς 29ης Ἀπριλίου ὁ δόκτωρ Γκαίμπελς ὑπογράφει αὐτό πού θά περάση στήν Ἱστορία σάν παράρτημα τῆς πολιτικῆς διαθήκης τοῦ Φύρερ:

«Ὁ Φύρερ μέ διέταξε νά ἐγκαταλείψω τό Βερολίνο τήν στιγμή πού αὐτό δέν θά δύναται νά ὑπερασπισθῆ περαιτέρω καί νά ἀναλάβω τίς εὐθύνες μου εἰς τήν κυβέρνησι τήν ὁποία αὐτός ὥρισε.

Γιά πρώτη φορά στή ζωή μου αἰσθάνομαι ὑποχρεωμένος νά μήν ὑπακούσω σέ μιά διαταγή τοῦ Φύρερ. Ἡ γυναίκα μου καί τά παιδιά μου ἑνώνονται μαζί μου σέ αὐτήν τήν ἀπόφασι. Ἀπό κίνητρα ἀνθρωπιστικά καί προσωπικῆς πίστεως δέν μπορῶ νά ἐγκαταλείψω

μόνον τόν Φύρερ σέ αὐτή τήν θλιβεροτάτη ὥρα. Σέ ἀντίθετη περίπτωσι θά ἔπρεπε νά θεωρηθῶ ἕνας ἀπαρνητής καί ἕνα δειλό κάθαρμα, ὁ ὁποῖος θά ἔχανε μαζί μέ τόν σεβασμό τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ, τόν αὐτοσεβασμό του ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τήν πρωταρχική προϋπόθεσι γιά συμμετοχή στήν μελλοντική ἀναγέννησι τοῦ Ράϊχ καί τοῦ Γερμανικοῦ Ἔθνους.

Μέσα στό στρόβιλο τῆς προδοσίας πού περιβάλλει τόν Φύρερ αὐτές τίς τελευταῖες ἡμέρες τοῦ πολέμου, πρέπει τουλάχιστον νά ὑπάρχουν ἄνδρες ἕτοιμοι νά τόν ἀκολουθήσουν στόν θάνατο δίχως ὅρους ἀκόμη καί ἐναντίον τῆς τυπικῆς διαταγῆς καί ὀρθολογικά δικαιολογημένης πού αὐτός ὁρίζει στήν διαθήκη του.

Νομίζω ὅτι μ' αὐτόν τόν τρόπο προσφέρω μιά καλυτέρα ὑπηρεσία πρός τόν Γερμανικό λαό και τό μέλλον του. Διά τούς σκληρούς χρόνους πού πρόκειται νά ἀκολουθήσουν, τά παραδείγματα εἶναι περισσότερο ἀναγκαία ἀπό τους ἀνθρώπους. Πάντα θά εὑρίσκονται ἄνδρες ἱκανοί γιά νά δείξουν τόν δρόμο τῆς ἐθνικῆς ἐπαναστάσεως, ἀλλά δέν θά εἶναι δυνατόν νά ξαναδημιουργηθῆ ἡ ζωή τοῦ Ἔθνους δίχως παραδείγματα καθαρά και κατανοητά σέ ὅλους.

Γι' αὐτούς τούς λόγους ἐκφράζω τήν ἀμετάπειστη ἀπόφασί μου νά μήν ἐγκαταλείψω τήν πρωτεύουσα τοῦ Ράϊχ ἀκόμη και ἄν αὐτή ὤφειλε νά καταληφθῆ. Ἀποφασίζω ἀκόμη στό ὄνομα τῆς συζύγου μου καί τῶν παιδιῶν μου τά ὁποῖα εἶναι πολύ μικρά γιά νά καταλάβουν καί τά ὁποῖα ἄν ἦσαν ἀρκετά μεγάλα θά ἠνώνοντο εἰς τήν ἀπόφασί μου νά τελειώσουμε δίπλα στόν Φύρερ μιά ζωή πού δέν ἔχει πλέον νόημα ἄν δέν μπορῆ νά πραγματοποιηθῆ στό πλευρό του.

Βερολίνο 29 Ἀπριλίου 1945 ὥραι 5.30

Δόκτωρ. Γκαίμπελς

Ἡ πολιτική διαθήκη τοῦ Φυρερ πρέπει νά περάση μέσα ἀπό τίς Ρωσικές γραμμές καί νά γίνη γνωστή στις ἐλεύθερες ἀκόμη περιοχές τῆς Γερμανίας. Ἐπιλέγονται τρεῖς ἄνδρες γιά τήν παράτολμη ἐκείνη ἀποστολή.

Ο Ταγματάρχης Βίλλυ Γιοχανμέϊερ ὁ ὁποῖος πρέπει νά τήν παραδώση στά χέρια τοῦ Στρατάρχου Σαίρνερ, ὁ Βίλχελμ Ζάντερ και ὁ Χάϊνς Λόρενζ οἱ ὁποῖοι θά τήν μεταφέρουν στόν Μεγάλο Ναύαρχο Ντέῖνιτς. Τήν ἴδια μέρα ὁ Μάρτιν Μπόρμαν θά ἀποστείλη ἕνα αὐστηρό τηλεγράφημα στό Μπεργχτεσγκάντεν στήν διοίκησι τῶν SS.

– Αν το Βερολίνο καί ἐμεῖς χαθοῦμε πρέπει νά ἐξολοθρευτοῦν οἱ προδότες τῆς 23ης Ἀπριλίου. Κάνετε τό καθῆκον σας. Ἡ ζωή σας

καί ἡ τιμή σας ἐξαρτῶνται ἀπό αὐτό».

Ἀπό τό πρωί τά Ρωσικά στρατεύματα τά ὁποῖα ἔχουν διαβεῖ τόν Σπρέε παρακάμπτουν τό Τιργκάρτεν καί ἐμφανίζονται μπροστά ἀπό τό ὑπουργεῖο Ἐσωτερικῶν. Ἕνα τάγμα SS θά πέση μέχρι καί τοῦ τελευταίου, ὑπερασπιζόμενο τό κτίριο. Στόν ζωολογικό κῆπο τά ἀντιαεροπορικά τοῦ μποῦνκερ στρέφουν τά στόμιά τους πρός τά κύματα τῶν ἐχθρῶν πού πλησιάζουν. Στό Σπιτελμάρκετ οἱ Νορβηγοί παραμένουν ἀκλόνητοι στίς θέσεις τους. Μάταια οἱ Ρῶσοι προσπαθοῦν νά ἀνοίξουν δρόμο πρός τήν Σέλντελστράσσε. Οἱ Νορβηγοί τούς καθηλώνουν. Τά βαρειά τεθωρακισμένα Τ 34 πυρπολοῦνται. Ψηλά στήν Βιλχελμστράσσε ἔχουν παραταχθεῖ οἱ Γάλλοι. Στήν περιοχή τοῦ Μοάμπιτ Γερμανικά SS προσπαθοῦν νά ὑπερασπίσουν τά λίγα τετράγωνα τά ὁποῖα παραμένουν ἐλεύθερα. Στήν Φερμπέλινερ Πλάτς λαμβάνει χώρα μιά ἀπό τίς τελευταῖες συγκρούσεις τῶν τεθωρακισμένων. Στήν Ἀνατολή τά παιδιά τοῦ Μπαρενφάννεν δίχως πολεμοφόδια ὑποκύπτουν στήν Ρωσική πίεσι ἔπειτα ἀπό μια ἐφιαλτική μάχη σῶμα πρός σῶμα. Ἀνενόχλητοι πλέον οἱ Ρῶσοι ξεχύνονται μέσα στήν Ἀλεξάντερ πλάτς καί κατευθύνονται πρός τον Πύργο. Πλέον οἱ μάχες διεξάγονται 700 μόλις μέτρα μακρυά ἀπό τήν Καγκελλαρία.

Στό μποῦνκερ ἐπιστρέφει ἡ ἠρεμία. Ὁ Χίτλερ λαμβάνει μέρος στήν στρατιωτική σύσκεψι τοῦ ἀπογεύματος. Ὁ στρατηγός Βάιλντιγκ συνοψίζει τήν κατάστασι μέ τήν ἀκόλουθη χαρακτηριστική φράσι.

«Ἐντός τῆς ἡμέρας οἱ Ρῶσοι θά εἶναι σέ θέσι νά μᾶς φτύνουν ἀπό τά παράθυρα».

Ἀπαισιόδοξη πρόβλεψι λαμβάνοντας ὑπ' ὄψι τόν ἡρωισμό τῶν στρατιωτῶν. Ἐκείνη τήν ἡμέρα θά φθάση καί ἡ εἴδησις τῆς δολοφονίας τοῦ Μουσσολίνι[94].

Ὁ Φύρερ ἀποφασίζει νά ἐπιταχύνη τό τέλος του. Διατάζει νά δηλητηριάσουν τήν πιστή Ἀλσατή σκύλα του τήν Μπλόντυ — τό μοναδικό τετράποδο πού εἶχε δεχθεῖ τίς φροντίδες τοῦ καλυτέρου

---

94. 10 Μαΐου 1945

Ὁ πρωθυπουργός πρός τόν στρατάρχην Ἀλεξάντερ, Ἰταλία.

«Εἶδα τήν φωτογραφία.

Ὁ ἄνθρωπος πού ἐδολοφόνησε τόν Μουσσολίνι προέβη σέ δήλωσι, πού ἐδημοσιεύθη στήν «Νταίηλυ Ἐξπρές» ὅπου ἐκθέτει μέ αὐταρέσκεια τίς ἄτιμες μεθόδους πού ἐχρησιμοποίησε. Εἶπε ἐπίσης ὅτι ἐφόνευσε τήν ἐρωμένη τοῦ Μουσσολίνι. Εὑρίσκετο καί αὐτή στόν κατάλογο τῶν ἐγκληματιῶν πολέμου;

Αὐτός ἔλαβε διαταγή νά τήν σκοτώση καί ἀπό ποιόν. Μοῦ φαίνεται ὅτι ἡ καθαρτήριος χείρ τῆς Βρεττανικῆς στρατιωτικῆς ἐξουσίας ὀφείλει νά προβῆ σέ ἀνακρίσεις ἐπί τῶν ἀνωτέρω σημείων

χειρουργοῦ τῆς Εὐρώπης κατά διαταγήν τοῦ Φύρερ. Στίς γραμματεῖς του δίνει ἀπό μιά φιάλη δηλητηρίου.

«Δέν ἦταν αὐτό τό δῶρο πού ἐσκόπευα νά σᾶς κάνω γιά τίς τόσες ὑπηρεσίες σας» δικαιολογεῖται.

Στήν βραδυνή σύσκεψι ὁ Ἄξμαν πού ἔχει ἐπιστρέψει σέ ἕνα διάλειμμα τῆς μάχης παρακαλεῖ γιά τελευταία φορά τόν Φύρερ νά ἐγκαταλείψη τό Βερολίνο. Αὐτός καί τά παιδιά πού φέρουν τό ὄνομά του θά προστατεύσουν τήν ἔξοδό του ἔστω καί ἄν χρειασθῆ νά πέσουν μέχρι καί τοῦ τελευταίου.

Γιά ποιό λόγο, τόν διακόπτει ὁ Φύρερ, θά πρέπει νά περιφέρομαι σάν δραπέτης μέσα στά δάση τοῦ Βραδεμβούργου;

Εἶναι πλέον φανερό σέ ὅλους ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Φύρερ νά παραμείνη στό Βερολίνο εἶναι ἀμετάπειστος. Ρωτᾶ νά μάθη πόσο ἀκόμη μποροῦν νά ἀντισταθοῦν.

— Ὄχι περισσότερο ἀπό 24 ὧρες εἶναι ἡ ὁμόφωνη γνώμη τοῦ Βάιλντιγκ καί τοῦ Μόνκε.

Ἕνα μήνυμα συντάσσεται βιαστικά πρός τόν Στρατάρχη Κάιτελ. Ὁ Χίτλερ θεωρεῖ χρέος του νά ἐπαινέση τά στρατεύματα πού ἐπολέμησαν πιστά στίς τόσες καί τόσες μάχες τοῦ πολέμου. Καταφέρεται ὅμως ἐναντίον τῶν στρατηγῶν πού ἐπρόδωσαν τήν ἐμπιστοσύνη του. Τό μήνυμα θά τό μεταφέρη ὁ Φόν Μπέλλοφ.

Λίγο ἀργότερα στέλνει τό ἀκόλουθο ραδιομήνυμα στόν στρατηγό Γιόντλ.

«Ζητῶ νά ἐνημερωθῶ ἀμέσως ἐπάνω εἰς τά ἀκόλουθα σημεῖα.

1) Ποῦ εὑρίσκονται οἱ μονάδες τοῦ Βένκ.
2) Πότε θά ἐπιτεθοῦν.
3) Ποῦ εὑρίσκεται ἡ 9η στρατιά.
4) Ποιά διεύθυνσι ἔχει λάβει ἡ 9η στήν προσπάθειά της νά διασπάση τόν κλοιό.
5) Ποῦ εὑρίσκονται οἱ μονάδες τῶν σωμάτων στρατοῦ Χόλστε.

Ἡ ἀπάντησις θά ἔλθη μέ καταπληκτική ταχύτητα.

1) Ἡ προέλασις τοῦ Βένκ νοτίως τοῦ Πότσδαμ.
2) Ἡ 12η στρατιά ἀδυνατεῖ νά συνεχίση τήν προέλασι πρός τό Βερολῖνο.
3) Ἡ 9η ἔχει τελείως κυκλωθεῖ.
4) Ὁ Χόλστε εἰς θέσεις ἀμύνης.

30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Οἱ Ρῶσοι ἐξακολουθοῦν νά διαβαίνουν τόν Σπρέ. — Ἀρχίζει ἡ τελική ἐπίθεσις ἐναντίον τοῦ Ράιχσταγκ. — Ἐλάχιστα τετράγωνα παραπέρα οἱ ἄνδρες τῆς Σαρλεμάν ὑπερασπίζονται τό ὑπουργεῖο Ἀεροπορίας. — Ὁ

Χίτλερ καὶ ἡ Εὔα Μπράουν αὐτοκτονοῦν. – Μαρτυρία τοῦ Λίνγκε. — Ἡ κατάστασις στὸ Βερολῖνο. – Τηλεγράφημα τοῦ Μπόρμαν πρὸς τὸν Μεγάλο Ναύαρχο Ντένιτς. – Ὁ καινούργιος Καγκελλάριος Γκαῖμπελς ζητᾶ νὰ διαπραγματευθῆ μὲ τὴν Ρωσικὴ διοίκησι. – Τὸ ἴδιο βράδυ ὁ στρατηγὸς Κρέμπς περνᾶ τὶς Γερμανικὲς γραμμὲς μὲ κατεύθυνσι τὴν διοίκησι τοῦ Τσουΐκωφ.

30 Ἀπριλίου 1945. Ἡ τελικὴ ἐπίθεσις ἐναντίον τοῦ Ράϊχσταγκ ἔχει ἀρχίσει. Οἱ Ρῶσοι προχωροῦν ἀνεμίζοντας τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 5 πολεμικὴ σημαία

Τὰ Ρωσικὰ στρατεύματα ποὺ συνεχῶς διαβαίνουν τὸν Σπρέε ἀποφεύγουν νὰ πέσουν πάνω στὴν ὀχυρωμένη περιοχὴ τοῦ Τιεργκάρτεν καὶ προωθοῦνται βορειότερα. Μερικὲς μόνο ἑκατοντάδες μέτρα μακρυὰ ἀπὸ τὸ Ράϊχσταγκ συνωστίζονται τρία ρωσικὰ τάγματα τῆς 150ης μεραρχίας. Περιμένουν νὰ παύση ὁ βομβαρδισμὸς τοῦ πυροβολικοῦ τους γιὰ νὰ ἐπιτεθοῦν. Πίσω ἀπὸ τοὺς τοίχους τοῦ Ράϊχσταγκ οἱ ἄνδρες τοῦ 15ου

τάγματος τουφεκιοφόρων ἔχουν λάβει θέσι μάχης καὶ περιμένουν μὲ τὸ δάκτυλο στὴν σκανδάλη. Γερμανοὶ καὶ Λεττονοὶ πλάϊ - πλάϊ. Τὸ ρωσικὸ πυροβολικὸ παύει. Τὴν ὥρα ποὺ τὸ πρῶτο τάγμα ξεκινᾶ γιὰ τὴν ἐπίθεσι ἀρχίζει νὰ χτυπᾶ τὸ Γερμανικὸ πυροβολικὸ ποὺ σταθμεύει στὸ Τιεργκάρτεν. Ἡ Ρωσικὴ ἐπίθεσις καθηλώνεται 100 μόλις μέτρα μακρυὰ ἀπὸ τὸ Ράϊχσταγκ, μπροστὰ ἀπὸ τὴν γεμάτη νερὸ ἀντιαρματικὴ τάφρο. Ρίχνεται στὴν μάχη καὶ ἡ 207η μεραρχία πεζικοῦ. Οἱ Ρῶσοι περνοῦν τὴν τάφρο ἀνεμίζοντας τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 5 πολεμικὴ σημαία, ἀλλὰ οἱ ἀπώλειες τους εἶναι τρομακτικές. Μπροστὰ στὰ σκαλιὰ τοῦ Ράϊχσταγκ καινούργια αἱματοχυσία. Ἡ σημαία περνᾶ ἀπὸ χέρι σὲ χέρι, φτάνει μέχρι τὴν εἴσοδο. Οἱ ὑπερασπιστὲς τοῦ Ράϊχσταγκ ἀμύνονται ἀπεγνωσμένα. Ἀπὸ τὰ παράθυρα τῶν πάνω ὀρόφων τὰ στόμια τῶν ἀντιαεροπορικῶν στρέφονται καὶ αὐτὰ ἐναντίον τῶν Ρώσων. Ἡ πολεμικὴ σημαία ἀπὸ χέρι σὲ χέρι παίρνει τὸν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς. Ἡ πρώτη Ρωσικὴ ἐπίθεσις ἔχει ἀποτύχει.

Ταυτόχρονα μὲ τὴν ἐπίθεσι ἐναντίον τοῦ Ράϊχσταγκ οἱ Ρῶσοι προσπαθοῦν νὰ προωθηθοῦν περισσότερο στὴν περιοχὴ τοῦ ζωολογικοῦ κήπου. Ἡ Σαβινὺ πλάτς, ἡ Νυρεμπέργκερστράσσε, ἡ Λούτσοουστράσσε καὶ μέρος τῆς Μπουνταπέστ-στράσσε φλέγονται. Οἱ Ρῶσοι φτάνουν στὴν Λικτενσταϊνστράσσε ἀνατρεπόντας τὴν γερμανικὴ ἀντίστασι ποὺ ἔχει σκοπὸ νὰ τοὺς κρατήση μακρυὰ ἀπὸ τὸ κατάμεστο νοσοκομεῖο. Δυτικὰ στὸ Χάλενσεε ἡ κατάστασις εἶναι δραματική. Στὶς γέφυρες τοῦ Πίκελσντορφ ἡ Χιτλερικὴ νεολαία ἀποδεκατισμένη συνεχίζει νὰ πολεμᾶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς Σπάντερ.

Στὸ μπούνκερ ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι καταθλιπτική. Ὁ Χίτλερ ἐμφανίζεται στὶς 11. Ἀποχαιρετᾶ τοὺς συνεργάτες του καὶ παρουσία ὅλων βγάζει ἀπὸ τὸ σακκάκι του τὸ χρυσὸ σῆμα τοῦ Ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ Κόμματος καὶ τὸ καρφιτσώνει μέσα στὴ γενικὴ σιωπὴ πάνω στὸ φόρεμα τῆς Μάγδας Γκαῖμπελς στὸ ὕψος τῆς καρδιᾶς. Χειρονομία συμβολική. Ὕστατη ἀναγνώρισι γιὰ τὸ δρᾶμα ποὺ ζεῖ μιὰ μητέρα τοῦ Ράϊχ. Ὁ Χίτλερ ζητᾶ νὰ γευματίση γιὰ τελευταία φορὰ μαζὶ μὲ τὴν σύζυγό του καὶ ἀμέσως μετὰ κλείνεται στὸ Γραφεῖο του. Ὁ καμαριέρης τοῦ Χίτλερ, Λίνγκε — αὐτόπτης μάρτυς — ἔτσι περιγράφει τὶς τελευταῖες στιγμὲς τοῦ ἀρχηγοῦ του.

> Ἔπειτα ἀπὸ λίγο ἐμφανίστηκε ὁ Γκύνσε, βοηθὸς τοῦ Χίτλερ ὁ ὁποῖος ἀνέφερε ὅτι ἡ κυρία Γκαῖμπελς ἤθελε νὰ μιλήση γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ μὲ τὸν Φύρερ. Ὁ Χίτλερ πῆγε στὴν κυρία Γκαῖμπελς καὶ ἐγὼ τὸν συνόδευσα. Ὁ δόκτωρ Γκαῖμπελς μᾶς ὑπεδέχθη στὸν προθάλαμο καὶ εἶπε στὸν Χίτλερ:
>
> — Φύρερ μου γιατί δὲν προσπαθεῖτε νὰ βγῆτε ἀπὸ τὸ Βερολῖνο ὑπὸ τὴν προστασία τῆς Χιτλερικῆς νεολαίας;
>
> — Δόκτωρ, - ἀπήντησε ὁ Χίτλερ - γνωρίζετε τὴν ἀπόφασί μου

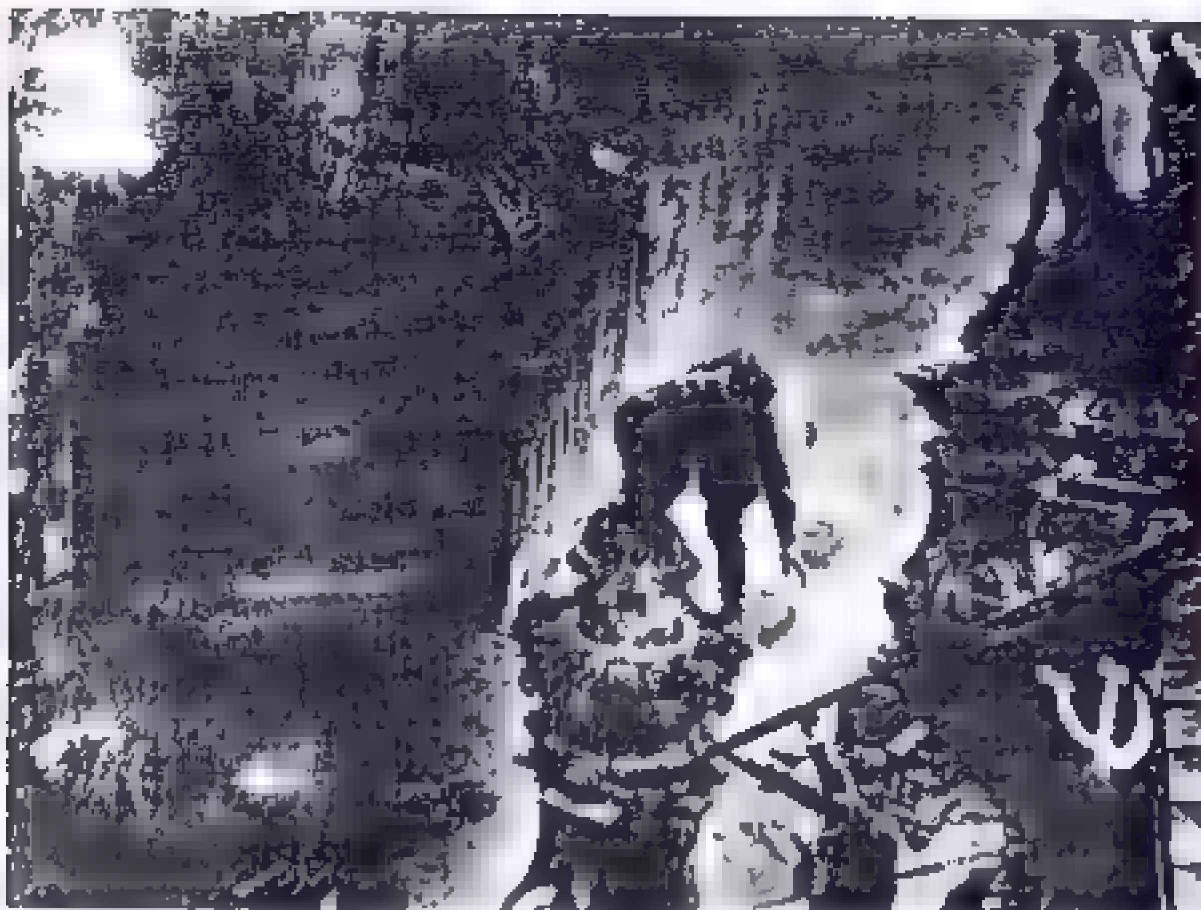

Μια ιστορική φωτογραφία. Οἱ Σοβιετικοί στρατιῶτες Γεγκόροφ καί Καντάρια ὑψώνουν τήν ὑπ' ἀριθμόν 5 πολεμική σημαία πάνω στό Ράιχσταγκ. Ὅμως στα ὑπόγεια ἡ Γερμανική ἀντίστασις συνεχίζεται.

Δέν θά τήν ἀλλάξω. Ὅμως ἐσεῖς μπορεῖτε νά ἀφήσετε τό Βερολίνο μαζί μέ τήν οἰκογένειά σας.

Ὁ Γκαῖμπελς ἀπεκρίθη μέ τήν σειρά του:

— Ὄχι, Φύρερ μου. Στόν τελευταῖο μου λόγο ὑπό τήν ἰδιότητά μου σάν Γκαουλάιτερ εἶχα πεῖ ὅτι δέν θά ἐγκατέλειπα τό Βερολίνο, ἀλλά ὅτι θά ἔμενα μαζί μέ τήν οἰκογένειά μου. Εἶναι μιά ὑπόσχεσις τήν ὁποία θέλω νά κρατήσω.

Μετά οἱ δύο ἔσφιξαν τά χέρια σιωπηλά. Ὁ Χίτλερ πῆγε στήν κυρία Γκαῖμπελς καί τήν ἀποχαιρέτησε.

Ὕστερα ἐπέστρεψε μαζί μου. Ἡ ὥρα ἦταν 3.45. Ὅταν φθάσαμε μπροστά ἀπό τήν πόρτα τοῦ δωματίου του τοῦ εἶπα ὅτι καί ἐγώ ἤθελα νά τόν ἀποχαιρετίσω. Ὁ Χίτλερ μοῦ εἶπε:

— Λίγκε, διέταξα, ὅλος αὐτός ὁ κόσμος νά βγῆ ἀπό τό Βερολίνο σέ μικρές ὁμάδες. Ἑνωθῆτε μέ μία ἀπό αὐτές καί προσπαθῆστε νά φθάσετε στήν Δύση.

— Φύρερ μου, τόν ρώτησα, καί τώρα γιά ποιόν θά πρέπει νά πολεμήσουμε;

Ὁ Χίτλερ μοῦ ἔσφιξε τό χέρι καί μοῦ εἶπε:

— Für den Kommenden Mann — Γιά τόν ἄνδρα πού πρόκειται νά ἔλθη.

Στάθηκα ἀκίνητος στόν ναζιστικό χαιρετισμό καί ἔπειτα κατευθύνθηκα πρός τήν ἔξοδο τοῦ Μπούνκερ. Δέν ἤθελα πλέον οὔτε νά βλέπω οὔτε νά ἀκούω τίποτε.

Τήν ὥρα πού ἡ τελευταία πρᾶξις τοῦ δράματος σφραγίζει μαζί μέ μιά ἐποχή καί τό τέλος τοῦ πολέμου στήν Εὐρώπη οἱ ὑπερασπιστές τοῦ Ράιχσταγκ δέχονται τήν τελική ἐπίθεσι τῶν Ρώσων.

Οἱ S.S. πυροβολοῦν ἀσταμάτητα πάνω στά κύματα τῶν ἐπιτιθεμένων οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν νά παραβιάσουν τήν καλά φραγμένη μέ τσουβάλια ἄμμου εἴσοδο. Μέσα στήν ἔντασι τῆς μάχης δέν ἀντιλαμβάνονται τούς Ρωσικούς ὅλμους πού [illegible] ἕνα κομμάτι τοῦ τοιχίου.

Εἰσῆλθαν μέσα ἀπό ἕνα ἄνοιγμα ἕνας τήν φορά, πέφτοντας ἐπάνω στούς τραυματισμένους καί αἰφνιδιασμένους ἐχθρούς, χτυπῶντας τους μέ τίς [illegible], πετῶντας χειροβομβίδες στό σκοτάδι τοῦ προαυλίου, μέ τήν ἀτμόσφαιρα γεμάτη ἀπό καπνούς καί κραυγές. Οἱ Γερμανοί πού εἶχαν αἰφνιδιασθεῖ ἀπό τήν ξαφνική ἐπίθεσι ὑποχωροῦν ἄτακτα, μερικοί πάνω στίς σκάλες, μερικοί στίς δύο μεγάλες αἴθουσες, οἱ ὁποῖες [illegible] ἀπό τήν μία καί ἀπό τήν ἄλλη πλευρά τοῦ [illegible].

Στόν κῆπο τῆς καγκελλαρίας μεταφέρονται μέσα σέ κουβέρτες τά νεκρά κορμιά τοῦ Φύρερ καί τῆς συζύγου του καί περιχύνονται μέ βενζίνη. Ὁ ἴδιος ὁ Μπόρμαν θά ἀνάψη τήν φωτιά ἐνῶ λίγα μέτρα παρακάτω ἀνεβασμένοι στά σκαλιά τοῦ πύργου παρατηρήσεως οἱ μεγαλύτεροι ἀξιωματοῦχοι τοῦ καθεστῶτος μέ ἐπικεφαλῆς τόν Γκαῖμπελς, τόν Ἄξμαν, τόν Κρέμπς καί τόν Μπουργκντορφ, στέκουν ἀκίνητοι στόν ναζιστικό χαιρετισμό.

Λίγο ἀργότερα ὁ Μπόρμαν συντάσσει τό ἀκόλουθο τηλεγράφημα γιά τόν Ντένιτς:

Πρός τόν Μεγάλο Ναύαρχο Ντένιτς

Στήν θέσι τοῦ πρώην στρατάρχου Γκαίριγκ ὁ Φύρερ διώρισε ἐσᾶς, κύριε ἀρχιναύαρχε, ὡς διάδοχόν του. Σᾶς ἀποστέλλονται ἔγγραφες ἐξουσιοδοτήσεις. Λάβετε ἀμέσως τά μέτρα πού ἀπαιτεῖ ἡ κατάστασις.

Στήν συνέχεια προτείνει στόν Γκαῖμπελς νά ἀκολουθήση τόν δρόμο τῶν διαπραγματεύσεων. Ἄν οἱ Ρῶσοι ἐδέχοντο θά μποροῦσε νά πάη στό Ρέον γιά νά λάβη τήν ἔγκρισι τοῦ Νταῖνιτς. Ὁ Γκαῖμπελς δέχεται. Δίδει ἐντολές νά ἐπικοινωνήσουν μέ τήν Ρωσική διοίκησι μέσω ἀσυρμάτου. Ἔκπληκτος ὁ Τσουίκωφ γι' αὐτήν τήν ἀπρόοπτη ἐξέλιξι τῶν πραγμάτων δέχεται καί αὐτός μέ τήν σειρά του.

Τήν ἴδια νύχτα ὁ στρατηγός Κρέμπς ἔχοντας στήν τσέπη μιά ἐπιστολή τοῦ Γκαῖμπελς γιά τόν Ρῶσο στρατηγό περνᾶ τίς Γραμμές.

Ἡ ἀποστολή του καλύπτεται μέ ἀπόλυτη μυστικότητα διότι ὑπάρχει φόβος ἀνταρσίας τῶν Γερμανικῶν στρατευμάτων τά ὁποῖα εἶναι ἀποφασισμένα νά πολεμήσουν μέχρι τοῦ τέλους.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στό ΣΟΥΛΕΜΠΟΥΡΓΚΙΝ ὁ Κρέμπς θά φθάση στίς 4 τό πρωί συνοδευόμενος ἀπό τόν συνταγματάρχη Φόν Ντούφφιγκ καί τόν ὑπολοχαγό τῶν S.S. Νεϋλάντις. Μπροστά προχωρεῖ ἕνας Γερμανός στρατιώτης. Ἡ συνομιλία τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Γερμανικῆς ἀντιπροσωπείας μέ τόν Ρῶσο στρατηγό Τσουίκωφ εἶναι ὁ δυσκολότερος διπλωματικός διάλογος πού ἔχουν κάνει ποτέ στρατιωτικοί.

Ὁ Κρέμπς ζητᾶ τήν κατάπαυσι τῶν ἐχθροπραξιῶν. Ὁμολογεῖ ὅτι ὁ Χίτλερ δέν ὑπάρχει πλέον καί κατά συνέπεια πρέπει νά δημιουργηθῆ μιά καινούργια κυβέρνησις ἡ ὁποία θά διαπραγματευθῆ τήν παράδοσι.

Καχύποπτος ὁ Ρῶσος ἀρνεῖται. Προηγεῖται ἡ «ἄνευ ὅρων παράδοσις».

— Πρέπει νά ἔχω τήν ἔγκρισι τῆς κυβερνήσεως μου γιά κάτι τέτοιο διαμαρτύρεται ὁ Κρέμπς.

— Κυβέρνησις θά ὁρισθῆ μετά τήν παράδοσι ἄνευ ὅρων, εἶναι ἡ ἀπάντησις.

Ὁ Κρέμπς ζητᾶ τήν ἄδεια νά στείλη πίσω στίς γερμανικές γραμμές ἕναν ἀπό τούς ἄνδρες του γιά νά ἐνημερώση τόν δόκτορα Γκαῖμπελς καί γιά νά λάβη ὁδηγίες. Ὁ Τσουίκωφ δέχεται:

> Γιά νά ξαναπάη στίς Γερμανικές ἀρχές ὁ Ντούφφιγκ κατευθύνθηκε πρός τήν Μπουνταπέστστράσσε. Ὁ Νεϋλάντις καί δύο Ρῶσοι ἀξιωματικοί τούς συνοδεύουν. Ἀναγνωρίζοντας Γερμανικές στολές κάτω ἀπό τήν λευκή σημαία οἱ Γρεναδιέροι τῆς μεραρχίας Μύνχενμπεργκ κραυγάζουν «Προδότες!» καί πυροβολοῦν.[95] Ὁ Νεϋλάντις τραυματίζεται, οἱ δύο Ρῶσοι σκοτώνονται, ὁ Ντούφφιγκ σώθηκε μέ τήν παρέμβασι ἑνός Γερμανοῦ ἀξιωματικοῦ πού διατάζει νά σταματήση τό πῦρ».[96]

Εἶναι τό σύνθημα. Στό Μποῦνκερ τοῦ Ζωολογικοῦ κήπου οἱ μικροί ἀξιωματικοί στρέφουν τά ὅπλα ἐναντίον ὅσων εἶχαν ἐκφρασθεῖ ἔστω καί φευγαλέα ὑπέρ μιᾶς συνθηκολογήσεως. Φωνάζουν, βρίζουν, πιάνονται στά χέρια, οὐρλιάζουν ὑστερικά οἱ γυναῖκες μπαίνουν ἀνάμεσά τους γιά νά ἀποσοβήσουν τήν αἱματοχυσία. Ἐπεμβαίνουν οἱ ψυχραιμότεροι, τά ὅπλα τῶν Ὁλλανδῶν χαμηλώνουν μερικές ξυλωμένες ἐπωμίδες ξαναμπαίνουν στήν θέσι τους. Γερμανοί, Ὁλλανδοί, Βέλγοι καί Δανοί ξαναπαίρνουν τίς θέσεις τους στά χαρακώματα κραυγάζοντας: «ΔΕΝ ΘΑ ΣΥΝΘΗΚΟΛΟΓΗΣΟΥΜΕ».

Ἀπό ἕνα τηλεφωνικό θάλαμο ὁ Ντούφφινγκ καλεῖ τό Μποῦνκερ καί ἐνημερώνει τόν Γκαῖμπελς γιά τήν Ρωσσική ἀδιαλλαξία. Ὁ καινούργιος Καγκελλάριος τοῦ Ράιχ βρίσκει ἄσκοπη τήν περαιτέρω παραμονή τοῦ στρατηγοῦ στήν διοίκησι τοῦ Τσουίκωφ. Ζητᾶ νά ἐπιστρέψη ἀμέσως. Ὁ στρατηγός θά ἐπιστρέψη στό Μποῦνκερ στίς 1 τό μεσημέρι. Ἡ μεσολαβητική του προσπάθεια δέν εἶχε ὁδηγήσει πουθενά. Ὁ Γκαῖμπελς θά ἀκούση μέ προσοχή τήν ἀναφορά τοῦ στρατηγοῦ καθώς καί τά 5 σημεῖα τά ὁποῖα συνοψίζουν τίς Ρωσικές θέσεις:

α) Παράδοσις τοῦ Βερολίνου β) Παράδοσις τοῦ ὁπλισμοῦ γ) Ἐγγύησις νά διαφυλαχθῆ ἡ ζωή τῶν ἀξιωματικῶν καί τῶν στρατιωτῶν ἐπάνω σέ κοινή βάσι. δ) Ἐγγύησις περιθάλψεως τῶν τραυματιῶν ε) Διαπραγματεύσεις μέ τούς δυτικούς διά μέσου ἀσυρμάτου.

Οἱ Ρωσικές θέσεις εἶναι ἀπαράδεκτες. Τό γνωστοποιεῖ στόν Τσουίκωφ μέ ἕνα ραδιομήνυμα. Στήν συνέχεια συντάσσει ἕνα τηλεγράφημα διά τόν Μεγάλο Ναύαρχο Νταῖνιτς, μέ τό ὁποῖο τόν πληροφορεῖ γιά τόν θάνατο τοῦ Χίτλερ. Ὁ Μ. Μπόρμαν ὁ ὁποῖος θά ἐπιδιώξη νά τόν συναντήση θά τόν κατατοπίση διά τίς τελευταῖες ἐξελίξεις.

Μέσα στό Μποῦνκερ οἱ προετοιμασίες γιά τήν ὁμαδική ἔξοδο πού ἔχει ὁρισθεῖ γιά τό ἴδιο βράδυ ἀποκορυφώνονται.

Ἔξω ἀνάμεσα στά ἐρείπια οἱ μάχες συνεχίζονται:

Στήν Λαϊπτσιγκερστράσσε πολεμοῦν οἱ Γάλλοι. Στήν Πύλη τοῦ Βραδεμβούργου ἀμύνονται οἱ Λεττονοί. Στήν Κύρφυστερνταμ οἱ Γερμανοί. Στόν ζωολογικό κῆπο ἡ ἀντίστασις ἀναζωπυρώνεται διότι ἀποκομμένα

95 *Σήμερα γνωρίζουμε ὅτι ὁ πρῶτος πού ἔστρεψε τά ὅπλα ἐναντίον τῆς Γερμανικῆς Ἀντιπροσωπείας ἦταν ὁ διοικητής τῆς* Charlemagne SS-Brigadefuhrer, *Κρουκενμπεργκ*

96 *Ρ. Καρτιέ Προαναφερόμενο ἔργο Τόμος Β' σελίς 363*

τμήματα τῶν Ὀλλανδῶν, τῶν Βέλγων, τῶν Δανῶν, συνενώνονται μὲ τὴν ἀποδεκατισμένη μεραρχία Μύνχενμπεργκ. Στὴν περιοχὴ τῶν κυβερνητικῶν κτιρίων οἱ Γερμανοὶ ἐγκαταλείπουν τὸ Ὑπουργεῖο Ἀεροπορίας ἀλλὰ συνεχίζουν νὰ κρατοῦν. Στὴν Δύσι ἡ Χιτλερικὴ νεολαία ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπερασπίζεται τὴν γέφυρα τοῦ Πικελσντόρφ.

Ὁ διευθυντὴς τῆς Ραδιοφωνίας Φρίτσε ὅπως καὶ τὸ σύνολο τῶν ὑπερασπιστῶν ἀγνοοῦν τὶς τελευταῖες ἐξελίξεις. Ὅταν πληροφορεῖται ἀπὸ τὸν Νάουμαν ἀργὰ τὸ ἀπόγευμα τὸν θάνατο τοῦ Φύρερ ζητᾶ ἐπειγόντως νὰ συναντήση τὸν Γκαῖμπελς. Κρίνει πλέον ἄσκοπη τὴν αἱματοχυσία. Δὲν βλέπει ἄλλη λύσι ἀπὸ τὴν παράδοσι. Ὁ Νάουμαν παρ' ὅλη τὴν κούρασί του προθυμοποιεῖται νὰ τὸν συνοδεύση. Ὅμως στὸ Μπούνκερ τὰ γεγονότα ἐπιταχύνονται.

Ὁ Γκαῖμπελς ἐξηγεῖ τὶς προθέσεις του στὸν βοηθό του Σβέγκερμαν καὶ τοῦ ζητᾶ νὰ τοῦ προμηθεύση ποσότητα βενζίνης ἱκανὴς νὰ ἀποτεφρώση τὸ πτῶμα του καὶ ἐκεῖνο τῆς συζύγου του. Τὸν δραματικὸ ρόλο τοῦ «ἐκτελεστῆ» τὸν ἔχει ἀναλάβει ἕνας ἡλικιωμένος στρατιώτης τῆς Φόλκστουρμ ὁ ὁποῖος ἔχει ἤδη λάβει θέσι στὴν κορυφὴ τῆς σκάλας ἡ ὁποία ὁδηγεῖ στὴν αὐλὴ τῆς καγκελλαρίας.

Ἡ Μάγδα Γκαῖμπελς κρύβει μὲ ἀξιοπρέπεια τὸ δρᾶμα τῆς μητέρας. Μαλλιὰ χτενισμένα μὲ φροντίδα, ἐλαφρὸ μακιγιὰζ στὸ πρόσωπο. Πάνω στὸ μαῦρο βαμβακερὸ φόρεμα της τὸ χρυσὸ ἔμβλημα τοῦ Ναζιστικοῦ Κόμματος. Συνοδευομένη ἀπὸ τὸν ἰατρὸ Στουμφέγγερ ἐπισκέπτεται τὸ δωμάτιο τῶν παιδιῶν. Εἶχε ἔλθει ἡ ὥρα τῆς μεγάλης θυσίας.

> «Ἐσυνοδεύετο ἀπὸ τὸν ἰατρὸ Στουμφέγγερ, ἀλλὰ ἦταν αὐτὴ ποὺ κρατοῦσε τὴν ὑποδόρειο σύριγγα μὲ τὴν στριχνίνη. Ἄρχισε μὲ τὴν Χέιντε ἡ ὁποία δὲν προέβαλλε τὴν παραμικρὴ ἀντίστασι.[97].

Τὰ παιδιὰ ἀγνοοῦσαν αὐτὸ τὸ ὁποῖο ἐπρόκειτο νὰ συμβῆ. Ὅλα ἦσαν πεπεισμένα ὅτι ἡ παραμονή τους εἰς τὸ Βερολῖνο ἦταν ζήτημα ὡρῶν. Ἕνα ἀεροπλάνο θὰ τοὺς μετέφερε εἰς τὴν Πομερανία. Ὅταν εἶδαν τὴν μητέρα τους νὰ μπαίνη κατάλαβαν ὅτι ἡ στιγμὴ εἶχε ἔλθει. «Αὐτὴ ἡ ἔνεσις εἶναι κατὰ τῆς ναυτίας ...» τὰ καθησύχασε ἐκείνη. Δεύτερη ἐδέχθη τὸ δηλητήριο ἡ Χέντα τρίτη ἡ Χίλντα.

> «Ἔπειτα (ἡ Μάγδα) ἀπεφάσισε νὰ καπνίση ἕνα τσιγάρο καὶ συζήτησε ἀνέμελα μὲ τὰ ἄλλα παιδιὰ πρὶν νὰ συμπληρώση τὸ δυσάρεστο ἔργο. Μόνον ἡ Χέλγκα, ἡ μεγαλύτερη κάτι ὑποψιάστηκε καὶ ἀντεστάθη. Ὁ δόκτορας Στουμφέγγερ τῆς ἀκινητοποίησε τὰ χέρια πίσω στὴν πλάτη ...»[98]

Ἀμέσως μετὰ τὸ ζεῦγος Γκαῖμπελς ἀποχαιρετᾶ τοὺς παρευρισκομένους καὶ ἀνεβαίνει ἀργὰ τὶς σκάλες οἱ ὁποῖες ὁδηγοῦν εἰς τὸν κῆπο τῆς

97 Nerin E. Gun: *Προαναφερόμενο ἔργο σελ. 246*
98 Nerin E. Gun: *Προαναφερόμενο ἔργο σελ. 246*

καγκελλαρίας. Ἀντηχοῦν δύο πυροβολισμοί.

Ἐνῶ ἐπάνω στὴν αὐλὴ τῆς καγκελλαρίας τὰ δύο πτώματα καίγονται ξεκινοῦν οἱ πρῶτες ὁμάδες τῶν ἐγκλείστων. Ἀνάμεσα τους ὁ Διοικητής τους ὁ Διοικητὴς τοῦ τομέως Ζ' Μόνκε, ὁ Μπόρμαν, ὁ ἀρχηγὸς τῆς Χιτλερικῆς Νεολαίας Α. Ἄξμαν, ὁ Γκύνσε, ὁ πρέσβυς Χέβελ ὁ πιλότος τοῦ Χίτλερ Μπάουρ, ὁ σωφὲρ Κέμκα, οἱ τρεῖς γραμματεῖς τοῦ Φύρερ Φράου Κρίστιαν, Φράου Γιούνγκε, Φροϋλάιν Κρόγκερ, ὁ ταξίαρχος τῶν S.S. Μόνκε. Κατὰ διαταγὴ τοῦ Μόνκε τὰ ὑπόγεια τοῦ μπούνκερ πρέπει νὰ πυρποληθοῦν μόλις ἀναχωρήση καὶ ἡ τελευταία ὁμάδα.[99]

Ἐκείνη τὴν ὥρα περίπου θὰ φθάσουν ἐξουθενωμένοι ὁ Φρίτσε καὶ ὁ Νάουμαν.

Στὸν πρῶτο ὑπαινιγμὸ γιὰ τὴν παράδοσι ὁ Μπόρμαν ὁ ὁποῖος εἶχε ἤδη φορέσει τὴν μαύρη στολὴ τῶν S.S. τὸν κατηγορεῖ γιὰ «προδοσία». Ἀπογοητευμένος ὁ Φρίτσε ἀποφασίζει νὰ ἀπευθυνθῆ στὸν Βάιλντιγκ. Ὁ Νάουμαν ἑνώνεται κι' αὐτὸς μὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ὁμάδες οἱ ὁποῖες ἐπιχειροῦν τὴν ἔξοδο. Μόνος του ὁ Φρίτσε διανύει μὲ χίλιους κινδύνους τὴν ἀπόστασι ἡ ὁποία χωρίζει τὴν καγκελλαρία ἀπὸ τὴν Βοσστράσσε. Συναντᾶ ἕναν ἐξουθενωμένο Βάιλντιγκ τὸν ὁποῖον καὶ ἐνημερώνει γιὰ τὶς τελευταῖες ἐξελίξεις. Τοῦ ζητᾶ νὰ διαπραγματευθῆ τὴν παράδοσι.

Λίγο ἀργότερα ὁ ἀσύρματος τῆς Βοσστράσσε ἀρχίζει νὰ καλῆ:

> «Ἐδῶ 56ο σῶμα τεθωρακισμένων. Ζητοῦμε ἄμεση κατάπαυσι τοῦ πυρός. Οἱ ἀντιπρόσωποί μας θὰ προσέλθουν στὸ Πότσνταμερμπρῦκε στὶς 12.30 μετὰ τὰ μεσάνυχτα. Σημεῖον ἀναγνωρίσεως λευκὴ σημαία μὲ φόντο κόκκινο φῶς. Παρακαλοῦμε ἀπαντήσετε.

Στὶς 10 τὸ βράδυ τὸ Ράδιο Ἀμβοῦργο διακόπτει τὸ πένθιμο ἐμβατήριο τοῦ Ζικφρίδου ἀπὸ τὸ Λυκόφως τῶν Θεῶν γιὰ νὰ ἀναγγείλη.

> «Ὁ Φύρερ μας Ἀδόλφος Χίτλερ μαχόμενος μέχρι τῆς τελευταίας πνοῆς ἐναντίον τοῦ Μπολσεβικισμοῦ, ἔπεσε γιὰ τὴν Γερμανία σήμερα τὸ ἀπόγευμα στὸ Γενικὸ ἐπιτελεῖο τῆς Καγκελλαρίας τοῦ Ράιχ.
>
> Στὶς 30 Ἀπριλίου ὁ Φύρερ εἶχε διορίσει σὰν διάδοχό του τὸν Μεγάλο Ναύαρχο Ντάινιτς. Ὁ Μεγάλος Ναύαρχος, διάδοχος τοῦ Φύρερ θὰ ὁμιλήση τώρα πρὸς τὸν Γερμανικὸ λαό».

Πρὶν ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα ὁ Μεγάλος Ναύαρχος ἀπευθύνει τὸ ἀκόλουθο διάγγελμα:

> «Γερμανικὴ Βέρμαχτ, συναγωνιστές. Ὁ Φύρερ ἔπεσε. Πιστὸς εἰς

99 *Ὁ ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς τοῦ Χίτλερ Σέλντε ὁ στρατηγὸς Μπούργκντορφ καὶ ὁ στρατηγὸς Κρέμπς δὲν πρόκειται νὰ ἀκολουθήσουν τὶς ὁμάδες ποὺ ἐπιχειροῦν τὴν ἔξοδο. Θὰ παραμείνουν εἰς τὴν Καγκελλαρία καὶ θὰ αὐτοκτονήσουν.*

Daily Mail

HITLER DEAD, GERMAN RADIO TELLS WORLD

Admiral Doenitz is new Führer: 'The battle goes on'

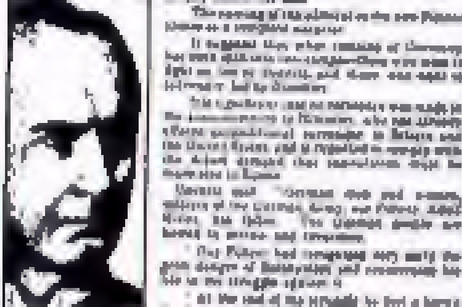

Nazi radio kept world in suspense

The full official plan

Surrender begins on three fronts

German army scurries out of Denmark

Στίς 12 Μαΐου ή Daily Mail άναγγέλει τόν θάνατο τοῦ Χίτλερ.
Καί άπό κάτω:
'Ο Ναύαρχος Νταίνιτς είναι ό νέος Φύρερ. 'Η μάχη συνεχίζεται.

τήν μεγάλη ίδέα του νά σώση τούς λαούς τής Εύρώπης άπό τόν Μπολσεβικισμό, είχε άφιερώσει τήν ζωήν του καί ηὗρε τόν θάνατο πολεμῶντας. Μαζύ μ' αὐτόν ἐξαφανίζεται ἕνας άπό τούς μεγαλυτέρους ἥρωας τής Γερμανικής 'Ιστορίας. Μέ εὐλαβική ὑπερηφάνεια καί ὀδύνη χαμηλώνουμε μπροστά του τήν σημαία. 'Αναλαμβάνω τήν ὑπερτάτη διοίκησι ὅλων τῶν δυνάμεων τής Γερμανικής Βέρμαχτ μέ τήν θέλησι νά συνεχίσω τόν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ Μπολσεβικισμοῦ ἕως ὅτου τά στρατεύματα τά ὁποῖα πολεμοῦν είς τό μέτωπο καί οί ἑκατοντάδες χιλιάδες οίκογενειῶν τής 'Ανατολικής περιοχής τής Γερμανίας σωθοῦν άπό τήν σκλαβιά καί τήν καταστροφή.

'Εναντίον τῶν "Αγγλων καί τῶν 'Αμερικανῶν ὀφείλω νά ἐξακολουθήσω μαχόμενος είς ἔντασι καί χρονική διάρκεια ἀνάλογο ἐκείνης πού αὐτοί θά χρησιμοποιήσουν διά νά μέ ἐμποδίσουν είς τήν ἐξέλιξι τοῦ πολέμου ἐναντίον τῶν Μπολσεβίκων».

'Η εἴδησις πέφτει σάν κεραυνός μέσα στό πυρακτωμένο καμίνι τοῦ Βερολίνου. "Ολοι συνειδητοποιοῦν ὅτι τό τέλος πλησιάζει. 'Ο στρατηγός Σίντσου διατάζει νά ἐκκενωθῆ πάραυτα άπό τούς τραυματίες τό Μποῦνκερ τοῦ Ζωολογικοῦ κήπου. 'Η ὑποψία ὅτι τά στρατιωτικά τμήματα προετοιμάζονται νά ἀνοίξουν τόν δρόμο πρός τήν Δύσι γίνεται βεβαιότητα. Τό σύνθημα «δέν θά συνθηκολογήσουμε δονεῖ τήν περιοχή τοῦ Ζωολογικοῦ κήπου. Οἱ ἄνδρες τής Μεραρχίας Μύνχενμπεργκ ἐξακολουθοῦν νά πολεμοῦν παρακούοντας τήν διαταγή περί καταπαύσεως τοῦ πυρός. Προέχει ἡ κάλυψι τής ὑποχωρήσεως τῶν τραυματισμένων καί τῶν ἀμάχων. 'Ατέλειωτες φάλαγγες κατευθύνονται ἀργά πρός τό Σπαντάου.

Αὐτά ὁ στρατηγός Βάιλντιγκ τό γνωρίζει. "Ομως θεωρεῖ χρέος του νά καταβάλη κάθε προσπάθεια γιά νά ἀποτρέψη μιά «ἄχρηστη αίματοχυσία».

Μπροστά στόν Ρῶσο στρατηγό Τσουίκωφ παραδέχεται ὅτι κάθε ἀντίστασις είναι πλέον μάταια. Μέ χέρι πού τρέμει συντάσσει καί ὑπογράφει τήν ἀκόλουθη διαταγή πρός τούς ὑπερασπιστάς τοῦ Βερολίνου:

«Στίς 30 'Απριλίου ὁ Φύρερ είς τόν ὁποῖον εἴχαμε ὁρκισθεῖ ἀφοσίωσι μᾶς ἐγκατέλειψε. 'Εσεῖς βεβαίως νομίζετε ἀκόμη ὅτι ὀφείλετε νά ὑπερασπίσετε τό Βερολῖνο κατά διαταγή τοῦ Φύρερ· Παρ' ὅλα αὐτά ἡ ἔλλειψις βαρέων ὅπλων πολεμοφοδίων καί ὁλόκληρη ἡ κατάστασις καθιστοῦν πλέον τόν ἀγῶνα παράλογο. Κάθε ὥρα πού θά πολεμήσετε ἐπιπλέον θά παρατείνετε τίς τρομερές ταλαιπωρίες τῶν ἀμάχων καί τῶν τραυματιῶν. Σέ συνεννόησι μέ τήν ἀνωτάτη διοίκησι τῶν Ρωσικῶν στρατευμάτων σας καλῶ νά σταματήσετε τόν ἀγῶνα.

Βάιλντιγκ»

Τό μήνυμα δέν ἔχει τίς συνέπειες πού περιμένουν οἱ Ρῶσοι. Οἱ Γερμανοί συνεχίζουν νά πολεμοῦν μέ τήν ἴδια ἀποφασιστικότητα. 'Ο στρατηγός Μοῦμμερτ κάτω άπό τίς ἐπευφημίες τῶν στρατιωτῶν του ἀρνεῖται νά καταθέση τά ὅπλα:

«Θά ἀνοίξουμε τόν δρόμο πρός τήν Δύσι μέ τίς ξιφολόγχες», κραυγάζει.

"Ενας αὐτόπτης μάρτυς ἔτσι θά περιγράψη αὐτή τήν παράτολμη ἐνέργεια:

«Μόλις ἡ πρώτη χλωμή πρωινή ἀκτῖνα ἐμφανίζεται είς τόν ὁρίζοντα τής φλεγομένης πόλεως, ἠχοῦν τά κανόνια. Τεθωρακισμένο πεζικό, πυροβοληταί καί S.S. ἀκολουθοῦν άπό πίσω τρέχοντας. Μέτρο μέτρο προχωροῦν πρός τήν Γέφυρα. 'Ο Μοῦμμερτ βαδίζει ἐπικεφαλής. Οἱ Ρῶσοι δέν φαίνεται νά ἔχουν καταλάβει ἀκόμη. 'Ο στρατηγός γυρνᾶ στούς στρατιῶτες του καί μέ τίς παλάμες γύρω άπό τό στόμα του οὐρλιάζει:

— 'Εφ' ὅπλου λόγχη. 'Επίθεσις. Μάρς.

Οἱ ἄνδρες ξεκινοῦν γιά τήν ἐπίθεσι. "Ενα βουερό HURRA!

ἀντηχεῖ σήμερα τό πρωί στό Χάβελ. Οἱ Ρῶσοι αἰφνιδιάζονται. Γιά λίγα δευτερόλεπτα. Ἔπειτα τά ὅπλα τους ἀπαντοῦν. Οἱ στρατιῶτες τῆς Μπούχενμπεργκ, τῆς Νόρτλαντ, τῆς 18ης μεραρχίας, δέν μποροῦν νά συγκρατηθοῦν περισσότερο. Ἀρχίζει ἡ ἐπίθεσις. Ἡ ἐπίθεσις στήν γέφυρα τοῦ Χάβελ στό Δυτικό Σπαντάου.

Στρατιῶτες κάθε βαθμοῦ καί κάθε εἴδους, Βαυαροί καί Γερμανοί τοῦ Βορρᾶ, Σάξωνες καί Πρῶσσοι τῆς Ἀνατολῆς, Βεστφαλοί, Σιλεσιανοί, Γάλλοι, Ἱσπανοί, Σκανδιναυοί, Λεττονοί, Ὁλλανδοί, γυναῖκες τοῦ Βερολίνου, παιδιά ἔφηβοι, κοπέλλες εἶναι ἐκεῖνοι πού τήν αὐγή τῆς 3ης Μαΐου ἐπιτίθενται στίς Ρωσικές γραμμές. Ἡ γέφυρα τοῦ Χάβελ ἀντηχεῖ κάτω ἀπό τά βήματα τῶν ἐπιτιθεμένων.

Χειροβομβίδες τοῦ ἐχθροῦ, ἐκρηκτικές ρουκέτες καί τερετίσματα πολυβόλων ἀνοίγουν τρομακτικά κενά. Οἱ ἄνδρες πέφτουν κατά ὁμάδες, οἱ τραυματίες παραμένουν στό ἔδαφος, πέφτουν στό νερό, ἤ πατιοῦνται μέχρι θανάτου. Ἀλλά ἐμπρός... ἐμπρός...

Χάρτμανν, Ρευνβαρτ Ραμλόου καί ἄλλοι εὑρίσκονται ἐπικεφαλῆς. Κραυγάζουν καταπρόσωπα στόν ἐχθρό τόν θυμό τους, τό μῖσος τους, τόν τρόμο τους. Κραυγάζουν, πέφτουν ἐπάνω στίς ρωσικές προφυλακές, στήν ἄκρη τῆς γεφύρας. Πολυβολοῦν, πετοῦν τίς τελευταῖες χειρομβίδες, μάχονται μέ τούς ὑποκοπάνους τῶν ὅπλων Πίσω τους ἔρχονται Ἱσπανικά καί Γαλλικά S.S

Κραυγάζουν «Ἀρρίμπα Ἐσπάνια» «Βίβ λά Φράνς». Δέν νοιάζονται πλέον γιά τίς κραυγές τῶν συναγωνιστῶν πού ἔχουν μείνει πίσω. Ὁ Λοχίας Vaulot πέφτει ἐπικεφαλῆς τῆς ὁμάδος του. Μιά ρωσική σφαίρα τόν κτυπᾶ λίγα ἑκατοστά ψηλότερα ἀπό τόν σταυρό τοῦ Ἱππότου.[100]

Ὁ Στρατηγός Μοῦμμερτ σκοτώνεται καί αὐτός· ἀλλά τό ἀκατόρθωτο ἔχει γίνει. Χιλιάδες στρατιωτῶν καί πολιτῶν ἔχουν φθάσει στίς προφυλακές τοῦ Βένκ. Τήν ἴδια ἡμέρα μέσα στά ἐρείπια τοῦ Βερολίνου ἀρκετοί ἀπό τούς γερμανούς πού ἔχουν ἀπομείνει ὑποχρεώνονται νά φορέσουν τίς στρατιωτικές στολές καί στέλονται στήν Καγκελαρία τοῦ Ράιχ ὅπου ἔχει ἤδη καταφθάσει τό συνεργεῖο τῆς Ρωσικῆς ὑπηρεσίας προπαγάνδας γιά νά κινηματογραφήση τήν κατάληψι τῆς Καγκελλαρίας.

Στό νόημα τοῦ ὑπερατέρ οἱ λίγες δεκάδες τῶν Γερμανῶν ἐξέρχονται μέ τά χέρια ὑψωμένα πίσω ἀπό μιά λευκή σημαία. Ὁ κινηματογραφικός φακός ἀποθανατίζει τό τέλος τῆς μάχης τοῦ Βερολίνου. Ἀκόμη καί ὁ στρατηγός Βάιλντιγκ ὑποχρεώνεται νά

100 W. Haupt: La Caduta di Berlino *σελ. 202 – 203*

παίξη ἕναν ρόλο σ᾽ αὐτήν τήν φάρσα πρίν πάρη τόν δρόμο πού ὁδηγεῖ στίς ἀσιατικές στέπες. Ἕναν δρόμο χωρίς γυρισμό.[101]

101 Ὁ στρατηγός Βάιλντιγκ μετεφέρθη εἰς τήν Ρωσία ὅπου ἔζησε σέ τελεία ἀπομόνωσι ἕως τό 1953. Μόνο τότε τοῦ ἐπετράπη διά πρώτη φορά νά ἀλληλογραφήση μέ τό σπίτι του ἀπό ὅπου καί θά πληροφορηθῆ ἔπειτα ἀπό 8 χρόνια τόν θάνατο τοῦ γυιοῦ του ὁ ὁποῖος συνέβη τίς τελευταῖες ἡμέρες τοῦ πολέμου. Θά πεθάνη στήν Ρωσία τό 1955. Ἄξιον περιεργείας εἶναι ἕνα ἄρθρο του δημοσιευμένο στήν Σοβιετική στρατιωτική ἱστορία μέ θέμα: «Ὁ θανάσιμος ἀγῶνας τῆς Φασιστικῆς κλίκας στό Βερολῖνο»

Λίγες ἡμέρες μετά ἀπό τήν συνθηκολόγησι τῶν Γερμανικῶν στρατευμάτων, μερικοί ἀξιωματικοί τῶν S.S. συνεκεντρώθησαν σέ κάποια ξέφωτα τῆς Βοημίας.

Τήν νύχτα ἄναψαν μιά φωτιά καί γύρω ἀπό τήν φωτιά μέ δάκρυα στά μάτια ἐτραγούδησαν τό «Ἄν ὅλοι ἐγίνοντο ἄπιστοι...»

Μέ τήν πρώτη ἀκτίνα τοῦ πρωϊνοῦ ἀνεζήτησαν τόν ἐχθρό καί σκοτώθηκαν πολεμῶντας